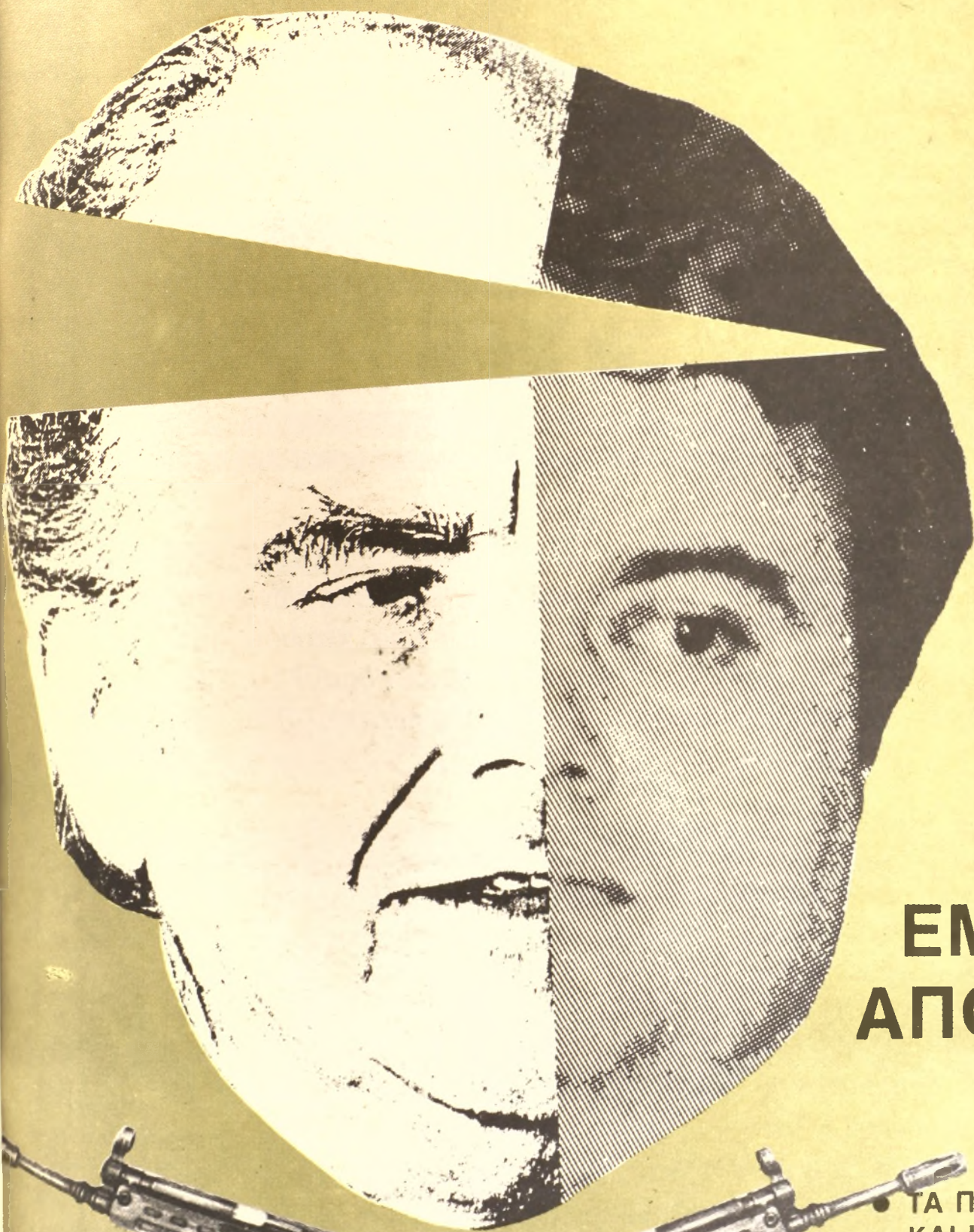

ΑΝΤΙ

Περίοδος Β'
Τεύχος 389
Παρασκευή
2 Δεκεμβρίου 1988
Δρχ. 150

ΕΜΠΟΡΙΟ ΟΠΛΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

- ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΔΙΑΦΥΓΗΣ ΤΟΥ ΚΟΣΚΩΤΑ ΚΑΙ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
- ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΟΥΜΕ, ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΟΥΜΕ ΤΑ ΚΛΟΠΙΜΑΙΑ
- ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ: Η ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΜΕΝΗ ΠΕΣΤΡΟΦΑ
- ΜΠΟΣΤ: ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΑΛΗΘΙΝΑ
- Ο ΑΝΔΡΕΑΣ, ΝΕΡΩΝ ΣΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΠΑΣΟΚ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΣΕΙΡΑ ΞΕΝΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Πάτρικ Γουάϊτ, *Ἡ ἱστορία τῆς θείας, μετάφρ. Σεραφεῖμ Βελέντζας* • Τζαίντ Ἀνν Φίλιπς, *Μηχανές ὀνείρων, μετάφρ. Λίζα Σαμῆλόγλου* • Μάργκαρετ Ντράμπλ, *Ὁ καταρράκτης, μετάφρ. Νανά Ἡσαΐα* • Ὁκτάβ Μιρμπώ, *Ὁ κῆπος τῶν μαρτυρίων, μετάφρ. Ἀλῖνα Πασχαλίδη* • Ἀλφόνσου Δωδέ, *Ταρταρίνος ὁ ἐκ Ταρασκῶνος, μετάφρ. Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ἐπιμέλ. Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος* • Τατιάνα Τοῖστοϊ, *Τό ποτάμι Ὁκκερβίλ, μετάφρ. Ἀλέξης Πάρνης*.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Κλῆτος Χατζηθεόκλητος, *Ἱερωνύμου ἀπομνημονεύματα* • Χρῆστος Βακαλόπουλος, *Νέες Ἀθηναϊκές Ἱστορίες* • Φίλιππος Δρακονταειδῆς, *Χρόνια προῦπηρεσίας* • Γαλιᾶτεια Σαράντη, *Τά νερά τοῦ Εὐρίπου* • Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου, *Ἡ θεία Εὐτυχία* • Εὐα Βλάχη, *Τά ὄνειρα τῆς Ἀγγέλικας* • Μ. Καραγάτσης, *Ὁ θάνατος κι ὁ θόδωρος*

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ**ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ
«ΕΣΤΙΑΣ»****ΙΣΤΟΡΙΑ**

Μπέν Ὁ Κιζόμπο, *Ἡ εἰκόνα τῶν Νεγροαφρικανῶν κατά τίς βυζαντινές πηγές ἀπό τόν 6° ὡς τόν 10° αἰῶνα* • Δημ. Κιτσιῆς, *Ἱστορία τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας (1280 - 1924)* • Κ. Καλλιτάκη - Μερτικοπούλου, *Ἑλληνικός ἀθυρωτισμός καί ὀθωμανικές μεταρρυθμίσεις. Ἡ περίπτωση τῆς Κρήτης: 1868 - 1877.*

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ

Κώστας

Ἀξεῆδος, *Ἀνοιχτή Συστηματική, μετάφρ. Νῖκος Φωκᾶς* • Μ. Μερλώ - Ποντύ, *Ἡ πρόζα τοῦ κόσμου, μετάφρ. Φώτης Καλλιῆς καί Μαρία Καλλιῆ* • Φρανσουάζ Ντοῖτό, *Σεμινάριο ψυχανάλυσης παιδιῶν (Α' τόμος), μετάφρ. Ἐλισάβετ Κούκη*.

ΜΕΛΕΤΕΣ – ΔΟΚΙΜΙΑ

Γιάννης Παπακώστας, *Ὁ Φώτης Φωτιάδης καί τό «Ἀδερφᾶτο τῆς Ἑθνικῆς Γλῶσσας»* • Γιάννης Παπακώστας, *Φιλολογικά σαλόνια, φιλολογικά καφενεῖα καί στέκια τῆς Ἀθήνας: 1880 - 1930* • Μάριο Βίττι, *Φθορά καί Λόγος: Εἰσαγωγή στήν ποίηση τοῦ Γιώργου Σεφέρη, (νέα ἐκδοση, ἀναθεωρημένη)* • Ι.Θ. Κακριδῆς, *Ἡ σκηνική τέχνη τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων* • Ἀπ. Σαχίνης, *Τετράδια Κριτικῆς Ε'* • Ν. Γιάνναρης, *Τό ἐξωτερικό χρέος τῆς Ἑλλάδας καί οἱ ἐπιπτώσεις του ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας* • Νικόλ. Δεληπέτρος, *Ἀποφασισα νά μιλήσω* • Βασ. Δωροβίνης, *Κατά τῆς διάλυσης* • Τώνης Σπητέρης, *El Greco: Ὁ ζωγράφος καί ἡ ἐποχή του*.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
Ι.Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΣΟΛΩΝΟΣ 60 - 106 72 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 361.5077 - 363.7324

ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ λίγες οι περιπτώσεις των στελεχών του κυβερνώντος κόμματος που διαφοροποιούνται από τις πρακτικές του σκληρού πυρήνα της ομάδας του Καστρίου και του πρωτομάστορα. Αλλά ο λόγος δεν είναι σήμερα για τις φωτεινές αυτές εξαιρέσεις. Γιατί αποτελούν εξαίρεση οι ελεύθερα βουλευόμενοι και ελεύθερα σκεπτόμενοι στο ΠΑΣΟΚ. Ο λόγος δεν είναι ούτε και για την εναπομείνασα βάση του κόμματος, που ζαλισμένη στροβιλίζεται στους σκοπούς που βαρούν οι βιολιτζήδες του κουτσογιωργισμού. Ο ΛΟΓΟΣ σήμερα είναι για τους «απαράτски», τους βουλευτές, τα κομματικά στελέχη, τους οργανικούς τεχνοκράτες, που εξοπλίζουν τον κρατικό μηχανισμό και έμειναν «αλάδωτοι», όπως οι ίδιοι περήφανα διακηρύσσουν. Ο λόγος είναι για τους κεντροεπίτροπους, για τα στελέχη που απέμειναν στις τοπικές και κλαδικές οργανώσεις. ΟΛΟΙ ΑΥΤΟΙ διεκδικούν το δικαίωμα να ονομάζονται

υπεύθυνοι πολίτες και να χειρίζονται θέματα που αφορούν και το μέλλον του τόπου. Και πιστεύουμε πως οι «αλάδωτοι» και οι ανεύθυνοι για τις αθλιότητες που διαπράχθηκαν και εξακολουθούν να διαπράττονται είναι η πλειοψηφία των μελών του ΠΑΣΟΚ. Ήταν μεγάλο το «Κίνημα της Αλλαγής» για να μπορεί να διαβρωθεί στο σύνολό του. ΟΛΟΣ ΑΥΤΟΣ ο κόσμος παρακολουθεί τα τεκταινόμενα με την ίδια απορία που συνέχει και τους υπόλοιπους συνέλληνες. Κατανοεί όπως όλοι μας ότι η «αυτοκάθαρση» είναι ένα άλλο λεκτικό επινόημα και δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί από τον «μάγο» Ανδρέα ή τον «μάγκα» Κουτσόγιωργα. ΤΟ ΠΛΗΡΩΜΑ του χρόνου έφτασε. Ο Ανδρέας κάλεσε άλλη μια φορά το σύνολο του κομματικού μηχανισμού να τον ακολουθήσει στις επιλογές του, ώστε αυτόνδρο να βυθιστεί το σκάφος. Δεν πιστεύει ότι είναι δυνατόν να φέξει στον τόπο μας, χωρίς την δική του κυριαρχική παρουσία. Ο ΑΝΔΡΕΑΣ θέλει, όπως φάνηκε, να τεμαχίσει το κόμμα του σε μικρά κομματάκια «αποστατών» και «προδοτών». Το μόνο περιθώριο που επιτρέπει είναι η κατά μοναξιά αποχώρηση και η ιδιώτευση των στελεχών του. Αλλά δεν είναι ώρα ούτε για φυγομαχίες ούτε για αποστασίες. Αυτά προσφέρουν άλλοθι στον Α. Παπανδρέου και στον Α. Κουτσόγιωργα.

αντι

περι
εχο
μενα

- Περίοδος Β'
- Χρόνος 15ος
- Τεύχος 389
- Παρασκευή 2 Δεκεμβρίου 1988
- δρχ. 150

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Δημοχάρους 60
115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 72.32.713 - 72.32.819

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΩΡΟΣ	
Η Αριστερά στο δρόμο της συνεργασίας	8
Ο Βασιλιάς είναι γυμνός	10
Σ.Ι. ΔΕΡΕΝΙΟΣ	
Οι φαντασιώσεις ενός χλωμού προσώπου	10
Ποιος παίζει με τη φωτιά	13
Ανταπόκριση από τη Νέα Υόρκη	13
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΗΣ	
Επάγγελμα: Έμπορος όπλων	14
Μεγάλα σκάνδαλα και μικρές λεπτομέρειες	16
ΡΕΠΟΡΤΕΡ	
Ο Α. Παπανδρέου ήξερε για τον Κοσκωτά	17
ΡΕΠΟΡΤΕΡ	
Ο πόλεμος των εμπόρων όπλων	18
Γ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ	
Ο αφελής κ. Πέτσος	20

Ν. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ	
Ο Κοσκωτάς κυκλοφορεί ελεύθερος ανάμεσά μας	22
Μ.Β. ΘΕΜΙΣΤΟΠΟΛΟΣ	
Μήπως η δικαιοσύνη είναι πράσινη;	25
ΜΠΟΣΤ	
Απίστευτα κι όμως αληθινά	29
ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ	
Η πέστροφα ήταν δηλητηριασμένη από την αρχή	30
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ	
Πολυτέλεια και φαντασία	32
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΑΛΙΟΤΣΟΣ	
Ιδέες για νέες επενδύσεις	44
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΡΑΓΟΤΣΗΣ	
Απάτη και στα ερτζιανά	51

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ	
ΑΝΤΗΝΩΡ	
Τα θαύματα ανήκουν στην περιοχή της μεταφυσικής	4
ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ	
Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ	9
Δ. ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	24
ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	36
Εικαστικά, Μουσική, Τηλεόραση, Κινηματογράφος, Αρχιτεκτονική, Ειδήσεις.	
ΒΙΒΛΙΟ	48
ΔΙΑΛΟΓΟΣ	53
ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ	57

πολιτικό 15ήμερο

Τα θαύματα ανήκουν στην περιοχή της μεταφυσικής

ΤΑ ΟΚΤΑΣΤΗΛΑ των εφημερίδων μπορεί να ταρασσουν την πρωθυπουργική ευεξία. Αλλά δεν παύουν να σηματοδοτούν τη σημερινή βαθύτατη πολιτική (και κοινωνική) κρίση στην οποία μπήκε η χώρα. Τα οκτάστηλα είναι εύγλωττα: «Ο ήλιος του ΠΑΣΟΚ έδυσε - Το ΠΑΣΟΚ διαλύεται - Η κυβέρνηση φυλλορροεί - Η κυβέρνηση αποσυντίθεται»... Αλλά υπάρχουν και τίτλοι που εξειδικεύουν: «Στημένη η φυγή Κοσκωτά, για να μη γυρίσει - Εμφύλιος στο ΠΑΣΟΚ για σκάνδαλα στη ΓΣΕΕ - Έφυγε ο Λαλιώτης - Κατατομήθηκαν Τζουμάκας και Καστανίδης - Απειλεί παραίτηση ο Γ. Παπανδρέου - Κατηγορίες για ανώμαλα συμβόλαια πώλησης όπλων - Σε νέα φάση το σκάνδαλο Κοσκωτά»...

ΑΛΛΑ ΓΙΑ τον αρχηγό πέρα βρέχει... Ήξερε, προτού αρρωστήσει, πως ήταν ο μόνος συνεκτικός δεσμός του ΠΑΣΟΚ. Πως μπορούσε να αποφασίζει μόνος, (L'etat c'est moi) να πιέζει, να τρομοκρατεί, να επιρρίπτει δικές του ευθύνες σε τρίτους, να περιφρονεί τους πάντες: «Ποιοι είσθε εσείς που θα αντιπαραταχθείτε στον Αρχηγό σας; Χωρίς τον Ανδρέα Παπανδρέου δεν υπάρχουν»... Εκείνο, ωστόσο, που δεν έμαθε, μετά την επιστροφή του από το Λονδίνο, είναι ότι η μονοκρατορία του έσπασε... Ότι βουλευτές, υπουργοί, επιτελείς, ακόμα και ο γιος του Γιώργος Παπανδρέου, άρχισαν να προβληματίζονται, να διερωτώνται, να επανασταθμίζουν, να απελευθερώνονται. Και να ανοίγουν το στόμα τους: «Επιτέλους, πού μας πας, κύριε ή σύντροφε πρόεδρε;».

ΠΡΩΤΟΣ έπεμψε γραφή στον αρχηγό — με τη θαρραλέα παραίτησή του — ο Απ. Λάζαρης: «Με τη συνέντευξή σας, αγαπητέ πρόεδρε, δώσατε πρωθυπουργικό κύρος σε κατάπτυστα σενάρια για αποσταθεροποίηση, για ομαδοποιήσεις και αποστασίες, για κυρώσεις σε δήθεν

ύποπτα στελέχη και όλα αυτά σε ένα ύφος που θύμιζε άλλες εποχές»... Ακολούθησαν ο πρόεδρος της Βουλής Ι. Αλευράς, ο Κ. Σημίτης, ο Δ. Βερυβάκης, ο Γ. Παπαδημητρίου, ο Α. Τρίτσας, η Σ. Ακριτά, με τις μικρές αντιστάσεις τους: «Αρνούμαστε να ενταχθούμε ή να παραμείνουμε σε ένα Εκτελεστικό Γραφείο ή σε μια κυβέρνηση, όπου το πάνω χέρι θα έχει ο Μένιος Κουτσόγιωργας... Αρνούμαστε να δεχθούμε τη σπίλωση συναγωνιστών μας... Κανείς δεν μας "ενέγραψε" στο ΠΑΣΟΚ για να μπορεί να μας διαγράψει... Ο βουλευτής δεν είναι ένας απλός οπαδός του κινήματος, αλλά άτομο σκεπτόμενο και υπεύθυνο», κ.λπ.

ΟΙ ΜΙΚΡΕΣ αυτές αντιστάσεις εξενέυρισαν τον αρχηγό: «Έμαθαν και σηκώνουν κεφάλι», είπε, έμπλεως οργής, στον υπουργό Εσωτερικών και «νομιμόφρονα συνεργάτη» του Άκη Τσοχατζόπουλο. Γι' αυτό, όταν, την Τρίτη, πληροφορήθηκε τις καταγγελίες Τζουμάκα και τις δηλώσεις Καστανίδη, σκέφθηκε πως έπρεπε να αντιδράσει αστραπιαία: «Σας παύω από υπουργούς»!

(Ο πρωθυπουργός δεν έχει ακόμα συνειδητοποιήσει ότι στη νέα Βουλή, που θα προκύψει από τις προσεχείς εκλογές, δεν θα υπάρχει ΠΑΣΟΚ — το σημερινό ΠΑΣΟΚ υπό τον Ανδρέα Παπανδρέου — αλλά ίσως δύο ΠΑΣΟΚ... Ίσως και να μην έχει ακόμα πληροφορηθεί ότι ορισμένες σφυγμομετρήσεις φέρουν το ΠΑΣΟΚ τρίτο κόμμα, σε περίπτωση που ο συνασπισμός της Αριστεράς, που θεωρείται μάλλον δεδομένος, εμποδωθεί και απεγκλωβίσει τους αριστερούς του σημερινού ΠΑΣΟΚ).

ΠΑΡΑ ΤΑΥΤΑ, ο Α. Παπανδρέου, στη συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής (την Τετάρτη), για την ανάδειξη του νέου Εκτελεστικού Γραφείου, υποχρεώθηκε να «σφαγιάσει» τον Μένιο Κουτσόγιωργα — αίτημα των περισσοτέρων μελών του Εκτελεστικού Γραφείου. Η «σφαγή» περιέλαβε, όπως είναι γνωστό, και τον «έτερο των πρώην αντιπροέδρων» Γιάννη Χαραλαμπόπουλο, αλλά οι πάντες ξέρουν ότι ο Γ. Χαραλαμπόπουλος «εσφαγιάσθη», για να καλυφθεί η «σφαγή» Κουτσόγιωργα!

Η «ΣΦΑΓΗ» αυτή αποτέλεσε την πρώτη τακτική υποχώρηση του Α. Παπανδρέου, αφότου επέστρεψε «σιδερένιος και γερός» από την αγγλική πρωτεύουσα. Και, φυσικά η υποχώρηση αυτή τίναξε στον αέρα όλη τη φιλολογία περί «ενιαίου συντονιστικού κέντρου», «ενιαίας πολιτικής», «ομόκεντρων κύκλων», κ.λπ. «Τι είδους "αναβαθμισμένο ρόλο" θα διαδραματίσει το νέο Εκτελεστικό Γραφείο του ΠΑΣΟΚ χωρίς τον Μένιο;» — θα μπορούσε να ερωτήσει λ.χ. η καλή «Αυριανή» και να μη λάβει, για πρώτη φορά, απάντηση! Οι άνθρωποι της, πάντως, οι λεγόμενοι «αυριανιστές του ΠΑΣΟΚ» φρόντισαν, την Τετάρτη, να δώσουν ένα ακόμα δείγ-

μα του υψηλού «ήθους» τους, όταν οι π ακραιφνείς από αυτούς επιτέθηκαν εναντίον των δημοσιογράφων, για να «ξεδύσουν»: Όσοι τα βάζουν με το ΠΑΣΟΚ είναι «πουλημένοι», «απατεώνες» και «κθάρματα» — «τον Χριστό σας γαμημένοι»!

Τα μαχαίρια, όμως, βγήκαν...

Η ΤΑΚΤΙΚΗ υποχώρηση του αρχηγού και η ανάδειξη νέου Εκτελεστικού Γραφείου δεν μπόρεσαν, ωστόσο, να συγκυλύψουν την εικόνα ενός αλληλοσπαρασσόμενου ΠΑΣΟΚ, όπου τα «συντροφικά» καρφώματα και μαχαιρώματα βγήκαν στο μейντάι, ενώ, την ίδια στιγμή, η κρίση πύκνωνε.

Ο ΣΤ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ, πιστεύοντας ίσως στις διακηρύξεις του αρχηγού, που είπε ότι θέλει και αυτός την κάθαρση, σκέφθηκε να καταγγείλει τις νοθείες, πλαστογραφίες και οικονομικές ατασθαλίες (κοινώς λοβιτούρες) που έγιναν στο πρόσφατο συνέδριο της ΓΣΕΕ. «Οι Κοσκωτάδες του συνδικαλισμού — σκέφθηκε ο πρώην αναπληρωτής υπουργός Παιδείας — δεν έχουν θέση στο ΠΑΣΟΚ». Ταυτόχρονα, κατήγγειλε τον πρόεδρο της ΓΣΕΕ ως υμνητή της χούντας των συνταγματαρχών.

ΚΑΠΟΙΟΙ φυσικά, αναρωτήθηκαν: «Καλός ο Στέφανος (Τζουμάκας). Αλλά έπρεπε να περάσουν επτά χρόνια εξουσίας του ΠΑΣΟΚ, για να ανακαλύψει ότι ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ (ο δικός τους πρόεδρος) διετέλεσε υμνητής της χούντας;». Η απορία έχει τη θέση της. Το σημαντικότερο, ωστόσο, είναι ότι σε ένα δικό τους συνέδριο, στο 24ο συνέδριο της ΓΣΕΕ χωρίς συμμετοχή αντιπάλων, σημειώθηκε — πέρα από τις λοβιτούρες — ένα απίστευτο όργιο νοθείας! Εγώ ο πρασινοφρουρός κλέβω ψήφους από τον άλλον πρασινοφρουρό, για να αξιωθώ να γίνω συνδικαλιστής ηγέτης! Εγώ ο πράσινος εργατοπατέρας βάζω τρικλοποδιά στον άλλο πράσινο εργατοπατέρα για να προστατέψω καλύτερα τα συμφέροντά της.. φτωχής, αλουλούδιαστης, άκαρπης εργατιάς! Και όταν τέλος πάντων έγιναν οι καταγγελίες αυτές — χωρίς να διαψευσθούν — βγήκε ο «πρώτος εργάτης» (ο Γ. Ραυτόπουλος) για να κατηγορήσει τον Στ. Τζουμάκα για «πολιτική αλητεία». Καβγήκε στη συνέχεια ο «πρώτος υπουργός» (δηλαδή ο πρωθυπουργός) για να κατατομήσει όχι τον Ραυτόπουλο ή τον Λάμπρο Κανελλόπουλο (γραμματέα της ΠΑΣΚΕ) ή τον Λουκά Αποστολίδη (γραμματέα του συνδικαλιστικού τομέα του ΠΑΣΟΚ) αλλά τον... Τζουμάκα! «Η πολιτική σου, αγαπητέ Στέφανε — του διαμήνυσε ο Α. Παπανδρέου — δεν συνάδει (!) με την δική μου πολιτική, που θέλει την κάθαρση»...

ΤΑ ΚΑΡΦΩΜΑΤΑ δεν έλειψαν ούτε στην περίπτωση του υφυπουργού Παιδείας Χ.

Καστανίδη. Ο άνθρωπος ούτε κατήγγειλε, ούτε αποκάλυψε τίποτε το συγκλονιστικό. Απλώς, όταν τον κάλεσαν σε μια συγκέντρωση αντιστασιακών του ΠΑΣΟΚ, στη Θεσσαλονίκη (συγκέντρωση - πανηγύρι) τους διαμήνυσε ότι ο τόπος, όπως και το ίδιο το ΠΑΣΟΚ, περνούν δύσκολες ώρες, ότι η κάθαρση δεν προχωρεί και ότι, τούτων δωθέντων —κάτι περίπου, όπως το: «*Των οικιών ημών εμπιπραμένων*»...— δεν νομίζει ότι πρέπει να πάρει μέρος σε πανηγυρισμούς και άσματα! Λέγεται ότι τον Χ. Καστανίδη κάρφωσε στον πρωθυπουργό ο εσαεί νομιμόφρων Α. Τσοχατζόπουλος: «Οι αντιστασιακοί μας στη Θεσσαλονίκη, πρόεδρε, είναι έξω φρενών με την προσβολή που τους έκανε ο Χάρης. Πρέπει να υποστεί τα επιχείρια της έπαρσής του». Και ο πρωθυπουργός, συναινούσης και της «Αυριανής» —Κάτω «της γραμματικής οι μανταρίνοι και της πολιτικής οι φασουλήδες», κ.λπ.— ένευσε με κατανόηση: «Να παυθεί!» (Πάντα τα «νεύματα» του αρχηγού έχουν μεγάλη σημασία).

Πόσο ακόμα θα βαστάζουν;

ΟΥΤΕ, ΟΜΩΣ, τα αλληλομαχαιρώματα, ούτε οι καρατομήσεις υπουργών, λύνουν προβλήματα. Και καθώς ο τόπος πηγαίνει από το κακό στο χειρότερο, το πρώτο ερώτημα που τίθεται είναι: Πόσο ακόμα θα βαστάζουν; Ο Α. Τρίτσης (που από την Τετάρτη αποφάσισε να μην παίρνει πλέ-

ον μέρος στις συνεδριάσεις της Κεντρικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ), αμφιβάλλει πολύ αν η σημερινή κυβέρνηση θα αντέξει ως τον Ιούνιο. Και την άποψή του αυτή φαίνεται να συμμερίζονται αρκετοί συνάδελφοί του βουλευτές. «*Η κυβέρνηση μας φυλλορροεί*» —αναγνωρίζουν μελαγχολικά. «*Ας προχωρήσουμε, επιτέλους, σε εκλογές και όπου μας βγάλει το ποτάμι*».

ΑΛΛΑ ΤΟ «ποτάμι», ακριβώς φοβάται ο σημερινός πρωθυπουργός, όσο και αν μερικοί επιμένουν ότι ο Α. Παπανδρέου έχασε την επαφή με την πραγματικότητα. Από την άλλη ξέρει ότι τα «*ευρήματα*», τα «*βεγγαλικά*» —οι αναφορές στους «*κακούς Αμερικανούς*» που δεν επείγονται να μας δώσουν πίσω τον Κοσκωτά, άρα και μεις δεν επειγόμαστε να υπογράψουμε νέα συμφωνία για τις βάσεις...— ότι όλα αυτά, δεν πείθουν κανένα. Δεν υπάρχουν πλέον αριστεροί ευεπίφοροι σε παγιδεύσεις τύπου: «*Ψήφισε ΠΑΣΟΚ, για να μην έλθει η Δεξιά*» ή «*Ψήφισε ΠΑΣΟΚ, για να μη σε στείλουν ξανά στη Γυάρο*»... Άλλο τόσο, δεν υπάρχουν ηγεσίες της Αριστεράς, πρόθυμες να δεχθούν κάποια νεόκοπα μηνύματα παραγόντων του ΠΑΣΟΚ: «*Γιατί επείγεσθε να συνεργασθείτε με το ΚΚΕ, ω, φίλοι της ΕΑΡ... Γιατί δεν περιμένετε να φτιάξουμε το "κεντροαριστερό κόμμα του ΠΑΣΟΚ" και να συνεργασθείτε μαζί μας*»;

ΟΙ ΚΑΙΡΟΙ είναι δύσκολοι. Η χώρα βαδίζει κατά κρημνών. Το σημερινό ΠΑΣΟΚ καταρρέει. Η σημερινή κρίση τείνει να

πάρει ακόμα μεγαλύτερες διαστάσεις. Και καθώς ο Α. Παπανδρέου έκρινε πως έπρεπε να απορρίψει και την πρόταση Χ. Φλωράκη (για μια σύσκεψη κορυφής των πολιτικών κομμάτων) έπεται πως δεν υπάρχει πια άλλη λύση πέρα από την προσφυγή στον λαό. Την κάθαρση δεν θα την φέρουν ούτε ο Τόμπρας, ούτε ο Κουτσόγιωργας, ούτε ο Πέτσος ούτε ο Λούβαρης, ούτε ο «*βασιλιάς - ήλιος*» που έδυσε και αυτός, μαζί με το ΠΑΣΟΚ.

ΩΣΤΟΣΟ, το ερώτημα που παραμένει είναι αν ο Α. Παπανδρέου θα προχωρήσει, τελικά, στην υιοθέτηση της απλής αναλογικής, μια και έχει πια πεισθεί πως κανένα —και το πιο ευφάνταστο, και το πιο καλπονοθευτικό— εκλογικό νομοσχέδιο δεν σώζει το ΠΑΣΟΚ. Ορισμένοι υπουργοί ή πρώην υπουργοί υποστηρίζουν ότι, εκ των πραγμάτων, ο Α. Παπανδρέου θα υποχρεωθεί να προσφύγει στην απλή αναλογική. Και αυτό μεν επιτάσσει η απλή λογική. Το δεύτερο ερώτημα, όμως, που αναπηδά είναι κατά πόσον ο Α. Παπανδρέου έχει πια αποδεχθεί ότι «*το λάδι του τέλειωσε*», ότι με την απλή αναλογική η χώρα μπαίνει σε νέες προχωρημένες δημοκρατικές διαμορφώσεις και ότι η εποχή των προσωποπαγών αδιαφανών καθεστώτων παρήλθε. Άλλωστε, η μετα-ΠΑΣΟΚ εποχή, η μετα-παπανδρεϊκή περίοδος άρχισε. Αν το αντιλαμβάνεται αυτό ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ και πρωθυπουργός, τότε, τι άλλο περιμένει; Τα θαύματα ανήκουν στην περιοχή της μεταφυσικής.

ANTHΝΩΡ

εκυκλοφόρησε

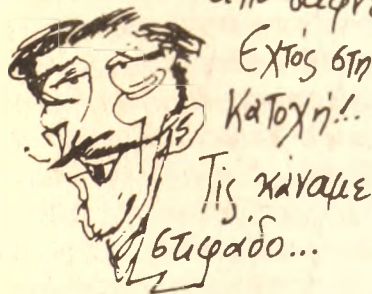
ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

ΓΙΑΝΝΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

ΥΠΕΡ ΒΩΜΩΝ
και ΑΒΤΕΙΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΣΤΑΘΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΞΕΜΕΙΝΕ
από δαίμονες!

ΕΧΤΟΣ ΕΤΗΝ
ΚΑΤΟΧΗ!

ΤΙΣ ΚΑΝΑΜΕ
ΒΤΙΦΑΔΟ...

ΕΚΔΟΒΕΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΟΙ ΣΠΑΡΤΑΡΙΣΤΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΑΡΑΚΡΑΤΙΚΟΥ
ΤΟΥ ΜΑΥΡΙΖΟΥΝ ΤΙΣ...ΛΕΥΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΟΜΩΣ ΕΙΜΑΙ
ΠΑΝΤΑ
ΒΑΣΙΛΙΑΣ

ΔΑΒΙΔ ΣΑΝΤΣΕΣ ΧΟΥΛΙΑΟ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ-ΠΡΟΛΟΓΟΣ:
ΔΑΝΑΗ ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Α' Βραβείο

ΚΟΛΟΜΒΙΑΝΙΚΗΣ ΝΟΥΒΕΛΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΝΩΣΕΙΣ»

Χ. Τριχούπη 22, 106 79 Αθήνα

Τηλ. 36.19.138 - 36.27.153

ΑΝΤΙ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

Το ΑΝΤΙ και οι «αντί»

Το περιοδικό μας τον τελευταίο καιρό συγκέντρωσε έντονο το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού και «έσπασε» κυκλοφοριακά ρεκόρ. Η άμεση γλώσσα και οι συγκλονιστικές αποκαλύψεις του που αναδίπλωσαν τις πτυχές της συνενοχής της πολιτικής εξουσίας, είχαν πλάτειά απήχηση στην κοινή γνώμη αλλά την ίδια στιγμή συνάντησαν και την οργή της εξουσίας. Πρακτικές που είχαν να εμφανιστούν από πολύ παλιά, βγήκαν και πάλι στην επιφάνεια. Δεν εννοούμε φυσικά τις μηνύσεις —που ελπίζουμε να καταλήξουν σύντομα σε δίκες ανοιχτές όπου θα αποδειχθεί η αλήθεια των καταγγελιών μας και η φαιδρότητα των κυβερνώντων. Δεν αναφερόμαστε στους ψιθυριστές και στους ψευδολόγους «αυριανιστές» που αποδύθηκαν σε κωμικά και χυδαία επινοήματα: Αναφερόμαστε στα άθλια μέτρα που σκέφτηκαν νοσηροί εγκέφαλοι και εξετέλεσαν πρόθυμα κάποια «όργανα» του κρατικού και κομματικού μηχανισμού μαζεύοντας από τα περίπτερα τα αντίτυπα του ΑΝΤΙ προκειμένου να μην φτάσει στο αναγνωστικό κοινό.

Τα μέτρα αποδείχθηκαν αναποτελεσματικά. Το περιοδικό έφτασε να κυκλοφορεί σε φωτοαντίγραφο από χέρι σε χέρι. Ή να διανέμεται προστατευόμενο, διπλωμένο μέσα σε εφημερίδες, από τους περιπτεριούχους. Όλα αυτά θύμισαν άλλες σκοτεινές εποχές. Και μέσα σε αυτό το άθλιο και ζοφερό κλίμα, ένας βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, ο καθηγητής Γ.Α. Μαγκάκης ύψωσε με παρρησία τη διαμαρτυρία του. Ο κ. Γ.Α. Μαγκάκης έχει όμως μια πείρα ζωής και μια μακριά σχέση με το ΑΝΤΙ: δεν έχει ξεχάσει ότι το ΑΝΤΙ κυκλοφόρησε για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της δικτατορίας με ένα κείμενό του που είχε γράψει —τότε— μέσα στις φυλακές και μιλούσε για τη λειτουργία της Δημοκρατίας. Και εκείνο το ΑΝΤΙ είχε επίσης μαζευτεί από τα περίπτερα και είχε διωχθεί.

Ο κ. Γ.Α. Μαγκάκης γνωρίζει την ιστορία, θυμάται, ανησυχεί και έχει αυτός την παρρησία να «συλλογάζεται ελεύθερα». Ευχαριστούμε τον κ. Μαγκάκη που κρατά ζωννή την ελπίδα μας.

Αντίσταση και τώρα

Δημοσιεύουμε το κείμενο - «διακήρυξη» 86 στελεχών του αντιδικτατορικού φοιτητικού κινήματος, που κυκλοφόρησε στις 24 Νοεμβρίου. Μετά τις εξελίξεις από την έκρηξη του σκανδάλου Κοσκωτά και τα όσα αποκαλύπτονται καθημερινά με «ταχύτητα φωτός», στις πράξεις διαμαρτυρίας και κριτικής προστίθεται και άλλη μία. Ας ελπίσουμε ότι τέτοιες φωνές δεν θα είναι οι μόνες.

Όταν μαζί με χιλιάδες άλλους συμμετείχαμε κάποτε στο αντιδικτατορικό φοιτητικό κίνημα και στην εξέγερση του Πολυτεχνείου, δεν ονειρευόμαστε τη σημερινή ελληνική κοινωνία. Όμως η πραγματικότητα όλων αυτών των χρόνων είναι αμείλικτη.

Σήμερα, μέσα σε μια προσπάθεια φθοράς θεσμών και αξιών, νιώθουμε την ανάγκη να εκφράσουμε την αντίθεσή μας σε κάποια πράγματα. Όχι σαν θεματοφύλακες κάποιων αξιών, αλλά ως πολίτες που πραγματώνουν το δικαίωμά τους να έχουν άποψη και μάλιστα σε κάποια πράγματα που τους αφορούν. Αυτά λοιπόν που έχουμε να πούμε είναι:

1. Η συμμετοχή μας τότε, αποτελεί μια σημαντική περίοδο της ζωής μας και παραπέμπει σε αξίες που καλλιεργήθηκαν την εποχή εκείνη, όπως η αντίσταση σε κάθε είδους καταπίεση και αντιδημοκρατική εκτροπή, η ανιδιοτελής συμμετοχή στις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις, ένα πνεύμα εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης ανάμεσά μας.

2. Με βαθειά ανησυχία βλέπουμε όλα αυτά τα χρόνια αλλά και σήμερα να επικρατούν αντίθετες πρακτικές με αποκορύφωμα, τα πρόσφατα πολιτικο-οικονομικά εκφυλιστικά φαινόμενα και την προσπάθεια της κυβέρνησης να μετατρέψει τη δική της κρίση σε κρίση των θεσμών.

3. Ταυτόχρονα, επιδιώκεται να συμπαρασυρθούν σύμβολα που εκφράζουν τη θέληση για δημοκρατία, ελευθερία και πρόοδο. Ανάμεσά τους και το Πολυτεχνείο. Όχι σαν μύθος, αλλά ως σημείο αναφοράς των πολιτικών και κοινωνικών αξιών που εξέφρασε. Το Πολυτεχνείο δεν ανήκει σε καμιά γενιά και σε κανέναν αποκλειστικά. Ανήκει σε όλους εκείνους που αντιτάχθηκαν με οποιοδήποτε τρόπο στη δικτατορία και πρέπει να παραμείνει σύμβολο των αγώνων για δημοκρατία, εθνική ανεξαρτησία και κοινωνική πρόοδο.

4. Η δικιά μας συμμετοχή τότε, ήταν μια πράξη αυτονόητης πολιτικής ευθύνης μέσα στις εξελίξεις και το κλίμα του αντιδικτατορικού αγώνα. Ως τέτοια, πρέπει να διαφυλαχθεί και δεν αποτελεί σε καμιά περίπτωση μετοχή προς εξαργύρωση σε κανενός είδους «χρηματιστήριο» - πολιτικό, οικονομικό, επιστημονικό, κοινωνικό. Ούτε και δημιουργεί κανενός είδους άλλοθι για την προσωπική πορεία του καθενός. Ο καθείς κρίνεται με τις πράξεις και τις απόψεις του καθημερινά. Από την άλλη πλευρά, μας βρίσκει αντίθετους η προσπάθεια ισοπέδωσης των πάντων μέσα από μια μεθοδευ-

μένη γενίκευση ορισμένων αρνητικών προσωπικών επιλογών. Μια τέτοια ισοπέδωση εξυπηρετεί μόνο τους δημιουργούς της και ακόμη φτιάχνει τα θολά νερά όπου όλοι μπορούν να ψαρεύουν.

5. Αυτό που έχει σημασία σήμερα, σε μια εποχή έντονης και γενικευμένης κρίσης είναι: να διασωθεί ένα πνεύμα αντίστασης, κριτικής αμφισβήτησης ανιδιοτελείας, δημοκρατικού διαλόγου και δημοκρατικής ενότητας.

Αθήνα 24 Νοεμβρίου 1988
Ακολουθούν οι 86 υπογραφές:

Πρός τόν "Αρχοντα στήν
Σπάρτην:

Φύγε καί μαζί σου πάρτην

"Ερρει τά κᾶλα
δολάρια κι ἄλλα
Χοντρούλης ἀπέδρα
κι ὁ Μένιος οὐκ ἔδρα
τῶνδρες πεινῶντι
κι ὁ κόσμος βοῶντι
ἀπορίομεν τί χρή δρᾶν...
μή κι ἐμεῖς ἀποδρᾶν;
(Ανώνυμος Παραφραστής του
Ξενοφώντα)
...και αναγνώστης σου...

Το ξήλωμα της κουρτίνας

Αν και αργά, οι αποκαλύψεις του πρώην —πλέον— αναπληρωτή υπουργού Παιδείας και πρώην μέλους του Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ Στέφανου Τζουμάκα για τα όσα συνέβηκαν στο τελευταίο συνέδριο της ΓΣΕΕ, την νοθεία, αλλά και για οικονομικές ατασθαλίες κορυφαίων στελεχών της ΠΑΣΚΕ και της ΓΣΕΕ αποκαλύπτουν ένα πολιτικό αλλά και οικονομικό σκάνδαλο, το οποίο αν δεν κυριαρχούσε το σκάνδαλο Κοσκωτά θα ήταν μια από τις σοβαρότερες ίσως πολιτικές καταγγελίες για τη διαφθορά ενός μηχανισμού που εγκαθιδρύθηκε στη ΓΣΕΕ και εξακολουθεί να τη λυμαίνεται.

Αποκαλύπτεται ότι λειτουργεί ένας μηχανισμός που αναπαραγόταν χρόνια παραβιάζοντας τις στοιχειώδεις αρχές και τη γνησιότητα των δημοκρατικών διαδικασιών. Αποκαλύπτεται η ύπαρξη και η διαπλοκή οικονομικών και άλλων προσωπικών συμφερόντων που ήταν «αιμοδοτής» του μηχανισμού και έδενε μεταξύ τους τους συμμετέχοντες, οι οποίοι κάθε άλλο παρά ενδιαφερόταν για το συνδικαλιστικό κίνημα.

Φέρνει στην επιφάνεια μια κατάσταση και έναν μηχανισμό μέσα στο ΠΑΣΟΚ ο οποίος δεν δημιουργήθηκε ξαφνικά, αλλά γεννήθηκε και ανδρώθηκε μέσα από διαδικασίες χρόνων, στηρίχθηκε, σε περιόδους που βόλευε την ηγεσία του Κινήματος και την κυβέρνηση, από ΠΑΣΟΚ και κυβέρνηση, έφτιαξε ένα δικό του πλέγμα και επέβαλε την επικράτησή του στην κο-

ΚΥΡΙΕ ΠΡΟΕΔΡΕ
ΣΤΗ ΣΥΝΟΔΟ ΚΟΡΥΦΗΣ ΜΑΛΛΟΝ
ΔΕΝ ΘΑ 'ΡΘΕΙ ΟΥΤΕ Η ΘΑΤΣΕΡ

ΣΙΓΑ ΤΗΝ ΓΚΟΜΕΝΑ!

ρυφή του συνδικαλιστικού κινήματος, έ-
ξω και πέρα από κάθε νόμιμη δημοκρατι-
κή διαδικασία και παραβιάζοντας όλες
τις αρχές που υποτίθεται διέπουν τους
συνδικαλιστικούς αγώνες και τον κομμα-
τικό και εσωκομματικό ανταγωνισμό.

Η εικόνα που έδωσε ο ίδιος ο υπεύθυ-
νος του συνδικαλιστικού του ΠΑΣΟΚ Στ.
Τζουμάκας δεν απέχει πολύ από την ει-
κόνα μιας «συνδικαλιστικής μαφίας» η ο-
ποία εκμεταλλεύθηκε τα πάντα, αλλά και
στηρίχθηκε από τους πάντες στο ΠΑΣΟΚ
για να βρίσκεται στην «καρδιά» των συν-
δικαλιστικών μηχανισμών που, ελέγχον-
τάς τους, τους χρησιμοποίησαν ακόμη
και για να βγάλουν λεφτά. Και ήταν φυσι-
κό βέβαια, μετά από μια τέτοια καταγγε-
λία, να χάσει ο Τζουμάκας τη θέση του
στο υπουργικό Συμβούλιο.

Όμως τα όσα αποκαλύφθηκαν φαίνε-
ται να είναι η κορυφή ενός παγόβουνου,
που επεκτείνεται και σε άλλους κοινωνι-
κούς χώρους με άλλες μορφές ίσως, αλ-
λά με την ίδια αντίληψη, την ίδια πρακτι-
κή και παρόμοια διαφθορά. Από αυτή την
άποψη έχουν επιπλέον σημασία οι απο-
καλύψεις του Τζουμάκα γιατί ακριβώς
θέτουν έστω και καθυστερημένα το θέμα

αντίστοιχων μηχανισμών που δημιουρ-
γήθηκαν και ανδρώθηκαν στα χρόνια της
διακυβέρνησης από το ΠΑΣΟΚ. Να ελπι-
ζουμε ότι δυνάμεις μέσα στο ΠΑΣΟΚ
«βλέπουν» και θα έχουν το θάρρος και
την ευθύνη να προχωρήσουν και να τρα-
βήξουν τις «κουρτίνες»;

Προσδεθείτε και
μην καπνίζεσθε...

ΕΠΕΙΓΟΝ νέοι νέες αν ανήκετε ιδεολο-
γικώς στο χώρο της Νέας Δημοκρατίας.
σας προσφέρεται εξωτερική προγραμματι-
σμένη εργασία μέχρι τις εκλογές. Αποδο-
χές άνω των 10.000 ημερησίως τηλ
3622.196 (ΕΜ53126)

Η «μικρή αγγελία» δημοσιεύτηκε στα
ΝΕΑ πριν από λίγες ημέρες. Κάτι μας ξέ-
νισε: δεν ήταν οι «εκλογές», δεν ήταν το
«δεκαχίλιανο ημερησίως», δεν ήταν το
«επείγον», δεν ήταν το «προγραμματι-
σμένη εργασία»... Ήταν εκείνο το «ιδεο-
λογικώς» που μας έβγαλε το μάτι...

Μικροτεχνικά του αχύρου

Η επικαιρότητα παράγεται συνεχώς και
τελευταία με γεωμετρικό ρυθμό —βλέ-
πετε π.χ. τον αριθμό των εκδοχών για τη
σύλληψη στο Μπέντφορντ. Ωστόσο, η
αρχική Δίκη πρόλαβε να πάρει τη θέση
της στο πολεμικό Μουσείο Τύπου ως πυ-
κνό δείγμα του είδους της διερευνητικής
δημοσιογραφίας. Πιστεύω ότι πρόκειται
για μια τυπική περίπτωση δημοσιογραφι-
κής αυθαιρεσίας εν ονόματι της κοινής
γνώμης και με την ελπίδα ότι κάτι θα
βγει στο τέλος πέραν της διαφήμισης
της εφημερίδας. Βέβαια εκ των υστέρων
το Έθνος δικαιούται δια να ομιλεί αυτά-
ρεσκα και μόνο για σπουδή δεν μπορεί
να κατηγορηθεί. Άλλωστε, για να χρησι-
μοποιήσουμε και μιαν άλλη αγγλοσαξω-
νική έκφραση πέραν του «αχυράνθρω-
πος», «τίποτε δεν πετυχαίνει σαν την επι-
τυχία».

Ίσως δεν είναι περίεργο ότι οι άνθρω-
ποι του Κοσκωτά όταν μίλησαν από τις
στήλες του Έθνους αποδίδοντας τα δέ-
οντα δεν έκαναν ούτε τον παραμικρό υ-
παινιγμό ότι το τελικό αποτέλεσμα είναι
τελείως άσχετο με το αρχικό οκτάστηλο
«Η Μαφία πίσω από τον Κοσκωτά» ότι εί-
ναι μια ας πούμε ετεροδικαίωση. Οι άν-
θρωποι βρίσκονται σε άμυνα και περιμέ-
νουν δίωξη. Κρίμα, γιατί θα έχουν πολ-
λές ενδείξεις για την προέλευση των
χρημάτων.

Είναι παράδοξο αλλά μέσα στα γκρεμί-
σματα Κοσκωτά προκύπτει απλή μέθο-
δος με την οποία μπορεί να συγκαλύπτε-
ται κατά ένα μεγάλο ποσοστό η προέλευ-
ση χρήματος σε αγορά μετοχών ή στοι-
χείων. Έναυσμα της υπόθεσης εργασίας
έδωσε το δάνειο της Ίρβινγκ Τραστ. Οιοσ-
δήποτε έχει τα 10-15 εκ. δολ., δικά του ή
άλλου, από ληστεία, κόκα, χρηματιστή-
ριο ή ελαιοχρωματισμούς μπορεί να τα
καταθέσει και να πάρει ένα περίπου ισό-
ποσο αθώωτο δάνειο. Βέβαια, η συ-
ναλλαγή μπορεί να στηλιτευτεί πολιτικά
ότι εν δυνάμει υπάρχει εξάρτηση αλλά ε-
πιτέλους υπάρχουν και άλλες ξένες τρά-
πεζες και το ίδιο το κράτος έχει σημαντι-
κό εξωτερικό δανεισμό άλλωστε. Τέλος
πάντων δεν είναι κάτι το ασυνήθιστο, έ-
να δάνειο σε συνάλλαγμα. Αν θέλει κα-
νείς να φτάσει μακρύτερα θα μπορούσε
να υποτεθεί αληθινό δάνειο με ενέχυρο
τις μετοχές της τράπεζας χωρίς πολλές
άλλες εγγυήσεις. Επειδή μπορεί η νομο-
θεσία να μην το επιτρέπει ή για διατήρη-
ση πληρέστερης αδιαφάνειας θα μπο-
ρούσε να δημιουργηθεί εταιρεία χαρτο-
φυλακίου που να έχει τις μετοχές της
τράπεζας και να ενεχυριάσει τις μετοχές
αυτής της εταιρείας.

Βέβαια, στην περίπτωση ευθέως δα-
νείου χρειάζεται μεγάλη πειθώ καθώς η
δανειστρία τράπεζα αναλαμβάνει κινδυ-
νο. Υπάρχουν μερικοί δαιμόνιοι Έλληνες
που τα κατάφεραν έτσι να αρχίσουν με-
γάλες δουλειές. Δεν γνωρίζω αν ο Κο-
σκωτάς συγκαταλέγεται σ' αυτούς αλλά
οι εξελίξεις αφήνουν πολλές αμφιβο-
λίες.

25 Νοεμβρίου 1988
Στέλιος Π. Καφαντάρης

Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

του Γιάννη Φλώρου

Όλοι οι δρόμοι οδηγούν στη συνεργασία της Αριστεράς. Με αυτό το μήνυμα στο χαρτοφύλακά του έφθασε την Τρίτη 29 Νοεμβρίου στις 12.30 το μεσημέρι ο **Μ. Ανδρουλάκης** στα γραφεία της ΕΑΡ. Το αναπληρωματικό μέλος του Π.Γ. του ΚΚΕ μετέφερε μαζί και την θετική απόφαση και απάντηση του κόμματός του σε όλα τα επί μέρους θέματα της συνεργασίας τα οποία είχαν συζητήσει το βράδυ της περασμένης Παρασκευής (25/11) ο **Λ. Κύρκος** με τον **Χ. Φλωράκη**. Στη συνάντηση των ηγετών του ΚΚΕ και της ΕΑΡ αποσαφηνίσθηκε και συμφωνήθηκε το πλαίσιο λύσης εκκρεμοτήτων και προβλημάτων, τα οποία είχε θέσει η ΕΑΡ.

Η θετική έκβαση των διαπραγματεύσεων πιστοποιήθηκε τελικά με την αποστολή του Μ. Ανδρουλάκη. Η ολοκλήρωση του κειμένου - πορίσματος της κοινής ομάδας εργασίας (**Γρ. Γιάνναρος, Γ. Τούντας, Δ. Παπαδημούλης** από την ΕΑΡ και **Μ. Ανδρουλάκης, Γ. Δραγασάκης** από το ΚΚΕ) που αναμένεται να ολοκληρωθεί αυτό το Σαββατοκύριακο θα αποτελέσει και το πρώτο «ντοκουμέντο» για τη συνεργασία της Αριστεράς.

Το κείμενο αυτό περιέχει 6 σημεία που αναφέρονται στα εξής θέματα:

- Η Αριστερά στο σύγχρονο κόσμο
- Πολιτική συγκυρία και προτάσεις της Αριστεράς
- Ευρώπη και ΕΟΚ
- Οικονομία και ανάπτυξη
- Δημοκρατία
- Εξωτερική πολιτική.

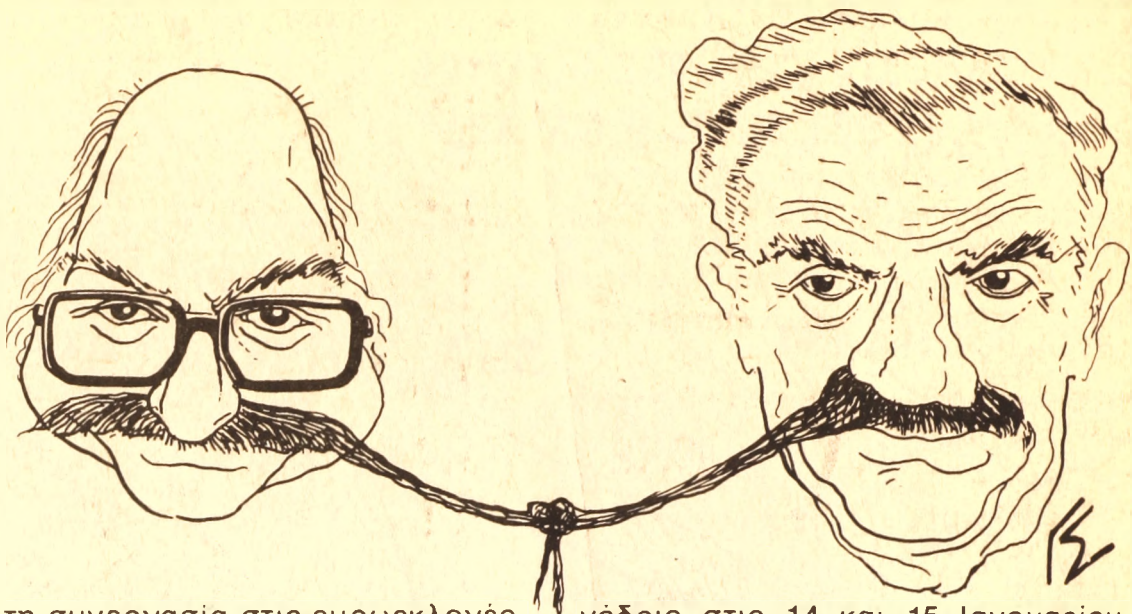
Σύμφωνα με απόλυτα εξακριβωμένες πληροφορίες στις μέχρι τώρα διαπραγματεύσεις υπήρξε σύγκλιση απόψεων στα πέντε από τα έξι σημεία του κειμένου - πορίσματος. Το σημείο που παραμένει σε εκκρεμότητα είναι αυτό που αφορά την Ευρώπη και την ΕΟΚ.

Εδώ υπάρχουν διαφωνίες μεταξύ των δυο κομμάτων και μπορεί, αν δεν υπάρξει σύγκλιση, να διατυπώσει το καθένα την άποψή του.

Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες το κατ' αρχήν πλαίσιο της συμφωνίας για τη συνεργασία της Αριστεράς το οποίο συζητήθηκε στη συνάντηση **Φλωράκη - Κύρκου** μεταξύ των δυο κομμάτων περιλαμβάνει την **πολιτική συμφωνία** και αναφέρεται στη σημερινή πολιτική κατάσταση, την **προγραμματική σύγκλιση** για την οποία το πρώτο ντοκουμέντο θα είναι το κείμενο - πόρισμα της κοινής ομάδας εργασίας και τη **μορφή** που θα έχει η συνεργασία προεκλογικά και μετεκλογικά.

Η συμφωνία σε ό,τι αφορά την **εκλογική** συνεργασία περιλαμβάνει ότι το 25% των βουλευτών που εκλέγονται για τις πρώτες 25 έδρες θα ανήκει στους υποστηριζόμενους από την ΕΑΡ, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την περίπτωση που το εκλογικό αποτέλεσμα θα δώσει πάνω από 25 έδρες στη συνασπισμένη Αριστερά θα είναι 35%.

Αδιευκρίνιστο όμως παραμένει τι γίνε-

ται με τη συνεργασία στις ευρωεκλογές με δεδομένη τη διαφωνία για Ευρώπη - ΕΟΚ των δυο κομμάτων. Γιατί θα είναι το λιγότερο παράδοξο, αν γίνουν οι εκλογές μαζί με τις εθνικές, να υπάρχει κοινό ψηφοδέλτιο στη μια κάλπη και χωριστό στην άλλη ή κοινό και στις δυο, με διαφωνίες για την ΕΟΚ.

Το κείμενο - πόρισμα της ομάδας εργασίας με την ολοκλήρωσή του θα τεθεί προς έγκριση στα όργανα των δυο κομμάτων. Ταυτόχρονα αναμένεται να προχωρήσουν οι διαπραγματεύσεις και συζητήσεις με άλλα κόμματα και κινήσεις στο χώρο της Αριστεράς.

Από την πλευρά της ΕΑΡ στην τελευταία συνεδρίαση του ΕΓ αποφασίσθηκε να γίνει θετική εισήγηση στην Κ.Ε. που θα γίνει το επόμενο Σαββατοκύριακο για τη συνεργασία. Στην ίδια συνεδρίαση ψηφίσθηκε ομόφωνα ότι με κανένα τρόπο η συνεργασία δεν καταργεί την αυτονομία των κομμάτων και την αυτόνομη παρουσία κάθε κόμματος που θα μετέχει στη συνεργασία στη Βουλή μετεκλογικά στα θέματα που δεν θα υπάρχει κοινή στάση και σύγκλιση, εκφράσθηκαν διαφωνίες για τη συνεργασία. Δύο μέλη του Ε.Γ. από τους τέσσερις που διαφωνούν (**Μ. Παπαγιαννάκης** και **Στ. Πιτσιόρλας**) που ήταν παρόντες — τα άλλα δυο μέλη που διαφωνούν (**Δ. Ψυχογιός** και **Δ. Γιατζόγλου**) απουσίαζαν — ψήφισαν κατά. Την ίδια στάση αναμένεται να έχουν και 18 μέλη της Κ.Ε. στη συνεδρίασή της όπως προκύπτει από παλιότερη ανακοίνωσή τους για το ίδιο θέμα.

Επίσης συζητήθηκε η ανάγκη να μπουν όλα τα κόμματα στη συνεργασία (ΚΚΕ εσ. - Αν. Αρ., ΕΣΚ, ΣΣΕΚ) καθώς και κινήσεις με στόχο να μην έχει η συνεργασία στενό χαρακτήρα αλλά να εκφράσει όλα τα ρεύματα της Αριστεράς τα οποία σχηματικά καταγράφονται: ΚΚΕ, Ανανεωτική Αριστερά και πασοκογενής χώρος.

Αυτά τα θέματα αναμένεται να αποτελέσουν στοιχεία για τη συνέχιση των συζητήσεων. Σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες οι συζητήσεις στην επόμενη φάση αναμένεται να επεκταθούν και με πρώην στελέχη του ΠΑΣΟΚ όπως οι: **Γ. Αρσένης, Απ. Λάζαρης**, αλλά και βουλευτές όπως οι **Γ.Α. Μαγκάκης, Αντ. Τρίτσας, Ρ. Κακλαμανάκη** και άλλοι.

Τέλος, στο ΕΓ της ΕΑΡ αποφασίσθηκε μετά την ΚΕ να συνέλθει το Διαρκές Συ-

νέδριο στις 14 και 15 Ιανουαρίου. γνωστόν η ΕΑΡ δεσμεύεται από το ιδρυτικό της συνέδριο για αυτόνομη κάθισ στις εκλογές η οποία μπορεί να αναπεί μόνο από το Διαρκές Συνέδριο.

Ανεξάρτητα πάντως από το ποια θα ναι η τελική κατάληξη των συζητήσεων στο χώρο της Αριστεράς και η μορφή της συνεργασίας οι εκτιμήσεις που διατυπώνονται για τους λόγους που οδηγήθηκαν ΚΚΕ και ΕΑΡ να προχωρήσουν στη συμφωνία συνοψίζονται στα εξής:

Για το μεν ΚΚΕ καθοριστικό ρόλο έπαιξαν οι δημοσκοπήσεις που δείχνουν συνασπισμένη η Αριστερά θα έχει περισσότερο ποσοστό απ' ό,τι αν εκλέκετε χωριστά. Ακόμη οι αλλαγές στη Σοβιετική Ένωση και κυρίως η ανκλή της «προγραμματικής περεστρόικα» του ΚΚΕ η οποία είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί χωρίς κραδασμούς με βοήθεια και τη χρησιμοποίηση της συνεργασίας.

Για την ΕΑΡ ρόλο έπαιξε η εκτίμηση εκλογικά η Αριστερά θα ανέβει με τη συνεργασία και έτσι θα ωφεληθεί και η ίδια. Ακόμη η εκτίμηση ότι ανοίγει ο δρόμος για την ανατροπή του δικομματισμού που να μπορεί η Αριστερά να γιγρυθμιστής εξελίξεων. Εδώ θεωρείται μαντική η αφαίρεση του «κρίσιμου» ποσοστού από το πρώτο κόμμα που θα επέτρεπε να σχηματίσει αυτοδύναμη βέρνηση στην περίπτωση του ίδιου εκλογικού συστήματος.

Όμως και για τα δυο κόμματα ως πλέον κρίσιμο στάθηκε η πολιτική κατάσταση που διαμορφώνεται με την ασύνθεση του ΠΑΣΟΚ και συνεπώς την γέννηση που δημιουργήθηκε για συνεργασε ευρύτερους χώρους πέραν της Αριστεράς.

Η συνεργασία της Αριστεράς όπως διαμορφώνεται η κατάσταση μετά συμφωνία ΚΚΕ - ΕΑΡ θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Βέβαια, αυτό δεν αρκεί για να μετατραπεί η Αριστερά σε πολιτική δύναμη ανατροπής κοινωνικών πολιτικών συσχετισμών, ούτε για να περάσει την κρίση που δεν περιορίζεται μόνο στην αδυναμία προγραμματικής συγκλίσεων. Αυτό όμως είναι άλλο θέμα και οι επόμενες κινήσεις και η πολιτική Αριστεράς θα δώσουν τα πρώτα δείγματα της νέας κατάστασης που διαμορφώνεται.

ΒΡΕ ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΕ
ΧΑΘΗΚΕ ΝΑ ΒΟΥΤΗΣΕΙΣ
ΚΙ ΕΣΥ ΛΕΦΤΑ
ΟΠΩΣ ΟΛΟΣ
Ο ΚΟΣΜΟΣ;

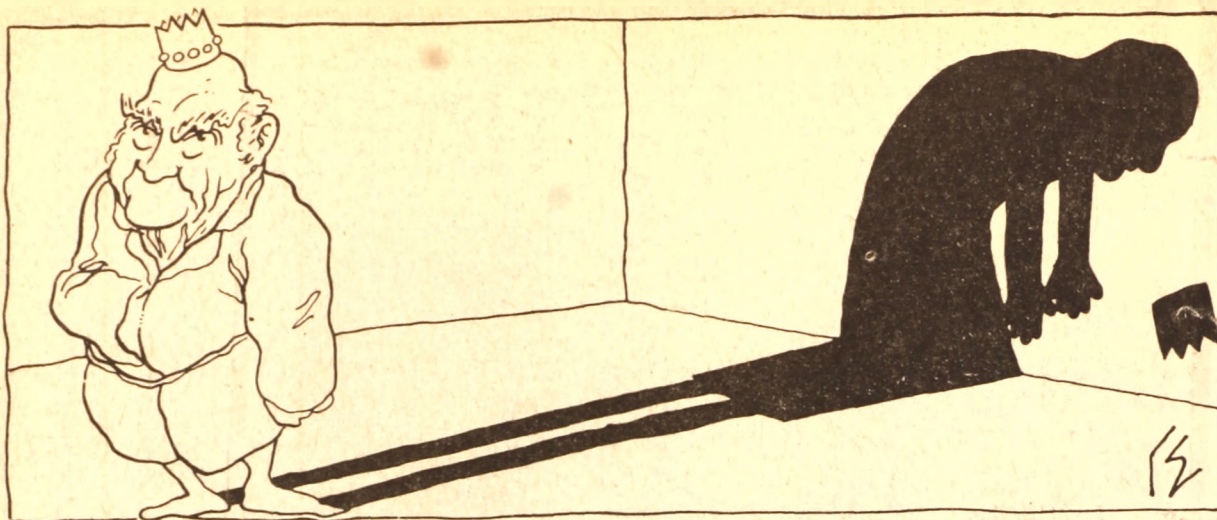
ΕΙΜΑΙ
ΥΠΕΡΑΝΟ
ΧΡΗΜΑΤΩΝ
ΚΥΡΙΕ ΠΡΟ-
ΕΔΡΕ!

28.11.88

Ιωάννης

του Γιάννη Ιωάννου

Ο βασιλιάς είναι γυμνός

Η προσωρινή απομάκρυνσή του από την πρωθυπουργία, που είχε προτείνει διακριτικά «Το Βήμα» στις 13 Νοεμβρίου και προκάλεσε τους «κεραυνούς» για νέα αποστασία αποκαλύπτεται με τον καιρό ως μια επιεικής και μεσοβέζικη λύση.

Ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου αποτελεί —όπως κατήγγειλε επανειλημμένα το «ΑΝΤΙ»— το κεντρικό πρόσωπο της κρίσης και των φαινομένων διαφθοράς και σήψης. Αποτελεί τον πρώτο και μέγα ένοχο, καθώς στο θερμοκήπιο της αυλής του Καστριού και του Χέρφιλντ επώασθηκαν και αναπτύχθηκαν όλα εκείνα «τα άνθη του κακού», που κλυδωνίζουν με τις ρεμούλες τους το δημόσιο βίο της χώρας. Οι επιφανέστεροι: Λούβαρης, Κοσκωτάς, Ραυτόπουλος κατά τον κ. Στέφανο Τζουμάκα.

Η χώρα, το ΠΑΣΟΚ, το κίνημα της «Αλλαγής», όσο και ό,τι απέμεινε από αυτό δεν έχουν άλλο δρόμο σήμερα, άλλη λύση στο αδιέξοδό τους από μία και μόνη: να αναφωνήσουν όπως ο μικρός του παραμυθιού του Άντερσεν ότι «η στολή του βασιλιά δεν είναι γεμάτη διαμάντια, ότι μπορεί να εντυπωσιάζει, γιατί ο βασιλιάς είναι γυμνός».

Κανένα άλλο δίλημμα, καμιά άλλη πολιτική εξέλιξη δεν μπορεί να μας απομακρύνει σήμερα από αυτή την καταλυτική, την πρωταρχική ανάγκη για την πολιτική ομαλοποίηση: Να παροπλισθεί ο κ. Α. Παπανδρέου και να του αναγνωρισθεί εκείνη η ιδιότητα, που δικαιωματικά του ανήκει: του συνταξιούχου της πολιτικής και της ιστορίας.

Άλλωστε, τις πέντε εβδομάδες, που πέρασαν από την επιστροφή του στην Ελλάδα ο κ. Α. Παπανδρέου απέδειξε «περίτρανα» όπως θα έλεγε και ο ίδιος, ότι δεν έχει τίποτα να προσφέρει, εκτός από την πολλαπλή φθορά και κρίση του. Φθορά βιολογική, πνευματική, πολιτική. Σήμερα ο κ. Α. Παπανδρέου δεν είναι παρά μια καρικατούρα του σαιξπηρικού ήρωα Ληρ και μια νεοελληνική εκδοχή του «Έπους του βασιλιά Υμπύ» του Α. Ζαρρί.

Ο μέγας ένοχος και ο μέγας υπεύθυνος για την εξαθλίωση της πολιτικής και κοινωνικής ζωής της χώρας, για την παλιννόστηση και τον εξαγνισμό της Δεξιάς, μπορεί να αποτελεί ένα τραγικό πρόσωπο, που θα κεντρίζει το ενδιαφέρον και τη φαντασία πεζογράφων και θεατρικών συγγραφέων. Μπορεί να αποτελεί τον τραγικά απομονωμένο ήρωα του Σοφοκλή, που χάνεται μέσα στα ανομήματα των «οικείων κακών».

Δεν μπορεί όμως να αντέξει άλλο ο τόπος, το ΠΑΣΟΚ και το λαϊκό κίνημα της «Αλλαγής» το βάρος των δικών του ανωνημάτων.

Η παραίτηση είναι η μόνη λύση αξιοπρέπειας, που απομένει στον κ. Ανδρέα Παπανδρέου. Οποιαδήποτε άλλη, που συνδέεται με την παραμονή του στην εξουσία έως τις εκλογές, περιέχει κινδύνους από τον πλήρη εξευτελισμό έως τη «στρατηγική του αίματος».

Μια στρατηγική, όπως έχουμε επισημάνει που δρομολόγησε ο κ. Α. Παπανδρέου με την κομματική κινητοποίηση πριν δεκαπέντε ημέρες και ευλόγησε με τους τραμπουκισμούς στον «Αστέρα» την περασμένη Τετάρτη. Καιρός, λοιπόν, να απαλλαγεί η χώρα από την παρουσία του Α. Παπανδρέου, ο οποίος κυβέρνησε τη χώρα για 85 μήνες —χρονικό διάστημα συνεχούς διακυβέρνησης, που δεν είχε κανένας έως τώρα Έλληνας πρωθυπουργός. Αυτός ο διορατικός και ευφυής δεν κατανοεί ότι μόνον η ιδιώτευση θα τον βοηθήσει να περισώσει ό,τι του απέμεινε;

ΟΙ ΦΑΝΤΑ

Αναυδο το πανελλήνιο παρακολουθεί όσα συμβαίνουν τον τελευταίο καιρό. Στο κέντρο της δίνης, ο πρωθυπουργός που ενώ κάποτε επέβαλλε την παρουσία του και ασκούσε την εξουσία, σήμερα έχει μεταλλαγεί σε ένα ωχρό πρόσωπο. Τραγική φιγούρα που δεν εκφωνεί πολιτικό λόγο αλλά φωνασκεί υστερικά.

του Σ. Ι. Δερένιο

Εάν εντρυφήσει κανείς στις ανταπές κρίσεις όσων βρέθηκαν «τις μέρες του Λονδίνου» και διακρίθηκαν για τα θερμά τους αισθήματα προς την κ. Δέμη Λιάνη (με πρώτους τον εξαδέλφο κ. Γιώργο Λιάνη και το γνωστό κ. Κυρίκο Διακογιάννη) θα μπορούν εύκολα να διαπιστώσουν ότι σε τίποτα δεν επαλήθεύτηκαν όσα μετέδιδαν —μαζί με του εγκωμιασμούς για την κ. Λιάνη— ως σποφασιστικές πολιτικές πρωτοβουλίες του πρωθυπουργού.

Από την ημέρα της πανηγυρικής επιστροφής στις 22 Οκτωβρίου έως τη Διέσκεψη Κορυφής της Ρόδου όχι μόνο βέβαιον η κρίση του ΠΑΣΟΚ, της κυβέρνησης και της χώρας αλλά και τίποτα δεν επιβεβαίωσε ότι ο κ. Α. Παπανδρέου είχε πρόθεση να εφαρμόσει κάποια νέα πολιτική.

Το ΑΝΤΙ αισθάνεται δικαιωμένο γιατί είχε έγκαιρα επισημάνει —αντίθετα με τους αισιόδοξους «λιανικούς» του Χέρφιλντ— ότι ο «ανανεωμένος και σιδερένιος» πρωθυπουργός επέστρεφε με τα διαμυαλά, προβλήματα και αδιέξοδα, με τα οποία είχε φύγει στις 25 Αυγούστου από την Ελλάδα. Έτσι, μπορεί κανείς σίγουρα να μελαγχολήσει όταν αναλογισθεί τις δηλώσεις και τις ανταποκρίσεις για τον «κλάδο ελαίας προς τα πολιτικά κόμματα», για τις δήθεν πρώτες αποφάσεις στα θέματα νεολαίας, για την δήθεν σταθερή απόφαση για εκσυγχρονισμό της χώρας και ένα νέο υπουργικό σχήμα με ηχηρά ονόματα και τόσα άλλα.

Μέσα σε αυτές τις 40 ημέρες, που διέρρευσαν από την πανηγυρική και πανηγυριώτικη επιστροφή, ο πρωθυπουργός πραγματοποίησε πέντε όλες κι όλες δημόσιες εμφανίσεις, που θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως δημόσιες εμφαν

ΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΧΛΩΜΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

σεις και ενασχολήσεις.

● Η συνομιλία του με τους δημοσιογράφους στον «Αστέρα» (συνοδεία της Μιμής), η επίσης ολιγόλεπτη παρουσία του στο ΚΥΣΥΜ, στην ορκωμοσία της νέας κυβέρνησης και τη συνεδρίαση του νέου υπουργικού συμβουλίου, στη συνάντηση με τον Πρόεδρο Γ. Βασιλείου και στη συνεδρίαση, προχθές, της Κεντρικής Επιτροπής.

Κοινό στοιχείο όλων αυτών των δημόσιων συναντήσεων είναι η πλήρης απουσία νέων κατευθύνσεων, η αδυναμία του κ. Παπανδρέου να επιβάλει ένα νέο πολιτικό κλίμα, για νέες ιδέες και προοπτικές. Αντίθετα κυριάρχησε η κενολογία, ο αρχηγισμός, ο βιασμός της αλήθειας και ο αυταρχισμός εάν μάλιστα προσθέσει κανείς τις ευγενείς επιδόσεις του ίδιου του κ. Α. Παπανδρέου ή μέσω του κυβερνητικού εκπροσώπου κάθε Κυριακή για «συνωμοσίες», «νέες αποστασίες» και «σενάρια αποσταθεροποίησης» των «ντόπιων και ξένων κέντρων».

Κατηγορίες και μικροπολιτικάντικοι ελιγμοί, οι οποίοι (όπως απέδειξαν οι περι-

πτώσεις Λάζαρη, Αλευρά, Σημίτη, Μαγκάκη, Βερυβάκη και Κακλαμανάκη και οι απηχήσεις τους στις περιπτώσεις Λαλιώτη και Τρίτση) έγιναν «μπούμεραγκ» και βάθυναν την πολύπλευρη κρίση στον κυβερνητικό χώρο, την οποία ο κ. Παπανδρέου προσπαθεί να μετατρέψει σε κρίση της χώρας και των θεσμών της. Εάν αυτή είναι η χλωμή δημόσια εικόνα του κ. Α. Παπανδρέου τις σαράντα χαμένες ημέρες από την επιστροφή του, η ιδιωτική του εικόνα είναι ακόμα πιο απαισιόδοξη. Εκτός από τις γνωστές ακριτομύθειες για τις διασκεδάσεις στο «Μύθο» και το «Όμορφο» με την προβληματική κατανάλωση λευκού καμπανίτη, με τις παραγγελίες στην ορχήστρα για τη μουσική «Λαβ Στόρυ» και τα λουλούδια προς τη Μιμή από τους ασφαλίτες που παρίσταναν τους θαμώνες, υπάρχουν ορισμένες άλλες πιο σοβαρές.

Δεν είναι άγνωστο σε ορισμένους κύκλους της κυβέρνησης η σχεδόν ενοχλητική παρουσία των υπουργών που προσέρχονται για συνεργασία στο Καστρί ή την Πολιτεία και η καθημερινή πολύωρη

ενασχόληση με ταινίες «βίντεο» με έργα αστυνομικά και επιστημονικής φαντασίας. Πάνω από 20 ταινίες βίντεο την εβδομάδα είναι η «νорма». Παράλληλα, όπως θα καταδειχθεί και στη Ρόδο, όσο επιθυμητή είναι η νομιμοποίηση της κ. Λιάνη άλλο τόσο προβληματική φαίνεται να εμφανίζεται σε κυβερνητικό και κομματικό επίπεδο.

Επιπλέον, γεγονότα όπως η παρουσία της κ. Λιάνη στις συζητήσεις του πρωθυπουργού με τον κ. Κώστα Σημίτη, και με τον Κύπριο υπουργό Εξωτερικών κ. Γιώργο Ιακώβου για θέματα εξόχου σοβαρότητας και στις δύο περιπτώσεις, δεν επιβεβαιώνει μόνο την επικίνδυνη ανάμειξη του ιδιωτικού με το πολιτικό. Επιβεβαιώνεται ότι ο κ. Α. Παπανδρέου καθώς γίνεται ο κύριος στόχος της «σκανδαλογίας» και της κατάρρευσης της κυβερνητικής εξουσίας, δεν αποτελεί παρά σκιά του παλιού εαυτού του. Είναι ένας παροπλισμένος πολιτικός, που έχει απλώς πρωθυπουργικές φαντασιώσεις.

□

Τα βιβλία σας των Χριστουγέννων από τις ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ

Λογοτεχνική Βιβλιοθήκη

Τα ωραιότερα έργα κλασικών και σύγχρονων
λογοτεχνών σε άψογες μεταφράσεις

Τόμας Μαν

Τα αλλαγμένα κεφάλια

Άνταλμπερτ Στίφτερ

Η φοβερή τροπή των πραγμάτων

Πούσκιν, Γκόγκολ κ.α.

Ρώσικες ιστορίες μυστηρίου

Ρικάρντο Μπακέλι

Ο διάβολος στο Ποντελούνγκο

Ονορέ ντε Μπαλζάκ

Μια σκοτεινή υπόθεση

Γιάκομπ Βάσερμαν

Το χρυσάφι της Καχαμάλκα

Χέρμαν Μπροχ

Τσερλίνε

Μπέρτολτ Μπρεχτ

Οι δουλειές του κυρίου Ιουλίου Καίσαρος

Σειρά Κριτική Σκέψη

Σημαντικά κείμενα για προβλήματα της
εποχής μας

Μαξ Χόρκχάιμερ

Η έκλειψη του Λόγου

Γκέοργκ Λούκατς

Αστική και σοσιαλιστική Δημοκρατία

Ινστιτούτο Κοινωνικών Ερευνών

της Φραγκφούρτης

Κοινωνιολογία - Εισαγωγικά Δοκίμια

Καρλ Σμιτ

Η έννοια του Πολιτικού

Νικολάι Μπουχάριν

Η πολιτική οικονομία του εισοδηματία

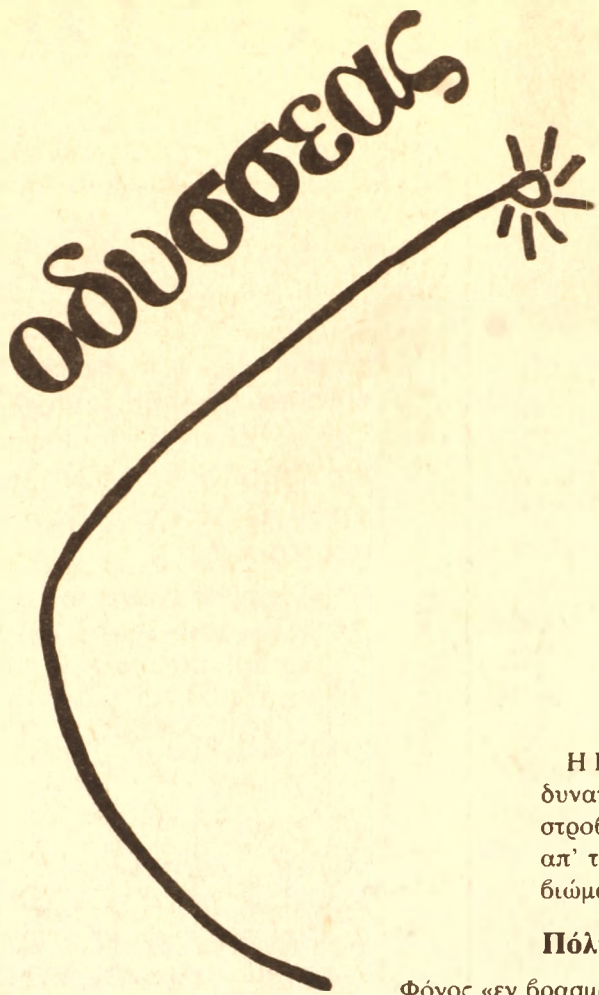
Ναταλί Μοσκόβσκα

Θεωρίες για τις οικονομικές κρίσεις

Γιώργος Σταμάτης

Σχέδιο και αγορά στις σοσιαλιστικές οικονομίες

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ Εκδόσεις Κριτική Α.Ε. Πατούσα 3 Αθήνα 106 77 Τηλ. 36.39.434

Τασία Χατζή, ENXENTΟΥANNA

Η ζωή και το έργο της αρχαιότερης όλων των επώνυμων ποιητών της παγκόσμιας λογοτεχνικής παράδοσης. Μια μελέτη για την εποχή, τον πολιτισμό, τη λογοτεχνία αλλά και τις συνθήκες ζωής των γυναικών στην Ασσυροβαβυλωνία. Μια ιστορική μελέτη που ζωντανεύει μια μακρινή εποχή με τη φρεσκάδα και το στυλ της γνωστής συγγραφέως Τασίας Χατζή.

Κώστας Αρκουδέας, ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΙΚΩΝ

Ένας συγγραφέας, μια άδεια πόλη, καλοκαίρι. Ο Ιάκωβος Δόξας, παρά το όνομά του, ούτε δόξα διαθέτει ούτε χρήμα. Διαθέτει όμως συγγραφικό ταλέντο και την ακατανίκητη όρεξη να γράφει διηγήματα. Αισθηματικά, ταξιδιωτικά, τρόμου, αστυνομικά, κάθε είδους διηγήματα... μέσα από τα οποία αποπειράται τη φυγή του. Όταν έρθει, όμως, η ώρα της πραγματικής φυγής θα τολμήσει;

Γιάγκος Ανδρεάδης, ΧΑΜΟΖΩΗ ΚΑΙ ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΣΚΟΡΔΥΛΗ

Ο Γιάγκος Ανδρεάδης, καθηγητής που διδάσκει αρχαίο ελληνικό δράμα στην Πάντειο, κάνει για πρώτη φορά την εμφάνισή του στην πεζογραφία. Μέσα από τις περιπέτειες των πρωταγωνιστών του, βρίσκει την ευκαιρία να μας μιλήσει για τα μικρά και μεγάλα διλήμματα της ζωής με σαρκασμό αλλά και τρυφερότητα, και κυρίως να μας θυμίσει κάτι ξεχασμένο, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Κλαίρη Κράλλη, ΣΟΥΣΣΑΝΑ

Η Κλαίρη Κράλλη, συγγραφέας από τη Θεσσαλονίκη, μας οδηγεί σε μια δυνατή εσωτερική κατάδυση, ανάμεσα σε πρόσωπα και γεγονότα που στροβιλίζονται στο ρυθμό του πάθους. Τα κάτοπτρά της, η ευαισθησία απ' τη μια και οι ανυποχώρητες αρχές απ' την άλλη μεριά, διαθλούν τα διώματα δίνοντάς τους καινούριες διαστάσεις και μαγικό ενδιαφέρον.

Πόλυ Μηλιώρη, ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ

Φόνος «εν βρασμώ ψυχής». Φόνος της κόρης απ' τη μάνα. Μια αναζήτηση ανάμεσα στις μικρές λεπτομέρειες και τις μεγάλες αποφάσεις μιας ζωής. Η ανίχνευση όλων των στοιχείων που έμεναν καλά κρυμμένα πριν από την κορυφαία πράξη. Ο «εκ των υστέρων» απολογισμός και απολογία ζωής, το πριν και το μετά. Ένα κείμενο συγκλονιστικό.

Ντέιβιντ Λίδιτ, ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Ένας νέος συγγραφέας με εξαιρετικό ταλέντο, που το πρώτο του αυτό διβλίο έκανε όλη την Αμερική να μιλάει γι' αυτόν και να τον χαρακτηρίζει «Σάλινγκερ του '80», «φαινόμενο» και «διεθνή περίπτωση». Τα πρόσωπά του χρησιμοποιούν τον έρωτα σαν εμπόρευμα, νιώθουν παγιδευμένα σε ανούσιους γάμους, ξεσπούν σε μελοδραματικές σκηνές.

Μάρτιν Βάλζερ, ΑΦΗΝΙΑΣΜΕΝΟ ΑΛΟΓΟ

Η στιγμή της αλήθειας για δύο άντρες γύρω στα σαράντα. Παλιοί συμμαθητές, με διαφορετική πορεία ο καθένας, θα βρεθούν εξαιτίας μιας κακοκαιρίας πολύ κοντά στο θάνατο και εκεί κάθε σύμβαση θα σδήσει για να φανεί γυμνή η αληθινή τους σχέση.

Τζων Ντος Πάσος, ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΛΕΦΤΑ

Ο τρίτος τόμος με τον οποίο ολοκληρώνεται η τριλογία *USA* του μεγάλου αμερικανού συγγραφέα. Ένα έργο που καθρεφτίζει αυτό που άλλοι χαρακτηρίζουν «μεγάλη αμερικάνικη εποποιία» και άλλοι «χαμένο όνειρο».

Ζίγκφριντ Λεντς, ΕΚΘΕΣΗ ΙΔΕΩΝ

Ο Λεντς με μια πολύ λεπτή, καλά κρυμμένη ειρωνεία, αλλά και αρκετή συμπόνια για τους συμπατριώτες του ερευνά, σε προσωπικό επίπεδο, τα αίτια της διαμόρφωσης του γερμανικού ψυχισμού.

Κάρμεν Γιέρα Μοράβια, Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΖΟΡΖΕΤ

Το διβλίο της Κάρμεν, συζύγου του γνωστού ιταλού συγγραφέα Αλμπέρτο Μοράβια, περιγράφει την ερωτική ιστορία ανάμεσα σε μια νεαρή Ευρωπαία και έναν Άραβα μεγιστάνα.

Μάρτιν Βάλζερ, ΑΝΕΠΙΔΟΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σ' ένα ξέσπασμα-ομολογία αρθρώνονται σκληρά οι ανταγωνισμοί: η έλλειψη αναγνώρισης της προσφοράς του άλλου, η απουσία φιλίας και αγάπης ανάμεσα σε δύο μεσήλικες συναδέλφους που ανήκουν πια στην εφεδρεία μιας ανερχόμενης εταιρίας. Ο συγγραφέας μοιάζει να μας θυμίζει: ό,τι έχουν μοιραστεί οι άνθρωποι δεν χάνεται ποτέ, δεν περνάει αλλά εκδικείται.

και δυο
εκπλήξεις

Μαρία Χαράμη,
ΟΙ ΧΑΡΕΣ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

Μπόνι-Σετερτρίνι,
ΝΤΥΝΟΜΑΙ ΣΩΣΤΑ! ΓΙΑ ΑΝΔΡΕΣ
ΝΤΥΝΟΜΑΙ ΣΩΣΤΑ! ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΟΠΟΙΟΣ ΠΑΙΖΕΙ ΜΕ ΤΗ ΦΩΤΙΑ...

ΚΑΠΟΤΕ ο Γιώργος Κοσκωτάς επιχείρησε να περάσει λαθραία από το τελωνείο του αεροδρομίου ένα δημοσιογραφικό «μαγνητοφωνάκι». Έγινε όμως αντιληπτός και του ζητήθηκαν εξηγήσεις. Εκλήθη τότε κάποιος «ισχυρός» και είπε στον έκπληκτο τελωνειακό: «Αφήστε τον, είναι ο Κοσκωτάς». Αφού διέφυγε τις κυρώσεις, κρατώντας και το μαγνητόφωνο, ο «συμπαθητικός χοντρούλης» ανέκραξε: «Το πέρασα, το πέρασα!».

Το περιστατικό αυτό, ένα ανάμεσα σε πολλά άλλα, δείχνει το πραγματικό βεληνεκές του ανθρώπου που αναστάτωσε το πανελλήνιο. Ο Γ. Κοσκωτάς ήταν ένας μικρομεσαίος απατεώνας, που ήρθε στην Ελλάδα από την Αμερική, εξοπλισμένος μόνο με μερικά εκατομμύρια και τις αναμφισβήτητες ικανότητές του ως πλαστογράφος.

Μόνο στην Ελλάδα του Ανδρέα Παπανδρέου ο Γιώργος Κοσκωτάς μπορούσε να γίνει «τραπεζίτης» και μεγαλοαπατεώνας.

Αποκαλύπτουμε σήμερα μια άγνωστη πλευρά των δραστηριοτήτων του Κοσκωτά και της Τράπεζας Κρήτης, το εμπόριο όπλων, κυρίως προς το Ιράν και το Ιράκ. Οι τεράστιες δυσχέρειες που υπάρχουν στο εμπόριο αυτό, το γεγονός ότι για να εξαγει η Ελλάδα όπλα σε μια χώρα απαιτείται ο συντονισμός τριων υπουργείων

και πολλών άλλων υπηρεσιών, αποδεικνύει ότι ο Κοσκωτάς δεν έδρασε μόνος του. Μόνο «υψηλά ιστάμενοι» και υπέρνω πάσης υποψίας μπορούσαν να συντονίζουν το εμπόριο όπλων μέσω του Κοσκωτά.

● Ένα άκρως ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι οι πράκτορες της CIA που ήρθαν στην Ελλάδα προ ημερών —και η «Αυριανή» μας πληροφόρησε πρώτη γι' αυτό— δεν ήρθαν, όπως τεχνηέντως διαδόθηκε, για την υπόθεση Κοσκωτά, αλλά, σύμφωνα με ακριβείς πληροφορίες μας, που προέρχονται από κυβερνητικούς κύκλους, με αποκλειστικό σκοπό να διερευνήσουν το εμπόριο όπλων από Ελλάδα προς Ιράν - Ιράκ. Νέοι μπελάδες μας βρίσκουν, χάρη στην... εξυπνάδα των κυβερνώντων...

Τι συνέβη όμως και με τις καταθέσεις των χρημάτων των δημόσιων οργανισμών στην Τράπεζα Κρήτης; Πώς μπορούσε άραγε ο «άξεστος» και «συμπλεγματικός» Κοσκωτάς να πείσει τους διοικητές των οργανισμών αυτών να καταθέτουν τα χρήματά τους στην τράπεζά του, χωρίς να το γνωρίζει η κυβέρνηση και ο ίδιος ο πρωθυπουργός;

Καταδείξαμε και στο προηγούμενο τεύχος ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου τα γνώριζε όλα. Η ιεροκλητική όμως απάντηση του κυβερνητικού εκπροσώπου στο προηγούμενο δημοσίευμα του ΑΝΤΙ μας

υποχρεώνει να αποκαλύψουμε σήμερα μια άκρως ενδιαφέρουσα συνομιλία με τον «ταχυδρόμο».

Κατά τα άλλα, μάθαμε επίσης πως ξεκίνησε η βιομηχανία των μηνύσεων εναντίον του ΑΝΤΙ.

● Την ίδια μέρα που κυκλοφόρησε η έκτακτη έκδοση του ΑΝΤΙ ο Ανδρέας Παπανδρέου κάλεσε σε έκτακτη σύσκεψη τους εντιμότεστους κ. Μένιο Κουτσόγιωργα, Γιάννη Χαραλαμπίδου, Αντώνη Λιβάνη και Γιώργο Λούβαρη. Η σύσκεψη πραγματοποιήθηκε σε αίθουσα δίπλα στο γραφείο του πρωθυπουργού στη Βουλή. Ο πρωθυπουργός δεν παρακάθησε, αλλά παρακολουθούσε τα διαδραματιζόμενα, ενημερωμένος στο γραφείο του.

Κύριο θέμα της σύσκεψης ήταν να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις για το κύρος της κυβέρνησης από τις αποκαλύψεις του περιοδικού και να εντοπισθεί η διαδρομή προς το ΑΝΤΙ. Μάθαμε επίσης ότι όλοι οι παρευρισκόμενοι, εκτός του Μένιου Κουτσόγιωργα, δεν ήταν υπέρ της υποβολής μηνύσεων. Γι' αυτό άλλωστε και ο Μένιος άργησε λίγο να υποβάλλει τη μήνυσή του. Αναγκάστηκε όταν η απρόσμενη υποδοχή του περιοδικού από το αναγνωστικό κοινό, δημιούργησε όλα δεδομένα.

Τα «Λήαρ τζέτ» δεν είναι παντός καιρού

Τελικά τα μάτια μας φαίνεται πως δεν έχουν δει τίποτα ακόμα. Η συμφωνία για το δάνειο της Ίρβινγκ Τράστ προς την εταιρεία του Κοσκωτά Μεντίτφιν, με ημερομηνία 22.8.86 και ύψος δανείου 15 εκ. δολάρια, υπεγράφη και από την Κάθου Κοσκωτά. Αυτό βεβαίως το γνώριζε από την πρώτη στιγμή ο προσωρινός επίτροπος της Τράπεζας Κρήτης κ. Σπύρος Παπαδάτος και συνακόλουθα η «ενδιαφερόμενη» ελληνική κυβέρνηση. Η μόνη ενέργεια όμως που μέχρι στιγμής έχει γίνει είναι η μήνυση της Τράπεζας Κρήτης κατά Γιώργου, Κάθου και Σταύρου Κοσκωτά, που απέφερε το «πάγωμα» των περιουσιακών στοιχείων τους στις ΗΠΑ, με αποτέλεσμα η Κάθου, αν και είναι γνωστής διαμονής, να κυκλοφορεί ελεύθερη.

Αυτή η «παράλειψη» ίσως είναι η πιο μελετημένη από όλες τις καταγεγραμμένες παραλείψεις της ελληνικής κυβέρνησης αφού η Κάθου είναι, σύμφωνα με όλα τα έγγραφα που έχει στην κατοχή του το ΑΝΤΙ, ο άνθρωπος κλειδί για την κίνηση των λογαριασμών Κοσκωτά στις ΗΠΑ. Ούτε και αυτή η παράλειψη όμως θα έχει το επιθυμητό αποτέλεσμα για τα ενδιαφερόμενα στελέχη της κυβέρνησης, αφού οι λογαριασμοί Κοσκωτά στις ΗΠΑ θα ερευνηθούν διεξοδικά και χωρίς βέβαια την επιλεκτική δημοσιοποίησή τους από κάποιον «προσωρινό επίτροπο».

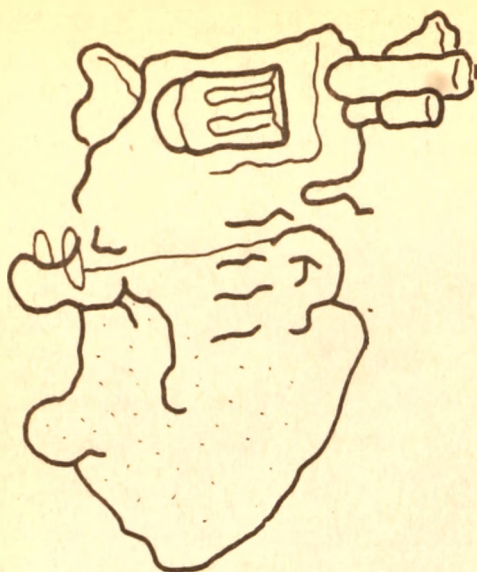
Οι ασκοί του Αιόλου έχουν ανοίξει και για τους γνωρίζοντες τα αεροναυπηγικά, τα Λήαρ Τζέτ δεν είναι παντός καιρού. Αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι που έχουν λάβει χρήματα από τους λογαριασμούς Κοσκωτά στην Μέρυλ Ληντς και την Ίρβινγκ Τράστ ή έχουν άλλως πως εξυπηρετηθεί στην αγορά π.χ. οροφδιαμερισμάτων στο Μανχάτταν, δεν θα πρέπει να κοιμούνται ήσυχοι, αφού οι δοσοληψίες τους με τον «δόκτωρα» δεν εντάσσονται σε κανένα τραπεζικό πλαίσιο συναλλαγών και δεν υπάρχει επαρκής εξήγηση που θα τις δικαιολογήσει. Βεβαίως και οι μεταφορές ποσών είναι σε μη ονομαστικούς λογαριασμούς, βεβαίως και υπάρχει τραπεζικό απόρρητο, βεβαίως και η Μέρυλ Ληντς και η Ίρβινγκ Τραστ έχουν κλειδαμπαρωθεί, οι διαρροές έχουν περιοριστεί και τα στόματα έχουν κλείσει μετά το θόρυβο. Αλλά είναι σίγουρο ότι η παρελθούσα κίνηση των λογαριασμών της οικογένειας Κοσκωτά θα ξεψαχνιστεί και ονόματα θα περιέλθουν στα χέρια αμερικανικών δικαστικών παραγόντων και ίσως και στη δημοσιότητα.

Η βδομάδα της κρίσεως έχει αρχή την 19η Δεκεμβρίου, αφού τότε θα συζητηθεί η αίτηση αναίρεσης του εισαγγελέα Ρούντολφ Τζουλιάνι και του βοηθού εισαγγελέα Χάουαρντ Σαπίρο για τη γνωστή υπθεση «ΗΠΑ κατά Γ. Κοσκωτά».

Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες ο κ. Σαπίρο, ο οποίος θα παρουσιάσει την αναίρεση, θα συνδέσει την παλιά υπόθεση Κοσκωτά για τις πλαστογραφίες σε λογαριασμούς κοινωνικών ασφαλίσεων με την υπόθεση «Τράπεζα Κρήτης κατά Κοσκωτά» και την απόφαση της ομοσπονδιακής δικαστού Μίριαμ Σέντερμπαου να παγώσουν προσωρινά τα περιουσιακά στοιχεία της οικογένειας Κοσκωτά στις ΗΠΑ, καθώς και με την υπόθεση της έκδοσης Κοσκωτά. Για την οποία, οι αμερικανικές αρχές υποστηρίζουν ότι τα χαρτιά για την έκδοση δεν έχουν φτάσει, παρά τις περί του αντιθέτου διαβεβαιώσεις της ελληνικής πρεσβείας. Σύμφωνα με αρμόδιους για τις υποθέσεις αυτές νομικούς κύκλους, ο Κοσκωτάς θα παραμείνει στις ΗΠΑ έως ότου διερευνηθούν διεξοδικά μεταφορές και μεταβιβάσεις περιουσιακών του στοιχείων καθώς βεβαίως και το «πόθεν έσχες» για να εξακριβωθεί ποιες από αυτές είναι νόμιμες.

Η έκδοση της απαραίτητης δικαστικής απόφασης για έρευνα των λογαριασμών και δοσοληψιών Κοσκωτά σε Μέρυλ Ληντς και Ίρβινγκ Τραστ, καθώς και όπου αλλού η έρευνα του δικηγόρου της Τράπεζας Κρήτης εντοπίσει, είναι σίγουρο ότι θα σημάνει το τέλος.

Μάρκος Κακλιδάκης
Νέα Υόρκη

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ:

Η μεγαλύτερη απάτη επί Ανδρέα Παπανδρέου δεν είναι ο Κοσκωτάς. Είναι το εμπόριο όπλων στο οποίο επιδόθηκαν από την πρώτη στιγμή που ανέλαβαν την εξουσία πρόσωπα του κυβερνητικού περιβάλλοντος με διάμεσους τον **Γιάννη Παπανικολάου** (και τις διασυνδέσεις που είχε αποκτήσει ο «οικονομικός σύμβουλος» μέσω του Κασόγκι) τον **Γιώργο Λούβαρη**, τον **Πάνο Βακάλη** (μέσω της Τράπεζας Κρήτης αυτός ο τελευταίος) και άλλους, γνωστούς και μη εξαιρετέους.

Το εμπόριο όπλων είναι η μεγαλύτερη απάτη επί Ανδρέα Παπανδρέου όχι μόνο εξαιτίας των αμύθητων ποσών που συγκεντρώθηκαν με αυτό τον τρόπο, αλλά κυρίως επειδή διεξήχθη στο όνομα της «ΕΙΡΗΝΗΣ». Οι φιλειρηνικές μεγαλοστομίες δεν ήταν τίποτε άλλο από το μελάνι της σουπιάς που κάλυπτε το λαθρεμπόριο όπλων προς το Ιράν, τη Χιλή και τη Νότια Αφρική, σε χώρες δηλαδή που είχε απομονώσει η παγκόσμια κοινότητα. Οι πρωθυπουργικές διακηρύξεις αποδείχθηκαν πιο υποκριτικές και αδίστακτες και από αυτές ακόμα του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού που «καταδίκάζαν».

Το εμπόριο όπλων προς το Ιράν, το Ιράκ, τη Νότια Αφρική, τη Χιλή και άλλες χώρες, σε συνδυασμό με τις τεράστιες «μίζες» από την «αγορά του αιώνα» και τον εξοπλισμό των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων ήταν η πηγή από όπου προήλθαν τα «πρώτα χρήματα», τα ποσά που συγκεντρώθηκαν με τους κόπους ανθρώπων, όπως ο Γιώργος Λούβαρης και αργότερα «επενδύθηκαν» στον Κοσκωτά. Ο τελευταίος ήταν μόνο ο «τραπεζίτης» και ο «διαχειριστής».

Το «Ιρανγκαϊήτ» του Ανδρέα και του Κοσκωτά

Στην πρόσφατη έκτακτη έκδοση του ΑΝΤΙγράφαμε: «*Η μεγαλύτερη διαφθορά της κυβέρνησης και του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος σημειώθηκε με την εξαγωγή όπλων της ΕΒΟ κατά τη διάρκεια της ιρανο-ιρακινής σύρραξης. Οι συναλλαγές έγιναν μέσω της Τράπεζας Κρήτης. Γιατί άραγε;*». Αποκαλύπτουμε σήμερα πώς και γιατί μεσολάβησε η Τράπεζα Κρήτης.

Μια από τις υποθέσεις λαθρεμπορίου όπλων στην οποία αναμίχθηκε ο Κοσκωτάς και η Τράπεζα Κρήτης αφορά την εξαγωγή οβίδων της ΕΒΟ στο Ιράν, αξίας πολλών δισεκατομμυρίων δραχμών. Τη «δουλειά» έκλεισε ο Ιρανός υπήκοος κ. **Νατζίμπι**, σύζυγος της δικηγόρου **Άννας Φιλιπποπούλου**, γνωστής του αντιπροέδρου της Τράπεζας Κρήτης **Πάνου Βακάλη**. Στην υπόθεση αυτή, ο κ. Βακάλης και καθοδηγήθηκε και δεν έδρασε μόνος του.

Ο κ. Νατζίμπι κρύβεται πίσω από την εταιρεία «**Τζαμίντ**» η οποία το 1985 πλησίασε την ΕΒΟ υποστηρίζοντας ότι ήθελε ένα φορτίο όπλων για την **Ταϋλάνδη**. Έδειξαν μάλιστα και ένα «πιστοποιητικό τελικού χρήστη» της Ταϋλάνδης. Ο τότε πρόεδρος της ΕΒΟ κ. **Βικέντιος Αρσένης** ζήτησε από τον τότε υπουργό Εμπορίου άδεια εξαγωγής αναφέροντας όμως τις υποψίες του ότι *υπήρχε περίπτωση τα όπλα να καταλήξουν στο Ιράν*. Ποιος ήταν υπουργός Εμπορίου; Κανείς άλλος από τον **Γ. Κατσιφάρα** ο οποίος προφανώς ενημερώθηκε και ενέκρινε την άδεια εξαγωγής.

Στη συνέχεια —όλα αυτά γίνονται το 1985— η «Τζαμίντ» ζήτησε μια «εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης» από την ΕΒΟ και απαίτησε να κατατεθεί στην Τράπεζα Κρήτης του Κοσκωτά. Μέχρι τότε η ΕΒΟ έκανε τις δουλειές της μόνο μέσω της Εμπορικής Τράπεζας. Η «Τζαμίντ» όμως απαίτησε η δουλειά να γίνει μέσω της Τράπεζας Κρήτης όχι μόνο επειδή η σύζυγος του Νατζίμπι ήταν η γνωστή του Βακάλη, αλλά και επειδή θα ήταν έτσι ποιο εύκολη η διακίνηση της «μίζας», που έφτασε τα πολλά δισεκατομμύρια δραχμές.

Ποιοι ενεπλάκησαν; Ο τότε υφυπουργός Άμυνας αρμόδιος για τις προμήθειες **Τάσος Σεχιώτης**, ο υπουργός Εξωτερικών **Κ. Παπούλιας**, ο υπουργός Εμπορίου **Γιώργος Κατσιφάρας**, ο διευθυντής της ΥΠΟΒΙ στρατηγός **Χ. Τσαγκαράκης** και φυσικά ο ίδιος ο πρωθυπουργός **Ανδρέας Παπανδρέου**.

Ο Νατζίμπι ήρθε στην Ελλάδα μαζί με έναν άλλο άνθρωπο του Σάχη, τον Χατζή Ντάι —θα αναφερθούμε στη συνέχεια στον τελευταίο— και άρχισαν να οργανώνουν το λαθρεμπόριο όπλων προς τα νέα αφεντικά τους, τους μουλάδες του Χομεϊνί. Την πρώτη μεγάλη δουλειά τους την έκλεισαν με την ΠΥΡΚΑΛ πριν από το 1981, όταν η εταιρεία ανήκε ακόμα στον κ. **Αθανασιάδη**. Η δουλειά εκείνη ματαιώθηκε επειδή η αιώνια αντίπαλη της ΠΥΡ-

ΚΑΛ, η ΕΒΟ, έπεισε τον τότε υπουργό Άμυνας κ. **Αβέρωφ** να μην την εγκρίνει. Έτσι, το δίδυμο Νατζίμπι - Χατζή Νάι άλλαξε πολιτικούς προσανατολισμούς και πλησίασε το ΠΑΣΟΚ. Με την περυσία τους στα «λαδώματα» ανακάλυψαν ότι πρωθυπουργικό περιβάλλον ήταν ελπίδος στόχος.

Προηγούμενος αντιπρόσωπος «Φεστ» στην Ελλάδα ήταν ο κ. **Σωτηρόμελος** του ΕΓ του ΠΑΣΟΚ και διευθυντής σύμβουλος της ΠΥΡΚΑΛ εκείνη την εχρή. Και οι «υψηλά ιστάμενοι» που στήριζαν τον κ. Λουκά δεν ήταν άλλοι εκτός από τους «γερμανούς» του ΠΑΣΟΚ που εμφανίζονται ως ανθρώπους του περιβάλλοντος **Τσοχατζόπουλου**.

Τροφοδότες του ρατσισμού

Τις τελευταίες ημέρες οι εφημερίδες έγραψαν ότι η ΠΥΡΚΑΛ έφερε από τη Γερμανική «Μπερέττα» 10.000 πιστόλια να τα επανεξάγει στην Παραγουάη. Η εξαγωγή και η επανεξαγωγή όπλων στην Ελλάδα είναι παράτυπη σύμφωνα με το ισχύοντα νόμο, αν σκοπός της δεν είναι βελτίωση των όπλων σε κάποια από ελληνικές πολεμικές βιομηχανίες.

Σύμφωνα πάντα με τις εφημερίδες αρμόδιος αναπληρωτής υπουργός Άμυνας **Στάθης Γιώτας** «ερευνά» την υπόθεση για να εντοπίσει ποιος έδωσε την άδεια εισαγωγής των πιστολιών, εφόσον ο αρμόδιος υπουργός Εμπορίου κ. **Νίκος Ακριτίδης** «δεν ξέρει τίποτα».

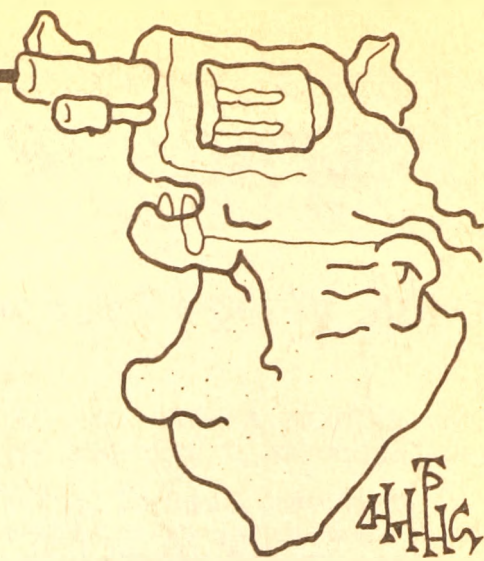
Δεν χρειάζεται να «ψάξει» πολύ ο Γιώτας. Τα πιστόλια εισήχθησαν από την Ιταλία με εντολές ανθρώπων που είχαν τέτοια δύναμη ώστε να ξεπεραστεί κάθε εμπόδιο, για να εξαχθούν στην πραγματικότητα στη ρατσιστική Νότια Αφρική Μεσολαβητής στο παράνομο εμπόριο όπλων προς τη Ν. Αφρική είναι ο γνωστός «συλλέκτης» έργων τέχνης και φίλος του πρωθυπουργού **Ίων Βορρές**. Η δουλειά έγινε μέσω της Γενικής Τράπεζας, της μόνης ελληνικής Τράπεζας με την οποία συναλλάσσεται η Νότια Αφρική και η κρατικής πολεμικής βιομηχανίας της χώρας αυτής ARMSCOR.

Ο ΟΗΕ έχει κηρύξει από χρόνια εθνικές εμπάργκο όπλων στη Νότια Αφρική. Αποκαλύπτεται έτσι ότι επί Ανδρέα Παπανδρέου η κυβέρνηση δεν ενέχεται καν σε μια απάτη τοπικής φύσης, αλλά στους κόλπους της κάλυψε έμπορους όπλων που εξαπατούν τη διεθνή κοινότητα και καταστρατηγούν τους διεθνείς νόμους για ολίγα αργύρια.

Φυσικά δεν έδιναν μόνο «μίζες».

ΠΟΡΟΣ ΟΠΛΩΝ

του Βασίλη Ζήση

Νατζίμπι είχε αποσύρει κεφάλαια —αλλά και είχε δανειοδοτηθεί για δραστηριότητές του σε άλλους τομείς— από την Εμπορική Τράπεζα. Σε ανταπόδοση, με τη μεσολάβηση του Βακάλη, ο Κοσκωτάς χρηματοδότησε με πολλά εκατομμύρια την οικοδομική εταιρεία ΑΤΛΑΣ που αγόρασε κάποια στιγμή ο Νατζίμπι. Ο κυβερνητικός επίτροπος θα πρέπει να ερευνήσει πώς χρηματοδοτήθηκε η ΑΤΛΑΣ τη στιγμή που δεν διέθετε, όπως λέγεται, την απαραίτητη φερεγγυότητα.

Η συμμετοχή της Τράπεζας Κρήτης και ο ρόλος του κ. Βακάλη στο λαθρεμπόριο όπλων αποδεικνύει και ένα άλλο σημαντικό στοιχείο της υπόθεσης Κοσκωτά. Ο **Κοσκωτάς** δεν ήταν αυτός που τα οργάνωσε όλα, ήταν μόνο το ενεργούμενο και ο συνέταιρος, στην καλύτερη περίπτωση.

Για να εξαγάγει η Ελλάδα όπλα στο Ιράν χρειάζεται η κοινή απόφαση τριών υπουργών, των *Εξωτερικών*, *Άμυνας* και *Εμπορίου*, εκτός από τη συναίνεση του προέδρου της αρμόδιας *πολεμικής βιομηχανίας* και της *ΥΠΟΒΙ*. Ο Κοσκωτάς δεν ήταν σε θέση να συντονίσει όλους αυτούς. Ο συντονισμός γινόταν μέσω του κ. Βακάλη, ο οποίος έπαιρνε εντολές από ψηλά.

Άλλωστε, το τελευταίο διάστημα ο Κοσκωτάς δεν ασχολιόταν καθόλου με την Τράπεζα και είχε αφοσιωθεί ολοκληρωτικά στον Ολυμπιακό. Στην Τράπεζα τον είχε αντικαταστήσει ο κ. Βακάλης, ο μόνος που μπορούσε να διεκπεραιώσει υποθέσεις όπως η αφαίμαξη των καταθέσεων των δημόσιων οργανισμών.

Στο σημείο αυτό χρειάζεται να κάνουμε ένα «φλας μπακ» με πρωταγωνιστή τον Χατζή Ντάι, για να κατανοηθεί καλύτερα πώς ο Ανδρέας Παπανδρέου ενεπλάκη εξαιτίας της έλλειψης ανιδιοτέλειας από τους έμπορους όπλων.

Στο τχ. 327 (26.9.1986) γράφαμε ότι ο πρώην πρεσβευτής της Αυστρίας στην Ελλάδα **Χέρμπερτ Άμρυ** πέθανε στις 21.7.1987 κάτω από περίεργες συνθήκες (μάλλον δηλητηριασμένος, όπως τουλάχιστον ισχυρίζονται αυστριακές πηγές) όταν προσπάθησε να εμποδίσει την εξαγωγή πυροβόλων της αυστριακής εταιρείας «Φεστ» προς το Ιράν μέσω της Ελλάδας. Πριν πεθάνει ο Άμρυ είχε συνομιλήσει επί δίωρο με τον **Χατζή Ντάι**.

Αντιπρόσωπος της «Φεστ» στην Ελλάδα ήταν εκείνη την εποχή ο κ. **Γιώργος Λουκάς**, ο οποίος με την κάλυψη υψηλά ιστάμενων στελεχών του ΠΑΣΟΚ προσπαθούσε να οργανώσει το λαθρεμπόριο ό-

πλων από την Αυστρία προς το Ιράν. Η νομοθεσία της Αυστρίας απαγορεύει τις εξαγωγές όπλων σε εμπόλεμες χώρες.

Να προσθέσουμε ότι επί Ανδρέα Παπανδρέου οπλίστηκε ένα ρατσιστικό καθεστώς που δολοφονεί τους αντιπάλους του; Δεν χρειάζεται. Θα συμφωνήσουμε μόνο με τον Ίωνα Βορρέ, που σε ανύποπτο χρόνο μας δήλωνε, ανάμεσα σε πίνακες γνωστών Ελλήνων ζωγράφων, ότι «*η ηθική είναι μια πολύ ελαστική έννοια*».

Την αγοραπωλησία συντόνισε ο διευθυντής της Υπηρεσίας Πολεμικής Βιομηχανίας (ΥΠΟΒΙ) του υπουργείου Άμυνας, στρατηγός **Χ. Τσαγκαράκης**, ουσιαστικό αφεντικό της ΠΥΡΚΑΛ και στενός φίλος του πρωθυπουργού, από την εποχή του «πραξικοπήματος της πυτζάμας». Τότε ο κ. Τσαγκαράκης πλησίασε τον Ανδρέα Παπανδρέου, που εθεωρείτο ήδη ο μελλοντικός πρωθυπουργός της Ελλάδας, έδωσε πληροφορίες για τον Μπόλαρη και το «πραξικόπημα» και δέχτηκε να καταθέσει στο δικαστήριο.

Η εξέλιξη για τον κ. Τσαγκαράκη θα ήταν η τοποθέτησή του σε μια «καλή θέση» του υπουργείου Άμυνας, όταν το ΠΑΣΟΚ θα κέρδιζε τις εκλογές. Η θέση αυτή βρέθηκε στην «ενδιαφέρουσα» ΥΠΟΒΙ. Έτσι ο Τσαγκαράκης ανέλαβε για λογαριασμό του Ανδρέα Παπανδρέου τον έλεγχο του κυκλώματος της Πολεμικής Βιομηχανίας και ο πτέρarquος **Νίκος Κουρής** τον έλεγχο των γαλονάδων. (Και ο τελευταίος, αν και γνωστού χουντικού παρελθόντος, είχε κάνει κάποιες «πληροφοριακές εξυπηρετήσεις» στον Ανδρέα Παπανδρέου, όταν ήταν στην αντιπολίτευση).

Ο Ίων Βορρές είναι φίλος του πρωθυπουργού από παλιά και έχουν ζήσει και οι δύο στον Καναδά. Προσωπικός φίλος του Ευάγγελου Αβέρωφ κάποτε, μετά το 1981 έγινε εύκολα ο ευνοούμενος έμπορος όπλων του Ανδρέα Παπανδρέου και ο ευνοούμενος συλλέκτης της Μελίνας Μερκούρη. Στο μουσείο που διατηρεί ο κ. Βορρές στην Παιανία ήταν πάντα ευπρόσδεκτες οι διάφορες οργανώσεις του ΠΑΣΟΚ που ήθελαν να οργανώσουν κάποια εκδήλωση ή δεξίωση.

Έχουμε αποκαλύψει την πραγματική ιδιότητα του Ίωνα Βορρέ ως εμπόρου όπλων από το τεύχος 311 της 28.2.1986. Γράφαμε τότε ότι ο συλλέκτης είναι και επίσημος εκπρόσωπος στην Ελλάδα της νοτιοαφρικανικής βιομηχανίας όπλων ARMSCOR. Με τα χρήματα της ARMSCOR ο Βορρές απέκτησε τον έλεγχο της ελληνικής βιομηχανίας πυρομαχικών ΕΛΒΙΕΜΕΚ

και τη χρησιμοποίησε για την παράνομη εξαγωγή όπλων.

Στα τεύχη 334, 335 και 351 εξάλλου αποκαλύψαμε με ντοκουμέντα ότι η ΕΛΒΙΕΜΕΚ, η ΠΥΡΚΑΛ και η ΕΒΟ χρησιμοποιούσαν πλαστά έγγραφα, που υπέγραφε πάντα ο Τσαγκαράκης, για να κάνουν εξαγωγές όπλων και πυρομαχικών προς το Ιράν. Το κόλπο γινόταν ως εξής: Ο κ. Τσαγκαράκης υπέγραφε ένα πιστοποιητικό που λέγεται *Πιστοποιητικό Τελικού Χρήστη* (End User Certificate) που βεβαίωνε ότι τα όπλα είχαν για προορισμό την Ελλάδα. Οι τρεις βιομηχανίες αγόραζαν τα όπλα από χώρες που είχαν εμπάργκο προς το Ιράν, τα φόρτωναν σε ένα καράβι και είτε άλλαζαν τη ρότα του καραβιού, είτε τα έστελναν μέσω Λιβάνου και Συρίας, στο Ιράν.

Σε μια περίπτωση ο αδελφός του προέδρου της Συρίας **Ριφάτ Άσσαντ** έστειλε στον κ. Τσαγκαράκη ένα πιστοποιητικό που βεβαίωνε ότι ήθελε από την ΠΥΡΚΑΛ όπλα για τις μυστικές υπηρεσίες της Συρίας. Τα όπλα κατέληξαν πάλι στο Ιράν. Ως γνωστόν η Συρία των Άσσαντ ήταν επί χρόνια στενός σύμμαχος του Ιράν, μπορούμε συνεπώς να εικάσουμε τι συζητούσαν στις μυστικές συνομιλίες τους ο Χάφεζ Άσσαντ και ο Ανδρέας Παπανδρέου.

Δεν θα μάθουμε, ίσως, ποτέ τον αριθμό των προσωπικών καταθέσεων του Ανδρέα Παπανδρέου. Ούτε και έχουμε τη διάθεση να πάμε στο μακρινό Καναδά για να εντοπίσουμε τα ακίνητα, που σύμφωνα με τον Κοσκωτά, αλλά και άλλες πληροφορίες, διαθέτει εκεί ο Ανδρέας Παπανδρέου και το περιβάλλον του. Όλα αυτά όμως δεν έχουν πλέον καμία σημασία από τη στιγμή που, με όσα αποκαλύπτουμε σήμερα, είναι γνωστή η προέλευση του μεγαλύτερου μέρους των χρημάτων που χρησιμοποιήθηκαν μέσω της Τράπεζας Κρήτης.

Από την αρχή μέχρι το τέλος αυτοί που κυβέρνησαν την Ελλάδα επί επτά χρόνια δεν δίστασαν, και όπως εμπορεύτηκαν την «Αλλαγή» εμπορεύτηκαν και την Ειρήνη.

Από όλες τις κομπίνες που έγιναν εν ονόματι της «Αλλαγής», το λαθρεμπόριο όπλων έχει τη μεγαλύτερη σημασία επειδή μας εκθέτει διεθνώς. □

ΜΕΓΑΛΑ ΣΚΑΝΔΑΛΑ ΚΑΙ ΜΙΚΡΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ

Όποια πέτρα κι αν σηκώσεις κάποιον Μένιο ξετρυπώνεις

Στην έκτακτη έκδοση του ΑΝΤΙ, πριν τρεις βδομάδες, σημειώναμε ότι:

«Η μεγαλύτερη διαφθορά της κυβέρνησης και του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος σημειώθηκε με την εξαγωγή όπλων της ΕΒΟ κατά τη διάρκεια της Ιρανο-ιρακινής σύρραξης. Οι συναλλαγές έγιναν μέσω της Τράπεζας Κρήτης. Γιατί άραγε; Οι μίζες που πληρώθηκαν

για αυτήν την εξαγωγή σε ανώτατα κυβερνητικά στελέχη φτάνουν τα τρία δισεκατομμύρια δραχμές —κατά ορισμένες πληροφορίες. Για την έγκριση εξαγωγής έχουν γνώση —και με το αζημίωτο όπως φαίνεται— πέντε έως έξι υπουργοί. Πρέπει να έχουν σχέση με την Άμυνα, το υπουργείο Εμπορίου και εκείνο της Εθνικής Οικονομίας, εκτός βέβαια και από τον ίδιο τον πρωθυπουργό».

Όπως και τα άλλα στοιχεία του ρεπορτάζ, η αναφορά στην πλευρά αυτή του πακέτου «σκάνδαλο Κοσκωτά» δεν ήταν τυχαία. Το περιοδικό έχει άφθονα στοιχεία για τη μεθόδευση του εμπορίου όπλων που διεξήγαγε η ΕΒΟ στη διάρκεια της ιρανο-ιρακινής σύρραξης και των προμηθειών που εισπράχθηκαν και τις σχετικές μεθοδεύσεις.

Στο μεταξύ μας πρόλαβαν τα γεγονότα:

● Την ημέρα που κυκλοφορούσε το περιοδικό γνωστοποιήθηκε ότι ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Στάθης Γιώτας κατέθετε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών μηνυτήρια αναφοράς που αφορά σε μια σειρά παρανόμων πράξεων πρώην στελεχών της ΕΒΟ. Έχουμε λόγους να πιστεύουμε ότι η σύμπτωση αυτή δεν είναι τυχαία —πολύ περισσότερο μάλιστα αφού οι καταγγελλόμενες πράξεις είναι «μικροπαραπτώματα» σε σχέση με τις μεγάλες κομπίνες που αφορούν το εμπόριο όπλων και τις προμήθειες. Η μηνυτήρια αυτή αναφορά έγινε κατά την άποψή μας, προκειμένου να αποπροσανατολιστεί το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης από το μεγάλο σκάνδαλο των προμηθειών από το εμπόριο όπλων και την ανάμιξη της Τράπεζας Κρήτης. Η παρεμβολή της Τράπεζας του Κοσκωτά στις εργασίες της ΕΒΟ είναι «περιεργή», αφού από μια χρονική στιγμή μετατίθενται αυτές οι εργασίες από τη Γενική Τράπεζα στην Τράπεζα Κρήτης.

● Ο «Ταχυδρόμος» που κυκλοφορούσε εκείνη την εβδομάδα είχε αρκετές νύξεις γι' αυτό που καταγγείλαμε ήδη, ότι δηλαδή η Τράπεζα Κρήτης ήταν το «βαποράκι» της ΕΒΟ για τις προμήθειες. Το ρεπορτάζ του «Ταχυδρόμου» τελειώνει ως εξής:

«Αυτά και άλλα προκειται να έρθουν στο φως. Πότε; Ίσως εδώ και τώρα».

Εμείς θα παρακολουθήσουμε την ανάπτυξη αυτών των δημοσιεύσεων και θα συμβάλλουμε και με τα αρκετά ενδιαφέροντα στοιχεία μας.

Στο μεταξύ θα μείνουμε σε ένα μόνο στοιχείο που μας δίνει το δικαίωμα να υποβάλλουμε ένα ερώτημα και να παρακαλέσουμε τον κ. Γιώτα να εξηγήσει κάποιες διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα σε ντοκουμέντο που δημοσιεύει ο «Ταχυδρόμος» και το πόρισμα - αναφορά του κ. υπουργού. Εμείς αυτές τις διαφορές τις χαρακτηρίζουμε λαθροχειρία.

Όπως θα παρατηρήσει ο αναγνώστης, ανάμεσα στη φωτοτυπία που δημοσιεύει ο «Ταχυδρόμος» και εκείνην της υπουργικής αναφοράς, μεσολαβεί η παράλειψη δύο ονομάτων:

Περ. Σακκόπουλος και Αγγ. Καμενίδης.

Αυτό που εμείς σημειώνουμε είναι ότι ο δεύτερος —ο Άγγελος Καμενίδης— είναι κουνιάδος του Μένιου, αδελφός της γυναίκας του τέως (;) υπουργού Δικαιοσύνης κ. Αλίκης Κουτσόγιωργα - Καμενίδη.

Αλήθεια, γιατί αυτή η διαγραφή κ. Γιώτα; Πάλι έβαλε το δακτυλάκι του ο κύριος Μένιος σας;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΟΠΛΩΝ Α.Ε.

Προς Δ/νση Διοικητικού/κ. Ι. Χατήρα
Από Π.Δ.Σ./Δρα Στ. Καμπάνη

15/12/1987

Στα πλαίσια των σχετικών συμβάσεων εργασίας των πιο κάτω ανωτάτων επιτελικών Διευθυντικών στελεχών και σε αντιστάση και ανταμοιβή στην μέχρι σήμερα συμβολή, εξαίρετη επίδοση και απόδοσή των στο έργο της εταιρείας, σε συνδυασμό με τις νέες πρόσθετες αυξημένες αρμοδιότητες και ευθύνες, στις ευρύτερες επιδιώξεις των αντικειμενικών στόχων της εταιρείας, παρακαλώ όπως αναπροσαρμόσετε από 1ης Δεκεμβρίου 1987 τις μηνιαίες αποδοχές των κατωτέρω στελεχών ως ακολούθως:

	ΜΙΣΘΟΣ	ΕΞΟΔ. ΠΑΡ/ΩΣ	ΕΞΟΔ. ΚΙΝ/ΩΣ	ΑΥΤ/ΤΟ
ΔΡ. ΣΤ. ΚΑΜΠΑΝΗ	370.000	100.000	80.000	NAI
κ. ΚΑΔΜ. ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗ	300.000	80.000	60.000	NAI
κ. ΙΩΑΝ. ΧΑΤΗΡΑ	300.000	80.000	60.000	NAI
κ. ΑΓΓ. ΚΑΜΕΝΙΔΗ	300.000	80.000	60.000	NAI
κ. ΔΗΜ. ΧΑΛΑΤΣΑ (ν.σ.)	300.000	80.000	60.000	NAI
κ. ΔΗΜ. ΚΥΡΙΑΚΑΡΑΚΟΥ	300.000	80.000	60.000	NAI
κ. ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ	300.000	80.000	60.000	NAI
κ. ΠΕΡ-ΣΑΚΚΟΠΟΥΛΟΥ	300.000	80.000	60.000	NAI

Εθεωρήθη μετά από σχετική νομική γνωμάτευση

Ο Νομικός Σύμβουλος
της Ε.Β.Ο.
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Χ. ΧΑΜΠΟΥΚΑΤΟΑΣ
Νομικός Σύμβουλος του Δ.Σ της ΕΒΟ Α.Ε.

Ο Πρόεδρος Δ.Σ. ΕΒΟ Α.Ε.

Δρ. Στ. Καμπάνης

Το πρωτότυπο ντοκουμέντο όπως δημοσιεύεται στον «Ταχυδρόμο».

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ	ΜΗΝ. ΑΠΟΔΟΧΑΙ
1. ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΚΑΜΠΑΝΗΣ	25.9.1957	550.000
2. ΚΑΔΜΟΣ ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣ	1.10.1958	440.000
3. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΛΑΤΣΑΣ	8.8.1951	440.000
4. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΗΡΑΣ	1.11.1958	440.000
5. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΑΡΑΚΟΣ	1.7.1962	440.000
6. ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	19.2.1977	440.000 "

Ο κατάλογος όπως «συντομεύτηκε» στη μηνυτήρια αναφορά.

Ο κ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΗΞΕΡΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΚΩΤΑ...

Οποιοι νομίζουν ότι οι αποκαλύψεις του «ΑΝΤΙ» είναι ασύμβατες με τις δηλώσεις του κυβερνητικού εκπροσώπου κ. Σωτήρη απατώνται οικτρώς!

«Ο Ανδρέας τα ήξερε όλα για τον Κοσκωτά», αποκαλύπταμε στο προηγούμενο τεύχος μας, φέρνοντας στο φως της δημοσιότητας μια από τις επιστολές Κοσκωτά προς τον κ. Α. Παπανδρέου, στην οποία ο μεγαλοαπατεώνας έκανε υποδείξεις στον πρωθυπουργό για να σταματήσουν οι έρευνες στην Τράπεζα Κρήτης, που δρομολογήθηκαν από τον κ. Χαλικιά. «Η επιστολή δεν έφθασε ποτέ στα χέρια του Ανδρέα Παπανδρέου» απαντούσε την άλλη μέρα ο κ. Κωστόπουλος.

Εμείς λοιπόν, θα ...«δικαιώσουμε» σήμερα τον κ. Σωτήρη, επιβεβαιώνοντας —ταυτόχρονα— και τις αποκαλύψεις του «Αντί».

Στις γραμμές που ακολουθούν δημοσιεύουμε τη συνομιλία που είχε ο συνεργάτης μας Βασίλης Ζήσης με τον «ταχυδρόμο» του Κοσκωτά προς τον Ανδρέα Παπανδρέου.

Για ευνόητους λόγους δεν αποκαλύπτουμε το όνομα του συνομιλητή μας, το οποίο δεν είναι δύσκολο να «μαντέψουν» οι τακτικοί αναγνώστες του «Αντί». Από αυτή τη συνομιλία επιβεβαιώνεται ότι ο Ανδρέας ήξερε τα πάντα για τον Κοσκωτά, εφ' όσον το περιεχόμενο της σχετικής επιστολής του απατεώνα του το μετέφερε, εξ ολοκλήρου, ο «ταχυδρόμος».

Η ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ: Τότε όλη η κουβέντα γινότανε για το «αν έχει τα ροζ χαρτιά». Δεν παιζότανε τίποτα άλλο. Του λέω λοιπόν του Κοσκωτά «άκουσε να δεις, αν έχεις τα χαρτιά μην φοβάσαι τίποτα. Βγάλε τα χαρτιά και δείξτα». (Σ.Σ. αναφέρεται στην περίοδο πριν την αναχώρηση του πρωθυπουργού στο Λονδίνο, όταν ο κ. Χαλικιάς προσπαθούσε να αναγκάσει τον Κοσκωτά να του δείξει τα «ροζ χαρτιά», τα παραστατικά δηλαδή που θα αποδείκνυαν ότι είχε φέρει το συνάλλαγμα που ισχυριζόταν).

ΑΝΤΙ: Πότε έγινε αυτό;

ΑΠ.: Κοίταξε να δεις, έγινε μέσα καλοκαιριού, αν θυμάμαι καλά.

ΕΡ.: Τότε που έγινε και η μια από τις τρεις συναντήσεις του Ανδρέα με τον Κοσκωτά;

ΑΠ.: Ναι.

ΕΡ.: Ποιος κανόνισε τη συνάντηση;

ΑΠ.: Όχι, θα σου πω πώς έγινε με τη συνάντηση. Ο Παπανδρέου είχε μια ιδιαίτερη ευαισθησία με τα ραντεβού, και δεν ήθελε κανένας να ανακατεύεται στα ραντεβού αυτά. (Σ.Σ. εννοεί τα ραντεβού με τον Κοσκωτά). Τηλεφώνησε στην Κοκκόλα ο Κοσκωτάς και το έκλεισε το ραντεβού.

ΕΡ.: Σε εκείνη τη συνάντηση τι είπαν ο Κοσκωτάς με τον Παπανδρέου;

ΑΠ.: Ο Κοσκωτάς του είπε «εγώ έχω τα ροζ χαρτιά». Του είπε επίσης ότι το πρόβλημα δεν το έχει από την Ελλάδα, αλλά από την Αμερική.

ΕΡ.: Δηλαδή;

ΑΠ.: Ότι τα χαρτιά δεν ήταν εντάξει, ότι θα του δημιουργούσαν πρόβλημα. Διότι στην Αμερική αν έχεις κάποια λεφτά και τα βγάζεις έξω, πρέπει αυτά τα λεφτά να είναι γνωστά. Αυτό ήταν το πρόβλημα τους και από ότι έμαθα εγώ από τον ίδιο τον Ανδρέα, αυτό ήταν το θέμα...

ΕΡ.: Πού βρήκε τα λεφτά, αν τα είχε δηλαδή;

ΑΠ.: Με την έννοια ότι δεν ήταν κάπου δηλωμένα. Ξέρεις στην Αμερική δεν μπορείς να βγάλεις τα λεφτά αν δεν πεις από πού τα έχεις.

ΕΡ.: Μα είχε λέει ροζ χαρτιά.

ΑΠ.: Αυτό ήταν το θέμα. Είχα μια απορία. Είχε τα χαρτιά; Αν είχε γιατί δεν τα έβγαζε να τα δείξει; Αυτό είναι το θέμα.

ΕΡ.: Καλά, ο Παπανδρέου τι είπε στον Κοσκωτά όταν αυτός του είπε πως έχει πρόβλημα με την προέλευση των χρημάτων;

ΑΠ.: Ο Παπανδρέου όπως ξέρεις δεν λέει ποτέ τίποτα.

ΕΡ.: Δηλαδή τι έγινε, τι στάση κράτησε ο Παπανδρέου, τον κάλυψε;

ΑΠ.: Πώς να τον κάλυπτε; Πες μου εσύ, πώς; Αυτό είναι ένα ερώτημα.

ΕΡ.: Πες μου για τις επιστολές του Κοσκωτά προς τον Ανδρέα.

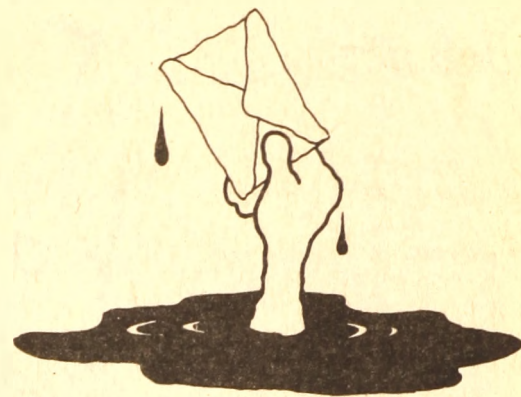
ΑΠ.: Θα σου πω όλη την αλήθεια. Ο Κοσκωτάς δυο φορές μου είπε να μου δώσω κάποιο σημείωμα, το οποίο ανέφερε διάφορα. Δεν έδωσα στον Παπανδρέου το σημείωμα. Είπα στον Παπανδρέου «Είδα τον Κοσκωτά, αλλά αυτός μου ξαναλέει τα ίδια πράγματα».

ΕΡ.: Το σημείωμα έφτασε στα χέρια του Παπανδρέου; (Σ.Σ. πρόκειται για το γραπτό μήνυμα που αποκαλύψαμε στο προηγούμενο τεύχος).

ΑΠ.: Δεν έφτασε στα χέρια του Παπανδρέου. Του είπα προφορικά ότι ο Κοσκωτάς μου ξανά 'πε, τα ίδια πράγματα... Αλλά ο Παπανδρέου έχει μπει πλέον σε μια πορεία... (Σ.Σ. εννοεί ότι η υγεία του πρωθυπουργού επιδεινώνεται ραγδαία, βρισκόμαστε ακόμα πριν τη μετάβαση στο Λονδίνο, με την κ. Λιάνη).

ΕΡ.: Ας διευκρινίσουμε κάτι. Όσα μου λες επιβεβαιώνουν ότι υπάρχει επαφή Αντρέα με Κοσκωτά. Πώς, όμως, ξεκίνησε αυτή η επαφή, ποιος τους έφερε σε επαφή;

ΑΠ.: Εγώ πιστεύω ότι η επαφή έχει γίνει από τον Γιώργο τον Παπανδρέου.

Επιμύθιο

Είναι προφανές ότι δεν χρειάζονται σχόλια. Όσα μας είπε ο ταχυδρόμος «τα λένε όλα». Για όσους όμως αναγνώστες δεν διάβασαν τα προηγούμενα τεύχη ως επισημάνουμε τα κυριότερα συμπεράσματα της συνομιλίας που είχαμε μαζί του.

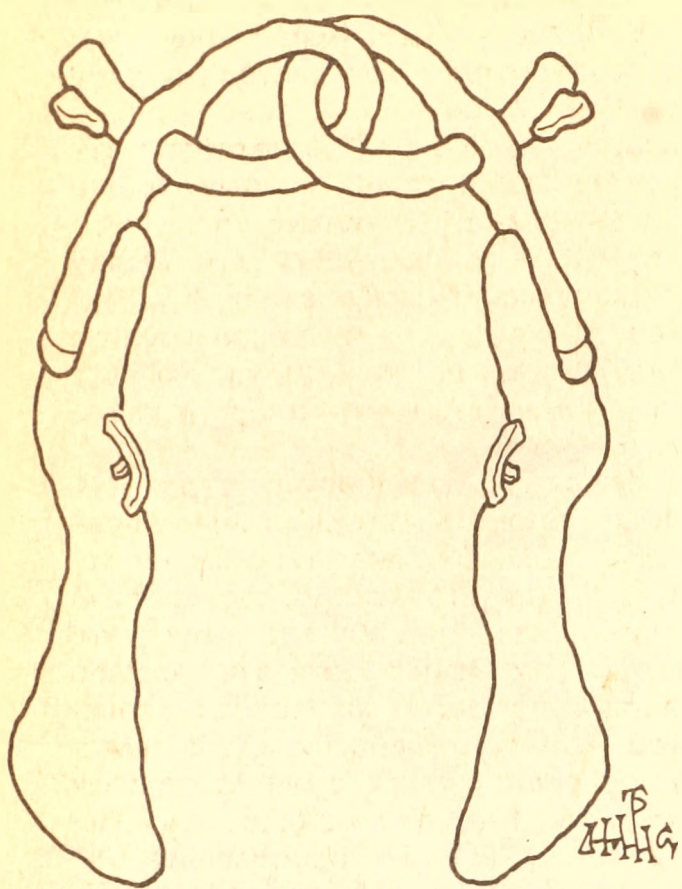
● Ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε προσωπικά συναντηθεί με τον Κοσκωτά και δεν ήθελε να ανακατεύεται άλλος στις επαφές του με τον απατεώνα (ο φόβος φυλάει τα έρμα). Ανέθετε σε άλλους την επικοινωνία, μόνον όταν δεν μπορούσε για λόγους υγείας, όπως στην περίοδο που αναφέρεται ο συνομιλητής μας. Για λόγους «περιφρούρησης» οι συναντήσεις Παπανδρέου - Κοσκωτά ήταν λίγες και γινόντουσαν κρυφά. Όπως τότε που συναντήθηκαν μυστικά στο σπίτι του Μιχάλη Ζιάγκα, στη Νέα Πεντέλη. Ήταν αρχές Δεκεμβρίου 1987 και ύστερα από λίγες μέρες, στις 13.12.1987 ο κ. Βάλβης κατέθεσε στη Βουλή το νομοσχέδιο για την ίδρυση της «Εταιρείας Αιγαίου» με κύριο μέτοχο τον Κοσκωτά.

● Η σχέση Ανδρέα Παπανδρέου - Κοσκωτά ήταν τόσο στενή που ο απατεώνας είχε τη δυνατότητα να τηλεφωνεί στην ιδιαιτέρα του πρωθυπουργού Αγγέλα Κοκκόλα και να «κλείνει ραντεβού». Προνόμιο που το είχαν πολύ λίγοι.

● Ο Ανδρέας Παπανδρέου γνώριζε από πολύ νωρίς γιατί ο Κοσκωτάς αρνείτο να δείξει στον κ. Χαλικιά τα παραστατικά εισαγωγής συναλλάγματος και ότι τα χρήματα του Κοσκωτά, αν είχε φέρει χρήματα στην Ελλάδα, ήταν ύποπτης προελεύσεως. Και όμως τον κάλυψε μέχρι τέλους, επειδή όπως ομολογεί ο μάρτυρας «δεν μπορούσε να κάνει τίποτα» πλέον. Το σκάνδαλο είχε αρχίσει να παρασύρει και τον πρωθυπουργό της «Αλλαγής» και εμπνευστή του «φαινομένου Κοσκωτά».

● Ο κ. Κωστόπουλος... επιβεβαιώνεται. Η επιστολή που αποκαλύψαμε δεν έφτασε, όντως, «στα χέρια» του πρωθυπουργού. Ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν την «άγγιξε» καν. Την άκουσε μόνο. Φυλάσσεται πάντως από κάποιον «αρχαιοφύλακά» του.

Δεν νομίζουμε ότι έχουμε να πούμε τίποτα άλλο επ' αυτού. □

Η αναμενόμενη από όλους πτώση της κυβέρνησης Παπανδρέου πυροδότησε έναν χωρίς όρους πόλεμο μεταξύ των εμπόρων όπλων και των κυβερνητικών στελεχών που τους υποστήριζαν. Αντικειμενικός σκοπός των εμπόρων όπλων στον πόλεμο αυτό είναι να πάρουν τις προμήθειες που απόμειναν. Ο στόχος των κυβερνητικών που τους υποστηρίζουν είναι να διασωθούν από τον πολιτικό αφανισμό, φορτώνοντας στους ενδοκυβερνητικούς αντιπάλους τους την ευθύνη για τα σκάνδαλα που έγιναν επί ΠΑΣΟΚ στις Ένοπλες Δυνάμεις.

Στον πόλεμο αυτό εντάσσονται και οι αποκαλύψεις του αναπληρωτή υπουργού Άμυνας **Στάθη Γιώτα** για τις «μίζες» και το λαθρεμπόριο όπλων μέσω της ΕΒΟ και των άλλων ελληνικών πολεμικών βιομηχανιών. Η επίθεση του κ. Γιώτα άρχισε με μια μήνυση κατά του πρώην προέδρου της Ελληνικής Βιομηχανίας Όπλων (ΕΒΟ) για μια σειρά σκάνδαλα κατά τη διάρκεια της θητείας του και κορυφώθηκε στις αρχές αυτής της εβδομάδας.

Με μια ανακοίνωσή του στον Τύπο, ο κ. Γιώτας κατάγγειλε ότι η ΕΒΟ έστελνε επί **Καμπάνη** σε εταιρείες φαντάσματα του εξωτερικού «μίζες δισεκατομμυρίων». Παραπέμπουμε τον αναγνώστη στις εφημερίδες της Τετάρτης για να πληροφορηθεί τις λεπτομέρειες της ανακοίνωσης Γιώτα. Εδώ θα ασχοληθούμε μόνο με όσα δεν αποκάλυψε ο κ. Γιώτας, τα οποία είναι και τα πιο σοβαρά.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ ΟΠΛΩΝ

Τη σύμβαση της ΕΒΟ με το Ιράκ για την προμήθεια πυρομαχικών την διαπραγματεύτηκε στέλεχος που υπηρέτησε στη διοίκηση **Βικέντιου Αρσένη**. Το άνοιγμα της πίστωσης έφτασε από το Ιράκ στην Εμπορική Τράπεζα με τέλεξ στις 22.1.87. Την επόμενη μέρα ο κ. Καμπάνης απέλυσε αυτόν που είχε διαπραγματευθεί τη σύμβαση και στη συνέχεια έσπευσε να προκαταβάλει (!) τη «μίζα».

Γιατί ενήργησε έτσι ο κ. Καμπάνης; Η ΕΒΟ είχε αναθέσει τη μεσολάβηση για το κλείσιμο της σύμβασης με το Ιράκ στη «διεθνή» εταιρεία εμπορίας όπλων GETAWAY (το όνομα της εταιρείας είναι συμβολικό. Σε ελεύθερη μετάφραση στα ελληνικά σημαίνει «*πάρτα και φύγε*»). Στους όρους της σύμβασης που διαπραγματεύθηκε η ΕΒΟ αναφερόταν ότι η «μίζα» θα καταβάλλονταν pro rata δηλαδή ανάλογα με τις πληρωμές που θα έκανε το Ιράκ. Αν δηλαδή η προκαταβολή θα ήταν 10%, θα δινόταν και το 10% της προμήθειας κ.ο.κ.

Τι έκανε όμως ο κ. Καμπάνης; Αφού απέλυσε τον άνθρωπο που είχε διαπραγματευθεί τη σύμβαση έσπευσε να προκαταβάλει στην GETAWAY τη «μίζα», αφού την αύξησε, παραβιάζοντας ανοικτά τη σχετική διεθνή πρακτική. Στην ανακοίνωση του κ. Γιώτα αναφέρεται ότι τις προμήθειες δεν τις πήρε η εταιρεία που μεσολάβησε αρχικά, η GETAWAY, αλλά δυο άλλες εταιρείες ονόματι COASTAL και A-SAS.

Η διαφορά αυτή των ονομάτων των εταιρειών αποδεικνύει ίσως τον τρόπο με τον οποίο έγινε η κομπίνα. Τη σύμβαση

με το Ιράκ διαπραγματεύθηκε όπως είδαμε η GETAWAY. Η εταιρεία αυτή ανήκε σε έναν Ιρακινό κάτοικο του Κουβέιτ, ονόματι Baumgard και σε δυο άλλους από τους οποίους ο ένας Αμερικανός. Η σύμβαση όμως για την προμήθεια υπεγράφη με μια άλλη εταιρεία, την COASTAL.

Επιπλέον πριν από λίγο καιρό ο Baumgard υπέβαλε αγωγή στα ελληνικά δικαστήρια υποστηρίζοντας ότι δεν ...εισέπραξε την προμήθεια που εδικαιούτο. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες την προμήθεια την εισέπραξε κάποιος που δεν ήταν νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας που εδικαιούτο την προμήθεια. Μάθαμε επίσης ότι η δίκη έγινε μέσα σε ...20 λεπτά και το αποτέλεσμα αγνοείται.

Υπάρχει εξήγηση σε όλα αυτά τα μυθιστορηματικά και απίστευτα συμβάντα. Όσα αποκαλύφθηκαν αποδεικνύουν ότι ο Στ. Καμπάνης απέλυσε αυτόν που είχε κλείσει τη συμφωνία για να αυξήσει και να προκαταβάλει την προμήθεια την οποία τελικά δεν πρέπει να την έδωσε σε αυτούς που την εδικαιούντο γι' αυτό ακριβώς και τον μήνυσαν.

Σε ποιον έδωσε τη «μίζα» ο Στ. Καμπάνης;

Είναι δυνατόν να τα έκανε όλα αυτά ο Καμπάνης μόνος του; Για να εγκριθεί η προκαταβολή της προμήθειας συμφώνησε πρώτα η Τράπεζα της Ελλάδας στην οποία και υπάρχουν τα παραστατικά, ο τότε αρμόδιος υφυπουργός Άμυνας κ. Θ. Στάθης και φυσικά ο υπουργός Οικονομικών κ. Δ. Τσοβόλας. Πώς και γιατί

συνήργησαν όλοι αυτοί στην παρανομία; Με ποιου την εντολή;

Ο Σταμάτης Καμπάνης πάντως δήλωνε προς κάθε κατεύθυνση ότι ήταν «άνθρωπος του πρωθυπουργού» τον οποίο επισκεπτόταν τακτικά και του είχε χαρίσει μάλιστα και ένα ...κυνηγετικό τουφέκι. Ο πρωθυπουργός και ο πρώην πρόεδρος της ΕΒΟ γνωρίζονται στενά από την εποχή του Καναδά. Ο Στ. Καμπάνης ήταν εξάλλου στενός φίλος του Θόδωρου Στάθη και μάθαμε ότι την ημέρα που ο τελευταίος εξεδίωξε τον Βικέντιο Αρσένη από την ΕΒΟ, ο Ανδρέας Παπανδρέου του τηλεφώνουσε «κάθε ώρα» για να μάθει «αν κατάφερε να διώξει τον Αρσένη». Φαίνεται ότι κάποιος βιαζόταν πολύ να δει τη συνέχεια με τις αυξήσεις, τις προκαταβολές και την άγνωστη τύχη των προμηθειών.

Το δεύτερο μεγάλο σκάνδαλο του Καμπάνη το οποίο δεν έχει αποκαλυφθεί αφορά κάποια δάνεια ύψους 400 περίπου εκατομμυρίων μάρκων που πήρε η ΕΒΟ τελευταία. Τα δάνεια πάρθηκαν από ένα «κονσόρτσιουμ» ξένων τραπεζών με επικεφαλής την BCCI, του Λουξεμβούργου. Η τράπεζα αυτή έχει καταγγελλθεί για «ξέπλυμα» χρημάτων της Μαφίας και ο Στ. Καμπάνης πήρε το δάνειο από εκεί παρά τις αντίθετες υποδείξεις της Τράπεζας της Ελλάδας. Ο λόγος; Οι συμβατικοί όροι του δανείου είναι κατά 2% χειρότεροι από τους όρους άλλων τραπεζών και λέγεται ότι αυτό το ποσοστό ισοτιμείται με το ποσοστό της μίζας που καταβλήθηκε σε «κάποιους».

Στο σημείο αυτό υπάρχει η διασύνδε-

ση με τον Κοσκωτά. Από την Τράπεζα της Ελλάδας δηλώθηκε ότι η Τράπεζα Κρήτης είχε καταθέσεις ύψους δυο εκατομμυρίων δολαρίων στην BSCI. Το στοιχείο αυτό χρησιμοποιήθηκε μάλιστα από τον κ. Χαλικιά για να πεισθούν ο κ. Κουτσόγιωργας και ο κ. Ρουμελιώτης να συναινέσουν για να ζητηθεί από την Μέριλ Ληντς η επιβεβαίωση των ισχυρισμών του Κοσκωτά.

Επιστρέφοντας στον πόλεμο των εμπόρων όπλων, σημειώνουμε ότι ο ίδιος ο Καμπάνης μας δήλωσε ότι «ο Γιώτας είναι προσωπικός εχθρός του». Αλλά ο κ. Γιώτας είναι και αποδεδειγμένος «εχθρός» του κ. Λούβαρη και των Τσάτσων και αρνείται να υπογράψει οποιαδήποτε σύμβαση ενδιαφέρει το στενό φίλο του πρωθυπουργού και γνωστό σκανδαλοποιό.

Στις αρχές αυτού του χρόνου «άνθρωποι» των Τσάτσων υφέρπαξαν στην κυριολεξία την υπογραφή του κ. Γιώτα για μια σύμβαση που αφορούσε την προμήθεια πεδίων για τις ερπύστριες των αρμάτων «Λέοπαρντ». Ο κ. Γιώτας αντιλήφθηκε τι διέπραξε και την επόμενη ημέρα εξέδωσε ακυρωτική διαταγή για την υπογραφή του. Από τότε δηλώνει στους στενούς συνεργάτες του ότι «εμένα δεν θα μου την ξαναφέρουν δι Τσά-

τσοι και ο Λούβαρης».

Οι ενέργειες αυτές του κ. Γιώτα τον έφεραν σε αντιπαράθεση με το πρωθυπουργικό περιβάλλον και μάθαμε ότι το Σαββατοκύριακο που επέστρεψε ο Ανδρέας Παπανδρέου από το Λονδίνο, ο αναπληρωτής υπουργός Άμυνας διέταξε τους συνεργάτες του να του πάνε «όλους τους φακέλους για τους Τσάτσους - Λούβαρη». Ετοίμαζε την άμυνά του εν όψει των εξελίξεων.

Η επίθεση του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος εκδηλώθηκε με τον τελευταίο «ανασχηματισμό». Στην πρώτη... εκδοχή του ανασχηματισμού ο κ. Παπαστρατής είχε φύγει από το υπουργείο Άμυνας και είχε προστεθεί ο κ. Μωραϊτης. Σκοπός του πρωθυπουργού ήταν να βγάλει τον κ. Γιώτα από τη θέση του υπεύθυνου για τις προμήθειες και να τον τοποθετήσει στην «ακίνδυνη» θέση του κ. Παπαστρατή. Στη θέση του κ. Γιώτα θα πηγαίνει ο πειθήνιος και «άσχετος» κ. Μωραϊτης.

Ο κ. Γιώτας όμως «πάτησε πόδι» και δήλωσε ότι «εγώ δεν φεύγω» επισείοντας προφανώς και κάποια «χαρτιά». Έτσι και έγινε. Φαίνεται ότι τα «χαρτιά» του κ. Γιώτα είναι πολύ ισχυρά και ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν μπορεί πλέον να «μπλοφάρει» στην «πόκα» της εξουσίας.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι αποκαλύψεις του κ. Γιώτα συμβάλλουν πολύ στην αποκάλυψη των σκανδάλων στην πολεμική βιομηχανία. Έχουμε όμως μια απορία. Γνωρίζει ο κ. Γιώτας ότι όσο «κόβει» τις συμβάσεις των Τσάτσων - Λούβαρη επωφελείται ο ανταγωνιστής τους της ΑΧΧΟΝ και του ΚΕΡΔΟΥΣ κ. **Θωμάς Λιακουνάκος**; Γνωρίζει επίσης ο κ. Γιώτας τις φήμες ότι ο πρώην συνεργάτης των Τσάτσων συνταγματάρχης **Ροζόλης** συνεργάζεται αυτή την εποχή με τον κ. Λιακουνάκο;

Στο σημείο αυτό μπαίνουν στο παιχνίδι και κάποια άλλα γνωστά μας πρόσωπα, ο κ. Μαντζουράνης, ως φίλος και κατά μια πληροφορία σύμβουλος και του κ. Λιακουνάκου, ο κ. Κουτσόγιωργας, ως φίλος του κ. Μαντζουράνη, ο κ. Γεώργιος Χαραλαμπίδης, ως γιός του υπουργού Άμυνας, ο άλλος γιός του τελευταίου Χάρης ως φίλος των Ισραηλινών και ο κ. Θ. Καλούδης ως φίλος όλων των προηγούμενων. Θα προσθέσουμε ότι στην υπόθεση εμπλέκεται και η ταυτόχρονη παρουσία των κ. Λιακουνάκου και Κοσκωτά στην Αμερική, πέρσι τέτοιο καιρό όταν συνελήφθη για πρώτη φορά ο απατεώνας.

Αλλά για όλα αυτά σε επόμενο τεύχος.

□

Τα βιβλία της «γνώσης»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΝΩΣΗ»
ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΕΞΗΛΙΣΣΟΥΝ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΟΥΜΠΕΡΤΟ ΕΚΟ

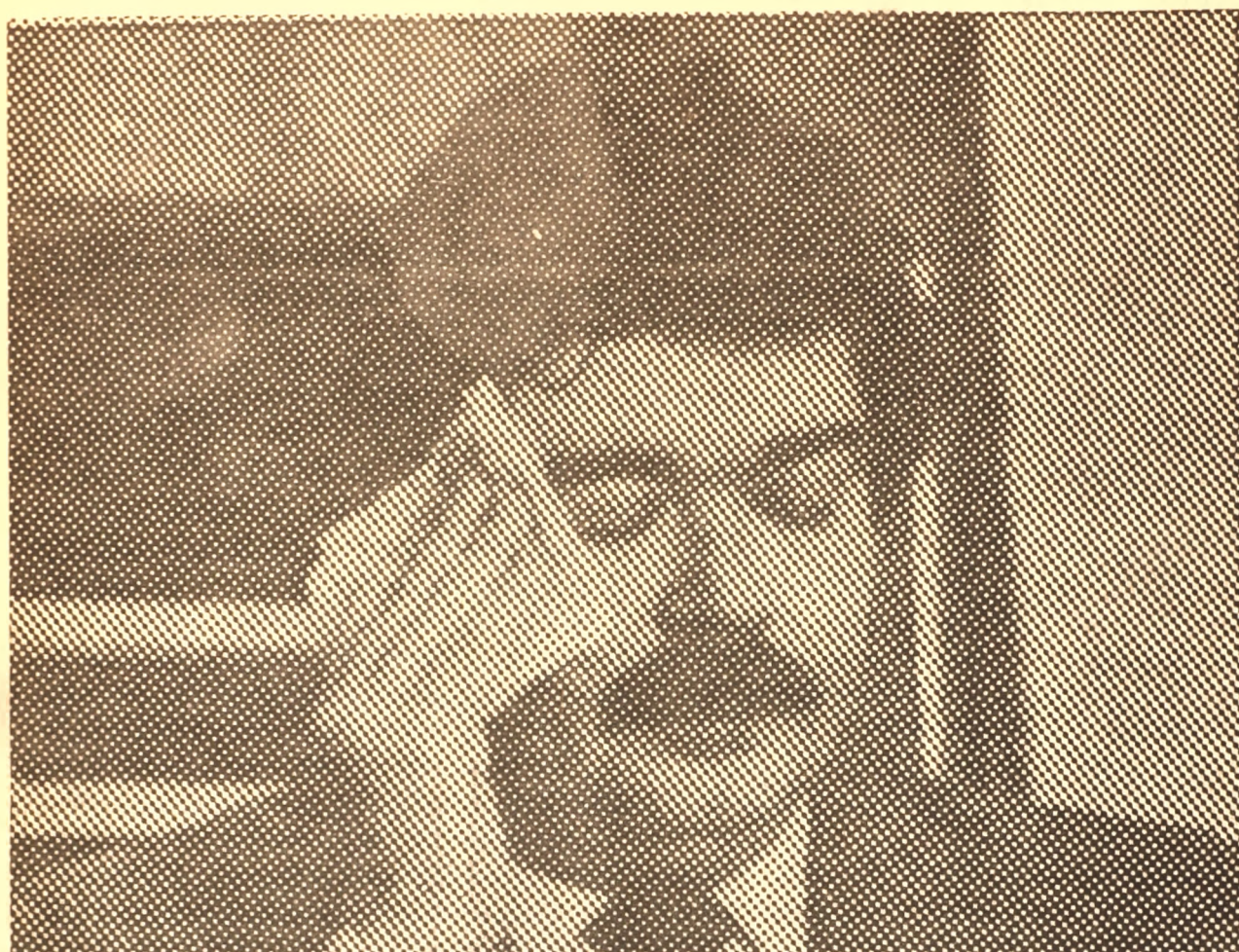
ΘΕΩΡΙΑ ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗΣ

Για τον Έκο η σημειωτική δεν αποτελεί απλό παράρτημα της γλωσσολογίας ή της φιλοσοφίας, αλλά μιαν αυτοτελή επιστήμη, που προβάλλει την αξίωση να αγκαλιάσει όλους τους τομείς του πολιτισμού.

Ένα βιβλίο - εισαγωγή για τον αρχάριο και εγχειρίδιο για τον ειδικό.

εκδόσεις «γνώση»

Ζωοδόχου Πηγής 29, 106 81 Αθήνα,
τηλ.: 3621194 - 3620941

Ο «ΑΦΕΛΗΣ» ΠΕΤΣΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΟΥΛΕΙ

Στο προηγούμενο τεύχος γράψαμε ότι το έγκυρο αμερικάνικο περιοδικό Defence Week αποκάλυψε στις 9.9.1984 ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου ζητούσε από τις εταιρείες που συμμετείχαν στο διεθνή διαγωνισμό για την «αγορά του αιώνα» να καταργήσουν τους εδω αντιπροσώπους τους και να δώσουν τις «μίζες» στο ΠΑΣΟΚ.

Η εναπομείνασα κυβέρνηση Παπανδρέου δεν διέψευσε μέχρι σήμερα ούτε το Defence Week ούτε το ΑΝΤΙ. Προφανώς και ο Ανδρέας Παπανδρέου και ο εκπρόσωπός του κατανόησαν, επιτέλους, ότι «η σιωπή είναι χρυσός» και δεν χρειάζεται να διαψεύδουν επισήμως, όσα πράττουν ανεπισήμως.

Μαθαίνουμε όμως ότι η υπενθύμιση εκείνου του δημοσιεύματος του Defence Week από το ΑΝΤΙ κίνησε το ενδιαφέρον κάποιων κύκλων στο εξωτερικό, οι οποίοι έχουν να κάνουν με την πολεμική βιομηχανία και ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τις εταιρείες που προτιμούσε μέχρι σήμερα η ελληνική κυβέρνηση, για να εξοπλίζει τις ένοπλες δυνάμεις της.

Αναμένοντες λοιπόν τα νέα και άκρως ενδιαφέροντα στοιχεία που θα προκύψουν στις αμέσως προσεχείς ημέρες συνεχίζουμε σήμερα την αποκάλυψη μερικών ακόμα στοιχείων για την ανάμειξη του Ανδρέα Παπανδρέου στις προμήθειες του υπουργείου Άμυνας.

Έχουν γραφεί πολλά και από το ΑΝΤΙ και από τον άλλο Τύπο για τις προμή-

θειες των Ενόπλων Δυνάμεων από το Γιώργο Λούβαρη. Μέχρι σήμερα επικρατούσε η εντύπωση ότι ο **Γιώργος Λούβαρης** δούλευε για λογαριασμό της εταιρείας ΚΕΣΤΡΕΛ του **Αλέξανδρου Τσάτσου**, ο οποίος υποτίθεται ότι εκαρπούτο «τη μερίδα του λέοντος». Το αυταπόδεικτο γεγονός είναι ότι ο Λούβαρης ενεργούσε εν γνώσει του πρωθυπουργού.

Πρώτη απόδειξη, ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου γνώριζε σε ποιον αριθμό λογαριασμού πήγαιναν οι μίζες από την «αγορά του αιώνα». Στο περίφημο τέλεξ του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας με το οποίο ανατίθεται η παραγγελία των πυραύλων «Μάτζικ» στη γαλλική ΜΑΤΡΑ αναγράφεται μόνο το όνομα του Γιώργου Λούβαρη, ο οποίος αναφέρεται ως «ο άνθρωπος του γραφείου της ΜΑΤΡΑ στην Ελλάδα». Σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική αυτό σημαίνει ότι την προμήθεια δικαιούται να την εισπράξει μόνο ο Γιώργος Λούβαρης και όχι ο Αλέξανδρος Τσάτσος.

Να πιστέψουμε ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν το γνώριζε; Να πιστέψουμε ότι ο Γιώργος Λούβαρης, «έστησε» τη μεγάλη απάτη που λέγεται «αγορά του αιώνα» χωρίς να γνωρίζει τίποτα ο φίλος του, ο οποίος είχε αναλάβει μάλιστα «προσωπική ευθύνη» για την επιλογή των F-16 και των «Μιράζ 2000»; Έχουμε πάψει να είμαστε αφελείς. Η αλήθεια είναι ότι οι Τσάτσοι και οι επιχειρήσεις τους στο εμπόριο όπλων χρησιμοποιήθη-

καν μόνο ως κάλυμμα του Λούβαρη και των υψηλών προστατών του.

Δεύτερη απόδειξη. Πολύ πριν από την αγορά των «Μάτζικ» το Α2 του ΓΕΑ είχε προειδοποιήσει τον Ανδρέα Παπανδρέου ότι ο Λούβαρης συμμετείχε σε ένα κύκλωμα που είχε στηθεί με βάση τις επιχειρήσεις του Αλέξανδρου Τσάτσου, με σκοπό να επηρεάζει και να ελέγχει τις προμήθειες των Ενόπλων Δυνάμεων.

Μία απόρρητη έκθεση

Αποσπάσματα της έκθεσης αυτής δημοσιεύσαμε για πρώτη φορά πέρσι τον Οκτώβριο με αφορμή το σκάνδαλο των πυραύλων «Μάτζικ». Τότε είχαμε γράψει επίσης ότι «προτιμάμε να κρατήσουμε ορισμένες πληροφορίες για τον εαυτό μας, επειδή δεν θέλουμε να τις πιστέψουμε». Σήμερα δεν υπάρχουν λόγοι να κρατήσουμε εκείνη τη δέσμευσή μας και οι επιφυλάξεις δεν έχουν αξία.

Την έκθεση παρέδωσε στον Ανδρέα

Παπανδρέου προσωπικά ο τότε υπασπιστής του αντιπτέραρχος **Στέλιος Πετρουλάκης**, ο οποίος την είχε συντάξει με το φίλο του, άριστο αξιωματικό και δημοκρατικό άνθρωπο, κλαδάρχη τότε του τμήματος Ασφαλείας του Α2 του ΓΕΑ και ταξίαρχο σήμερα της Πολεμικής Αεροπορίας **Νίκο Παπαδάκη**. Η πρωτοβουλία για την έρευνα ανήκει στον τελευταίο και ο τότε αρχηγός του Α2 σμήναρχος **Λυντζεράκος** —αεροπορικός ακόλουθος σήμερα στις ΗΠΑ— ενημερώθηκε μόνο στο τελευταίο στάδιό της.

Οι λόγοι της μυστικότητας ήταν προφανείς. Οι αξιωματικοί των πληροφοριών ήθελαν να μη διαρρεύσει τίποτα και η έκθεση να έφτανε μόνο στα χέρια του ίδιου του πρωθυπουργού. Οι άνθρωποι, «αφελείς και τίμιοι», δεν γνώριζαν τίποτα για τις σχέσεις Παπανδρέου - Λούβαρη. Στις πολύμηνες έρευνες πήραν μέρος και αξιωματικοί της ΚΥΠ.

Τι έκανε ο Ανδρέας Παπανδρέου, μόλις παρέλαβε την έκθεση από τον Πετρουλάκη; Την παρέδωσε στον... Λούβαρη για να διαπιστώσει από πού έγινε η διαρροή και να προφυλαχθεί. Το ίδιο έκανε ο πρωθυπουργός και αργότερα, όταν του παρέδωσε παρόμοια έκθεση ο πρώην αρχηγός της ΚΥΠ **Φίλιππος Μακέδος**.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε μια λεπτομέρεια πολύ ενδεικτική του χαρακτήρα του Ανδρέα Παπανδρέου. Ο κ. Φίλιππος Μακέδος του παρέδωσε την έκ-

θεση στο περίφημο «περίπτερο» του Καστρίου, που «έκτισε» ο Λούβαρης. Ο πρωθυπουργός πήρε την έκθεση, της έριξε μια ματιά, φίλησε το Μάκεδο για να του εκφράσει την «ευγνωμοσύνη» του, επειδή του αποκάλυψε ποιος ήταν ο Λούβαρης και τον ξεπροβόδισε. Αλλά, μόλις έμεινε μόνος του «τα έσπασε όλα». Αργότερα φρόντισε να αντικαταστήσει τον κ. Μακέδο στην ηγεσία της ΚΥΠ.

Όλα αυτά έγιναν βέβαια γιατί ο **Γιώργος Λούβαρης** ήταν πλέον βασικός και αναντικατάστατος, στην επιχείρηση «άλωση των προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων». Ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν μπορούσε να απαλλαγεί από το Λούβαρη, επειδή ο τελευταίος γνώριζε τα πάντα. Οι τύχες τους είχαν συνδεθεί πλέον άρρηκτα. Σημειώνουμε ότι παρά τις προσπάθειές της ούτε η **Δήμητρα Λιάνη** δεν μπόρεσε να «χωρίσει» το Λούβαρη από τον Ανδρέα Παπανδρέου.

Θα θέσουμε πάλι το ίδιο ερώτημα. Να

Παπανδρέου απομάκρυνε τότε τον Πέτσο από την κυβέρνηση και μάλιστα έβαλε και ανθρώπους του να τον... παρακολουθούν. Ανεπισήμως βέβαια δόθηκε η εξήγηση ότι ο Πέτσος απομακρύνθηκε επειδή ήταν «άνθρωπος του Καραμανλή». Τι είχε συμβεί με το δικηγόρο της Έδεσσας που ιδρωκοπούσε με μικροεπιχειρήσεις... ναφθαλίνης και άλλων εξαχνούμενων υλών; Γιατί ο πρωθυπουργός αντέδρασε έτσι στις αποκαλύψεις για τον Πέτσο, ενώ για το Λούβαρη δεν έκανε τίποτα;

Η απάντηση βρίσκεται στην απροσεξία και την... αδηφαγία του κ. Πέτσου. Η επιχείρηση «Μάτζικ», όπως και η μεγαλύτερη «αγορά του αιώνα» στήθηκε εξ αρχής στα μέτρα των προσωπικών συμφερόντων ορισμένων. Σύμφωνα με δημοσίευμα του περιοδικού Defence Week, ο Ανδρέας Παπανδρέου ζητούσε από τις ξένες εταιρείες, μέσω του Λούβαρη και άλλων να μη δοθούν προμήθειες στους

ΤΟΥ ΠΟΔΑΡΙΟΥ

του Γ. Αργυρίου

πιστέψουμε ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν αποκόμισε κανένα προσωπικό όφελος από τις μίζες του Λούβαρη, εκτός από μικροδωράκια, όπως το σπίτι στο Καστρί; Δεν έχει πλέον καμιά σημασία η απάντηση.

Διαμάχη απατεώνων

Ακόμα και αν δεν είχαμε αμφιβολίες για την ανιδιοτέλεια διαφόρων χειρισμών η έκθεση του Α2 και της ΚΥΠ που προαναφέραμε είναι κατηγορηματική, αναφέροντας επί λέξει:

• *Συνεργάζονται ακόμη με ανθρώπους που είναι μέσα στο ΠΑΣΟΚ (θα προσκομιστούν έγγραφα ντοκουμέντα). Πάνω σ' αυτό αναφέρθηκε το ταξίδι του πρώην υφυπουργού Εθνικής Άμυνας Πέτσου στο Παρίσι. Την ίδια ημερομηνία συναντήθηκαν άνθρωποι του Τσάτσου και του Πέτσου και συμφώνησαν, μετά δε ταξίδεψαν στην Ελβετία. Ο Πέτσος είχε συνάντηση με τον Τσάτσο. Οι άνθρωποι αυτοί παραμένουν ακόμα στους χώρους του ΠΑΣΟΚ, ανεξάρτητα αν έφυγε ο Πέτσος, ο οποίος φυσικά συνεχίζει να παίρνει τα ποσοστά των συμφωνηθέντων στο Παρίσι».*

Έχουμε την ανεπιβεβαίωτη πληροφορία ότι στους «ανθρώπους» των Τσάτσων και του Πέτσου που συναντήθηκαν στην Ελβετία συμπεριλαμβάνεται και κάποιος **Χαρτοκάλλης**.

Με βάση αυτή την αναφορά ο Ανδρέας

Έλληνες αντιπροσώπους, αλλά τα αντίστοιχα ποσά να καταβληθούν με τη μορφή «διακριτικών δωρεών» στο... ΠΑΣΟΚ.

Ο Γιώργος Πέτσος φαίνεται πως είτε δεν είχε αντιληφθεί τι επεδίωκε ο πρωθυπουργός του, είτε θέλησε να ενεργήσει αυτόνομα και να «κερδίσει κι αυτός κάτι». Έτσι συναντήθηκε με τον Τσάτσο, όπως και με τον **Σερζ Ντασσώ**, της εταιρείας που κατασκευάζει τα «Μιράζ 2000». Όταν καταγγέλθηκε στον Ανδρέα Παπανδρέου ότι ο Πέτσος έκανε τις συναντήσεις για να πάρει κι αυτός... μίζα, ο πρωθυπουργός αγανάκτησε, προφανώς ο πρωθυπουργός αγανάκτησε, προφανώς όχι επειδή ο Πέτσος «χρηματιζόταν». Για το θέμα αυτό γνωρίζει πολλά ο τότε γενικός γραμματέας του υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

Ο Γιώργος Πέτσος, πάντοτε παρακολουθούμενος από τον Ανδρέα Παπανδρέου —οι υπεύθυνοι του ιδιαίτερου γραφείου του έδιναν αναφορές στο Καστρί— επανέκαμψε κάποτε, εξαργυρώνοντας —αυτός ο «Καραμανλικός»— την ψήφο του για τη στήριξη του Χρ. Σαρτζετάκη, μας προέκυψε αίφνης ως υπουργός Δημόσιας Τάξης να παρακολουθεί τη διαδρομή διαφυγής του Κοσκωτά. Αυτές είναι οι αλλαγές της Αλλαγής: η σύζυγος του κ. Πέτσου είναι «κολλητή» της Δήμητρας Λιάνη. Από ύποπτος, ο Πέτσος έγινε έμπιστος του πρωθυπουργού αλλά και φύλακας άγγελός μας. Να τον χαιρόμαστε!

ΕΠΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΙΚΟ ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Άλέξανδρος Άργυρίου • Γιώργος Ίωάννου
Στρατής Τσίρκας • Ντίνος Χριστιανόπουλος

ΑΘΗΝΑ 1982
ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
Δεινοκράτους 131
Αθήνα 115 21, τηλ. 72.49.300

**Κυκλοφόρησε
ο 25ος και 26ος τόμος
του ANTI**

Best seller

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

*Το χρονικό του
Χρόνου*

του

Stephen Hawking

«Από την αναπηρική
πολυθρόνα του ταξιδεύει
στις άκρες του Σύμπαντος»

Προδημοσίευση-ΒΗΜΑ 13/11/88

Εικοσιεννέα βδομάδες μέχρι
σήμερα στο Νο 1 του καταλό-
γου Best sellers των Η.Π.Α.· ήδη
μεταφράζεται σ' όλες τις ευρω-
παϊκές γλώσσες.

**Τώρα Best seller
και στην Ελλάδα**

Εκδόσεις ΚΑΤΟΠΤΡΟ

Best seller

Ο «ΚΟΣΚΩΤΑΣ» ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΕΛ

Στην Ελλάδα ποτέ στο παρελθόν δεν ευδοκίμησε το αστυνομικό μυθιστόρημα με θέμα τη Μεγάλη Απάτη, την προετοιμασία του σύνθετου κόλπου, τους ντέτεκτιβ με ντοκτορά Οικονομικών και τις θεαματικές μεταμορφώσεις ενδεών σε μεγιστάνες ή κροίσων σε δραπέτες. Με την υπόθεση Γεωργίου Κοσκωτά δόθηκε τώρα η ευκαιρία να καλυφθεί το ιστορικό αυτό κενό και σχεδόν όλοι έχουν μετατραπεί σε αστυνομικούς ρεπόρτερ, σε διώκτες ή τουλάχιστον σε επί χάρτου επιθεωρητές. Τηλεόραση, συγκροτήματα, δημοσιογράφοι (μηδὲ του ἀνὰ χείρας περιοδικού εξαιρουμένου), ραδιοσταθμοί και πολιτικοί προσπαθούν με τα μέσα που διαθέτει καθένας και ανάλογα με την οπτική του να λύσουν το πιο συναρπαστικό μυστήριο, που εμφανίστηκε ποτέ στο νότιο άκρο της βαλκανικής. Όπως όμως έχει αρκετά διαλεκτικά αναλύσει ο Έντγκαρ Άλαν Πόε, το μεγαλύτερο μυστήριο είναι πάντα εξαιρετικά προφανές και μπορούμε να το λύσουμε αν κοιτάξουμε προσεκτικά γύρω μας και αφουγκραστούμε την απλή λογική. Σε όσους λοιπόν επιμένουν να ισχυρίζονται ότι ο Γεώργιος Κοσκωτάς διέφυγε, το παρόν άρθρο προσφέρει τέσσερις απτές αποδείξεις ότι είναι ανάμεσά μας και δυστυχώς θα εξακολουθήσει να παραμένει για πολύ ακόμα. Οι αποδείξεις αυτές συνοπτικά έχουν ως εξής:

1. Ο Γεώργιος Κοσκωτάς προσωπικώς θα μας κρατάει συντροφιά για πολλά χρόνια ακόμα, όποτε πληροφορούμαστε το αυξημένο ύψος του δημόσιου χρέους, τους νέους φόρους που θα επιβληθούν για να το καλύψουν και τις επί πλέον διολισθήσεις της δραχμής που θα σκοπεύουν να δελεάσουν τους ήδη επιφυλακτικούς ξένους καταθέτες στις μειωμένης αξιοπιστίας ελληνικές τράπεζες. Καθώς το δημόσιο χρέος θα ανέρχεται, θα ανέρχονται και τα επιτόκια ώστε να προσελκύονται νέοι αγοραστές ομολόγων για την κάλυψη του χρέους, και κατά ένα μέρος οι αυξήσεις αυτές θα οφείλονται σε αυτόν.

Η μορφή του θα εμφανίζεται όπως τα ρόδινα εκείνα αγγελοῦδια στους πίνακες μπαρόκ, κάθε φορά που οι υπουργοί Οικονομικών μας ανακοινώνουν νέα παράταση της λιτότητας των μισθωτών ή την ακύρωση κάποιων επενδύσεων για να καλυφθούν οι υπερχρεωμένες επιχειρήσεις που είχε ιδρύσει.

Η υπεξαίρεση των 45 δισ. ισοδυναμεί περίπου με το 5% του φετινού ελλείματος του δημόσιου προϋπολογισμού που έφθασε τα 1.050 δισ. δραχμών για το 1989. Με μέσο επιτόκιο ομολόγων το 19% το ποσό αυτό του επιπλέον χρέους θα διπλασιάζεται σε ονομαστικές τιμές κάθε 5 περίπου χρόνια(!). Ας θυμόμαστε λοιπόν ότι μερικές μονάδες πληθωρισμού των επόμενων ετών, και ένα μέρος των φόρων που εφεξής θα καταβάλλουμε θα οφείλονται στο δυναμικό αυτόν επιχειρηματία.

2. Το στρατηγικό σφάλμα του Γεωργίου Κοσκωτά δεν ήταν οι μέθοδοι που χρησιμοποίησε, αλλά η κλίμακα του σχεδίου του και η βιασύνη να το αποκαλύψει με τις αλλεπάλληλες ενέργειές του. Το μεγαλεπήβολο πλάνο του να κυριαρχήσει στα Μέσα Επικοινωνίας, να αλώσει τη μάζα των γηπέδων και να εξαγοράσει τις συνειδήσεις των πολιτικών, απείλησε τόσο πολύ τους ανταγωνιστές του και κλόνισε ακόμη και τους πιο στοιχειώδεις κανόνες του οικονομικού και πολιτικού παιγνιδιού, που δεν άφησαν περιθώρια για διαπραγματεύσεις και συναινετικές διανομές μεταξύ των ενδιαφερομένων. Για να παραφράσουμε τον περιστρεφόμενο μουσικοσυνθέτη, ο Γεώργιος Κοσκωτάς θα ήταν σαν να καθελύετο θωρηκτό στη λίμνη των Ιωαννίνων: τα καΐκια, οι βάρκες και τα μεγάλα ψάρια γενικότερα θα κινδύνευαν με εξαφάνιση.

Αυτές καθ' εαυτές όμως οι μέθοδοί του είναι πλέον αρκετά διαδεδομένες και σε μεγάλο βαθμό νομιμοποιημένοι τρόποι πλουτισμού σημαντικών στρωμάτων της σημερινής ελληνικής κοινωνίας. Πέρα από ορισμένες πλαστογραφίες και διοικητικές παραβάσεις, η μέθοδος βασίζεται ουσιαστικά στην υπεξαίρεση ξένων χρημάτων και την πραγματοποίηση επενδύσεων τα κέρδη των οποίων δεν διαμοιράζονται στους αρχικούς κατόχους. Τη συνταγή αυτή, που κατά περίπτωση συνοδεύεται και από ορισμένες δωροδοκίες κρατικών λειτουργών, την ακολουθεί μεγάλο μέρος «επιχειρηματιών» στην ωραία αυτή χώρα του μικρο-

μεσαίου καπιταλισμού. Τα παραδείγματα που ακολουθούν τα συναντά κανείς καθημερινά και κάθε άλλο παρά εξαντλούν την πραγματικότητα. Μικρότερης κλίμακας πρότυπα είναι λοιπόν και οι εξής:

- Όσοι από την πολυπληθή τάξη των εργολάβων οικοδομών ξεκινούν μια κατασκευή με μηδενικό κεφάλαιο, εισπράττουν τις προκαταβολές χωρίς καμιά εμπράγματο εγγύηση και με τον «αέρα» που πωλούν μισθώνουν συνεργεία, αγοράζουν τα υλικά και στο τέλος αποκομίζουν και τεράστια κέρδη. Αυτοί καρπώνονται επίσης και όλες τις αναπροσαρμογές αξίας γης, που συμβαίνουν κατά τη διάρκεια της κατασκευής, ενώ τα χρήματα που διαχειρίζονται ανήκουν σε άλλους.

- Οι λεγόμενοι «ριψοκίνδυνοι επιχειρηματίες» που δανειοδοτούνται από κρατικές τράπεζες ακόμα και για κεφάλαιο κινήσεως, και ανοίγονται μετά σε αβέβαιες επενδύσεις. Αν αυτές επιτύχουν τους κανόνες πλούσιους, ενώ αν αποτύχουν απλώς δεν επιστρέφουν το δάνειο και οι φορολογούμενοι καλούνται να υποστούν τη συνεπαγόμενη αύξηση του δημόσιου χρέους.

- Η μεγάλη μερίδα των εμπορικών αντιπροσώπων οι οποίοι εισάγουν κατόπιν προκαταβολής των ενδιαφερομένων αγοραστών. Με τη συγκέντρωση προκαταβολών δημιουργούν σημαντικά κεφάλαια χωρίς κανένα δικό τους οικονομικό κίνδυνο, πραγματοποιούν τις πρώτες αγορές και αποκτούν σύντομα αξιόλογη εμπορική επιφάνεια.

- Οι μικροί και μεγάλοι χρηματομεσίτες

ΘΕΡΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ

του Νίκου Μαυρομάτη

των επαρχιακών πόλεων, οι οποίοι με την τοκογλυφία έχουν συγκεντρώσει σημαντικά κεφάλαια άλλων, τα διακινούν σε διάφορες οικονομικές δραστηριότητες, καρπώνονται τις αποδόσεις, αυξάνουν την διείσδυσή τους στο κύκλωμα μεσιτείας και πάλι από την αρχή.

Όλοι αυτοί και αρκετοί άλλοι ουσιαστικά υπεξαιρούν με περισσότερη ή λιγότερη νομιμοφάνεια χρήμα του κράτους ή άλλων ιδιωτών χωρίς να διαθέτουν οι ίδιοι κανένα εμπράγματο έρεισμα. Το «ρισκάρουν» σε νόμιμες ή παράνομες δραστηριότητες και εφόσον πετύχουν μάλλον κανείς δεν πρόκειται να τους ενοχλήσει. Το μεγάλο αυτό στρώμα των μικρομεσαίων «κοσκωτάδων» θα συνεχίσει να κυκλοφορεί ανάμεσά μας, αρκεί να μην ξεπεράσει την κλίμακα του και αρχίσει να απειλεί εδραιωμένες καταστάσεις πραγμάτων.

3. Η μεγάλη προσφορά πωλουμένων συνειδησεων που εκδηλώθηκε στην κοινωνία μας με το πρώτο άκουσμα του χρυσίου, επέτρεψε στον Γεώργιο Κοσκωτά να ρίξει τις τιμές και να πετύχει πολλές και καλές αγορές με πραγματικά συμφέροντες όρους. Καθώς η ελληνική κοινωνία ξεχνά πολύ εύκολα και σχεδόν ποτέ δεν τιμωρεί τη διαφθορά, οι πωληθέντες, θα εξακολουθήσουν

να συνωστίζονται στην πολιτική, καλλιτεχνική και πνευματική (;) ζωή αυτού του τόπου. Θα γυρνούν ανάμεσά μας, θα μιλούν στην τηλεόραση, θα γράφουν, θα τραγουδούν, θα συνεχίσουν να αποφασίζουν για μας. Θα είναι μικρές μετενσαρκώσεις του Μεγάλου Απόντος που θα τον αισθανόμαστε έτσι και αυτόν δίπλα μας. Κάπου κάπου βέβαια θα αποσύρονται μερικοί, όταν πρόσκαιρες σκοπιμότητες και αλληλοϋποβλέψεις αποκαλύ-

πτουν ορισμένα ονόματα, αλλά θα μένει πάντα ένας ικανός αριθμός να συνεχίζει. Και να αναπληρώνει τις απουσίες με νέες εξαγορές.

4. Τέλος, αν μέσα σ' αυτήν την απίστευτη κατάρρευση θεσμών και προσώπων βρεθούν κάποιοι να απαλλάξουν την ελληνική κοινωνία όχι μόνο από τους συνδαιτημένους του Γεωργίου Κοσκωτά, αλλά και από το πλαίσιο που γεννά και υπερτρέφει τέτοια φαινόμενα, τότε θα θυμούνται και αυτοί τον Κοσκωτά.

Γιατί ο Γεώργιος Κοσκωτάς απέδειξε πόσο εύκολος είναι στην Ελλάδα ο εκμαυλισμός συνειδησεων, πόσο ανύπαρκτη η επίσημη εγγήγορη της πολιτείας και πόσο ρηχή η σοβαροφάνεια των «διακεκριμένων». Άρα και πόσο αναγκαίο —αλλά επίσης και εφικτό— είναι να ξεφορτωθούμε τους εξαγορασμένους φύλακες της πολιτείας και να αγωνιστούμε επιτέλους για την εγκαθίδρυση σοβαρών και στέρεων θεσμών και αρχών πριν είναι αργά για άλλη μια φορά.

Όπως το «Κυλώνειο άγος» βοήθησε τους Αθηναίους να ξεπεράσουν το μικροπολιτικό φανατισμό και να διαμορφωθούν ως πολίτες, το σημερινό άγος μπορεί να συντελέσει στην ωρίμανση και της δικής μας κοινωνίας. □

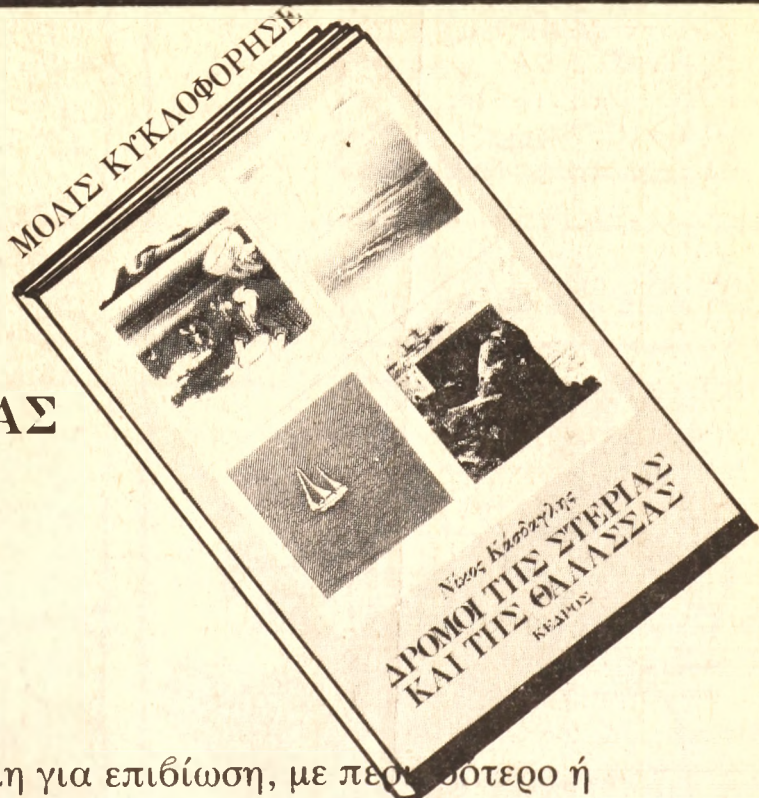
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΔΡΟΣ

Γ. Γενναδίου 3 – Τηλ. 36.02.007

Νίκος Κάσδαγλης

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΣΤΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Για να ξεφύγεις από το καθημερινό άγχος, την πάλη για επιβίωση, με περισσότερο ή λιγότερο δούτυρο στο ψωμί-σου, την ιδεολογική διαμάχη, τις αθλιότητες της πολιτικής, την εφημερίδα.

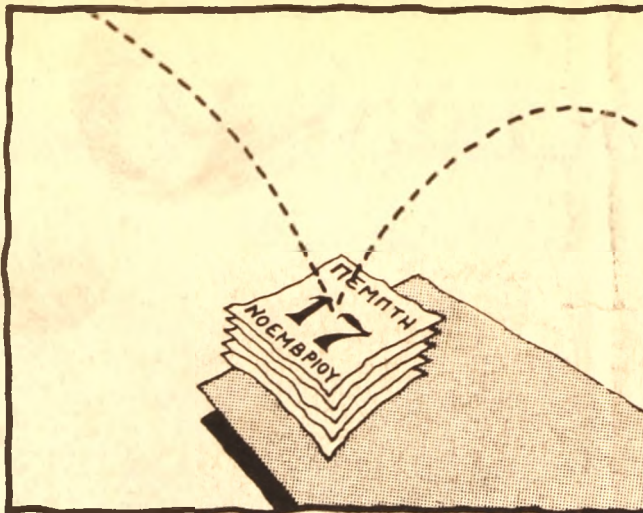
Φεύγεις, για να γνωρίσεις στον τόπο-τους διαφορετικούς ανθρώπους, άλλη νοοτροπία, ν' ανακαλύψεις καινούριες αξίες.

Ν' απαλλαγείς, ας είναι και προσωρινά, από το φθαρμένο-σου δέρμα.

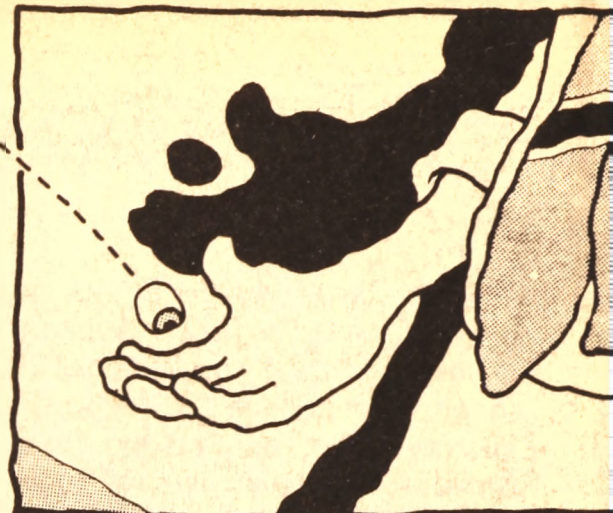
Καλό ταξίδι!

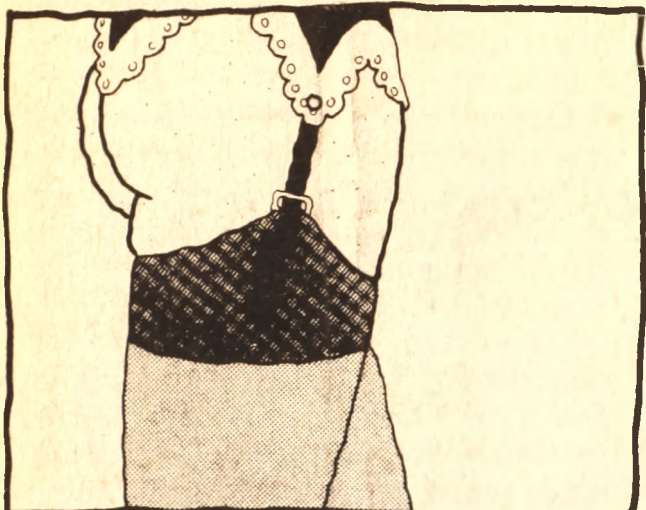
Η ΩΡΑ ΗΤΑΝ 7.
ΤΟ ΡΟΛΟΪ ΟΜΩΣ ΧΤΥΠΗΣΕ 5.

ΤΟ ΜΑΤΙ ΜΟΥ ΕΠΕΣΕ ΣΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ.
ΤΑ ΙΔΙΑ!... ΕΓΡΑΦΕ 17 ΕΝΩ ΗΤΑΝ 26.

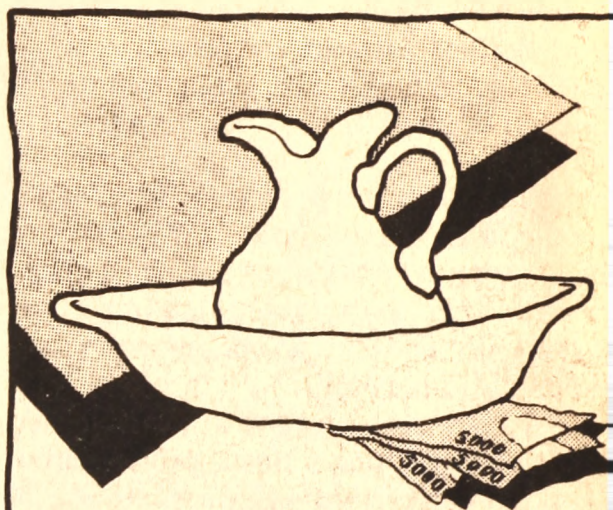
ΗΤΑΝ ΠΡΟΦΑΝΕΣ, ΚΑΠΟΙΟΣ ΕΚΛΕΒΕ.
ΠΟΙΟΣ ΟΜΩΣ;...

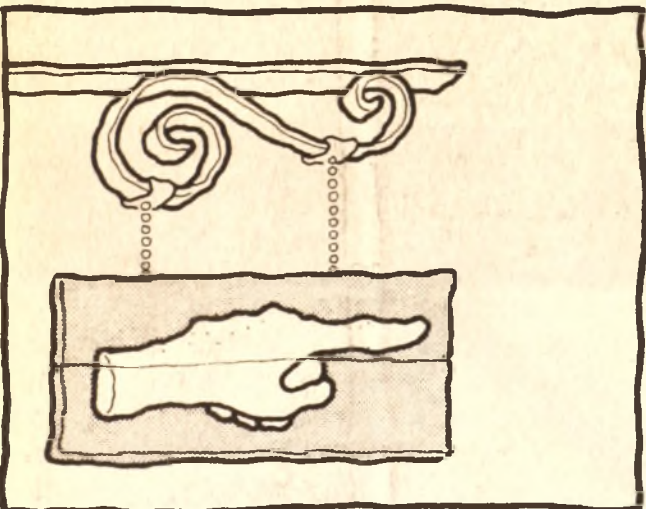
ΕΚΑΝΑ ΜΙΑ ΛΙΣΤΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΤΑ.
ΟΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ...

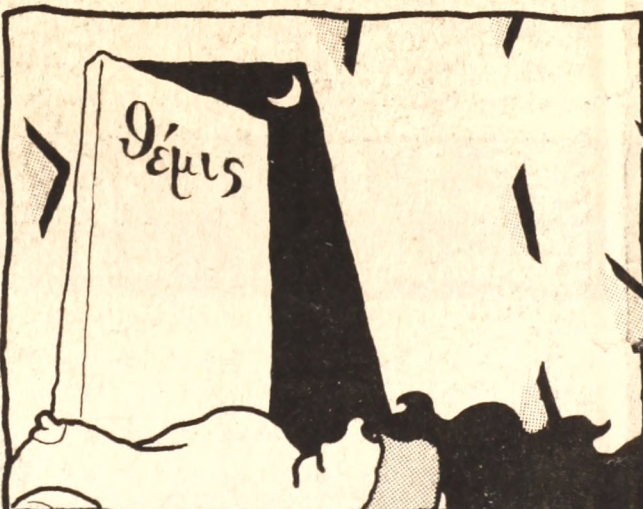
...ΕΝΩ ΕΙΧΑΝ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΥΠΟΠΤΟΥΣ
ΚΥΚΛΟΥΣ ΞΕΡΑΞΑΝ ΟΤΙ...

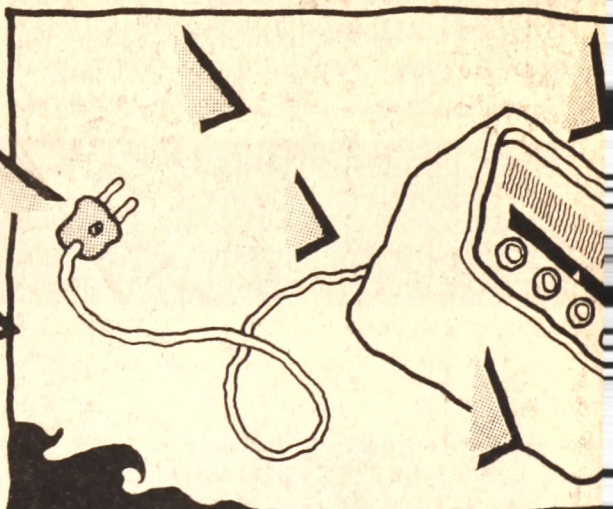
...ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΗΤΑΝ ΚΑΘΑΡΕΣ
ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ. ΤΟΥΣ ΔΙΕΓΡΑΨΑ...

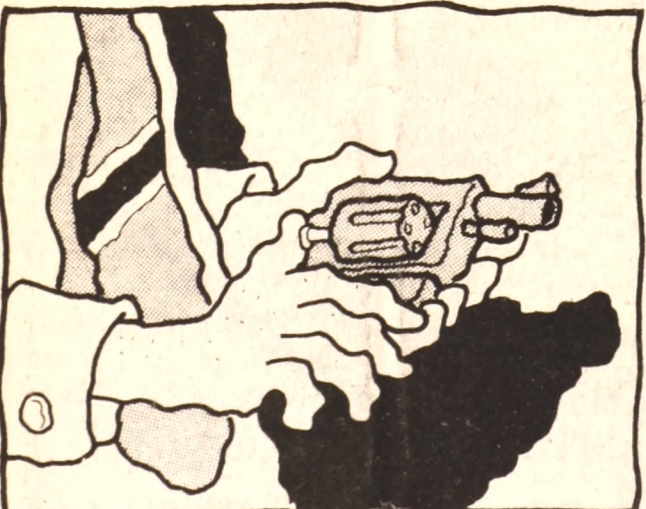
ΣΤΗ ΛΙΣΤΑ ΕΙΧΑΝ ΜΕΙΝΕΙ «ΤΑ ΚΕΦΑΛΙΑ».
ΑΥΤΟΙ ΜΕ ΣΤΕΙΛΑΝ ΣΕ ΜΙΑ ΠΟΥΤΑΝΑ.

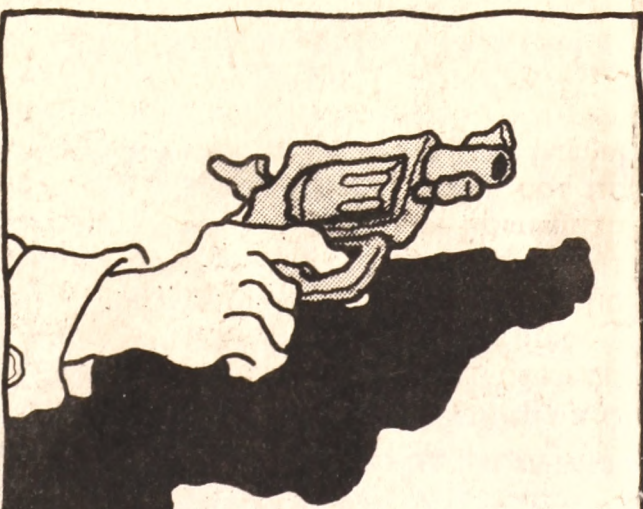
ΤΗ ΒΡΗΚΑ. ΗΤΑΝ ΝΕΚΡΗ. ΤΟ ΡΑΔΙΟ,
ΣΤΗ ΔΙΑΠΑΣΩΝ, ΕΠΑΙΖΕ...

...ΤΗ «ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΒΟΣΤΩΝΗΣ».
ΤΟ ΚΑΚΟ ΕΙΧΕ ΠΑΡΑΓΙΝΕΙ.

«ΚΑΘΑΡΣΗ», ΣΚΕΦΤΗΚΑ, «ΑΥΤΟ ΤΟΥΣ
ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ!» ΟΤΑΝ ΜΕ ΕΙΔΑΝ...

...ΠΑΓΩΣΑΝ! ΠΥΡΟΒΟΛΗΣΑ ΑΜΒΕΣΩΣ
ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΑ...

...ΕΚΛΟΓΕΣ!!! ΑΦΟΥ ΓΕΛΑΣΑΝ ΑΡΚΕΤΑ
ΤΟΥΣ ΘΥΜΙΣΑ ΟΤΙ ΕΧΩ ΑΛΛΕΣ 5 ΣΦΑΙΡ

ΜΗΠΩΣ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΣΙΝΗ; ΔΗΛΑΔΗ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ;

του Μ.Β. Θεμιστοπόλου

Οι τελευταίες εξελίξεις γύρω από το σκάνδαλο Κοσκωτά έχουν και μια αθέατη, για την ευρεία κοινή γνώμη, πλευρά, που αφορά τη διαδρομή της όλης υπόθεσης στους διαδρόμους των κτιρίων, που στεγάζουν τους λειτουργούς και τις υπηρεσίες της Θέμιδος.

Αυτή τη διαδρομή του «δικαστικού φακέλου Κοσκωτά» και της «σκωληκοειδούς απόφυσής του» δηλαδή, της ανάμειξης Σαλιαρέλη, επιχειρεί να καταγράψει το κείμενο που ακολουθεί.

Αν ζούσε ο Montesquieu πάντως, ελπίζαμε ότι δεν θα το διάβαζε, γιατί θα διεψεύδοντο κατά τρόπο άμεσο οι γνωστές θέσεις του περί της διάκρισης των εξουσιών στην αστική δημοκρατία

Κι έξαφνα η Δικαιοσύνη αποφάσισε να αλλάξει ομάδα. Από φανατισμένη Ολυμπιακάρα «πρασίνισε», απότομα... Γιατί δεν εξηγείται αλλιώς η εσπευσμένη και άρον άρον προφυλάκιση του προέδρου του Ολυμπιακού και κοτζάμ «βασιλιά των ρουμπινιών» Αργύρη Σαλιαρέλη τη στιγμή που η προηγούμενη προεδράρα της ομάδας ο Γεώργιος Κοσκωτάς, ο γνωστός και ως «Τάμπυ», είχε 11 ολόκληρες μέρες, νόμιμες παρακαλώ, για να προετοιμάσει την απολογία του. Και να 'ταν μόνο αυτό. Οποία αβρότης απέναντί του από τη μέρα που ο Τζωρτζ πάτησε το πόδι του στα δικαστήρια. Ο θος ειδικός ανακριτής Γεώργιος Παπανδρέου, έχοντας τόσες μέρες στα χέρια του τη δικογραφία και ενώ οι εφημερίδες βοούσαν για το ενδεχόμενο φυγής του Τάμπυ από την Ελλάδα, δεν καταδέχθηκε να εκδώσει ένα ένταλμα σύλληψης. Αντίθετα ο συνάδελφός του 9ος τακτικός ανακριτής Βασ. Φούκας, πιο διαβασμένος φαίνεται, εν μια νυκτί διάβασε τη δικογραφία για το νέο πρόεδρο του Ολυμπιακού και την άλλη μέρα ώρα 9η πρωινή εξέδωσε και ένταλμα σύλληψης του Σαλιαρέλη.

Έτσι, Παρασκευή 25 Νοεμβρίου 1988 και περί ώραν δωδεκάτην μεσημβρινή μας προέκυψε ο Αργύριος στα δικαστήρια της παλιάς σχολής Ευελπίδων, έξω από το γραφείο του Φούκα, κτίριο 9 στον 1ο όροφο. Να δηλώνει μέσω των συνηγών του ότι ήρθε να καταθέσει μήνυση κατά των πιλότων του επειδή φυγάδευσαν τον Κοσκωτά. Στην εύλογη απορία των δημοσιογράφων «μα καλά, δεν κατατίθενται εδώ οι μηνύσεις αλλά στο κτίριο 16» ο καθηγητής του Ποινικού Δικαίου Νίκος Ανδρουλάκης συνεχιζοντας τα περί πιλότων είπε: «Υπάρχουν 3-4 τζετ σαν του Σαλιαρέλη στην Ελλάδα. Κάποιο θα πήγαινε να προσεγγίσει ο Κοσκωτάς. Λάδωσε λοιπόν τους πιλότους του τζετ του Σαλιαρέλη, το πήραν από την Κένυα για να το πάνε για σέρβις και κατέληξε μέσω Μάλτας να έχει μέσα τον Κοσκωτά. Ίσως την οικογένειά του να την είχε από την Κένυα. Και τέλος το τζετ πήγε εκεί που πήγε...». Φυσικά όλοι, δημοσιογράφοι και συνήγοροι, ήξεραν την αλήθεια για το ένταλμα. Γιατί την προηγούμενη μέρα η Εισαγγελία της Αθήνας με βάση την έκθεση της Ασφάλειας για τις κινήσεις του τζετ είχε ασκήσει ποινική δίωξη στον Σαλιαρέλη για υπόθαλψη εγκληματία σε βαθμό, κακουργήματος. Για πρώτη φορά είχε συνδυασθεί το άρθρο 231 του κώδικα Ποινικής Δικονομίας που χαρακτηρίζει την υπόθαλψη ως πλημμέλημα με το νόμο 1608/50 «περί καταχραστών δημοσίου» που την κάνει κακουργηματική.

Στηριγμένος λοιπόν σ' αυτή τη δικογραφία ο Φούκας εξέδωσε το ένταλμα σύλληψης κάνοντας κι αυτός με τη σειρά του για πρώτη φορά συνδυασμό των άρθρων 271 μέχρι 276 του Κ.Π.Δ. που λένε ότι σε υποθέσεις για τις οποίες προβλέπεται προφυλάκιση του κατηγορούμενου, όπως δηλαδή τα κακουργήματα, ο ανακριτής μπορεί να εκδώσει ένταλμα σύλληψης χωρίς να έχει προηγηθεί κλήτευση του κατηγορούμενου. Σε αυτήν την περίπτωση το ένταλμα υπέχει θέση κλητεύσεως! Καταπληκτικό!... Τι εγρήγορη! Τι νομομάθεια! Τελικά εκείνος ο θος ειδικός ανακριτής ή πρέπει να είχε μαύρα μεσάνυχτα ή πρέπει να ήταν φανατικός Ολυμπιακός.

Οποία όμως έκπληξη και του Σαλιαρέλη όταν προσερχόμενος στον εκδόσαντα το ένταλμα σύλληψης ανακριτή Φούκα, ακούει έκπληκτος ότι ο ίδιος ο Φούκας είναι αναρμόδιος για την περίπτωση

του και ότι πρέπει να πάει να παρουσιασθεί στον Εισαγγελέα Εφετών Δωρή που ορίσθηκε εισαγγελέας για την υπόθεση Κοσκωτά, μετά την πρόσφατη Ολομέλεια των Εφετών για το σκάνδαλο που αποφάσισε την ανάθεση των ανακρίσεων σε εφέτη ανακριτή.

Απορημένος ο νέος πρόεδρος πήρε την άγουσα προς την μπλε Μερσεντές του συνοδευόμενος από μια κουστωδιά μυστικών, ανδρών της ασφαλείας του, δημοσιογράφων, συνηγώνων και περιέργων. Πριν μπει στο πίσω κάθισμα ένας μάλλον φανατικός οπαδός πρόλαβε να φωνάξει «Γειά σου πρόεδρε...». Με την ιαχή του οπαδού να ηχεί ακόμα στα αυτιά του ο πρόεδρος του «θρύλου» έφθασε στο Εφετείο. Με απόφαση του εισαγγελέα Δωρή και του ανακριτή Σκαρλάτου κρατείται το βράδυ της Παρασκευής στην Ασφάλεια και τα μεσάνυχτα του Σαββάτου πάλι με σύμφωνη γνώμη τους διατάχθηκε η προφυλάκισή του.

Μα καλά τι είχε συμβεί και μέσα σε σαράντα οκτώ ώρες ο βασιλιάς των ρουμπινιών βρέθηκε στις φυλακές Κορυδαλλού;

Παρασκευή πρωί λίγη ώρα μετά την έκδοση του εντάλματος σύλληψής του ο προϊστάμενός της Εισαγγελίας Εφετών Δημ. Βλάχος (ξέρετε, αυτός που διέκοψε άρον άρον τις διακοπές του τον Αύγουστο μόλις ο Τσεβάς διέταξε προκαταρκτική εξέταση για τα δημοσιεύματα του Τύπου σχετικά με τις ατασθαλίες στην Τράπεζα Κρήτης) αυτός λοιπόν με επείγον σήμα του στον προϊστάμενο της εισαγγελίας πλημμελειοδικών Γιάννη Γαβρίλη ζητούσε να διαβιβασθεί εσπευσμένα η δικογραφία Σαλιαρέλη στην Εισαγγελία Εφετών ως συναφής με την υπόθεση Κοσκωτά. Θυμωμένος ο εισαγγελέας Γαβρίλης έβριζε στο γραφείο του στον τρίτο όροφο του κτιρίου 16. Ο πονηρός Βλάχος του έκλεψε την μπάλα την τελευταία στιγμή από τα πόδια κι έβαζε αυτός γκολ.

Ξέρεις τι είναι να έχεις τη χρυσή ευκαιρία να φανείς κι εσύ λαύρος στην «βρώμικη υπόθεση που σπιλώνει την τιμή όλου του πολιτικού κόσμου» και την τελευταία στιγμή να σου τη φέρνει ο Βλάχος; Τζάμπα δηλαδή έφαγες όλη την μπόρα του «Ελεύθερου Τύπου» για τον «γνωστό κύριο Γαβρίλη» που έλεγε ο Ρίζος λέγοντας ούτε λίγο ούτε πολύ ότι είσαι κολλητός του Κουτσόγιωργα προ α-

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ
Μαυρομιχάλη 9, ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 3607744-3604793

Να επιστραφούν τα κλοπιμαία

Ο Γ. Κοσκωτάς είναι απατεώνας — περί αυτού ούτε ο γραφικός κυβερνητικός εκπρόσωπος αμφιβάλλει. Ο πρωθυπουργός υπερθεματίζει και όλοι ανεξαιρέτως οι πρώην στενοί συνεργάτες και νυν αποστασιοποιημένοι αγνώμονες νεοέλληνες τον λούζουν πατόκορφα. Όψιμα κάπως ανακάλυψαν ότι ο Κοσκωτάς «ήτο απατεώνας» και κλαίνουν και οδύρονται που η κακή τους μοίρα τους οδήγησε στα μονοπάτια της Παλλήνης και της Βουκουρεστίου.

Εμείς κάνουμε μια πολύ απλή πρόταση προς τον επίτροπο κ. Παπαδάτο που προσπαθεί να μειώσει τα ελλείμματα της Τράπεζας Κρήτης:

Επειδή πολλοί κύριοι φτιάχτηκαν με τα κλοπιμαία του Κοσκωτά και ονομάζουν τα ποσά και τα αγαθά που περισυνέλεξαν ως «παροχή υπηρεσιών» προς τις αμαρτωλές εταιρείες (εμείς δουλεύαμε οχτάωρο, τι φταίμε, δεν ξέρουμε, έτσι λένε τώρα) να χαρακτηρίσουν τα αγαθά αυτά ως κοινωνικά (αυτό για όσους επικαλούνται τις σοσιαλιστικές ιδέες) ή ως τραπεζική περιουσία (για όσους επικαλούνται τη νεοφιλελεύθερη ιδεολογία) και να ληφθούν τα κάτωθι πρακτικά μέτρα.

Να απαλλοτριωθεί η βίλα του κ. Κουνελάκη.

Να κατακυρωθεί στο κράτος η Μερσεντές του κ. Ματζουράνη.

Να κατασχεθεί η επίπλωση του σπιτιού του κ. Βακάλη.

Να κατασχεθεί ομοίως το video του κ. Καλούδη.

Να κατακρατηθούν η γραφομηχανή και το φορητό τηλέφωνο του κ. Ρουμπάτη.

Να κατασχεθεί η έγχρωμη τηλεόραση του κ. Παλαιοκρασά.

Να κατασχεθεί η τσάντα και η γραμματοσυλλογή του κ. Μεταξά.

Να αφαιρεθεί από την γκαρνταρόμπα του κ. Μπουσμπουρέλη η καπαρντίνα που αγόρασε προ δυο μηνών.

Το ΑΝΤΙ μπορεί να βοηθήσει στην καταγραφή και άλλων κλοπιμαίων. Θεωρούμε ότι η πρόταση αυτή πρέπει να θεωρηθεί άμεσα εκτελεστή.

νασχηματισμού; Τι να κάνει λοιπόν... Διατάσσει τον Φούκα να διαβιβάσει τη δικογραφία στον Δωρή. Ασθμαίνων μέσα στη μεσημεριάτικη βροχή με τη δικογραφία υπό μάλης ο ανακριτής πάει στην οδό Σωκράτους. Κι έτσι ο βασιλιάς «βρέθηκε στις φυλακές».

Και τώρα λίγο φλας μπακ, για να καταλάβουμε τη δικαιοσύνη δύο ταχυτήτων και να δούμε πού βρίσκεται το κουμπί.

Όπως είπαμε λοιπόν ο ανακριτής Παναδρέου είχε στα χέρια επί μέρες τη δικογραφία του Τζώρτζ. Νόμιμα του έδωσε και 11 μέρες προθεσμία να προετοιμάσει την απολογία του. Και δεν κάνω πλάκα για το νόμιμα, γιατί έξω από τα όψιμα καφετζήδικα ερωτήματα του πρώην υπουργού Δικαιοσύνης Μ. Κουτσόγιωργας προς τον πρόεδρο του Αρείου Πάγου κ. Κωνσταντινόπουλο για τη νομιμότητα όχι της 11ήμερης προθεσμίας, και, «πρωτοετής της Νομικής» ξέρει πως το ελάχιστο χρονικό περιθώριο για απολογία είναι 48 ώρες. Σαφώς και μπορεί να δοθεί μεγαλύτερη προθεσμία αν ο ανακριτής κρίνει ότι ο κατηγορούμενος χρειάζεται περισσότερο χρόνο λόγω της σοβαρότητας των κατηγοριών. Αλλού βρισκόταν το κουμπί τότε...

Σύμφωνα με τις καταγγελίες του Στ. Παναγούλη στη Βουλή στις 14 Νοεμβρίου, είχε προηγηθεί συνάντηση του αρχηγού της ΕΥΠ Τσίμα, του Κουτσόγιωργα και του «Τζώρτζ Κοσκώτας» σχετικά με τον τρόπο διαφυγής του. (Βέβαια για την υπόθεση αυτή, ο Κουτσόγιωργας κατέθεσε μήνυση εναντίον του Παναγούλη, αφού όμως το είχε σκάσει ήδη ο Τάμπυ και είχε αποκαλυφθεί ότι ο Κοσκωτάς το 'σκασε με το τζετ του Σαλιάρη. Φυσικά, πάλι, εκ των υστέρων όπως ανέφερε ο συνήγορος του Σαλιάρη ο Κοσκωτάς εμφανίζεται στη Μάλτα... Σημειώστε το αυτό).

Τα πράγματα λοιπόν παίζονταν ακόμα. Προς τι λοιπόν να θυμηθεί ο κ. Παπανδρέου, ο ανακριτής δηλαδή, να εκδώσει ένταλμα σύλληψης;... Τα γεγονότα που επακολούθησαν είναι γνωστά. Ο Κοσκωτάς στη συνέχεια το έσκασε, παραιτείται ο Σεχιώτης, αναλαμβάνει ο Πέτσος, τον οποίο ο πρώην αντιπρόεδρος της Τράπε-

BBC ENGLISH VIDEO COURSES

ΣΕΙΡΕΣ για: αρχάριους
προχωρημένους,
ειδικά θέματα

ΝΕΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

“MUZZY IN CONDOLAND”

Για παιδιά 5-9 ετών
Μαθαίνουν Αγγλικά
διασκεδάζοντας
— Μόνιμη έκθεση —
Τηλ. 36.45.608

ΑΓΓΛΙΚΑ
BIBLIA

BIBΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗ

ΟΔΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ 11
τηλ. 36.23.673

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ
BIBLIA

ΠΛΟΥΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ & ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΠΙΣΗΣ: BBC ENGLISH COURSES
Σ' όλο τον κόσμο η επιτυχία του BBC στη
διδασκαλία Αγγλικών είναι αναγνωρισμένη

BBC ENGLISH COURSES HELLAS
ΑΜΕΡΙΚΗΣ 9 - ΑΘΗΝΑ 106 72

BBC ENGLISH AUDIO COURSES

ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ “FINANCIAL ENGLISH”

Ειδικοί Επιστήμονες
ετοίμασαν αυτή τη σειρά με
τη συνεργασία του
περιοδικού “ECONOMIST”.
Ένα βιβλίο και δύο
κασσέτες, εξηγούν την
Οικονομική Ορολογία με
ζωντανά παραδείγματα.

ζας Κρήτης κ. **Βακάλης**, σε συνέντευξή του στον **Θανάση Λυρτσογιάννη** του «Έθνους» τον κατηγόρησε ευθέως ότι έπαιρνε βαλίτσες με χρήματα από τον Κοσκωτά. Παραιτείται από υπουργός Δικαιοσύνης ο Μ. Κουτσόγιωργας, που όπως αποκάλυψε η «Ελευθεροτυπία» πήρε την περασμένη άνοιξη από την Τράπεζα Κρήτης έναν ολόκληρο όροφο γραφείων στην Ασκληπιοῦ αντί 6,5 εκατομμυρίων τη στιγμή που η Εφορία τα κοστολογεί τουλάχιστον 14 εκατομμύρια, και αναλαμβάνει υπουργός Δικαιοσύνης ο κ. **Ρώτης**, που με πρόταση του Κουτσόγιωργα είχε γίνει Πρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας.

Η **μαγιονέζα έκοψε** όμως, όταν ανακαλύφθηκε ο Τάμπυ στη Βραζιλία. Από εκείνη τη στιγμή πολλοί πρέπει να έχασαν τον ύπνο τους. Γιατί άλλο πράγμα να το έχει σκάσει ο Κοσκωτάς «για άλλη γη και για άλλα μέρη», άγνωστα πάντα, και να τον βρίζεις να του επιρρίπτεις κάθε κουτό και στραβό και άλλο να έχει ανακαλυφθεί στη Βραζιλία, με την οποία δεν έχουμε συνθήκη έκδοσης κρατουμένων.

Σαν να μην έφθανε αυτό ο Κοσκωτάς με το τζετ του Σαλιαρέλη φτάνει στο Μπέντφορντ της Μασσαχουσέτης και παραδίδεται ουσιαστικά μόνος του στις αμερικανικές αρχές. Τότε είναι που ο ύπνος πολλών στην Ελλάδα γίνεται ανήσυχος. Τηλεφώνημα του κ. **Λ. Καραπαναγιώτη** των «ΝΕΩΝ» στον **Γ. Καψή** ώρα 3η πρωινή με έμμεση απειλή πως αν δεν κινηθούν την άλλη μέρα, να ετοιμάζουν τα μπασούλα τους. Τηλεφώνημα του Καψή στον Πέτσο ο οποίος κοιμάται και ο οποίος λέει ότι μετά τις 8 να τον ξυπνήσουν. Αγωνιώδη τηλεφωνήματα του ΑΝΥΠΕΞ στην Αμερική και κράτηση του Κοσκωτά στην αμερικανική πόλη.

Την άλλη μέρα ο Πέτσος σε έκτακτη συνέντευξή του, προς τους συντάκτες του υπουργείου, εξομολογείται και αυτός ότι είχε την πληροφορία από τις 12 τα μεσάνυχτα από το γιό του πρωθυπουργού, τον **Νίκο** και ότι η σύλληψη του Τάμπυ μπορεί να χαρακτηριστεί ως έργο του Ελληνικής Αστυνομίας! Από τις «εξομολογήσεις» του κ. Πέτσου καλό είναι να κρατήσουμε το όνομα του κ. Νίκου Ανδρέα Παπανδρέου, που —όπως λένε αυ-

τοί που ξέρουν— είναι το πρόσωπο εκείνο της «Αγίας οικογένειας του καστρίου» που δρα αθέατο στο παρασκήνιο, «επενδύοντας» για το πολιτικό μέλλον και τη συνέχεια της «δυναστείας Παπανδρέου». Ο προϊστάμενος της εισαγγελίας εφετών κ. **Βλάχος** με δήλωσή του σε άπταιστη καθαρεύουσα το μεσημέρι της 24ης Νοεμβρίου, 12 ώρες σχεδόν μετά τη σύλληψη του Κοσκωτά: «κατόπιν προηγηθεισών υπηρεσιακών μας ενεργειών και των τριών σημάτων μας προς την **ΙΝΤΕΡΠΟΛ** για τη σύλληψη του φυγόδικου κατηγορούμενου Γεωργίου Κοσκωτά παρεσχέθη αρμοδίως υπηρεσιακή πληροφoρία ότι ο κατηγορούμενος Κοσκωτάς συνελήφθη και κρατείται εις την πόλιν Μπέντφορντ της Μασσαχουσέτης, από τις 23 Νοεμβρίου. Κατόπιν τούτου θα προχωρήσει (!) η κατά νόμον διαδικασία εκδόσεώς του, αμέσως και ταχύτατα ως εγένετο μέχρι σήμερα».

Διευκρινιστικά, μάλιστα, τονίζει προς άρσιν κάθε αμφιβολίας: «Ο Κοσκωτάς συνελήφθη βάσει των σημάτων μας...»!

Τον εισαγγελέα κ. Βλάχο επιβεβαιώνει και ο νέος υπουργός Δικαιοσύνης κ. **Ρώτης**. Η εισαγγελία πλημμελειοδικών όπως αναφέραμε, ασκεί ποινική δίωξη κατά του Σαλιαρέλη και των δυο πιλότων σε βαθμό κακουργήματος. Σε μια νύχτα ο Φούκας μελετά την υπόθεση και εκδίδει μάλιστα και ένταλμα σύλληψης του Σαλιαρέλη. Μέχρι να πάει, την Παρασκευή, ο Σαλιαρέλης στον ανακριτή ο Βλάχος ζητά τη δικογραφία. Ένας αγώνας δρόμου δηλαδή για να κερδηθούν οι εντυπώσεις.

Κυριακή πρωί ο «Ελεύθερος Τύπος» βγαίνει με αποκλειστική συνέντευξη του Κοσκωτά στο συντάκτη **Δ. Ρίζο**. Οι χαρακτηρισμοί είναι αποκαλυπτικότατοι «Αναμφισβήτητα είναι ο πιο ύπουλος από όλους (ο Κουτσόγιωργας) και ο πιο διεφθαρμένος. Και ο Ανδρέας όμως ο ίδιος δεν πάει πίσω. Να ξέρεις πόσα ράμματα έχω για τη γούνα τους...». Όσο για τον Γιωργάκη ο Κοσκωτάς αποφαινεται «καλά αυτός είναι βλάκας. Μόνο έτσι μπορώ να τον χαρακτηρίσω από τη στιγμή που προσπάθησε να συνδέσει εμένα με τους Τσάτσους».

Ως προς τον Σαλιαρέλη τώρα που ανα-

φέραμε στην αρχή. «Δεν έφυγα από την Ευρώπη με το τζετ του Σαλιαρέλη. Από την Ευρώπη (σ.σ. η Μάλτα που λέγαμε;...) με πήρε ο πιλότος του...». Για να κλείσει στο τέλος τη συνέντευξη ότι «με μια μου κίνηση, με ένα χαρτί θα σου δώσω στο τηγάκι τον Παπανδρέου και τον Κουτσόγιωργα».

Την ίδια μέρα, Κυριακή το πρωτοσέλιδο του «Δημοκρατικού Λόγου» αναφέρει «ΣΙΑ και Κοσκωτάς χοντράινουν το παιχνίδι» με πλαγιότιτλο «Βάλλει ο απατεώνας κατά του συνόλου του πολιτικού κόσμου», αναφέροντας στο ρεπορτάζ τις πληροφορίες του ότι ο Κοσκωτάς έδωσε συνέντευξη στον Δημήτρη Ρίζο. Ενώ η ομογάλακτη της «Αυριανή» έχει στην πρώτη σελίδα κλισεδάκι με φωτογραφία του Κοσκωτά και λεζάντα «Στο αρχηγείο της ΣΙΑ ο Κοσκωτάς για να δώσει συνέντευξη στον Ελεύθερο Τύπο», και στην 8η σελίδα της εφημερίδας ο απεσταλμένος της Λάμπρος Παπαντωνίου αποκαλύπτει ότι από τις φυλακές του Σαλέμ μεταφέρθηκε ο Κοσκωτάς στην Ουάσινγκτον όπου βρίσκεται το αρχηγείο της ΣΙΑ, ώστε οι μυστικές υπηρεσίες της Αμερικής να τον έχουν συνεχώς υπό την επίβλεψή τους... Για να βγει η «Ελευθεροτυπία» την ίδια μέρα με τίτλο «Άλλοθι η ...Σία» και πλαγιότιτλο «Αυτή τον έστειλε στην Ελλάδα - Νέα επιχείρηση αποπροσανατολισμού για τον Κοσκωτά» ενώ στο ρεπορτάζ επισημαίνεται ότι «ένα πολιτικό παίγνιο γύρω από τον Κοσκωτά βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, καθώς κυβερνητικές πηγές τον χρεώνουν πλέον απερίφραστα στους Αμερικανούς και την ΣΙΑ υπογραμμίζοντας ότι η παράδοσή του στις αμερικανικές αρχές αποδεικνύει ποιοι τον είχαν στείλει στην Ελλάδα». Σύμφωνα πάντα με αυτές τις κυβερνητικές πηγές, ο Κοσκωτάς συμμετείχε σε ένα σχέδιο αποσταθεροποίησης της ελληνικής πολιτικής ζωής «με στόχο να πληγούν το ΠΑΣΟΚ και ορισμένα ηγετικά του στελέχη». Στο ρεπορτάζ τονίζεται επίσης η ...επισημάνση της κυβέρνησης πως ο άνθρωπος που τον φυγάδευσε από την Ελλάδα είναι ο Αργύρης Σαλιαρέλης που διατηρεί στενούς δεσμούς με τη ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.

Πράγματι στην «Αυριανή της Κυριακής» φιγουράρει στην πρώτη σελίδα φω-

«Μικρή Βιβλιοθήκη Ηρόδοτος»

ΤΑΣΟΣ ΛΙΓΝΑΔΗΣ

ΤΟ ΖΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΡΑΣ

11×18 εκ. - 216 σελ. - 800 δρχ.

ΓΙΑΓΚΟΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ κ.ά.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ

ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ

11×16 εκ. - 288 σελ. - 600 δρχ.

Εκδόσεις Ηρόδοτος

Μαυρομιχάλη 7 - GR 10679 Αθήνα

Τηλ.: (01) 36.30.903

για ένα αυτόνομο εναλλακτικό επαναστατικό κίνημα

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Συνέντευξη με την
ΑΝΙΑ ΜΕΥΛΕΜΠΕΛΤ

Η Ελληνική πεζογραφία
1974-1988

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΑΠΟΣΥΝΤΙΘΕΤΑΙ

- Συστάθηκε η Επιτροπή Απομείωσης
- Έγινε η πρώτη Πεδιό
- Έγινε η πρώτη Πεδιό, κ.τ.

ΤΟ ΜΑΚΡΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΥΝΘΕΤΗΣ

TA AYMAT
AEN HOAYNOY
HOBO TON KALANA

Η κρίση του πολιτικού προσωπικού

• • •

ΣΤΟ ΦΩΣ
άλλο ένα
ΣΚΑΝΔΑΛΟ

ΜΥΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

ΕΙΡΑΞΗ
Τηδούφαρο

Περιέχει
και

TO KOMMENOM
NTOKOYMENTO
THE EPT

των δημοσιογράφων

ΚΩΣΤΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
ΝΙΚΟΥ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Για να μάθουν
οι φίλαθλοι
πού, πώς,
από ποιούς παίζεται
το πρωτάθλημα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ
ΤΗΛ. 36.40.713

τογραφία του Μητσοτάκη με τον Σαλιαρέλη ενώ στην 7η σελίδα υπάρχει ανυπόγραφο ρεπορτάζ με τον τίτλο «Στενές επαφές Μητσοτάκη - Σαλιαρέλη».

Δηλαδή ούτε λίγο ούτε πολύ, ο βαλτός από την ΣΙΑ Κοσκωτάς ήρθε στην Ελλάδα για να καταστρέψει και να σπιλώσει την τιμή ηγετικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ και αφού αναστάτωσε την πολιτική ζωή της χώρας το έσκασε με το τζετ του έχοντας στενές επαφές με τη Νέα Δημοκρατία Αργύρη Σαλιαρέλη!! Κι ας λέει ο Κοσκωτάς στη συνέντευξή του πως ο πρώτος που άρχισε να σκαλίζει το θέμα του είναι «Ο Μπακογιάννης που μου το κράταγε μανιάτικο επειδή τον έδιωξα από το ΕΝΑ».

Τέλος με τα κοσκωτικά απ' την πλευρά μας και «τω θεώ δόξα». Κι έρχονται τα ερωτηματικά:

Πρώτον: Γιατί δεν κίνησε τη διαδικασία της έκδοσης εντάλματος σύλληψης ο Παπανδρέου;

Δεύτερον: Γιατί τόσον καιρό η υπόθεση είχε ανατεθεί σε αυτόν, σχετικά νέο ανακριτή για να αναλάβει τέτοια δικογραφία;

Τρίτον: Μετά τα ομαδικά πυρά κατά της

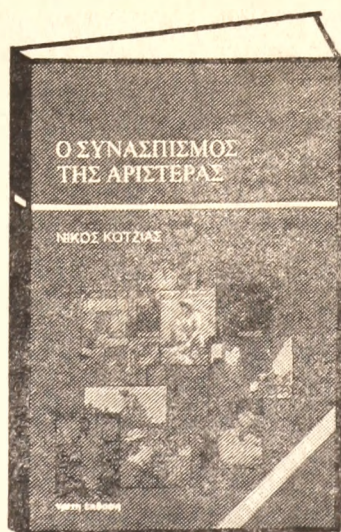
Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών για αργο-
πορία της σύγκλησης της Ολομέλειας
και την ανάληψη της υπόθεσης από εφέ-
τη ανακριτή, γιατί η δικογραφία Σαλιαρέ-
λη δεν διαβιβάσθηκε αμέσως στην Ει-
σαγγελία Εφετών ως συναφής με την υ-
πόθεση Κοσκωτά αιτιολογικό με το ο-
ποίο στάλθηκε αργότερα μετά τη σύλλη-
ψη Κοσκωτά, στην Εισαγγελία Εφετών;
Τέταρτον: Γιατί ο Φούκας, με τ ά τη σύλ-
ληψη Κοσκωτά έβγαλε αμέσως ένταλμα
σύλληψης του Σαλιαρέλη; Ήταν πιο ύπο-
πτος φυγής από τον Ντάμπυ; Και τέλος,
Πέμπτον: Μήπως η σύλληψη και προφυ-
λάκιση Σαλιαρέλη έχει να κάνει με την
κυβερνητική προσπάθεια να κλεισθούν
στόματα τη στιγμή που ο ίδιος ο Κοσκω-
τάς διαβεβαιώνει ότι από τη Μάλτα τον
παρέλαβε το τζετ;

Γιατί άλλο, εκτός από την αμφισβητούμενη συμμετοχή του «βασιλιά των ρουμπινιών», κυνηγά η κυβέρνηση τον Σαλλιαρέλη, κι αυτός παριστάνει τον ανήξερο;

Πέρα από τα ερωτηματικά που θέσαμε, όψιμοι Σέρλοκ Χολμ στους ύποπτους καιρούς που ζούμε, σίγουρα κάτι συμβαίνει στην «ανεξάρτητη» Δικαιοσύνη. □

Συγχρονη Εποχή

Επανεκδόθηκαν

Δύο από τα πιο
πολυσυζητημένα βιβλία
της φετινής χρονιάς

Για σένα που ενδιαφέρεσαι
για τις εξελίξεις
και τις προοπτικές
του ελληνικού και παγκόσμιου
προοδευτικού κινήματος

Ζαλόγγου 11

Τηλ. 3640713, 3615617

ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΑΛΗΘΙΝΑ

Τί κακός πού είναι ο κόσμος. Κάθε πρωί πίνω δηλητύρειον. Έπειδή ως έγγαμος καί οίκογενειάρχης, έτυχεν νά έροτεφθώ παράφορα μίαν πολή νεοτέραν Μου νέαν περιφερόμενος μέ άφτήν εις διάφορα νηκτερινά κέντρα προκαλών τό Δημόσειον έσθημα, ο κήριος Τόμπρας διαδίδει δεξιά καί άριστερά ότι τό ψευδόνυμόν Μου είναι ΣΑΛΙΑΡΕΛΗΣ.

Ένα έχω νά ειπω εις τόν διοικητήν του ΟΤΕ. Κήριε Τόμπρα, «δέν δικεοῦσθε διά νά ειρονέβεσθαι». Έάν σήμερα σαλιαρίζω δημοσίως, υπέφθυνος εις τουτο είναι ή σήζηγός Μου ή όποία εις διάστημα 40 έτών δέν μου έψησεν ουτε ένα άβγό. Τό "Μή ώόν" είναι τό αίτιον τών έξωσυζυγικών Μου σχέσεων. "Όλοι γνωρίζομεν τās θρεπτικές ουσίας τών ώων. Έάν καί έγώ ειχα ήμερησίως τό τακτικόν μου άβγόν μέ τās άπαιρετήτους θερμίδας, δέν θά διέλυα τήν οίκογένειάν Μου. Έπακόλουθον άρα τών στερήσεων Μου εις όρμόνας καί λεφκόματα είναι ή παρατηρούμενη μου άφθονος διούρησις καί σιελόροια.

Τίποτε άλλο δέν σās λέγω κήριε Τόμπρα μου κέ παρακαλό νά ειςθε κοσμιότερος εις τās έκφράσεις σας.

* * *

Τό τηλέφονόν μου ή είνε χαλασμένον ή έχει πιάση κοριούς. Σηκώνων τό άκουστικόν, άκουσα τόν έξης διάλογον μεταξύ δύο άνδρών.

— Έμαθα Άργύρη ότι λύσσαξες νά αγοράσης τόν ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΝ.

— Ναί, αληθέβει άφτό, αλλά έβρίσκω δυσκολίας.

— Μείνε ήσυχος. Ό ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ είναι δικός σου. Αλλά θέλω νά μου κάνης μίαν χάριν.

— Ότι θέλετε.

— Μήπως μπορείς νά μου μεταφέρης μέ τό άρεοπλάνον σου κάποιον δικό μου άνθροπον εις τήν Νότιον Άμερικήν;

— Έγινε.

— Καλόν είνε νά μήν αναμιχθής όμως άφτοπροσώπως. Η μπορείς νά έβρης καμμίαν καλήν δικεολογίαν;

— Έγώ έβρίσκω διαμάντια εις όρυχεία καί δέν μπορώ νά βρω μίαν δικεολογίαν διά τόσον μικράν ήπόθεσιν; θά διαδόσω ότι οί πιλότοι μου είναι απείθαρχοι καί κάνουν του κεφαλιού τους.

— Έν τάξει Άργύρη. Ό Άγιος Νεκτάρειος της Αίγίνης νά σέ έχει καλά...

Άπό χθές σπάω τό κεφάλη Μου γιά νά βρω ποιός είναι άφτός τόν όποιον ο άλλος άπεκάλει Άργύρη. Αρχικά τό μυαλό μου —έπειδή τελευταίως άκούγονται πολλά όνόματα συγγραφέων καί καλλιτεχνών —πήγε στόν ποιητή Άργύρη Έ-

φταλιώτη. Ήτο ο μόνος πρόχειρος Άργύρης πού μου ήλθε στό μυαλό. Μετά όμως άπέρριψα άφτήν τήν ιδέαν. Πρωτον διότι άφτός ο Άργύρης έχει πεθάνη καί δεφτερον διότι ουδέποτε ο Έφταλιώτης μου ειχεν έκμηστηρεφθ ή με τās οικονομίας έκ του λογοτεχνικού του έργου σκοπέβει ν' αγοράση ένα Λίαρ Τζέτ. Άν ήταν θά Μου τό έλεγεν.

Που θά μου πάει όμως! Θά μάθω ποιός είναι άφτός ο άγνωστος Άργύρης κέ θά τηλεφωνήσω εις τόν κήριον Καψή νά ξυπνήση τόν κήριο Πέτσο καί νά του τό πη διά νά στείλη τά κατάλληλα σήματα κέ νά συληφθ ή.

* * *

Οικονομικοί ήταν οί λόγοι πού ανάγκασαν τόν κ. Γ. Κοσκωτά νά φύγη έπειγόντως από τήν Βραζηλία κέ νά πάη εις τήν Μασαχουσέτην της Βοστώνης. Εις τό πολυτελές "Ρίο Παλάς", του ζητούσαν 35.000 δραχμάς ήμερησίως διά τό δίκλινον δομάτειον μέ προϊνό, ένω εις τό υπερπολυτελές FBI της Βοστώνης τό μονόκλινον είναι δωρεάν κι εκτός του πρωϊνού οί ένοικοι άπολαμβάνουν ήμερησίως καί δύο επί πλέον γεύματα.

Τό κτίριον, εκτός από τήν άνετον διαμονήν, προσφέρει καί θαβμασίαν θέαν. Άπό ψηλά φαίνονται καθαρά αι άκταί της Τζαμάικα, τά όρυχεία της Κένυα, ή άφστηρώς φρουρουμένη Παλλήνη καί ο σταθμός άνεφοδιασμού τών Τζέτ πού υπάρχει εις τήν Ίσλανδεϊαν.

Πολλάς φορές τήν νύκτα πού δέν υπάρχει όρατότης —μου γράφει ο άδελφός του Στάβρος— ο Γιώργος κάνει σχέδια διά τό μέλον. Άπό τήν ήμέραν πού ήλθεν στήν Άμερικήν έγινε άλλος άνθρωπος. Θέλει νά έργασθ ή τίμια. Άποφάσισα Στάβρο, μου ειπεν μίαν νύκτα, μέ τά 3 έκατομήρια πού θά έξοικονομήσω εις τό τρίμηνον διάστημα πρίν έκδοθώ εις τήν Έλλάδα, νά παραγγείλω Γιουγκοσλαβικό καλαμπόκη καί νά κατακλύσω τήν Έβροπαϊκήν αγοράν μέ Έλληνικόν Πόπ - Κόρν. Σήμερα μέ βλέπης άξήριστον κέ άφραγκον, αλλά άβριον θά γίνω πάλι μεγιστάν. Δέν άπαιτούνται μεγάλα κεφάλαια, αλλά γνωριμίες μέ ιθύνοντας. Καί τώρα είναι εύκαιρία πού εις τό Κοσσυφοπέδιον γίνονται ταραχαί καί οί έπίσημοι Γιουγκοσλάβοι είναι πρόθυμοι ν' άκούσουν προσφοράς δι' όλόκληρον τήν παραγωγήν άραβοσίτου, ώστε μέ τό ισόποσον της άξίας νά καταστείλουν τήν έκραγεϊσαν επανάστασιν. Καί πώς νά μήν μέ λάβουν σοβαρώς ύπ' όσιν Στάβρο, όταν εκτός από τά 3 έκατομήρια της προκαταβολής τούς δείξω κέ τό τυχέως άνεβρεθέν εις τό συρτάρη μου άκριβές αντίγραφον της διαθήκης της Χριστίνας Ωνάση μέ τόν όποιον μέ καθιστά κληρονόμον κατά 30% διά τήν γνησιότητα του όποιου ήμπορώ νά σου όρκιστώ εις τά κό-

καλα του Πρυτάνεως πού μέ έχρισεν Δόκτωρα.

Νά μέ κάτι τέτοιας συζητήσεις, περνώνμεν τήν ώρα μας εις τό FBI τās νύκτας, μου γράφει ο Στάβρος.

* * *

Ωραία έθιμα έχουν εις τήν Άπω Άνατολήν.

Ό πρωθυπουργός της Κορέας, ένεφανίσθη μέ δάκρυα εις τά μάτια εις τήν τηλεόρασιν καί έζήτησεν συγγνώμη από τούς Κορέους διότι όπως άπεκάλυψεν κατεχράσθη 24 έκατομήρια δολάρεια καί υπεσχέθη νά τά επιστρέψη. Άκολουθως οί έκφωνηταί τών ειδήσεων, έγνωστοποίησαν εις τούς άκροατάς ότι ο άνότατος άρχων της Νοτίου Κορέας μετέβη εις παρακείμενον σπήλαιον άγροτικής περιοχής διά νά διάγη τόν υπόλοιπον βίον του έν μετανοία καί προσευχή.

Έάν άφτό τό γραφικόν έθιμον επικρατήση καί εξαπλοθ ή κέ έδώ καί βγούν όλοι της λίστας εις τό δελτίον τών 9, φοβούμαι ότι επί όλοκλήρους μήνας δέν θά μεταδίδεται τό δελτίον καιρού, λόγω άθρόος προσελέφσεως τών μετανοούντων πού θά όρκίζονται, ότι ναί μέν τά πήραν, αλλά θά μάς τά επιστρέψουν. Καί τό χειρότερον όλων είναι πού άφού γεμίσουν όλα τά σπήλαια της χώρας μέ άφτούς τούς άσκητάς του Δημοσίου Βίου, θ' αναγκασθώμεν νά διευρύνομεν καί τό άφθαστον εις χωριτικότητα Σπήλαιον της Πάτμου πού άποτελεϊ σήμερα κάφημα της Όρθοδοξίας αλλά δηστηχός πέρνει μόνον 150 πού θέλουν να μονάσουν.

Καί τί θά κάνη τότε ο Κηβερνητικός εκπρόσωπος μπροστά σ' άφτόν τόν Γοργοπόταμον τών άποκαλύψεων; Θά βγή καί θά πη ότι όλα άφτά είναι σκεβωρία; Άφού όλοι θά σκίζονται καί θά όρκίζονται μέ δάκρυα εις τά μάτια ότι τά πήραν κι ότι άποφάσισαν νά γίνουν καλόγηροι, πώς αϋτός θά τούς διαψεύση τήν ώρα πού θά έξομολογούνται; Καί δέν θά πρόκειται γιά τήν Άντιπολίτευσιν. Δικοί του άνθρωποι θά είναι άφτοί πού θά μιλούν εις τά δελτία ειδήσεων μέ συντριβήν. Καί αλοίμονον εάν ο κηβερνητικός εκπρόσωπος άρχισ ή νά καταφέρεται καί κατά παρατάξεώς του. Τότε θά έχουμε πλήρη καταράκωση τών θεσμών καί πλήγμα κατά της αξιοπιστίας τών δελτίων ειδήσεων.

Η ΠΕΣΤΡΟΦΑ ΗΤΑΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΜΕΝΗ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΗ

(Η θανατερή οσμή μιας "σοσιαλιστικής" απάτης πριν το τέλος της)

Κάτι σαν πρόλογος

Πήρα την απόφαση να εκφράζω τις πολιτικές μου ανησυχίες, από την πλευρά του πολίτη πάντα και όχι του εραστή της εξουσίας, στο ΑΝΤΙ, όσες φορές μου το επιτρέπει η Μουσική και τα γύρω από αυτήν προβλήματα μου. Και λέω «πήρα την απόφαση», γιατί πολύ το σκέφθηκα, μια και δεν είχα ανάγκη ούτε πρόθεση να εισπράττω χρήματα ή μελλοντικές θέσεις, από αυτές τις «πολιτικές μου ανησυχίες». Όμως το αποφάσισα γιατί, πρώτα απ' όλα, μου αρέσει να εκφράζομαι ελεύθερα και να επικοινωνώ έτσι με όσους σκέφτονται ανάλογα. Και ύστερα, γιατί τώρα τελευταία οι ανησυχίες μου πάνε να πάρουν την όψη πανικού, καθώς πληθαίνουν οι ενδείξεις της κοινωνικής σήψης, μες στην οποία αργά μα σταθερά αρχίσαμε να βυθιζόμαστε. Τώρα θα πείτε, γιατί στο ΑΝΤΙ; Ίσως γιατί κατόρθωσε αυτά τα χρόνια να γίνει ελεύθερο βήμα σε όποιον διαθέτει σκέψη και ανησυχίες χωρίς να εξαγοράζει και να εξαγοράζεται. Και το σημαντικότερο. Έχουμε τον ίδιο εχθρό. Τον ελλοχεύοντα, σε υποανάπτυκτους και ψυχικά ανάπηρους νεοέλληνες, φασισμό. Ύστερα από αυτό, οι όποιες διαφορές μας, φαίνονται και είναι μάλλον ασήμαντες.

Η όψη των ημερών

Οι μέρες έχουν ένα ξεθωριασμένο πράσινο κι έντονο γκρίζο απ' την πολλήν ομίχλη. Το ψέμα έγινε επίσημος θεσμός. Το 'χα προβλέψει. Από την ώρα που οι κρατούντες άρχισαν να διαφοροποιούν, να αλλάζουνε το νόημα των λέξεων, να επισημοποιούν την ανυποληψία των λέξεων και να προβάλλουν διαφορετικά νοήματα κάθε φορά στην ίδια λέξη, άρχιζαν να φανερώνονται οι τρωτικές προθέσεις των πάνω στους θεσμούς. Είχαμε μπρος μας εραστές της εξουσίας κι όχι χρήστες. Τα «σοσιαλιστικά τους ιδεώδη» υπήρξαν πρόσχημα κι άσχημη φάρσα για τον καταπιεσμένο ελλη-

νικό λαό, τον διψασμένο μα κι απληροφόρητο για τις διαστάσεις μιας δημοκρατίας. Είμαστε η μόνη χώρα που αιώνες παλεύει για τη Δημοκρατία κι ευτύχησε πολύ λίγες στιγμές να την γευτεί. Ουσιαστικά δεν την γνωρίζει. Την θεωρεί σαν όφελος προσωπικό κι όχι σαν πλαίσιο αριστοτεχνικά ρυθμισμένο για να κινούνται όλοι, ανεξαιρέτως όλοι. Αγνοεί την πειθαρχία της και απαιτεί την εύνοια και την κολακεία προσωπικών περιπτώσεων έστω και χρόνια αδικημένων. Και οι αυτόκλητοι «σοσιαλιστές» ανταποκρίθηκαν με ξιπασμό, θρασύτητα και δίχως ενδοιασμό. Ο καιρός γίνεται απειλητικός. Τα σπίτια αλλάζουν σχήματα, οι δρόμοι κατευθύνσεις και οι οδηγοί των λεωφορείων προειδοποιούν. «Καμμία στάσεις». Που πάει να πει, ίσια στη θάλασσα. Μας περιμένει το Αιγαίο. Κι αυτό το Αιγαίο δεν είναι η λυτρωτική ανακάλυψη του Μεταπολέμου, που τροφοδότησε με ελπίδες αποβαλκανοποίησης του πληγωμένου από τον πόλεμο ελλαδικού χώρου. Σε αυτό το σημερινό Αιγαίο, υπάρχουνε προβλήματα και διεκδικήσεις εραστών και κατακτητών, μολυσμένη θάλασσα θανατερή κι άνθρωποι χρωματισμένοι με μπογιές φανταχτερές για να αρέσουν και να αγοραστούν. Ποιος θα αμυνθεί και ποιος θα πολεμήσει; Ο εχθρός βρίσκεται απ' όλες τις μεριές και οι άνεμοι μεταφέρουν θύελλες και θύματα. Οι κυβερνήσεις βγάζουνε συνθήματα. Και ο λαός ακολουθεί. Όμως ακολουθεί; Το ερώτημα αυτό χρωματίζει τις μέρες μας. Και η απάντηση πρέπει να αποσαφηνιστεί. Όσο είναι καιρός. Γιατί σε λίγο θα είναι αργά.

Περιπτώσεις με αντικατοπτρισμούς

Δεκαπέντε μήνες μια γυναίκα με το παιδί της προφυλακισμένη. Ο υπουργός είχε «αδιάσειστα» στοιχεία για την ενοχή της. Ο Πρόεδρος Δημοκρατίας κωφεύει γιατί με πάθος ερευνά την ελληνικότητα της εν Γιουγκοσλαβία Μακεδονίας. Γίνεται η Δίκη και αθώνεται, μετά από δεκαπέντε μήνες μες στη φυλακή. Αθώο και το μωρό της.

Ο Υπουργός δεν προσεκόμισε τα «αδιάσειστα» στοι-

χεία. Στο μεταξύ είχε αντικατασταθεί από άλλον, που κι αυτός με τη σειρά του μόλις παρητήθη. Και η τελική αθώωση έγινε επί *τρίτου* υπουργού, που ευτυχώς δεν είχε καιρό να ασχοληθεί με την «δύσκολη» αυτή υπόθεση. Έτσι η Δικαιοσύνη μπόρεσε απερίσπαστη να πράξει το καθήκον της. Και την αθώωσε!

Μια ρυπαρή φασιστική φυλλάδα μας πληροφορεί ότι «ο Πρόεδρος εδάκρυσε». Και εννοούσε τον πρόεδρο τον κ. Σαρτζετάκη, που κατά πως φαίνεται, στο τελευταίο ταξίδι του στη μακρινή Αυστραλία, κάποια στιγμήν εδάκρυσε. Και για την Ιστορία σημειώνω: Παρασκευή 25 Νοεμβρίου 1988, *Δάκρυσε ο Πρόεδρος!* Άλλωστε η Κυβέρνηση που τον ετοποθέτησε, το μόνο που τον άφησε να κάνει είναι, σαν του 'ρχεται, ελεύθερα να δακρύζει. Ίσως μάλιστα και γι' αυτό να δάκρυσε, όταν το σκέφθηκε εκεί στην μακρινή Αυστραλία. Όμως γιατί δεν παραιτείται; Θα ήταν η μόνη ορθή πολιτική πράξη που θα μπορούσε επιτέλους να πραγματοποιήσει εις τον βίον του. Δεν του δημιουργεί υποψίες η ξαφνική συγκίνηση των ρυπαρών φυλλάδων για τα «δάκρυά» του; Μήπως τυχόν και η παραίτησή του, χαλούσε ξαφνικά «σχέδια επιτελικά» της Κυβερνήσεως και της φυλλάδας; Όμως μια τέτοια παραίτηση απαιτεί πολιτικό θάρρος κι όχι αδυναμία στη δια συμβιβασμών αποκτηθείσα εξουσία. Έστω κι αν η εξουσία αυτή δεν περιέχει άλλο από διαπιστευτήρια και δικαίωμα δακρύων.

Η Αγία του Αιγάλεω —καλή της ώρα— για εικοστή φορά δικάζεται και πάλιν αθώνεται. Καλή της ώρα της Αγίας του Αιγάλεω.

Προσωπικότητα ισχυρή της παραοικονομίας, που έγινε αφορμή για μια αυτοκτονία και για πολλές χρεωκοπίες, και σκόρπισε τον πανικό σε ολόκληρη την πόλη των Ιωαννίνων, διαφεύγει με άνεση για το εξωτερικό και εκδοθείς από την χώρα που τον φιλοξένησε, με άνεση επιστρέφει για να δικαστεί. Με τι συγκίνηση άκουσαν την απόφαση αυτός, η οικογένειά του, οι εχθροί του και οι πολυπληθείς του φίλοι. Πέντε μονάχα χρόνια φυλακή. Κι ύστερα πάλι ο μόχθος, για μια καινούργια Ελλάδα και για καινούργια θύματα!

Ένα δεκαπεντάχρονο παιδί, τρέχει για να σωθεί από την «ιερή» μανία των αστυνομικών που κυνηγούν διαδηλωτές. Σε μια στιγμή, πισώπλατα, δέχεται μια σφαίρα και πέφτει νεκρό. Ο αστυνομικός δικάζεται. Τρόμαξε, λέει, από το μένος... του κυνηγημένου παιδιού. Βρίσκονται άθλιοι βουλευτές που τον παρουσιάζουν *άκακο* κι αθώο. Συνάδελφοί του τον υπερασπίζονται. Μερικές τρισάθλιες φυλλάδες το ίδιο. Τώρα ο δολοφόνος είναι σπίτι του και ο μικρός δεκαπεντάχρονος μέσα στο χώμα, με ένα πρόσωπο όλο απορία. Γιατί να φύγει τόσο γρήγορα αυτός, που νόμιζε ότι ο τόπος του είναι όμορφος, γεμάτος πικροδάφνες, χρυσά έπη και αθανάτους ήρωες;

Και το μεγάλο γεγονός που γκρέμισε τα εναπομείναντα ερείπια. Μεγαλοαπατεώνας των δισεκατομμυρίων, αναρριχηθείς από τη σοσιαλιστική μας κυβέρνηση επ' ωφελεία του σοσιαλισμού και των εδώ λειτουργών του, αποτυγχάνει να ολοκληρώσει το εκ των λαοπροβλήτων κυβερνητών ανατεθέν έργο του. Αποκαλύπτεται! Σωρός δισεκατομμυρίων, τράπεζες, εκδοτικές επιχειρήσεις, ξενοδοχεία, αθλητικά σωματεία, και εμπορία όπλων σε εμπολέμους της Μέσης Ανατολής, κατρακυλούν και παρασύρουν ολόκληρη τη χώρα, αλλά όχι την Κυβέρνηση. Εκείνη του δίδει 11 μέρες για να απολογηθεί. Στο μεταξύ διαφεύγει με υπερβολική άνεση στη Νότιο Αμερική. Παραδίδεται κατόπιν συμφωνίας του στις αμερικανικές αρχές. Εδώ ο ένας υπουργός, αυτός ο υπεραπασχολημένος «αποκαλύπτει» πως το ήξερε από τα με-

σάνυχτα, αλλά... κοιμότανε, όταν τον ξύπνησε ο άλλος Υπουργός που το έμαθε την 3η πρωινή από διευθυντή μεγάλης απογευματινής εφημερίδας. Και ενεργήσανε από κοινού για να κρατηθεί ο διαφυγών, ο οποίος όμως, καθώς είπαμε, τα είχε μόνος του τακτοποιήσει, φοβούμενος μην δολοφονηθεί για τις αποκαλύψεις που ήταν σε θέση να κάνει. Και η Κυβέρνηση *δεν παραιτείται*. Πλάι σε όλα αυτά παρουσιάζεται και η γνωστή φασιστική φυλλάδα που επισήμως εκπροσωπεί τη... σοσιαλιστική μας κυβέρνηση και διεκδικεί πατρότητα για τον εντοπισμό και κράτηση του διαφυγόντος. Για τον εαυτό μου διεκδικώ την απόλαυση που έχει κανείς όταν αφηγείται φανταστικές ιστορίες, που όμως από τη μια στιγμή στην άλλη αρχίζουν να γίνονται ιστορίες τρόμου και αηδίας. Και βέβαια σταματά η απόλαυση κι αρχίζει η ανησυχία και η ευθύνη.

Η Μαρία Κοτζαμάνη στο άρθρο της στην ΑΥΓΗ για την «Ηλέκτρα» του Έζρα Πάουντ γράφει κάπου: «Η Ηλέκτρα μπορεί να ζήσει σαν ώριμη γυναίκα *μόνο* αφού απαλλαγεί από τη μάνα της!».

Δεν ξέρω γιατί μου 'ρχεται στο νου η «σοσιαλιστική» μας κυβέρνηση, που παρά τη θέλησή μας πήρε τη θέση μιας τυραννικής μάνας για όλη μας τη ζωή. Οι συλλογισμοί ανάλογοι με τις κρίσιμες ώρες που περνάμε. Και η Κοτζαμάνη, αναλύοντας τον Πάουντ, γράφει πιο κάτω: «Η Κλυταιμνήστρα παρακαλεί το θεό να βασιλεύει όσο ζει και δεν αφήνει περιθώρια ζωής στα παιδιά της. Ο φόνος απελευθερώνει την ορμή ζωής στην Ηλέκτρα». Αυτά για τον Πάουντ και την Ηλέκτρα του. Για μας και για τα δικά μας, η σκέψη και τα συμπεράσματα.

Τρίτη 22 Νοεμβρίου 1988. Δυο μαρμαράδες, άθλια υποκείμενα γεννήματα άθλιων καιρών, τιμώρησαν ενδεκάχρονο αγόρι που εργαζότανε στο μαρμαράδικό τους, φτωχό προσφυγόπουλο και το κλείσαν σε οικογενειακό τάφο προς... παραδειγματισμόν. Ο νυχτοφύλακας του νεκροταφείου άκουσε τα απελπισμένα κλάματα του μικρού κι ανοίγοντας τον τάφο βρήκε το παιδί σε θλιβερή κατάσταση. Οι νταήδες νεοέλληνες, αφοί Αρμακόλα το όνομά τους, εξαφανίστηκαν. Ο πατέρας του παιδιού δεν υπέβαλε μήνυση, ισχυριζόμενος ότι το παιδί του είναι πολύ μικρό και δεν επιθυμεί να δώσει συνέχεια στην ανήκουστη τούτη ιστορία. Όμως *εμείς* δεν μπορούμε να μηνύσουμε αυτά τα εξαθλιωμένα υποκείμενα; Οφείλουμε και μπορούμε ελπίζω να δώσουμε την πρέπουσα συνέχεια. Το Β' Αστυνομικό Τμήμα γνωρίζει κι έχει στα χέρια του την υπόθεση. Οι αδελφοί Αρμακόλα δεν πρέπει να ξεχαστούν.

Επίλογος

Πετάξτε αυτή την πέστροφα. Είναι δηλητηριασμένη. Προσέξτε μην τη φάτε. Περιέχει τον θάνατο. Αν συνασπισθείτε κι αντιδράσετε υπάρχει ελπίδα να σωθούμε απ' τη θανατερότερη οσμή της. Διαφορετικά μας περιμένει η ταφόπετρα των αδελφών Αρμακόλα. Και δεν θα βρεθεί κανένας νυχτοφύλακας για να μας σώσει. Γιατί κι αυτός, θα είναι χωμένος σε κάποιον άλλο τάφο.

Μάνος Χατζιδάκις

Υ.Γ. Τα πρόσωπα που αναφέρονται θα ευχόμουν να ήταν **μη πραγματικά**. Όπως και κάθε ταύτιση των αδελφών Αρμακόλα με τους φημισμένους αδελφούς Κουρή, πρέπει να θεωρηθεί τελείως **συμπτωματική**. □

ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΦΑΝΤΑΣΙΑ

του Χρήστου Βακαλόπουλου

«Ο κεντρικός ταμίας ο Φιτζιος —τρακόσιες πενήντα του λείπουν από το ταμείον κι ακόμα δεν κυτάχτηκαν πόσα θα λείψουν ακόμα. Το ίδιο ντογάνες και άλλα. Τέτοιοι μπαίνουν εις τα πράματα και τέτοιους συντρόφους βάνουν... Δύσκολο είναι ο τίμιος άνθρωπος να κάνει τα χρέη του πατριωτικώς. Οι αγωνιστάι οι περισσότεροι και οι χήρες κι ορφανά δυστυχούν. Πολυτέλεια και φαντασία — γεμίσαμεν πλήθος πιανοφόρτια και κιθάρες»

Μακρυγιάννης

Ο Κοσκωτάς δεν ήταν ο πρώτος ούτε ο τελευταίος πειρασμός: καταλαβαίνουμε τώρα ότι η επιθυμία του «καλού αφεντικού» ήταν και παραμένει ευρύτερα διαδεδομένη στα ενδιάμεσα εκείνα στρώματα της ελληνικής κοινωνίας που διαδίδουν όπου βρεθούν κι όπου σταθούν ότι είμαστε καθυστερημένοι, υπανάπτυκτοι, ανάξιοι της Ευρώπης και της Δύσης «εις την οποίαν ανήκομεν». Δεν έχετε παρά να ξεφυλλίσετε παλιά τεύχη του *Τέταρτου* ή να διαβάσετε τα χρονογραφήματα της Ελένης Βλάχου: η Ελλάδα εμφανίζεται μέσα σ' αυτά τα γραφτά σαν ένας ασθενής που χρειάζεται επειγόντως χρηματικές ενέσεις, σύγχρονες εγκαταστάσεις, λούνα παρκ σε όλα τα επίπεδα, γήπεδα απολαύσεων. Αλλά και ο ίδιος ο πρωθυπουργός κατάφερε επιτέλους να μετατρέψει τη ζωή του σ' ένα μεγάλο διαφημιστικό. Φαίνεται ότι έβλεπε πράγματι με ορθάνοιχτα τα μάτια δορυφορική τηλεόραση, πολύ πριν την επιτρέψει στους υπηκόους του. Ίσως από κει να έμαθε ότι σήμερα πιο σπουδαίο είναι να φαίνεσαι παρά να είσαι κάτι, να παριστάνεις ότι ζεις ενώ στην πραγματικότητα αργοπεθαίνεις μέσα σε πολυτελείς τάφους.

Πολυτέλεια και φαντασία: σ' αυτή την επταετία του ΠΑΣΟΚ, των «φωτισμένων» δεξιών δημάρχων και του Κοσκωτά, ακόμα και οι αριστεροί φίλοι μας συμφιλιώθηκαν με την ιδέα ότι τίποτα δεν έχει νόημα πια, μ' αυτό το μεταμοντέρνο δόγμα που κατάφερε να πατήσει πόδι —μέσω του δρομέα του Βαρώτσου— ακόμα και στην Ομόνοια. Σημασία αποκτά τώρα μόνο η ευφάνταστη πολυτέλεια που αποκοιμίζει γλυκά τους προνομιούχους καταναλωτές του παραδείσου των βίντεο κλιπ και της ελευθερίας τύπου «τοπ τεν», τους προηγμένους πολίτες της Δυτικής Ευρώπης. Πολυτέλεια συνιστούν άλλωστε όλοι εκείνοι που έσπευσαν πρώτοι να εργασθούν για λογαριασμό του Κοσκωτά, μοντέρνοι δημοσιογράφοι, κριτικοί κινηματογράφου, σοβαροί επιχειρηματίες, ψευδοσοσιαλιστές πολιτικοί, νεαροί γιάπες, όλη αυτή η αφρόκρεμα της φαντασίας που πιστεύει βαθύτατα ότι η Ελλάδα δεν είναι αντάξιά της κι ότι αυτός εδώ ο τόπος πρέπει να γίνει πεζόδρομος στον οποίο θα εξαφανιστούν ακόμα και τα περίπτερα. Κι είναι

αλήθεια ότι στην Παλλήνη δεν υπήρχε καφετζής με δίσκο να γυρνάει τα γραφεία, οι ηλεκτρικές καφετιέρες τον αντικατέστησαν επαξίως. Με διάφορες καφετιέρες και μ' έναν ούγγρο ποδοσφαιριστή που δεν φτάνει ούτε στο νυχάκι του αριστερού ποδιού του Χατζηπαναγή ο Κοσκωτάς κατάφερε να εκπληρώσει σε ελάχιστο χρονικό διάστημα τις φαντασιώσεις όλων των «προχωρημένων» της επικράτειας. Ο στρουμπουλός αετονύχης έδωσε στον καθένα αυτό που επιθυμούσε: να κάτι που θα πρέπει να εκτιμηθεί στο μέλλον. Κι αυτό γιατί ο Κοσκωτάς μπορεί να έφυγε αλλά η επιθυμία να μοιάσει η ζωή με αποκύημα της φαντασίας παραμένει. Οι μοντέρνοι δημοσιογράφοι θα συνεχίσουν να ψάχνουν «ποιος σκότωσε την Τζένη Γκάλη» ή «ποιοι ήταν στο χασίς πάρτυ», οι ψευδοσοσιαλιστές πολιτικοί θα συνεχίσουν τα επιμορφωτικά σεμινάρια προσπαθώντας να πείσουν τις ακριτικές περιοχές ότι σε λίγο θα γίνουν Σουηδίες, οι νεαροί γιάπες θα επιμένουν να φροντίζουμε κυρίως το ντύσιμό μας και οι κριτικοί κινηματογράφου θα προσχωρήσουν στην ιδέα ότι για όλα φταίνε τα κακά σενάρια. Αν όμως η ανάγκη μας είναι να ζήσουμε υπό μορφήν σεναρίου τότε η μοίρα μας είναι ο Κοσκωτάς, ο μεγαλύτερος σεναριογράφος που πέρασε ποτέ απ' αυτόν τον τόπο.

Καμιά εμπορευματοποιημένη νοσταλγία δεν μπορεί να αναιρέσει το γεγονός ότι γύρω στα μέσα της δεκαετίας του εξήντα η ελληνική κοινωνία γνώρισε μια στιγμιαία λάμψη που φώτισε ένα αίτημα ζωής κι όχι ακριβώς διαμαρτυρίας όπως συνέβη την ίδια εποχή στον «προηγμένο» δυτικό κόσμο. Η χούντα ανέλαβε να μαντρώσει αυτό το αίτημα κι η μεταπολίτευση ανέλαβε να το εξαφανίσει δίνοντάς του καταναλωτικές διαστάσεις, ψιθυρίζοντάς του στο αυτί ότι αφού συνέπεσε χρονικά με το ευρωπαϊκό κίνημα διαμαρτυρίας έπρεπε να το ακολουθήσει μέχρι τέλους, μέχρι το γιαιπισμό. Μόνο που το Πολυτεχνείο δεν είχε καμία σχέση με το Μάη του '68, οι άνθρωποι που άφησαν τα μπιλιάρδα της Ομόνοιας κι έτρεξαν να πλακωθούν με τους μπάτσους στην Τσιτσα και οι κυρίες που άνοιξαν τα διαμερίσματά τους για να συνδράμουν τους τραυματίες δεν είχαν ιδέα για την καταναλωτική κοινωνία ή τη φαντασιακή της θέσμιση. Αλήθεια, τι σχέση είχαν μ' όλο αυτό τον κόσμο οι πορείες που ακολούθησαν, οι ταξικές και άλλες αναλύσεις, οι συγκεντρώσεις των κομμάτων, οι συναυλίες γίγαντες, οι ντισκοτέκ εργοστάσια; Η μεταπολίτευση θέσπισε ως αξία το γιγαντισμό κι όταν ο Κοσκωτάς εμφανίσθηκε ως γίγαντας οι πάντες έπεσαν στα πήλινα πόδια του. Κι όταν λέμε οι πάντες δεν εννοούμε τους νεαρούς που συνεχίζουν να συχνάζουν στα μπιλιάρδα ούτε τις κυρίες που συνεχίζουν να ζουν στα διαμερίσματά τους ακούγοντας προο-

δευτικούς διανοούμενους να τις βρίζουν ως μικροαστές επειδή τρέχουν στα σουπερ μάρκετ ή σπρώχνονται στο λεωφορείο. Ναι, η πραγματική Ελλάδα νιώθει ανασφάλεια και δεν αντιδρά σαν Άγγλος λόρδος. Μήπως έχει άδικο; Ή μήπως οργάνωσαν την υποδοχή του Ντέταρι οι φίλαθλοι του Ολυμπιακού; Απλώς βαρέθηκαν να πηγαίνουν στην υποδοχή του Παπανδρέου. Όταν η πολιτική αποδείχτηκε θέαμα όλοι κατάλαβαν ότι το αληθινό θέαμα λέει λιγότερα ψέματα. Η ομάδα μπάσκετ του Άρη αποδείχτηκε πιο αληθινή από την κυβέρνηση. (Κι ο Κοσκωτάς έδωσε τριάντα εκατομμύρια στον Γιαννάκη για να έρθουν τα πράγματα στη θέση τους, όπως ακριβώς οι εφημερίδες αποπειράθηκαν να ισοπεδώσουν τον Γκάλη που δεν ταίριαζε καθόλου με το κλισέ της «ελληνικής μιζέριας»).

Μόλις καταλαγιάσει το αστυνομικό μέρος της υπόθεσης Κοσκωτά θα γεμίσουμε με αναλύσεις που θα αποδεικνύουν ότι φταίει η Ελλάδα για τον απατεώνα. Κι όμως αυτός ο άνθρωπος έφυγε από την πλατεία Κολιάτσου και πήγε στην Αμερική. Αλλά κι όταν γύρισε έστειλε τα περιοδικά του στον Νικόλας Γκέητζ ζητώντας του συμβουλές για τη βελτίωσή τους. Το διαφημιστικό της *Τράπεζας Κρήτης* μοιάζει μάλλον με γερμανικό φιλμάκι που μας προετοιμάζει για την έλευση υπερανθρώπων και το *Τέταρτο* δεν έχανε ευκαιρία για να τονίσει πόσο ξεπερασμένος είναι ο Καζαντζίδης ή πόσο γύφτος είναι ο Χριστοδουλόπουλος. Η εφημερίδα του ήταν αντιγραφή μιας ανάλογης αμερικάνικης κι ο σταθμός του που ακούει στο όνομα SKY περιέθαλψε τον πρώην διευθυντή του επίσης ξενόγλωσσου TOP FM ο οποίος ήρθε από το Βέλγιο. Ο θαυμαστός καινούργιος κόσμος δεν είχε καμία σχέση με την «ελληνική μιζέρια», όπως ο θαυμαστός καινούργιος Ολυμπιακός δεν έχει καμία σχέση με τη θρυλική ομάδα που πριν να γίνει πολυεθνική εξέφραζε τον κόσμο του Πειραιά. Το σκηνικό που έστησε ο Κοσκωτάς είναι ξένων προδιαγραφών και αποτελεί προπομπό ανάλογων σκηνικών που θα στηθούν στο αμέσως προσεχές μέλλον.

Πολυτέλεια και φαντασία: να από τι κινδυνεύουμε πραγματικά, από τη διάθεσή μας να χωθούμε, πάση θυσία, σε μια μεγάλη παραίσθηση. Οι κάθε είδους μεταμοντέρνοι μας το κοπανάνε συνεχώς: ζείτε σε μια άθλια χώρα, κινητοποιηθείτε και καταστρέψτε την πραγματική σας ζωή, πουληθείτε στις οργανωμένες φαντασιώσεις για να γλιτώσετε από τον εαυτό σας. Σημαδεύοντας το τέλος της μεταπολίτευσης η υπόθεση Κοσκωτά μας προσφέρει μια ευκαιρία αυτογνωσίας. Αν συμφιλιωθούμε μ' αυτό που είμαστε ήδη, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να γίνουμε κάτι. Διαφορετικά θα ξοδεύουμε λεφτά μόνο και μόνο για να φανταζόμαστε ότι υπάρχουμε. □

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΑΝΤΑΣ

Τζαβέλλα 1, 106.81 Αθήνα

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΥΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Δίγλωσσες σχολιασμένες εκδόσεις

Υπεύθυνος σειράς:

Ξενοφών Α. Μπρουντζάκης

ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΦΣΚΙ/ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

Αινιγματική Αυτοκτονία

Εκκλησιαστικοί Ανδρέας Κάλβος

Συγγραφείς Ιωαννίδης

Συναπταί επιστολαί

και

Ευαγγέλια

ΧΟΦΜΑΝ/ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

Ο χαρτοπαίκτης

ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ ΤΖΑΖ

Μονογραφίες

Υπεύθυνος σειράς: Τάκης Τσήρος

Μπέσι Σμιθ

Τσάρλι Πάρκερ

ΚΛΑΣΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΤΖΟΥΛΙΕΤ ΓΚΡΙΝ

Μεσάνυχτα

ΜΑΡΙΟ ΒΑΡΓΚΑΣ ΓΙΟΣΑ

Ο πόλεμος του τέλους του κόσμου

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Β. ΑΛΕΞΑΚΗΣ

Το κεφάλι της γάτας

ΡΟΜΠΕΡ ΣΤΟΟΥΝ

Ένα λάβαρο για την αυγή

ΒΕΡΑ ΒΑΓΓΕΛΑΤΟΥ

Οι κυνηγημένοι

ΝΙΤΣΑ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ

Ο πατέρας μου Κώστας Γαβριηλίδης

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΘΩΜΑΣ ΜΑΛΟΥΤΑΣ /
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Προβλήματα ανάπτυξης
του κράτους πρόνοιας στην Ελλάδα

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Παρεκκλίσεις πολιτικής συμπεριφοράς
και

Σύνταγμα

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΠΟΥΡΔΑΛΑΚΗΣ

ΠΑΣΟΚ: Δομή εσωκομματικές σχέσεις
και συγκέντρωση εξουσίας

FORUM ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ 1

Για ένα προσδιορισμό νέων σχέσεων

Βορρά - Νότου

FORUM ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ 2

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα:

ευκαιρία ή εμπόδια στον

κοινωνικό μετασχηματισμό

Κ Τ Κ Λ Ο Φ Ο Ρ Ο Υ Ν
Ν Ε Ο Ι Τ Ι Τ Λ Ο Ι 1 9 8 8 - 1 9 8 9

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΟΙΗΣΗ

ΚΡΙΣΤΙΝΕ ΜΠΡΤΚΝΕΡ

Ω, Δεισδαίμονα, αν είχες μιλήσει!... *Μυθιστόρημα*

ΓΚΡΑΧΑΜ ΓΚΡΙΝ

Ο άνθρωπος μέσα μας, *Μυθιστόρημα*

Π. ΓΟΥΝΤΧΑΟΥΤΖ

Μην μπλέξεις με το Διάβολο, *Μυθιστόρημα*

ΜΑΡΚ ΤΟΤΕΪΝ

Ο πρίγκιπας και ο φτωχός, *Μυθιστόρημα*

Ε. Μ. ΦΟΡΣΤΕΡ

Εκεί όπου οι άγγελοι δεν τολμούν, *Μυθιστόρημα*

Μωρίς, *Μυθιστόρημα*

ΕΦΡΕΜ ΚΙΣΟΝ

Η Κιβωτός του Νώε, τουριστική θέση
Σατιρικά διηγήματα

ΤΖΕΪΝ ΩΣΤΙΝ

Έμμα, *Μυθιστόρημα*

ΝΤΟΡΙΣ ΛΕΣΙΝΓΚ

Το πέμπτο παιδί, *Μυθιστόρημα*

ΓΟΥΛΙΑΜ ΓΚΟΛΑΝΤΙΝΓΚ

Οι άνθρωποι από χαρτί, *Μυθιστόρημα*

ΑΝΑΤΟΛΙ ΠΡΙΣΤΑΒΚΙΝ

Πέρασε μια νύχτα η χρυσή νεφέλη, *Μυθιστόρημα*

ΝΙΚΟΛΑΪ ΓΚΟΓΚΟΛ

Ο μαγικός κύκλος, *Διηγήματα*

ΤΖΩΝ ΑΠΗΝΤΑΪΚ

Το παζάρι στο άσυλο, *Μυθιστόρημα*

• ΠΙΕΡ ΜΠΟΥΤΑΛΟ — ΤΟΜΑ ΝΑΡΣΕΖΑΚ

Οι διαβολογυναικες, *Μυθιστόρημα*

ΓΟΥΣΤΑΤΟΣ ΦΛΩΜΠΕΡ

Ταξίδι στην Ελλάδα

ΝΤΜΙΤΡΙ ΜΠΙΛΕΝΚΙΝ

Η αρχή της αβεβαιότητας, *Διηγήματα*

ΜΙΧΑΗΛ ΕΜΤΣΕΦ — ΓΕΡΕΜΕΪ ΠΑΡΝΩΦ

Παγκόσμια ψυχή, *Μυθιστόρημα*

Α. Α. ΜΙΑΝ

Το μυστήριο του κόκκινου σπιτιού
Αστυνομικό μυθιστόρημα

ΤΑΧΑΡ ΜΠΕΝ ΤΖΕΛΟΥΝ

Ο δημόσιος συγγραφέας, *Μυθιστόρημα*

ΣΤΕΦΑΝΟ ΜΠΕΝΙ

Το μπαρ κάτω από τη θάλασσα, *Μυθιστόρημα*

ΓΙΑΝ ΚΕΦΕΛΕΚ

Η γυναίκα κάτω απ' τον ορίζοντα, *Μυθιστόρημα*

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΛΙΟΝΤΑΚΗΣ

Ανθολογία Γαλλικής Ποίησης
(Από τον Μπωντλαίρ ως τις μέρες μας)

ΛΟΥΙ ΑΡΑΓΚΟΝ — ΧΑΜΙΝΤ ΦΟΥΛΑΝΤΒΙΝΤ —

ΑΛΕΚΟΣ ΦΑΣΙΑΝΟΣ

Ελεγεία στον Ρομάνο, *Ποίηση*

Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ Κ Α Σ Τ Α Ν Ι Ω Τ Η

Η σύγχρονη εκδοτική παρουσία στα ελληνικά γράμματα
Ζ. Πηγής 3, 106 78 Αθήνα. Τηλ. 360.32.34 — 36.01.331

Κ Τ Κ Λ Ο Φ Ο Ρ Ο Τ Ν
Ν Ε Ο Ι Τ Ι Τ Λ Ο Ι 1 9 8 8 - 1 9 8 9

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ / ΠΟΙΗΣΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΟΣ

Η Αγία Αλητεία

Μυθιστόρημα

ΙΩΑΝΝΑ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗ

Χωρισμένη στα δύο

Διηγήματα

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Λαβύρινθος

Μυθιστόρημα

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΤΟΣ

Νυχτερινή αποστασία

Νουβέλα

ΤΑΤΙΑΝΑ ΓΚΡΙΤΣΗ-ΜΙΛΛΙΕΞ

Από την άλλη όχθη του Χρόνου

Μυθιστόρημα

Στη σκάλα του Ουρανού

Διηγήματα

ΦΑΙΔΩΝ ΠΑΤΡΙΚΑΛΑΚΙΣ

Ένα υπερβατικό γεγονός

Αφήγημα

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΟΜΑΖΑΝΗ

Το καφενείο των ψεμάτων

Διηγήματα

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΡΙΣΤΗΝΟΣ

Το Οδοιπορικό

Ένα κυκλικό αφήγημα

ΛΗΤΩ ΚΑΤΑΚΟΤΖΗΝΟΥ

Ο Βαλές μου

Απομνημονεύματα

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΟΥΤΡΟΥΝΗΣ

Οι συμπαίχτες

Μυθιστόρημα

Μερόνυχτα Φραγκφούρτης

Διηγήματα

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΚΟΥΛΙΔΗΣ

Οι σημειώσεις ενός ζηλωτή

Ποίηση

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΛΙΟΝΤΑΚΗΣ

Ο ροδώντας με τους χωροφύλακες

Ποίηση

ΘΑΝΑΣΗΣ ΝΤΖΟΤΦΡΑΣ

Τα τραγούδια μας

Ανθολογία

ΝΑΣΑ ΠΑΤΑΠΙΟΥ

Το φωνήεν σώμα

Ποίηση

ΘΑΝΑΣΗΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Η Κοίμηση

Ποίηση

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΧΥΤΗΡΗΣ

Το τέλος της ομιλίας

Ποίηση

Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ Κ Α Σ Τ Α Ν Ι Ω Τ Η

Η σύγχρονη εκδοτική παρουσία στα ελληνικά γράμματα

Ζ. Πηγής 3, 106 78 Αθήνα. Τηλ. 360.32.34 — 36.01.331

Επισημαίνουμε

Τέτοια απάθεια;

Πριν από δεκαπέντε μέρες επισημαίναμε, απ' αυτήν εδώ τη θέση, την ανοχή των πνευματικών μας ανθρώπων σε φαινόμενα τύπου Κοσκωτά.

Σήμερα θα τονίσουμε την απάθειά τους μπρος σε φαινόμενα όπως η λογοκρισία, που μάλιστα ασκήθηκε νομοτύπως μέσω της δικαστικής εξουσίας, η οποία απαγόρευσε προσωρινά την προβολή του «Τελευταίου πειρασμού», αποδεχόμενη τις θέσεις των παραχριστιανικών οργανώσεων ότι αντιστρατεύεται τα... «χρηστά ήθη».

Θεωρούμε ότι ο καθένας μπορεί να λέει ό,τι θέλει, όπως θέλει. Η επανεμφάνιση απ' το παράθυρο της λογοκρισίας σε καλλιτεχνικό έργο, φανερώνει την υποταγή της ελληνικής κοινωνίας σε πρακτικές που τις νομιμοποιεί η ανάγκη διερεύνησης νέων κοινωνικών συμμαχιών στο κοινωνικό σώμα, από μια κυβέρνηση που αυτοαποκαλείται «σοσιαλιστική» και καταρρέει.

Αλλά δεν είναι μόνο η απαγόρευση της προβολής μιας ταινίας. Η λογοκρισία συνεχίζει να ασκείται με πολλούς τρόπους: Ποτέ δεν έπαψε να λειτουργεί ο μηχανισμός έγκρισης της κυκλοφορίας των δισκογραφικών προϊόντων, είναι γνωστό ότι μέσω του συστήματος των κρατικών αγορών προμηθεύονται συγκεκριμένες εκφράσεις στο χώρο της λογοτεχνίας έναντι άλλων που δεν είναι αρεστές, θυμηθείτε ακόμη την άτυπη κατάσχεση του έκτακτου τεύχους του περιοδικού μας από αστυνομικά όργανα...

Αναντίρρητα, όλα όσα συμβαίνουν είναι φαινόμενα πολιτισμικής εξαχρείωσης. Αν όμως τη νομιμοποιεί καθεύδουσα η —ακλόνητη— ηγεσία του υπουργείου για τον πολιτισμό, γιατί να μην καθεύδουν οι πνευματικοί μας άνθρωποι επαναπαυόμενοι στο ναρκισσισμό της προσωπικής αποδοχής;

Τι μιζέρια...

Για την Εθνική Πινακοθήκη

Σε λίγο ο διευθυντής της Εθνικής Πινακοθήκης συνταξιοδοτείται. Διοίκησε αυτό το ίδρυμα σχεδόν δεκαπέντε χρόνια σύμφωνα με την ιδεολογία του, το χαρακτήρα του και τα οικονομικά μέσα που είχε στη διάθεσή του. Με βάση αυτά τα δεδομένα δεν τα πήγε και άσχημα: άνοιξε τις πόρτες της Πινακοθήκης (στο ε-

ξής ΕΠ) στον κόσμο, έκανε πάρα πολλές εκθέσεις, φιλοξένησε ακόμα πιο πολλές, έκανε μουσικές εκδηλώσεις, οργάνωσε ξεναγήσεις για μαθητές, μέχρι και βράδυ την άνοιγε για ένα διάστημα. Πιθανώς και άλλα πράγματα που μου διαφεύγουν. Όλα αυτά προχώρησαν την ΕΠ από το μηδενικό σημείο στο οποίο βρισκόταν, σε ένα σημείο που δεν μπορεί κανείς πια να το λέει μηδενικό, αλλά που σίγουρα μπορεί και χρειάζεται να περάσει σε μια άλλη φάση της ιστορίας του ιδρύματος.

Η αποχώρηση του παρόντος διευθυντή δίνει την ευκαι-

αφορά, έχοντας αντιληφθεί λίγο καλύτερα τον κόσμο που τον περιβάλλει, έχοντας γίνει μάρτυρας και κοινωνός ενός προβληματισμού που θα οξύνει το πνεύμα του και θα πλουτίσει την πληροφόρησή του για τη ζωή.

Κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει μόνο με μια καινούργια εκθεσιακή πολιτική της ΕΠ. Είναι σύμπτωμα ενός ανεπιτρεπτού επαρχιωτισμού το γεγονός ότι μέχρι το 1988 η ΕΠ της Ελλάδας εξακολουθεί να οργανώνει αναδρομικές ή μεταθανάτιες εκθέσεις μεμονωμένων καλλιτεχνών, δραστηριότητα που οποιαδήποτε γκαλε-

Η έκθεση αντιπροσωπευτικών έργων της γερμανικής ξυλογραφίας στον 20ό αιώνα, ήταν από τις σημαντικότερες Στη φωτογραφία: Ερνστ Λούντβιχ Κίρχνερ, Τραπέζι Τσαγιού, 1921.

ρία στην πολιτική εξουσία να δοκιμάσει ένα διαφορετικό, πιο σύγχρονο μοντέλο πινακοθήκης, που, όμως, για να δοκιμαστεί, πρέπει η νέα διεύθυνση να πιστεύει για το ρόλο του μουσείου στην τελευταία δεκαετία του 20ού αιώνα άλλα πράγματα από κείνα που πίστευε η μέχρι σήμερα διεύθυνσή του.

Ποιος είναι ανέκαθεν ο ρόλος ενός μουσείου; Κατά κύριο λόγο είναι παιδευτικός: να παράγει και να μεταδίδει γνώση. Κατά δεύτερο λόγο το μουσείο πρέπει να λειτουργήσει σαν θεσμός στήριξης της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Δεν φτάνει να μπει ο κόσμος στο μουσείο, παρ' όλο που αυτό είναι ένα σπουδαίο βήμα: σημασία έχει να βγει έχοντας ευαισθητοποιήσει τη συνειδήσή του πάνω σε κάτι που τον

ρί της Αθήνας τη διεκπεραιώνει μια χαρά και χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες. Γιατί άραγε χρειάζεται η υλικοτεχνική υποδομή, το επιστημονικό προσωπικό, οι πάνακριβες και πάμπολλες εργατώρες ενός δημόσιου οργανισμού, τελικά τα χρήματα του Έλληνα φορολογούμενου, για μια αναδρομική έκθεση της Μαρίας Πωπ; Μια από τις διαφορές που πρέπει να έχει η αντίληψη της νέας διεύθυνσης για το είδος της πολιτιστικής παρέμβασης στα πράγματα της χώρας είναι η συνείδηση ότι ολόκληρη η υποδομή της ΕΠ είναι ακριβώς απαραίτητη προϋπόθεση για πολύ πιο δύσκολα, σύνθετα, ουσιαστικά και επομένως πολύ πιο φιλόδοξα εγχειρήματα από εκείνα των ατομικών εκθέσεων: ότι αυτή ακριβώς η υ-

ποδομή την υποχρεώνει να προσφέρει στον ελληνικό λαό αυτό που δεν μπορούν να του προσφέρουν οι γκαλερί, οι οποίες εξ ορισμού άλλωστε απευθύνονται σ' ένα περιορισμένο κοινό που έχει συγκεκριμένη οικονομική επιφάνεια ή που είναι ένα μικρό τμήμα του διανοούμενου αστικού πληθυσμού. Το έργο λοιπόν που θα πρέπει να αναλάβει η νέα διεύθυνση στον τομέα της εκθεσιακής πολιτικής είναι η πολιτική θεματικών εκθέσεων, δηλαδή, εκθέσεων που θα παρουσιάζουν κάθε φορά ένα πανόραμα του θέματος που θα αναλαμβάνουν να διερευνήσουν: τη διαδρομή του μέσα στο χρόνο, την ύπαρξη του μέσα στους τόπους ανάπτυξής του, τη σύνδεσή του με άλλους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, στην τέχνη, στην τεχνολογία, στις εφαρμογές, την αναγωγή του σε σημαίνον κοινωνικών διεργασιών, τη θέση των δημιουργών απέναντι στο θέμα αυτό και στην άποψη των ανθρώπων που θα τα φέρουν όλα αυτά μαζί για να τα παρουσιάσουν στο κοινό.

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, οι θεματικές εκθέσεις θέλουν πολλή δουλειά, μακροχρόνια προετοιμασία, (ο μέσος χρόνος προετοιμασίας μιας θεματικής έκθεσης που να σέβεται το κοινό στο οποίο απευθύνεται είναι από ένα ως τρία χρόνια), αλλά, βεβαίως, το μυστικό βρίσκεται στο να αρχίσει κάποτε η ροή αυτής της προετοιμασίας. Από κει και μετά η ΕΠ θα μπορεί να προσφέρει αρκετές τέτοιες παιδευσιακές εμπειρίες στον κόσμο, νομίζω πολύ πιο συναρπαστικές και ανταποδοτικές από μια αναδρομική ενός καλλιτέχνη, γιατί σε μια θεματική έκθεση παρουσιάζονται πολλοί καλλιτέχνες, πολλοί κλάδοι τεχνών, θεωρητικών και εφαρμοσμένων, οπτικών, ακουστικών και κινητικών και γιατί μια θεματική έκθεση θα συνοδεύεται από σειρά εκδηλώσεων υποστήριξης, υπομνηματισμού της ζωντανής ζύμωσης γύρω από το θέμα το οποίο θέτει, κάνοντας έτσι τον επισκέπτη της πλουσιότερο σε γνώση και εμπειρία του θέματος αυτού.

Συναφές με το παραπάνω πρέπει να είναι ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της ΕΠ, αυτό που θα απευθύνεται στο μαθητόκοσμο και θα ξεπερνάει κατά πολύ τις σημερινές «ανιμασιόν» που γίνονται για μαθητές. Το επιστημονικό δυναμικό της ΕΠ, εμπλουτισμένο κατά περίπτω-

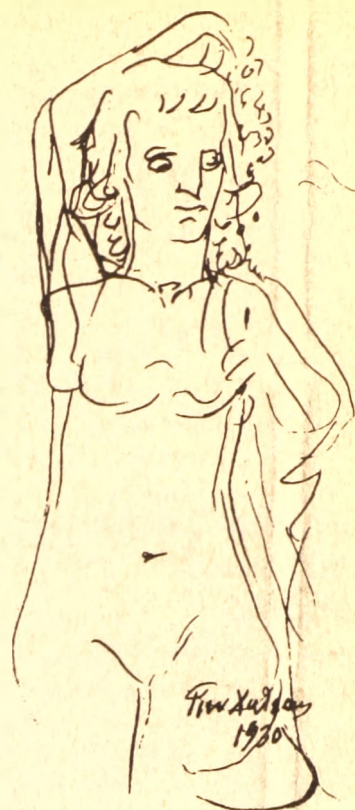
ση από ειδικούς επιστήμονες που θα μετακαλεί, θα πρέπει να ετοιμάζει σεμινάρια για τους δασκάλους του Δημοτικού σχολείου και της Μέσης Εκπαίδευσης. Τα σεμινάρια αυτά δεν χρειάζεται να κρατούν παραπάνω από μια ως τρεις μέρες και θα ασκούν τους δασκάλους με μεθόδους με τις οποίες θα μπορούν να χρησιμοποιούν το υλικό των εκθέσεων στη διδασκαλία των μαθημάτων της ειδικότητάς τους (π.χ. ιστορία, νέα ελληνικά, ψυχολογία, κοινωνιολογία, κτλ.). Μέσα σ' αυτά τα σεμινάρια, με τη συμμετοχή των δασκάλων και τις προτάσεις των κατά περίπτωση ειδικών, θα μπορούν να παράγονται ερωτηματολόγια, ασκήσεις, διαγράμματα προς συμπλήρωση για να τα χρησιμοποιήσουν στην τάξη με τους μαθητές τους. Έτσι θα εξασφαλίσουν όχι μόνο ένα ενεργό ενδιαφέρον από το παιδί για τα παρουσιαζόμενα, αλλά μέσα από αυτό το υλικό υποστήριξης της έκθεσης, θα οξύνουν τις αντιληπτικές του ικανότητες, θα εξασκούν τις δεξιότητές του και θα του δημιουργούν, έμμεσα και όχι σαν διδασκαλία, μια αισθητική αγωγή πιο υψηλής ποιότητας από αυτήν που μπορεί ποτέ να προσφέρει μια αναδρομική έκθεση και ο συνοδευτικός κατάλογος των έργων της.

Ο άξονας της θεματικής έκθεσης και οι διάφορες από-

ψεις που στηρίζουν την παρουσίασή της θα δημοσιεύονται στο συνοδευτικό κατάλογο έναν κατάλογο που θα αποτελεί το σώμα της καινούργιας γνώσης που θα προτείνει η ΕΠ μέσω της έκθεσης. Μετά την έκθεση αυτή η προσφορά θα ολοκληρώνεται με την έκδοση ενός παραρτήματος του καταλόγου όπου θα έχει καταγραφεί η γνώση από τις ζυμώσεις που προκάλεσε η έκθεση σαν πολιτιστικό γεγονός και όχι μόνο σαν εμπειρία εν των γίνεσθαι. Αυτά τα δύο έντυπα θα είναι νομίζω εγκυρότερα διαπιστευτήρια από τα σημερινά για το πραγματοποιούμενο έργο της ΕΠ όταν αυτή θα ζητάει τη συνεργασία ομόλογών της ιδρυμάτων του εξωτερικού για να φέρει στην Ελλάδα θεματικές τους εκθέσεις εξάγοντας τις δικές της.

Η ΕΠ θεσμός στήριξης της καλλιτεχνικής δημιουργίας: Ξέρω ελάχιστα πράγματα για το καθεστώς αγοράς έργων από ζώντες καλλιτέχνες. Είναι όμως αυτονόητο, και για αυτούς και για άλλους, πως η Πινακοθήκη μόνον περιορισμένο ρόλο μπορεί να παίξει ως πελάτης. Το βάρος λοιπόν της υποστήριξης του καλλιτεχνικού έργου από την ΕΠ πρέπει να πέφτει αλλού, εκεί όπου ο ιδιώτης δύσκολα μπορεί να την υποκαταστήσει. Ενδεικτικά η ΕΠ μπορεί:

α. να διαθέτει μόνιμα ένα χώρο της για περιοδικές εκ-

Στις 14.12 η Εθνική Πινακοθήκη διοργανώνει εκδήλωση στη μνήμη του Γιαννούλη Χαλεπά. Στη φωτογραφία: Αφροδίτη (σχέδιο του 1930).

θέσεις νέων και παλιών καλλιτεχνών που βεβαίως δεν θα είναι ατομικές αλλά θα έχουν και αυτές συγκεκριμένο θεματικό άξονα.

β. να προσφέρει στους καλλιτέχνες δωρεάν τις υπηρεσίες ενός σοβαρού διαμεσολαβητή ανάμεσα σ' αυτούς και τους διεθνείς οργανισμούς ή τους εθνικούς οργανισμούς άλλων χωρών που διοργανώνουν εκθέσεις, αναλαμβάνοντας τα έξοδα μεταφοράς, ασφάλισης των έργων.

γ. να ενθαρρύνει τη δημιουργία μικρών συλλογών σύγχρονης ελληνικής τέχνης στους δήμους προσφέροντας την πείρα και το επιστημονικό της δυναμικό όχι μόνο για την αγορά αλλά και για την παρουσίαση και τη συντήρησή τους.

δ. πάνω απ' όλα να μπορέσει να δημιουργήσει παραρτήματα μέσα σε χώρους που τηρούν ορισμένες προϋποθέσεις δανειζοντας τμήματα της συλλογής της (από έργα νέων καλλιτεχνών που αγοράζει) για μια περίοδο εξαμηνιαία ή ετήσια, ακτινωτά σε ολόκληρη τη χώρα. Ο γιγαντισμός είναι χρόνια αρρώστια της ΕΠ προ πολλού και προσφορότερη και παραγωγικότερη λύση για μια αποσυμφόρηση που θα έχει μεγάλα ανταποδοτικά οφέλη δεν υπάρχει, εκτός αν χτιστεί άλλο ένα Χίλτον πλάι της (σ' αυτήν την περίπτωση θα βρισκόταν ζωτικός χώρος αλλά και πάλι μόνο για την Αθήνα).

Το ίδρυμα Ευριπίδη Κουτλίδη

Χρειάζεται πάρα πολλή δουλειά αν δεν θέλουμε να χαθεί η πολυτιμότερη συλλογή έργων της νεοελληνικής τέχνης της χώρας (σε πολλές περιπτώσεις πολυτιμότερη και από αυτήν της ΕΠ). Όταν ανακοινώθηκε δημόσια από τον γράφοντα πριν από τρία χρόνια η κατάσταση της συλλογής στην Ελλάδα (Συμπόσιο Τελλογλείου Ιδρύματος του Αριστ. Παν/μίου Θεσσαλονίκης), ένα στέλεχος της ΕΠ απάντησε στις καταγγελίες για σχισμένα έργα, για σκασμένα έργα, για έργα σε μια διαδικασία φθοράς που σε μερικές περιπτώσεις ήταν μη αναστρέψιμη, ως εξής. «Η συλλογή Κουτλίδη έχει πολλά πλαστά έργα». Πέρα από τους πολύ ευνόητους λόγους για τους οποίους δημιουργείται και συντηρείται η φήμη για την πλαστότητα των έργων μιας συλλογής (π.χ. αν καταστραφούν από έλλειψη συντήρησης ή κακή αποθήκευση, πάντα μπορούμε να πούμε «πλαστά ήταν») υπάρχει μια σαφής ευθύνη αυτού που τα έχει στη φύλαξή του και στο έλεός του.

Άλλωστε, κι αν ακόμα δεχτούμε ότι έχει και πλαστά έργα η συλλογή, τα ποντίκια δεν έχουν τέτοιες προκαταλήψεις και ροκα-

νίζουν αδιακρίτως πλαστά και γνήσια.

Η νέα διεύθυνση φυσικά δεν πρέπει να διέπεται από τις αντιλήψεις αυτού του τύπου αλλά να σεβαστεί τουλάχιστον τις επιθυμίες του διαθέτη, για την εκπλήρωση των οποίων ο ίδιος προέκρινε τη συλλογή του με αξιόλογους οικονομικούς πόρους. Θα πρέπει να καταγράφουν τα έργα και να συγκεντρωνθούν όλα μαζί, θα πρέπει να φύγουν από τις αποθήκες όπου, όταν τα είδα τουλάχιστον εγώ, ήταν στιβαγμένα σαν να έμπαινες στο πιο άθλιο κορνιζάδικο και θα πρέπει τα συνεργεία συντήρησης να απασχοληθούν μ' αυτά για να σωθεί ό,τι μπορεί να σωθεί. Από κει και πέρα υπάρχουν διάφοροι τρόποι να αξιοποιηθεί η συλλογή. Στο Συμπόσιο που αναφέρθηκε πριν είχα προτείνει να υπάρξει μια περιοδική διείσδυση τμημάτων της συλλογής στην επαρχία και με χαρά είδα από τότε δύο τέτοιες εξόδους μικρών της τμημάτων. Είναι όμως μεγάλο κρίμα αυτό το σπουδαστήριο μορφών της νεοελληνικής ζωγραφικής να σπίζει στα μπουντρούμια της ΕΠ.

A.K.

Αντώνης Κωτίδης

μουσική οίσκι

Εκστρατεία διάσωσης του ελληνικού τραγουδιού

«Για μένα όλα λύνονται με ένα απλό νομοθετικό διάταγμα. Το 80% ελληνικό πρόγραμμα κύριοι. Διαφορετικά σας κλείνουμε».

Δημήτρης Χριστοδούλου
(Έθνος, 28-8-'88)

Πριν από λίγα σχετικά χρόνια, ή ίσως πριν από λίγους σχετικά μήνες (βάζουμε εδώ σαν έσχατο όριο την «επέλαση» της δορυφορικής τηλεόρασης), φαίνεται ότι δεν συνέτρεχαν και τόσο κρίσιμοι ή τόσο κραυγαλέοι λόγοι, για την πυροδότηση και επιστράτευση της εθνικής μας ευθιξίας, επί των πολιτιστικών πραγμάτων.

Τότε, μπορούσαμε υποθέτω να κοιμόμαστε πιο ήσυχα, χωρίς ιδιαίτερες ανησυχίες, κυρίως χωρίς επίμαχους φανατισμούς, με εφησυχασμένη τη νεοελληνική μας συνείδηση, με πιο χαλαρωμένες τις αισθήσεις — σε αυτό το τελευταίο συνέτεινε ασφαλώς και η φθίνουσα «έξαρση» του επισήμως «αναγνωρισμένου» και προβαλλόμενου από τα μέσα ενημέρωσης, «**ελληνικού τραγουδιού**» που ολοένα εξημέρωνε και ευπρέπιζε, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές συνταγές κοσμιότητας, το λαϊκό του ήθος, προσαρμόζοντας ανάλογα και το κοινωνικά αναγκαίο έντεχνο-λαϊκό του ύφος.

Τώρα, οι συνθήκες του εφησυχασμού και της εναργούς και αβίαστης συμβίωσής μας με τις εγχώριου προελεύσεως προσφερόμενες μουσικές τέρψεις και τους ανάλογους στιχουργικούς προβληματισμούς (δυνάμει αντανάκλασης της κοινωνικής μας ζωής), φαντάζουν αμετάκλητα διαταραγμένες. Δηλώσεις και κατηγορητήρια, κινητοποιήσεις και διαξιφισμοί, ακόμη και αποφάσεις πολιτικού χαρακτήρα όσο και μεθόδευσης, **ανακαλύπτουν αίφνης** (αυτή την εντύπωση έδωσαν) τα «κεκτημένα δικαιώματα» του

ελληνικού τραγουδιού (ξεσκαρτάρονται ωστόσο πολλές «ανυπόληπτες» κατηγορίες του: τα «λούμπεν» — αλλά και πιο λειτουργικά απ' όλα — λαϊκά, κατά κύριο λόγο...) και σπεύδουν να προασπίσουν το δικαίωμά του να αντιπροσωπεύει και να διαμορφώνει εθνική συνείδηση και κοινωνικό ήθος, σε μια κρίσιμη καμπή της ιστορίας αυτού του τόπου.

Συγκεκριμένα, τώρα, που η ταυτότητά μας σαν λαού, διασπάται στα επιμέρους, μέσα στο καινούργιο καθεστώς ενίσχυσης των «ξένων» προτύπων και πολιτιστικών επιλογών του καθένα μας, συμπεριλαμβανομένης και μιας όχι και τόσο διακριτικής πλαστογράφησης, της ιδιοσυγκρασίας μας (και του διαβατηρίου μας) για τη φανταζι επαλήθευση της ευρωπαϊκής μας καταγωγής...

Τότε, δεν υπολογίζαμε φαίνεται σωστά, τα δεδομένα που οδηγούσαν με μαθηματική ακρίβεια στην **κατασκευή**

και διακήρυξη συλλογικών οραμάτων, τα οποία κατατέθηκαν εν τέλει όχι τόσο σε ανοιχτούς λογαριασμούς προς την Ιστορία, αλλά σε πραγματικά τραπεζικούς «λογαριασμούς προθεσμίας» με ημερομηνία λήξεως 1996, 2000 κ.λπ.

Τότε, λοιπόν, η διαπίστωση ότι συζούμε (ανταγωνιστικά), κινούμαστε (μετ' εμποδίων) και αναπνέουμε (τον ίδιο μολυσμένο αέρα), σε ένα και το αυτό «παγκόσμιο σφαιρικό χωριό», και μάλιστα σε ένα ι-διαζόντως παράξενο χωριό, στο οποίο οι πάσης φύσεως λειτουργίες του δεν συντονίζονται με βάση ήθη - έθιμα - θεσμούς κοινά και «καταξιωμένα», αλλά ουσιαστικά με βάση τον (ηλεκτρονικό) πολιτικό έλεγχο της ημερήσιας παραγωγής και διακίνησης ενός νέου «κοινωνικού» αγαθού, της **πληροφορίας**... θεωρούνταν εικασία. Λόγια χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα.

Είτε μπροστά στον ετοιμόρροπο —γι' αυτό συχνά φανα-

τικό και γιατί όχι, κάποτε φανταστικό— ελληνοκεντρισμό μας, είτε απλούστατα μπροστά στην άγνοια και την αδιαφορία μας, τα παραπάνω ακούγονταν μάλλον σαν παραμύθι, ελαφρώς εξωτικό, για ενήλικα παιδιά: ένα «παραμύθι» εξόριστο στο περιθώριο ενός μονίμως αβέβαιου, πλην όμως πυρετωδώς κουρδισμένου και φιλόδοξου και πάνω απ' όλα **κερδοσκοπικού** δημόσιου βίου.

Τώρα βέβαια δεν υπάρχει, ή έστω δεν πρέπει λογικά να υπάρχει χρόνος για παλικάρισμούς. Όπως μπορεί να υποπτευθεί κανείς (για να επιστρέψουμε στη μουσική... αν και ως τώρα το μόνο που προσπαθούμε είναι να σκιαγραφήσουμε τη συνολική πολιτιστική της συνθήκη) πίσω από το όψιμο ενδιαφέρον για τις «ελληνικές μουσικές εκφράσεις» κρύβονται, κατά τη γνώμη μας, δυο ρεαλιστικοί λόγοι (αιτίες) και, για να λέμε την αλήθεια, αποκρύπτεται με το να παρασιωπάται μια αλήθεια

ιστορική, ή μάλλον **δύο**.

Ομολογούμε —για να μην παρεξηγηθούμε— ότι δεν είχαμε πρόσβαση σε κανέναν αξιόπιστο στατιστικό πίνακα πωλήσεων.

Παρ' όλα αυτά, μπορούμε να υποθέσουμε με όλο τον κίνδυνο της ανακρίβειας, αλλά και ορμώμενοι από το μένος των αντιδράσεων και τις συγκεκριμένες κατευθύνσεις που επιλέγονται στα πλαίσια της γενικότερης στρατηγικής για την προώθηση (προσέξτε τις διαστάσεις που παίρνει η λέξη αυτή, στη σύγχρονη υπερ-καταναλωτική εποχή) του «ελληνικού τραγουδιού», ότι η **κρίση** που κατά γενική ομολογία το χαρακτηρίζει έγινε ανυπόφορα και επικίνδυνα **απτή**.

Δεν αρκέστηκε στις έξωθεν μαρτυρίες και στις έσωθεν ομολογίες περί κάμψης των ποιοτικών μεγεθών και περί αποτελμάτωσης των εκφραστικών και αισθητικών προτάσεων του συγκεκριμένου χώ-

ρου, αλλά κατά τα φαινόμενα μίλησε και την αμείλικτη γλώσσα των αριθμών: κακά μαντάτα έφτασαν, κυρίως βέβαια στα αυτιά των υπεύθυνων για πολυέξοδες παραγωγές (μεγάλα οργανικά σύνολα) και αντιεμπορικούς αισθητικούς δρόμους (έντονο προσωπικό στοιχείο - έντεχνες προθέσεις). Στο σημείο αυτό οι «θιγόμενοι» παίρνουν, εν μέρει μόνο, το δίκιο με το μέρος τους αν επιρρίψουν τις ευθύνες γι' αυτό το αδιέξοδο στο ανειδίκευτο και περιστσιακά μόνο καλλιεργημένο αισθητήριο του ευρύτερου κοινού, άρα στην ουσιαστική ανυπαρξία της πολιτιστικής πολιτικής στον τόπο μας, ανέκαθεν. Και λέμε «εν μέρει μόνο» γιατί όλοι τους (και όλοι μας) μοιράζονται κάποια ευθύνη, ή τουλάχιστον το κόστος της σιωπηλής συναίνεσης στην αποτελμάτωση αυτή.

Αν όμως η κρίση του ελληνικού τραγουδιού γίνεται ολόένα και πιο απτή στη δεκαετία που διανύουμε, φαντάζει και **αναπόφευκτη** αν αναλογισθεί κανείς τις τρέχουσες και τις πλησιέστερες μελλοντικές συγκυρίες σε ό,τι αφορά τον τομέα της πληροφόρησης, της ψυχαγωγίας, της «μουσικής παραγωγής» και της επαγγελματικής επιβίωσης όσων ήδη νιώθουν αδύναμοι να αντεπεξέλθουν στις προδιαγραφές της πληροφορικής, στις σύγχρονες πλανητικές στρατηγικές της διαφήμισης και στον σχετικά στοιχειώδη ακόμη, αλλά εντυπωσιακά διευρυνόμενο, πόλεμο των βίντεο-κλιπ. Ναι, κάτω από αυτή τη δυσζώνη προοπτική, το «ελληνικό τραγούδι» και μάλιστα ακόμη και αυτό ή μάλλον ειδικά αυτό που κερδίζει περγαμηνές σοβάρων προθέσεων και προδιαγραφών, φαίνεται ακόμη πιο ασύμπτωτο με την εποχή του και ακόμη πιο αποκομμένο από το κοινωνικό σώμα που το γέννησε, που το διατήρησε και που, αργότερα, ίσως να το «υιοθετήσει» όχι από πραγματικό ενδιαφέρον αλλά απλώς για... ιστορικούς λόγους!

Και όλα αυτά τα δυσάρεστα, σίγουρα στοιχειοθετούν ένα **πολιτικό** πρόβλημα που μεταφράζεται βεβαίως κατ' προτεραιότητα σε ευθύνη της πολιτείας —εφόσον αυτή εκπροσωπεί επίσημα την πολιτιστική μας ιδιαιτερότητα, αλλά είναι αυτή επίσης που θεσμοθετεί τη διεθνοποίησή μας μέσα στο πλαίσιο αναμίξης των πολιτικών ισορροπιών και των διεθνών «ιστορικών

συγκυριών. Και πράγματι: μέτρα από την πολιτεία πάρθηκαν. Προσεκτική διάρθρωση των αναλογιών μετάδοσης «ξένου» και «ελληνικού» ρεπερτορίου από το κρατικό ραδιόφωνο, απόδοση δισκογραφικών δικαιωμάτων από τις μεταδόσεις αυτές, κ.λπ. Με κερδισμένο το «ελληνικό τραγούδι». Φαινομενικά, όμως. Γιατί αυτή η απόπειρα έχει «επιστημονικό» χαρακτήρα. Προβάλλει μια «άνωθεν» επιλογή, που για τα ήθη της λαϊκής έκφρασης και ψυχαγωγίας, ακόμη και με τις διορθωτικές επεμβάσεις του σύγχρονου τρόπου ζωής και της βαριάς βιομηχανίας ψυχαγωγικών αγαθών, έχουμε την εντύπωση ότι ισοδυναμεί με προσβλητική χειρονομία. Και αν δεν γίνεται αντιληπτή σαν αφύσικη, προκατασκευασμένη και κατευθυνόμενη, αυτή η τακτική, τότε αποκτά επίφοβη πολιτική βαρύτητα: εκτίθεται σαν **λαϊκίστικη**.

Ελπίζουμε να δώσαμε ως εδώ μια εικόνα των δυο, κατά τη γνώμη μας, βασικών λόγων που πυροδότησαν τη σημερινή εκστρατεία «διάσωσης» (με δεκαετίες καθυστέρησης βέβαια —κι αυτό μετράει αποφασιστικά) του «ελληνικού τραγουδιού». Όσο για τις ιστορικές αλήθειες που παρασιωπούνται ή που δεν είναι δυνατόν να αποσαφηνιστούν μέσα στο θόρυβο αυτής της «εκστρατείας», εν μέρει εμφανίστηκαν στις διάφορες παρενθέσεις του κειμένου.

Η πρώτη έχει να κάνει με το γεγονός ότι σήμερα μπορεί να είμαστε αναγκασμένοι να εισάγουμε στα φανερά —και μάλιστα τηρώντας λεπτομερώς όλες τις νομικές διαδικασίες— εικόνες ενός «άλλου» τρόπου ζωής, πρότυπα σκέψης και συμπεριφοράς που δεν προβλέφτηκε αναγκαστικά η προσαρμοστικότητα τους στα δικά μας μέτρα και σταθμά: ωστόσο, όλα αυτά δεν είναι παρά η εκτυφλωτική φωτεινή κορυφή ενός αλλοδαπού παγόβουνου, το οποίο έπλεε σκανδαλωδώς εντός των χωρικών μας υδάτων εδώ και πολύ πολύ καιρό: από καταβολής νεοελληνικού κράτους! (Ρίξτε μια ματιά στο χρονικό της εξάρτησής μας από αλλοδαπά κέντρα εξουσίας, τα τελευταία 100 χρόνια, και θα διαλυθούν αμέσως πολλά ερωτηματικά σας για ένα σωρό «τετελεσμένα γεγονότα» και επί του μουσικού μας βίου).

Η δεύτερη ιστορική αλήθεια, έχει να κάνει με την ιστορικά τεκμηριωμένη, όσο

και εύλογη, πολιτιστική αλληλεπίδραση των διαφόρων πολιτισμών και των διάφορων λαών ειδικότερα. Γεγονός, που έστω και μόνο μέχρι κάποιο σημείο, έστω και μόνο μέχρι κάποιο βαθμό, αφαιρεί τα ηθικά ερείσματα της «ελληνικής τραγουδοποιίας» στη συχνά priμοδοτημένη μάχη της, όχι μόνο ενάντια στα «εισαγόμενα εμπορικά κατασκευάσματα» αλλά και απέναντι στους «εσωτερικούς της εχθρούς»: τα ήδη καταξιωμένα και προσαρμοσμένα στην ελληνική ιδιαιτερότητα, πρώην ξενικά εκφραστικά ιδιώματα (κλασική, σύγχρονη, φολκ, ευρωπαϊκό τραγούδι, ποπ, τζαζ κ.λπ.) από τα οποία ο τρέχων κομφορμισμός και ρατσισμός διαλέγει να πατάξει με λόγια και με έργα δυο τόσο σημαντικές παραμέτρους στην **επιβεβαίωση και την κοινωνική συνειδητοποίηση** του πρώιμα-ώριμου σύγχρονου νέου, όσο είναι το ροκ και η ποπ — που μόνο όσοι εθελουφλούν, φοβούνται ή αδιαφορούν έχουν την «ψυχραιμία» να το αντιμετωπίζουν σαν «δυο ακόμη είδη μουσικής».

Κατά τα άλλα, η προάσπιση της πολιτιστικής μας ταυτότητας (την οποία, προσωπικά, «δυσκολευόμαστε» να την δούμε σαν κάτι το ενιαίο και το οριστικό) αποκτά σημασία σοβαρού πολιτικού ελιγμού, όταν βεβαίως παύουμε να μιλάμε για διαπολιτιστική μίξη και έστω και «υπό όρους» συναλλαγή, και βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια ανεξέλεγκτη εισροή.

Χρήστος Τσανάκας

● Συναυλία με το ντουέτο **Άλντο Ρεντίτι** (βιολί), **Στέφανο Παλαμιντέσι** (κλασική κιθάρα) διοργανώνεται την Τρίτη, 13/12 στις 7.00 μ.μ., στις αίθουσες του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου Αθηνών (Πατησίων 47). Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μουσική των Καστελνουόβο - Τεντέσκο, Ραβινάλε, Ροσσίνι, Παγκανίνι κ.ά.

● Σ' ένα παλιό σπίτι, στο νούμερο 60 της οδού Δημητσάνας των Αμπελοκήπων (απέναντι από το γήπεδο του Παναθηναϊκού) άρχισε να λειτουργεί το **Ραβάναστρον**, ένα μουσικό στέκι που επιδιώκει τη ζωντανή προβολή της συνέχειας μιας μουσικής παράδοσης αιώνων, της ελληνικής μουσικής παράδοσης. Τις μέρες αυτές εμφανίζονται οι: Κατερίνα Ξηρού (τραγούδι - κρουστά), Βασίλης Καραντάνης (βιολί), Βασίλης Τζωρτζίνης (ούτι, φωνή, μπεντίρ), Κάρολος Κουκλάκης (τζουράς μπουλγαρί), Γεωργία Σπυροπούλου (κιθάρα), Νίκος Απέργης (ακορντεόν), Κώστας

Κουρμαδιάς (βιολί). Η Ελλάδα, κατά τους θιασώτες του Ραβάναστρον, ανήκει στη... λάγνα Ανατολή.

● Κάθε βράδυ, στις 21.00 ακριβώς, εκτός Κυριακής και Δευτέρας, από σήμερα μέχρι τις 31/12/1988, στον «Εύμαρο» της οδού Φωκίδος 26, ο Βασίλης Νικολαΐδης και η Ομάδα Μουσικής «Χάνομαι γιατί ρεμβάζω» θα παρουσιάσουν στην αίθουσα συναυλιών του Ευμάρου, μουσικό πρόγραμμα με παλιά και νέα τους τραγούδια.

Το κουμπί της

Η ελληνική τηλεόραση όσο περνούν οι μέρες, πλησιάζει με ιλιγγιώδη ταχύτητα τα έσχατα όρια της ανυποληψίας. Δεν υπήρχαν βέβαια αυταπάτες για την ποιότητά της, αλλά κάποια ψήγματα αντικειμενικότητας σου δημιουργούσαν την περιέργεια να την ανοίξεις.

Σήμερα, όμως, όχι απλώς έχουν και αυτά χαθεί, αλλά έχει αρχίσει να γίνεται σε όλους τους τομείς και ιδίως σε αυτόν της πληροφόρησης (ο όρος όταν πρόκειται για την κρατική τηλεοψία κατ' ευφημισμόν) επικίνδυνη. Η πτώση, από το κατώτατο σημείο ισορροπίας, ξεκίνησε με την αναχώρηση του πρωθυπουργού για το Λονδίνο. Δεν υπήρχε πιο αποπροσανατολιστική ενημέρωση για υγεία πολιτικού προσώπου, από αυτήν που έδινε η τηλεόραση την περίοδο αυτή. Η σκηνοθετική προετοιμασία της επιστροφής, ο κ. Μπισρίμ πήγε περί τούτου στο Λονδίνο, το περι-

φημο νεύμα προς την κ. Λιάνη και η εκ των προτέρων περιγραφή της πορείας από το αεροδρόμιο στο Σύνταγμα δεν αφήνει κανένα περιθώριο για τον τρόπο με τον οποίο διοικεί την τηλεόραση ο κ. Μαρούδας.

Πριν ξεσπάσει το σκάνδαλο Κοσκωτά η προστασία και η προβολή του κυβερνητικού έργου ήταν εύκολη υπόθεση. Το είχαν μάθει άλλωστε καλά τα επτά τελευταία χρόνια και, στο κάτω - κάτω, το έργο παίζεται συνεχώς από την ίδρυση της ελληνικής τηλεόρασης.

Όταν όμως το «ο σώζων εαυτόν σωθήτω» έχει γίνει το σύνθημα των αλληλοσπαρασσόμενων ομάδων του κόμματος και της κυβέρνησης, οι υπεύθυνοι της τηλεόρασης ακολουθώντας το σολομώντειο παράδειγμα, ή κόβουν οποιαδήποτε αναφορά ή παραθέτουν όλες τις αλληλοσυγκρουόμενες (κυβερνητικές) απόψεις, όπως έγινε π.χ. μετά τη σύλληψη, στην Αμερική, του Κοσκωτά. Οι κ. Πέτσος και Καψής (σειρά παρουσιάσης) είπε ο καθένας τη δική του εκδοχή (αφήγηση on σε στυλ παραμυθόδραμα) και οι τηλεθεατές αναρωτιούνται ακόμα για το ποιος έχει δίκιο.

Τα δελτία ειδήσεων της τηλεόρασης έχουν γίνει δελτία αναφοράς των ανακοινώσεων του κυβερνητικού εκπροσώπου. Τα ρεπορτάζ δεν έχουν καμιά επικαιρότητα, παρά μό-

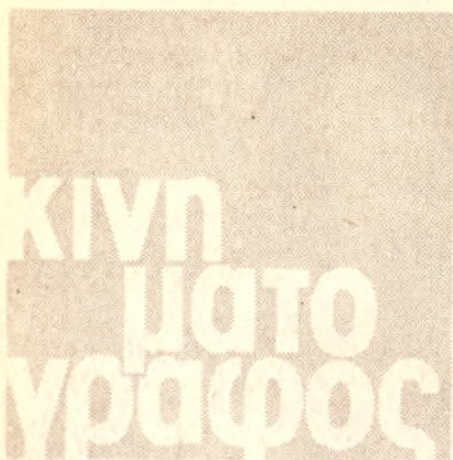

Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, κατά Καλαϊτζή. Τις ανακοινώσεις του τις διαβάζουν ολόκληρες τα δελτία ειδήσεων της ΕΡΤ (λεπτομέρεια από γελοιογραφία που δημοσιεύθηκε στην Ελευθεροτυπία).

νον όσον αφορά τα πεπραγμένα της κυβέρνησης. Μπορεί να υπάρχει πληθώρα γεγονότων αλλά να αγνοούνται γιατί μίλησε ο υπουργός σε κάποιο χωριό για κάποια επέτειο. Οι κακοστημένες ερωτήσεις σε κυβερνητικά πρόσωπα όπως η συνέντευξη Παπανδρέου στις δυο ΕΤ, ο παραγκωνισμός δημοσιογράφων γιατί αρνήθηκαν να διαβάσουν τα κείμενα της επιστροφής του πρωθυπουργού και ο αποκάλυπτος παραγκωνισμός των άλλων κομμάτων παρουσιάζουν τη συνειδητή επιλογή των υπεύθυνων. Δεν τολμούμε βέβαια να μιλήσουμε για αισθητική στην τηλεόραση όχι μόνο γιατί τη χρήση της οι εκάστοτε υπεύθυνοι δεν την επικαλέσθηκαν ποτέ, αλλά κυρίως γιατί οι σημερινοί υπεύθυνοι, οι κ. Κωστόπουλος και Μαρούδας, είναι κατεξοχήν πρόσωπα χωρίς αισθητική.

Οι ψευδαισθήσεις έχουν τελειώσει. Δεν υπάρχει άλλη λύση από το κλείσιμο της ελληνικής κρατικής τηλεόρασης και το χτίσιμό της από την αρχή. Στην κατάσταση που έχουν φτάσει τα πράγματα ας φλερτάρουμε λιγάκι την ουτοπία: οτιδήποτε άλλο θα ήταν ημίμετρο, και δεν θα έδινε καμιά λύση στην υπόθεση ελληνική τηλεόραση. Ως την αναγέννηση, λοιπόν, το γύρισμα του κουμπιού παραμένει η μόνη κίνηση που επιδρά θετικά στην ψυχική ηρεμία των τηλεθεατών που τόσο την έχουν ανάγκη στην παρανοϊκή φάση που διανύουμε.

Τάσος Μπάρλας

Η αισθητική και η παραίτηση

Ένας πετυχημένος δικηγόρος αναλαμβάνει την υπεράσπιση ενός καλλιτέχνη που κατηγορείται για φόνο. Η γυναίκα του, παραμελημένη στο «χρυσό» της κάστρο, εκφράζει, μέσα απ' τα όνειρα, τις φοβίες της. Μια... τρομοκρατική οργάνωση έχει γεμίσει μεγάφωνα διάφορους χώρους, απ' τα οποία ακούγεται δυνα-

Η Μυρτώ Παράσχη και ο Γιάννης Μπέζος στην ταινία του Ν. Παναγιωτόπουλου «Η γυναίκα που έβλεπε τα όνειρα».

τή μουσική. Ο δικηγόρος αποτυγχάνει να αθώσει τον πελάτη του, που καταδικάζεται. Τα όνειρα...

Ο Νίκος Παναγιωτόπουλος, ήδη από την πρώτη του εμφάνιση στον ελληνικό κινηματογράφο, είχε να προτείνει τη λεπτή συνεισφορά του πνεύματος στο κοινωνικό οικοδόμημα —κι αυτό σε μια εποχή όπου ο ελληνικός κινηματογράφος παπαγάλιζε τις επιρροές του από την πολιτικοποιημένη ευρωπαϊκή σκηνή, κάνοντας ταινίες για το χρέος του στρατευμένου «αγωνιστή» απέναντι στα κελεύσματα μιας κοινωνίας σε αναβρασμό. Οπαδός του Μπαζέν, βλέπει με την ουδέτερη ματιά ενός φαινομενολόγου την κοινωνία και τους ανθρώπους μέσα σ' αυτήν, διαπιστώνει ότι ο κόσμος είναι θλιβερά αναλλοίωτος και ότι, αντί μιας προοπτικής κοινωνικής αλλαγής, ό,τι υπάρχει είναι μια κίνηση λεπτή κι αδιόρατη, που εμπερικλείει το φόβο του τέλους, του θανάτου. Γι' αυτό καταστρέφει την οποιαδήποτε ακαδημαϊκή συνοχή των αφηγήσεων του αντιπροτείνοντας θραύσματα: τσιτάτα, αναφορές, παραπομπές, αποφάνσεις, μικρές αφηγήσεις που τις γεννάει η πραγματικότητα ή —έμμεσα έστω— αναφέρονται σ' αυτήν.

Η καινούργια του ταινία είναι περιχαρακωμένη στα όρια της ίδιας προβληματικής. Ο Παναγιωτόπουλος δεν ενδιαφέρεται να αφηγηθεί μία ιστορία, όσο να συνθέσει ένα παζλ από ανθρώπινες συμπεριφορές. Διαλέγει ένα περιγυρομεγαλοαστών που η ζωή τους τους κάνει να πλήττουν, μια που τη συνθέτουν η ανάγκη της κοινωνικής ισορροπίας, της επιτυχίας, της προάσπισης όσων κατέχουν, του

στάτους κβο που έχουν επιβάλει. Καταγράφει τις κινήσεις τους, τις συμπεριφορές τους, τις νευρώσεις τους, εμμένει στα όνειρά τους, κοντολογίς κάνει μια ταινία για τους ανθρώπους και για τα ήθη τους. Μια κωμωδία με θέμα της τους ανθρώπους και τους κώδικες επικοινωνίας και συμπεριφοράς τους στο πλαίσιο του κοινωνικού χώρου.

Η σκηνοθεσία παρουσιάζει ανθρώπους-σκιές, χωρίς πάθη, ανθρώπους καθημερινούς, όμως, προσφεύγει σε κινηματογραφικές αναφορές για να παρατηρήσει τη συμπεριφορά τους, σε ολοκληρωμένους λόγους που είχαν νόημα επειδή περιέγραφαν το πάθος και την πίστη στους ανθρώπους, στη ζωή και στον κινηματογράφο (απ' τον Ρενουάρ και τον Γκοντάρ ως τον Ταρκόφσκι, αλλά και τον Μπλέηκ Έντουαρντς). Έτσι, η μοναδική συνέπεια του δικού του ύφους είναι η αντίφαση: υπονομεύει υποτίθεται τα ανθρώπινα σώματα κι ωστόσο δεν διστάζει να τα φωτογραφίζει σαν επιδεικνύονται αυτότάρεσκα (ιδιαίτερα τη Μυρτώ Παράσχη, την οποία μάλιστα παρουσιάζει δύο φορές γυμνή χωρίς προφανή λόγο), δείχνει έναν κόσμο μπερδεμένο κι ωστόσο λύνει τους λογαριασμούς του μαζί του με ευφυολογήματα και εξυπνακίστικα ανέκδοτα, μιλάει για τη ζωή κι έχει στο νου του τον κινηματογράφο, κάνει αναφορές σε κινηματογραφικούς δημιουργούς και στην αλήθεια τους εκχωρώντας ένα μέρος της αλήθειας αυτής στην ψευτιά και την παραίτηση της διαφήμισης, που η αισθητική της παρεισφρύει στην αφήγηση.

Ο Νίκος Παναγιωτόπουλος,

στο «Βαριετέ», την προηγούμενη ταινία του, δεν έκρυβε το πόσο κουρασμένος αισθάνεται. Στη «Γυναίκα που έβλεπε τα όνειρα», η κούραση αυτή τη χαρακτηρίζει την έμπνευσή, αλλά η διεκπεραίωσή τη φροντίζει να μην το δείχνει. Η ταινία, λοιπόν, αρκείται στο λούστρο της στιλπνής κατασκευής, της άρτιας παραγωγής από έναν άνθρωπο που δεν μπορεί να αποσυνδέσει την επιτυχία από την έπαρση γι' αυτήν, που δεν μπορεί ν' αποσυνδέσει το γεγονός ότι αισθάνεται πανέξυπνος κύριος της κατάστασης, απ' το ότι κάνει μια ταινία για ανθρώπους ταπεινωμένους.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΕΒΛΕΠΕ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ. Έγχρωμη ελληνική παραγωγή, 1988. Σενάριο: Νίκος Παναγιωτόπουλος - Χρήστος Βακαλόπουλος. Σκηνοθεσία: Νίκος Παναγιωτόπουλος. Φωτογραφία: Άρης Σταύρου. Παίζουν: Μυρτώ Παράσχη, Γιάννης Μπέζος, Τάσος Υφάντης, Αλέξης Γκόλφης, Θόδωρος Μορίδης.

Ηλίας Κανέλλη-

Ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος;

Ζούμε μέσα σε μια λαίλαπα τον τελευταίο καιρό και η σωματική παρακολούθησή της επικαιρότητας —και μόνον αυτή— αρκεί για να απορροφήσει ολόκληρο το ενδιαφέρον μας. Και όμως, είτε το θέλουμε είτε όχι, «η ζωή κυλά» ακόμα και στο συχνά ληθαργικό χωράφι της αρχιτεκτονικής. Απόδειξη, οι πυκνές παράλληλες εκδηλώσεις εδώ και —ναι, να το πιστέψουμε— στο εξωτερικό.

Αλλά να τις πάρουμε με τη σειρά. Έχουμε πρώτα δυο εκθέσεις στο εξωτερικό για το έργο των Δημήτρη και Σουζάννας Αντωνακάκη — μια στη Βιέννη πριν λίγους μήνες και μια δεύτερη στις 27 Οκτώβρη στη Ζυρίχη. Παράλληλα με την τελευταία, τυπώθηκε παράλληλα, ένα ιδιαίτερο φιέρωμα στην κατοικία Μα-

ρακάκη στην Αίγινα (ένα από τα τελευταία έργα των Αντωνακάκη) με τρίγωνο κείμενο του Γ. Χουλιαρά. Τίτλος: «Πώς ένας χώρος με χτίσματα και με νερά με έμαθε κάμποσα πράγματα για τη ζωή και για τους φίλους μου».

Για να τελειώνουμε με τις εκθέσεις, ας αναφερθούμε στην έκθεση Ισπανικής Αρχιτεκτονικής (1950-80), που άνοιξε στις 22 Νοέμβρη στην Πινακοθήκη του Δήμου Αθηναίων (πλ. Κουμουνδούρου), οργανωμένη από το Ισπανικό Μορφωτικό Ίδρυμα και το Σύλλογο Αρχιτεκτόνων (από πενταμελή ομάδα πρωτοβουλίας). Πέρα από την ωραία διαρρύθμιση της έκθεσης, χρειάζεται να ευχαριστήσουμε όσους κόπιασαν για να γίνει ο κατάλογός της, με υλικό που δεν είναι μόνο πληροφοριακό αλλά και πολύ διδακτικό. Το λέμε αυτό, γιατί θα θέλαμε να ρωτήσουμε (ίσως κάπως αφελώς) τους «αρμόδιους φορείς»: πόσο δύσκολο, αλήθεια, είναι να στηθεί μια ανάλογη περιοδεύουσα έκθεση για την Ελλάδα; Τόσο χάλυδες είμαστε, που δεν μπορούμε ούτε αυτό να κάνουμε;

Αλλά ας είναι, πάμε παρακάτω. Ακολουθούν εκδηλώσεις άλλου τύπου. Όπως η διημερίδα για τις προτάσεις του Δήμου Αθηναίων για την Αθήνα, που οργάνωσε το ΤΕΕ στο Πολεμικό Μουσείο (9-10 Νοέμβρη). Με κάπως αναιμική συμμετοχή (αν συγκριθεί με τον κόσμο που μαζεύτηκε στο Hilton τον περασμένο Μάρτη για την παρουσίαση των ιδίων προτάσεων), το διήμερο κύλησε χαλαρά, με προβλεπόμενες «κόντρες» και «τοποθετήσεις». Ίσως το μόνο ενδιαφέρον ήταν η παρέμβαση της Ρ. Κλουτσινιώτη, που θα έφευγε σε λίγο για την Τουρκία (για τη γνωστή υπόθεση των τεσσάρων). Μέσα σε λίγα λεπτά, διέλυσε την ατμόσφαιρα «κουκουλιού» που είχε δημιουργηθεί μέσα στην αίθουσα, αναγκάζοντάς μας να σκεφτούμε αν υπάρχουν προτεραιότητες (και ποιες) σε μια τέτοια πολυτάραχη εποχή.

Τέλος, οργανώθηκε από το ΥΠΠΟ και το περιοδικό «Αρχαιολογία» (14-16 Νοέμβρη) ένα πολύ ενδιαφέρον τριήμερο στο ΕΙΕ, με θέμα τη βιομηχανική Αρχαιολογία και με πλούσια συμμετοχή ξένων και ντόπιων ερευνητών. Το ότι στο τέλος θα γινόταν η σχετική (φιλική) σύσταση από τον ιστορικό Χρ. Χατζηιωσήφ προς τους παρόντες αρχιτέκτονες, να πάψουν να ανακατεύονται ανέμελα με ιστορικά

θέματα, ήταν φυσικό να συμβεί (άλλωστε την ίδια σύσταση, αντίστροφα, έδωσε στους δικούς του). Είχαν, στο μεταξύ, προηγηθεί ανάλογες προειδοποιήσεις από τους Β. Παναγιωτόπουλο και Χρ. Αγγριαντώνη. Να δούμε αν θα πιάσουν τόπο...

Η αλήθεια ήταν πως από ελληνικής πλευράς, το τριήμερο έδειξε αρκετά καθαρά σε τι επίπεδο κινείται η εδώ έρευνα και σε τι στάδιο βρίσκόμαστε σε σχέση με τους «έξω» που προηγούνται κάποιες δεκαετίες (για να το πούμε όσο γίνεται φιλανθρωπικά). Μια φράση που πέταξε στο τέλος ο Μ. Stratton αρκεί για να δώσει το στίγμα: «Ω, ραίοι είστε, μη χάνετε το θάρρος σας. Η αρχή έχει ήδη γίνει, αυτό είναι το σημαντικό. Αλλά προσέξτε: πιάστε αμέσως τους πολιτικούς, για να μπορέσετε να υλοποιήσετε τα σχέδιά σας, και παρουσιάστε τους συγκεκριμένες προτάσεις για δράση. Αλλά μην περιμένετε να εξαντλείστε τις απογραφές, ούτε να σώσετε τα πάντα!». Ίσως, άθελά του (;), είχε θίξει το πιο ευαίσθητο σημείο, όχι μόνο της εμβρυακής έρευνας για βιομηχανική αρχαιολογία σε αυτό τον τόπο, αλλά κάθε «επιστημονικής» δουλειάς που γίνεται εδώ, και φιλοδοξεί να κρατά την επαφή με την πραγματικότητα.

Οπότε, τι να πούμε: πως η αρχιτεκτονική, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, βρίσκεται σταθερά στο προσκήνιο —ακόμα και σε πείσμα της μετακοσμητικής περιόδου; Πως όσο κι αν γκρινιάζουμε, «γίνονται» διάφορα γύρω μας, που δείχνουν ότι αθόρυβα ή μη, προσφέρονται πολλαπλά ερεθίσματα πάνω στα ζητήματα του χώρου —φτάνει να είμαστε σε θέση να τα δεχτούμε; (δηλαδή, αρκεί να υπάρχει η ανάλογη δεκτικότητα;). Ίσως σε αυτό το τελευταίο να οφείλεται η ελληνική κακοδαιμονία και όχι σε όλες τις άλλες δικαιολογίες, που κατά καιρούς επιστρατεύονται, για να εξηγήσουμε την αδράνεια ή τη μιζέρια μας.

Στο μεταξύ, όμως, το ΔΣ του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων θα συγκροτούσε στις 23 Νοέμβρη επιτροπή «που θα αποκαλύψει τους μηχανισμούς δημιουργίας σκανδάλων στον τομέα μας σε όλη τη μεταπολιτευτική περίοδο μέχρι σήμερα»... (τα αποσιωπητικά δικά μου).

Δημήτρης Φιλιππίδης

ΜΝΗΜΗ ΝΙΚΟΥ ΜΕΓΓΡΕΛΗ

Σαν χαραγμένη με καυτό σίδερο μένει στη μνήμη μας η στιγμή της είδησης πως έσβυσε μια νεανική ύπαρξη. Έτσι τώρα απάνω στο χρόνο, αναθυμόμαστε την οδυνηρή έκπληξη που μας συγκλόνισε όταν ο αγαπημένος μας Νίκος Μεγγρέλης έφυγε από τη ζωή.

Όσοι τον γνώρισαν θα κρατούν πάντα ζωντανή την ανάμνησή του ιδιαίτερα όμως θα τον αναζητούν εκείνοι που από κοντά βίωσαν τη σύντομη μα τόσο γεμάτη πορεία του.

Η σκέψη γυρίζει χρόνια πίσω για να ζωντανέψει το μικρό χαμογελαστό αγοράκι με τα λακκάκια στα μάγουλα που προχωρώντας προς την εφηβική ηλικία άνοιγε άπληστα τα μάτια, το μυαλό και την ψυχή για να νιώσει και να κατακτήσει όλες τις πλευρές της ζωής.

Με τον καιρό όλο και ποιο καθαρά φανερώνονταν οι πνευματικές του ικανότητες. Τελείωσε το Κολλέγιο Αθηνών, σπούδασε νομικά μα παράλληλα αναπτυσσόταν η γενική του μόρφωση και η κοινωνική του επαφή. Με ζωντανό ενδιαφέρον παρακολουθούσε τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και χαιρόταν τη φιλική επικοινωνία και τη διασκέδαση με τις νεανικές του συντροφίες. Η αγάπη του για τη μουσική και η κλίση του στο γράψιμο και τη ζωγραφική συμπλήρωναν την εικόνα ενός καλλιεργημένου ανθρώπου με δημιουργική διάθεση.

Με παρόμοιες πνευματικές δυνατότητες και τον πλούσιο συναισθηματικό του κόσμο ζούσε τις ανησυχίες της εποχής του με ασυνήθιστο ρυθμό και εσωτερική ένταση, αγκαλιάζοντας όλα τα ανθρώπινα και κοινωνικά προβλήματα. Η ιδεολογική του διάθεση τον

οδήγησε στα γεγονότα της Νομικής Σχολής και του Πολυτεχνείου στο διάστημα της δικτατορίας. Στις αντιστασιακές αυτές εξεγέρσεις των φοιτητών έλαβε μέρος σε πρωταγωνιστικό ρόλο με απόλυτη συνέπεια και γενναιότητα.

Μεγάλη ήταν και η αγάπη του για την ιδιαίτερη πατρίδα της μητρικής οικογένειας, την Κύμη. Στις διακοπές και τα συχνά του ταξίδια απελάμβανε τις φυσικές της ομορφιές, χαιρόταν τις παρέες κι έδειχνε ζωντανό ενδιαφέρον για την πολιτιστική εξέλιξη του τόπου.

Το μεγαλύτερο όμως κεφάλαιο της πληθωρικής προσωπικότητάς του Νίκου ήταν η απέραντη αγάπη που έκλεινε μέσα του, μια αγάπη που αγκάλιαζε όλους: οικογένεια, συγγενείς, φίλους, μικρούς και μεγάλους, γνωστούς και αγνώστους. Η συναισθηματική του αυτή διάθεση δεν ήταν παθητική μα σε κάθε ευκαιρία γινόταν προσφορά και θυσία. Έτσι ζούσε όλες τις ανθρώπινες σχέσεις με τέτοια ένταση που έτρεμε κανείς μπροστά στον κίνδυνο να αναλωθεί, να πυρποληθεί μέσα σε παρόμοιο εσωτερικό πυρετό.

Στο βαθύτατο πόνο που ακολούθησε την απώλειά του δεν υπάρχουν λόγια παρηγοριάς για την οικογένεια, τους συγγενείς τους φίλους. Ας ευχηθούμε ο σύμμαχος της ζωής, ο χρόνος, να απομακρύνει από τη μνήμη όλων τα τραγικά στοιχεία της ώρας του μεγάλου χωρισμού διατηρώντας, μέσα από τις τόσες ωραίες αναμνήσεις που μας άφησε το πέρασμα του Νίκου, την παρουσία του πάντα ζωντανή κι αγαπημένη.

Μαρία Κόκκορη

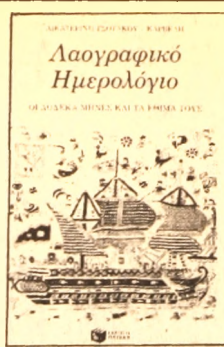
Η φωτογραφία έχει ληφθεί στις 20 Νοεμβρίου του 1972, μέρα φοιτητικών εκλογών. Ο Νίκος Μεγγρέλης διαβάζει ανακοίνωση των φοιτητών του αντιδικτατορικού ψηφοδελτίου.

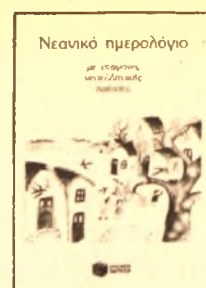
Ζ. Σαρή
ΤΟ ΤΡΑΚ
(4 θεατρικά)

Α. Πέτροβιτς -
Ανδρουτσοπούλου
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ
ΤΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ
(4 βιβλία)

Αικ. Τσοτάκου -
Καρβέλη
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Α. Πέτροβιτς -
Ανδρουτσοπούλου
Α. Αλεξανδράκη
ΝΕΑΝΙΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Ρ. Καρδαίου Κ. Μάνου - Πασσά
ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ
ΔΙΑΚΟΠΕΣ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Ο ΤΟΤΟΣ ΚΙ Η ΤΟΤΙΝΑ
Η Ζωρζ Σαρή διηγείται
σπαρταριστές ιστορίες
Τα παιδιά με αυτοκόλλητες
λέξεις συμπληρώνουν
τα κενά (4 βιβλία)

Η ΚΥΡΙΑ ΚΛΟΚΛΟ
Η Ζωρζ Σαρή διηγείται
σπαρταριστές ιστορίες
Τα παιδιά με αυτοκόλλητες
λέξεις συμπληρώνουν
τα κενά (8 βιβλία)

ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ
(Για παιδιά από 1 ετούς)
Ο ΑΡΚΟΥΔΟΣ ΝΤΥΝΕΤΑΙ
Ο ΑΡΚΟΥΔΟΣ ΤΡΩΕΙ
Ο ΑΡΚΟΥΔΟΣ ΠΑΙΖΕΙ
Ο ΑΡΚΟΥΔΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ

ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ
(Για παιδιά από 2 ετών)
ΩΡΑ ΓΙΑ ΜΠΑΝΙΟ
ΩΡΑ ΓΙΑ ΦΑΓΗΤΟ
ΩΡΑ ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
ΩΡΑ ΓΙΑ ΥΠΝΟ

ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ
(Για παιδιά από 3 ετών)
ΤΟ ΣΠΙΤΙ
ΤΟ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΕΝΤΡΟ

Α. Χατζοπούλου Καραβία
ΡΙΚΙ

Γ. Ροντάρι
Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ
ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΩΝ
ΔΕΝΤΡΩΝ

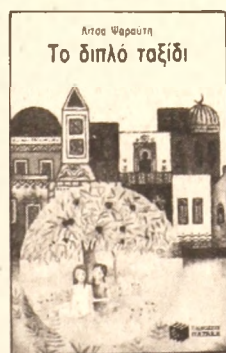
Α. Αγγελάκη
ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ
ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Κ. Νέσλινγκερ
Ο ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ
ΝΤΕΝΤΕΚΤΙΒ

Ζ. Σαρή
ΤΑ ΧΕΓΙΑ

Α. Ψαραύτη
ΤΟ ΔΙΠΛΟ ΤΑΞΙΔΙ

Γ. Γρηγοριάδου
Σουρέλη
ΠΡΙΝ ΑΠΟ
ΤΟ ΤΕΡΜΑ

Μ. Αβρααμίδου
ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ
ΜΟΝΑΧΙΚΟ
ΑΔΕΡΦΟ ΜΟΥ

Α. Πέτροβιτς -
Ανδρουτσοπούλου
ΣΤΟ ΤΣΙΜΕΝΤΕΝΙΟ
ΔΑΣΟΣ

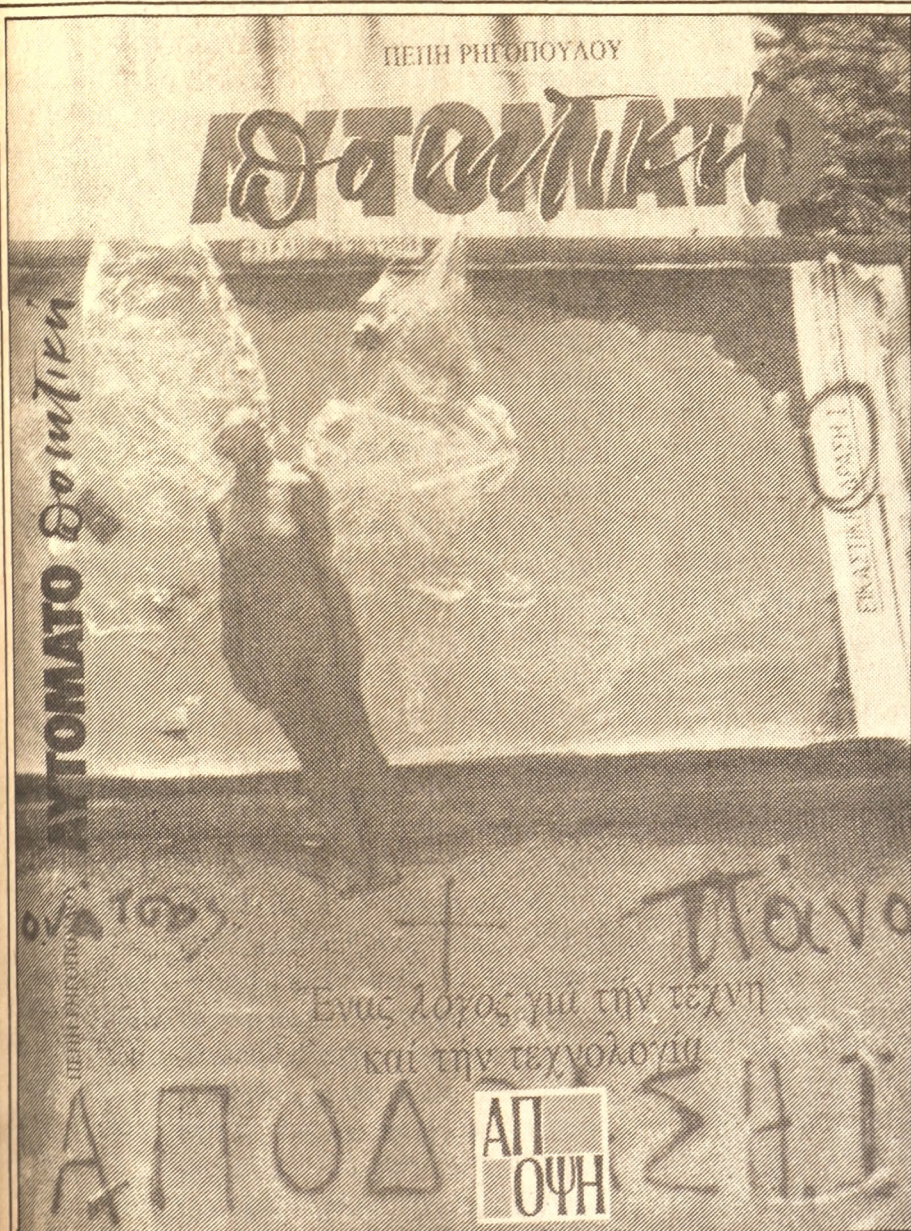
Μόλις κυκλοφόρησε
από τις εκδόσεις ΑΙΟΛΟΣ
το δεύτερο άλμπουμ της Ιωάννας

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

Έκδόσεις-Βιβλιοπωλείο : ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ

**Η θαυμαστή αντιηρωϊκή περιπέτεια
της ανώνυμης καθημερινής ζωής.**

Πέπη Ρηγοπούλου

Αυτοματοποιητική
Ένας λόγος για την τέχνη
και την τεχνολογία

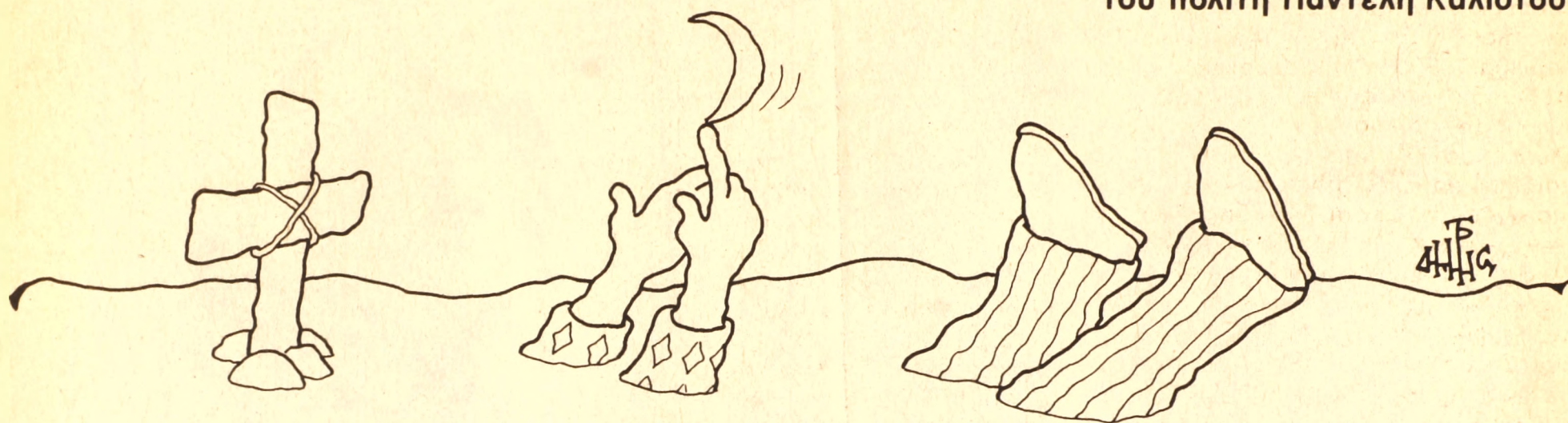
280 σελίδες, 105 εικόνες
Εκδόσεις 'Αποψη

Μέσα από τις πρόσφατες εξελίξεις της αισθητικής και της τεχνικής ο διάλογος της τέχνης με τα μέσα και τους στόχους της παίρνει μια νέα και παγκόσμια επικαιρότητα. Για να μελετήσει το διάλογο αυτό και για να αναδείξει τους κρυμμένους πρωταγωνιστές του —όπως η παραγωγή και η ιδεολογία— η Πέπη Ρηγοπούλου επιχειρεί μια διεπιστημονική προσέγγιση μέσα από τους δρόμους του χρόνου, του χώρου και της μηχανής ερευνά τη σχέση τέχνης / τεχνολογίας από την Αρχαιότητα και την Αναγέννηση ως τις πρωτοπορείες των αρχών του αιώνα και τη σημερινή εποχή των πολλαπλών κωδίκων.

ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

του πολίτη Παντελή Καλιότσου

Κύριε Υπουργέ της Δικαιοσύνης
Είμαι βέβαιος ότι η ειλικρίνεια στη
λογοτεχνία είναι αναγκαία όσο και στη
φορολογική δήλωση. Ακόμα
περισσότερο σε μια αίτηση όπως η
παρούσα, που προφανώς θα τη
χαρακτηρίσετε υβριστική πρόκληση στη
σοσιαλιστική σας Κυβέρνηση, ή
αποθέωση του καπιταλισμού ή δεν
ξέρω τι άλλο. Εγώ πιστεύω ότι αυτός
που λέει τα σύκα σύκα και τη σκάφη -
σκάφη, έστω κι αν ξεπερνάει τα όρια
του κυνισμού, σας κάνει τουλάχιστον
να ξέρετε πού βαδίζετε και με ποιον
έχετε να κάνετε, πράγμα πολύ
απαραίτητο στην εξουσία.

Ποιος είναι λοιπόν ο αιτών (Δηλαδή ο
συγγραφέας); Τι κουμάσι είναι και
τούτος;

Να γιατί, κύριε Υπουργέ, πριν έρθω
στην ουσία της αιτήσέως μου, σπεύδω
να σας υποβάλω το Βιογραφικό μου
Δελτίο που προτάσσω εδώ. Συντάχθηκε
και συμπληρώθηκε μακροχρονίως με
βάση αντικειμενικά στοιχεία, αλλά και
εξομολογήσεις προσωπικές, τόσο από
τους διάφορους ψυχιάτρους, όσο και
από τις εκάστοτε σωφρονιστικές
διοικήσεις.

Έχουμε και λέμε λοιπόν.

Πρώτον: Γενικά πληροφορίες.

(Ονοματεπώνυμο, τόπος γεννήσεως,
ηλικία, όνομα πατρός, μητρός και
συζύγου κ.τ.λ. κ.τ.λ.). Ο περί ου ο λόγος
παντρεύτηκε τρεις ή τέσσερις φορές.
Τόπος κατοικίας: Όχι ένας ορισμένος,
αλλά πόλεις γενικώς άνω των δέκα
χιλιάδων κατοίκων. Επάγγελμα:
Επιχειρηματίας, κτηματίας,
εισοδηματίας, εφοπλιστής,
εργοστασιάρχης, τραπεζίτης,
εργολάβος δημ. έργων, λυκειάρχης,
έμπορος και λαθρέμπορος κ.ά.
Διετέλεσε ταυτοχρόνως πρόεδρος

φιλανθρωπικών, κοινωφελών και
πολιτιστικών οργανώσεων,
ποδοσφαιρικών σωματείων, εκδότης
εφημερίδων και περιοδικών κ.τ.λ. κ.τ.λ.
Υπήρξε δωρητής και ευεργέτης
νοσοκομείων και εκκλησιών και, τέλος,
επί ένα διάστημα, μέλος της Εθνικής
Κυβερνήσεως. Μετά την
μεταπολίτευσιν διετέλεσε
λαοπρόβλητος δήμαρχος επί μακρόν.
Δεύτερον: Σωφρονιστικά πληροφορίες.
Εγκληματίας σωφρονιστικώς
υπότροπος. Κλοπές, διαρρήξεις,
πλαστογραφίες, απάτες, ναυταπάτες,
φοροδιαφυγή, λαθραία εξαγωγή
συναλλάγματος, δόλιες χρεωκοπήσεις,
εκβιασμοί, καταχρήσεις, τοκογλυφίες
κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Προγνωστικό πόρισμα: Μολονότι η
προσαρμογή του στο κοινωνικό
περιβάλλον είναι άψογος, ο ίδιος
εντούτοις ασκεί κατά κόρον το
δικαίωμά του να διαφέρει (συμφώνως
προς τους ισχύοντες νόμους της
ζούγκλας) και απορρίπτει τη
σωφρονιστική αρχή «περί επανόδου του
εγκληματίου εις τους κόλπους της
κοινωνίας». Η Ανώτατη Σωφρονιστική
Διοίκηση αποφαινεται εν ολίγοις ότι
δεν είναι δεκτικός βελτιώσεως παρά
μόνο με ΕΙΔΙΚΗΝ χρονοβόρον και
πολυέξοδον (προς τι;) σωφρονιστικήν
αγωγήν, εκτός αν του επιβληθεί
τελεσιδικώς η εσχάτη των ποινών.
(Desperantus est).

Τρίτον: Κλινική και εργαστηριακή
εξέταση.

Βάρη εκφυλιστικά. Κληρονομικότης.
Φθορά του οργανισμού πρόωρος.
Νοσήσεις και παθήσεις (Σύφιλις,
βλενόρροια, αρτηριοσκληρώσεις κ.τ.λ.).
Τοξικά ουσία: καπνός, ναρκωτικά.
Τικ: Απότομος περιοδική κίνησις
κεφαλής προς τα δεξιά ως τάσις αγρίου

δήγματος (δάγκωμα). Βάδισμα ταχύ,
αλματώδες, στάσις οτέ μεν επί του
δεξιού ποδός, οτέ δε επί του
αριστερού, οτέ δε επί του κεντρώου.
Ύψη του σώματος δυο: 1,80 και 1,65.

Τέταρτον: Αισθησιομετρία και
ψυχολογική ανάλυσις. Όρασις:
Στραβισμός (;). (Η λεγόμενη εν τοις
καταστήμασι «σοροκάδα»). Ακοή
λαγνού. Όσφρησις σκύλου. Γεύσις
σαρκοβόρου. Αφή παχυδέρμου.
(Αισθήσεις εν ολίγοις κτηνώδεις).
Νοητικών: Αντίληψις ταχεία μετά
ψευδαισθήσεων. Συγκέντρωσις επί
ιδεών παραληρηματικών. Ιδέαι
μεγαλείου, καταδιώξεως, ζηλοτυπίας,
φθόνου, πλούτου.

Βουλευτικών: Έλλειψις αναστολών,
παρορμητικότης. (Παρατηρείται ενίοτε
νοητική κυριαρχία επί των αυτομάτων
μυών!).

Συναισθηματικών: Γενικώς ασυγκίνητος,
ατροφικός προσποιούμενος
ευαισθησίαν. Είναι αισιόδοξος,
ευμετάβολος όσο και αεικίνητος,
εγωιστής, ωμός, βάνουσος, ψυχρός,
κυνικός, κακοήθης, καχύποπτος,
κρυψίνους, οξύθυμος, ισχυρογνώμων,
αδιάλλακτος, δογματικός, αναισθητός,
κυκλοθυμικός, σοβαροφανής,
υποκριτής. Ένας εριστικός
ειρηνοποιός. Μεμψίμοιρος, οϊηματίας,
λογικός και παράλογος εν ταυτώ,
ψευδολόγος, δύσπιστος, ασυνάρτητος
και τακτικός, επίμονος, οξύνους και το
άκρον αντίθετον (στούρνος!), με
γενικώς ιδιόρρυθμον χαρακτήρα, αν και
το ακριβέστερον είναι η ΑΝΥΠΑΡΞΙΑ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ, επιβεβαιωμένη από
κυριολεκτικώς ασυμβίβαστες ιδιότητες,
τουτέστιν να είναι φιλόπονος και
φυγόπονος, ριψοκίνδυνος και
ψοφοδής, προνοητικός και
απερίσκεπτος, άσωτος και φειδωλός κ.τ.λ.

Η έλλειψις χαρακτήρος συνιστά κατά κάποιον τρόπον την παραφροσύνην, εντούτοις όμως ούτε και η «ασθένεια» αυτή περιγράφει πλήρως το εν λόγω άτομο, και εις την οποίαν περιγραφὴν δυνάμεθα ακόμα να προσθέσωμεν ματαιοδοξίαν, κουφόνοια και ευφυίαν, πονηράδα και δολιότητα, πολυπραγμοσύνη και φιλαυτία, δεισιδαιμονία, εκδικητικότητα, μνησικακία, αγνωμοσύνη, κενοδοξία, κακεντρέχεια, απιστία, αναιδεια, συκοφαντία, δωροδοκία, ανευλάβεια κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Αυτὸς εἶμαι λοιπὸν ἐγώ... Ἐγὼ ὁ αἰτῶν. Κύριε Υπουργέ, γνωρίζετε πολὺ καλὰ τὴ συνήθεια που ἔχουνε τὰ καθίκια νὰ προσποιούνται τὰ ανθοδοχεῖα. Ἐγὼ π.χ. κάθε φορὰ που ἀκούω ἕνα Σιντόνα (ξέρετε, ὁ μαφιόζος τραπεζίτης τοῦ Βατικανοῦ) νὰ μιλάει βέβαια γιὰ δικαιοσύνη καὶ ἠθική, καὶ ἀκούω κατὰ προέκτασιν τὸν ἴδιον τὸν Πάπα (δεν εἶναι φυσικὸς;) «βρε πούστη», λέω μέσα μου — καὶ με συγχωρεῖς γιὰ τὴ φράση μου — «σε ποῖον τὰ πουλὰς αὐτά;». Ὅχι βέβαια, σε μένα, που εἶμαι ἱκανὸς νὰ αγοράσω καὶ νὰ πουλήσω τῆς Παναγίας τὰ μάτια, οὔτε στὸν Κίσι, τὸν ἄλλο περίφημον ἐγκληματία πρωθυπουργὸ τῆς Ιαπωνίας καὶ τὸ διάδοχό του Τανάκα — ἄλλο τσανάκι κουμάσι κι αὐτὸς — καὶ στὸ συνεργάτη τοῦ Γιασουχίρο Νακασόνε καὶ στὸν ἀνθρωποφάγον αὐτοκράτορα Μποκάσα. Μήπως στὸν ἄλλο περίφημον μαφιόζο δικαστὴ τῆς Ἰταλίας; Ἡ στὸν ἀρχηγὸ τῆς ἀστυνομίας; Σε ποῖονε λοιπὸν τὰ λες αὐτά; Ἀν ὅλοι αὐτοὶ εἶχαν ὅπως ἐγὼ τὴν εἰλικρίνεια τῆς ουράς τοῦ σκύλου, θὰ μου ἀπαντοῦσαν ἀμέσως «ὄχι σε σένα, στὸ Μήτσο». (Ὁ Μήτσος εἶναι συγκρατούμενός μου, ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, με 22 καταδικές γιὰ κλοπές, διαρρήξεις, ληστείες, θὰ σὰς μιλήσω παρακάτω γι' αὐτόν). Καὶ ποῖα εἶναι τὴν ἀντίδραση τοῦ Μήτσου; Θὰ ἐπαναστατήσει; Ὅχι, δεν ἐπαναστατεῖ πια, τὸ θεωρεῖ ἀνθυγιεινὸ. Στὴ δική του ἀπάντηση βλέπουμε τὴ γενεσιουργὸ σκέψη τοῦ Σοσιαλισμοῦ, ἀλλὰ κυρίως τὴν ἀνυπερβλήτη ἀξία τῆς Ἰδιωτικῆς Πρωτοβουλίας, που ἀφορὰ καὶ τὴν οὐσία τῆς αἰτήσεώς μου: «Κάποια μέρα θὰ με ἀπολύσουνε, ἀλλὰ ἐγὼ θὰ συνεχίσω νὰ κλέβω, γιὰτὶ δεν βλέπω ἄλλο τρόπο δίκαιης κατανομῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος».

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, κύριε υπουργέ, τώρα που με γνωρίσατε καλὰ (ἐσωκλείω μάλιστα καὶ φωτογραφία μου ἀν φας καὶ προφίλ), μα τι λέω;... Εἶσαι, κύριε, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος που μπορεῖ νὰ πει: «ὦ, νὰ ἐπιτέλους ἕνα καθίκι

ΚΑΘΑΡΟ». (Καὶ ξέρουμε τώρα τι πα' νὰ πει «καθαρό»). Ἡ πρότασή μου εἶναι νὰ μου παραχωρήσετε ἀδεία ἰδρύσεως Ἰδιωτικῆς Φυλακῆς. Καὶ πρὶν με προλάβει κι ἐδῶ ὁ Ἀνιχνευτὴς τῆς Ἀλήθειας, δηλώνω ἀπὸ μόνος μου (σαν ἕνα καθίκι καθαρό) ὅτι στόχος μου δεν εἶναι μόνον — ὅπως ἴσως θὰ υποθέσατε — νὰ πιάσω τὰ πόστα, δηλαδή νὰ ἀποφύγω τὴ δική μου φυλάκιση που συναθροίζεται στα 365 χρόνια. (Μπορεῖ ὁ ἰδιοκτῆτης τῶν φυλακῶν νὰ εἶναι καὶ τρόφιμος;). Ἡ βασικὴ ἐπιδίωξή μου εἶναι τὸ ΚΕΡΔΟΣ, που στὴ συγκεκριμένη περίπτωση θὰ προκύψει ἀπὸ τὴν ἰδιωτικοποίηση τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας, τὸ ὁποῖο σημαίνει τὴν ἀνελέητη, ἐλεύθερη καὶ ἀνυπόκριτη ἐκμετάλλευση ἀνθρώπων ἀπὸ ἄνθρωπο...

Πρὸς Θεοῦ, κύριε υπουργέ, συγκρατηθεῖτε, μὴν ἀφεθεῖτε κι εσεῖς στὸν ἀνήθικο κατήφορο τῆς ἠθικολογίας, ἀμάν πια! Βλέπω τὰ τριχαῖα κεφάλια τῶν Ἀγίων Πατέρων νὰ υψώνονται πρὸς τὸ ταβάνι, δείχνοντας σε μας χαμηλὰ τὸ ἱερὸ ἀσπράδι τῶν ματιῶν τους. Εφιστῶ τὴν προσοχή σας σ' ἕνα πράγμα: Ὅλα τὰ ρούχα ἔχουνε τσέπες, ἐξὸν ἀπὸ τὰ σάβανα. Τὰ ράσα μάλιστα μεγαλύτερες. Καὶ διαρρηγνύουν τὰ ράσα τους. Πού ἀκούστηκε, λένε, ἕνας ἄνθρωπος νὰ ἀγωνίζεται νὰ μετατρέψει τὴ θλίψη σε χρῆμα; Μέσα στὴν κάμαρα με τὸ φέρετρο τῆς μάνας τους ἀκούγονται ἀναφυλλητά, ὑπάρχει λύπη, ὑπάρχει ἀβάσταχτος πόνος. Νὰ ὅμως που τώρα ξαφνικὰ πετάγεται ἡ θριαμβευτικὴ παραφωνία τοῦ μοναδικοῦ ουροδοχείου που δεν προσποιεῖται τὸ ανθοδοχεῖο: «Αὐτὸ εἶναι: Θὰ ἰδρῶσω Ἰδιωτικὸ Νεκροταφεῖο». (Τὸ ἔχω σκεφτεῖ κι αὐτό). Κι ἐνῶ γίνεται ἡ ἐκφορὰ με τὴν πρέπουσα λογοτεχνικὴ συμπάρσταση καὶ συμμετοχή, ὁ ἄνθρωπος ἔχει κιόλας ἀρχίσει νὰ κάνει λογαριασμούς: Παραγωγή, κατανάλωση, διαφήμιση. Ἡ ἔκτασις τοῦ νεκροταφείου σε σχέση με τὴ θνησιμότητα τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ γενικὸ βέβαια μέσο ὅρο ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. Ἐχουμε ὕστερα ἀποσυνθετικά φάρμακα, λιπάσματα... Μάλιστα, καὶ λιπάσματα! Διότι, ἀν π.χ. τὸ ἔδαφος ἔχει πολὺ ἀσβέστιο, τὰ κρέατα τῶν ἀνθρώπων ἀργοποροῦν νὰ σαπίσουν καὶ ἤδη, ἐδῶ που τὰ λέμε, τὰ καθιερωμένα τρία χρόνια τῆς μετακομιδῆς τῶν οστῶν εἶναι πολλὰ, εἶναι πάρα πολὺς ἀνενεργὸς χρόνος γιὰ μιὰ ἐπιχείρησι σαν αὐτή: «ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ Ἡ ΞΑΠΛΑ» - δε βρίσκετε;

Μα ἐπιτέλους κύριε Υπουργέ τῆς Σοσιαλιστικῆς Κυβερνήσεως, ξέρετε

κάποιον ἱεραπόστολο ἢ νομοθέτη που νὰ μπορεῖ νὰ χαράξει τὰ ὅρια τῆς ἸΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ; Ἐχουμε, λόγου χάρι, δυο πολῖτες που ἐπιθυμοῦν νὰ πιουν ἕναν καφέ καὶ νὰ παίξουν ἕνα ταβλάκι ἢ μάλλον νὰ διακυβεύσουνε τὸν καφέ τους στὸ τάβλι. Αὐτὴ εἶναι ἀπὸ μέρους τους μιὰ στοιχειώδης ροπή πρὸς τὸ κέρδος, που θὰ τὴν ἐκμεταλλευστεῖ ἕνας τρίτος που θὰ ἀνοίξει γωνιακὸ καφενεῖο. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἄνθρωπος, ὅπως ξέρουμε, εἶναι τὸ μόνον ζῶον με τὴ σατανικὴ ἱκανότητα νὰ εφευρίσκει ἀνάγκες, ορίστε που τὸ ἀπλὸ καφενεῖο γίνεται σύντομα πολυεθνικὴ αὐτοκρατορία, γιὰ νὰ φτάσουμε χωρὶς πολλὰ λόγια, σε αὐτὸ τὸ κακόηχο «Ἐκμετάλλευση Ἀνθρώπων ἀπὸ Ἀνθρώπο». Διότι ἀπὸ τὸ καφενεῖο ἀρχίζουν ὅλες οἱ κοινωνίες τὴν ἀνοδὸν πρὸς τὸν πολιτισμὸ καὶ θὰ διαβάσετε, υποθέτω, ὅτι στὴ Μόσχα ἰδρύθηκε — γιὰ νὰ κάνουμε ἀρχή — τὸ πρῶτον ἰδιωτικὸ καφενεῖο με τὸ ὄνομα, λέει «Ρουσκ. Τρακτίρ». Αφήστε τὰ παιδάκια, λέω ἐγὼ, συγαροῖδασι τι ποιοῦσι... Μοιραίως θὰ ἐρθουν στα λόγια τῶν μεγαλυτέρων τους, ὅπως τοῦ κεφαλαιοκράτη Ἀνιέλλι: «Χωρὶς τὸ κεφάλαιο δεν ὑπάρχει δημοκρατία». (Ἄστα νὰ πάνε στὸ διάολο. Ἐχασες τὴ ζωὴ σου, προσπαθώντας νὰ βρεῖς τὴν ἰσορροπία σου ἀνάμεσα στὸ Ἄτομον καὶ στὴν Ομάδα). Ὅσο γιὰ μένα, πιστεῶ — ὄχι ἐπειδὴ εἶμαι σκυλόψαρο, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ λέει ὁ κοινὸς νους τοῦ Μήτσου — ὅτι τὰ πάντα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν Ἰδιωτικὴ Πρωτοβουλία, ἀκόμα κι ὁ Κομμουνισμός. Μόνον δηλαδή ὁ ἱκανὸς κλέφτης, ὁ καλντεριμιτζῆς, ἡ ἀσπρορροχού, ὁ πορτοφολάς, μπορεῖ μιὰ μέρα νὰ κάνει πραγματικότητα τὸ σοσιαλιστικὸ ὄνειρο. Γιὰ τὴν ὥρα καὶ ποῖος ξέρει γιὰ πόσον καιρὸ ἀκόμα, ἡ Ἀστυνομία ΟΦΕΙΛΕΙ νὰ κερδίζει τὴ μάχη τῆς με τὸ Μήτσο ἐνῶ με τὸν πρόεδρον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ΟΦΕΙΛΕΙ νὰ τὴ χάνει...

Σὰς σηκώνεται ἡ τρίχα, ε; Θυμώνετε; Με τὸν ἐπόπτη τῶν δρόμων νὰ θυμώνετε καὶ ὄχι με αὐτόνε που φωτογραφίζει τὸ δρόμο. (Ρε δεν πατε στὸ διάολο, στὸ κάτω τῆς γραφῆς, που τὰ βάζετε πάντα με τὸ φωτογράφο;). Ορίστε καὶ ὁ κύριος Ρήγκαν, μιὰ καὶ κάναμε λόγο γι' αὐτόνε: Πουλᾷ ὅπλα στὸν ἐχθρό του, ὕστερα πουλάει μυστικὲς πληροφορίες στὸν ἐχθρό του ἐχθροῦ του γιὰ νὰ κάνει μετὰ ἐπενδύσεις στὴ Νικαράγουα. Κι ὅταν τὸ πράγμα βγαίνει στὴ φόρα καὶ οἱ ομοτράπεζοι ἀναγκάζονται πια νὰ ἀγανακτήσουν, «τι νὰ κάνουμε;» λέει, «αὐτὰ ἔχει τὸ ἐμπόριο». Ἀπάνω δώ

όμως (όπως γνωρίζετε) του χυμάει κάποιος από το Νεκροταφείο Πεσόντων Υπέρ Πατρίδος: «Μα τι λες, βρε πούστη, με συγχωρείς για τη φράση μου; Εσύ δεν ήσουνα που μας έλεγες για τα Ιδανικά, την Πατρίδα, τη Θρησκεία, την Οικογένεια και όλα αυτά;». Κοντεύουν να αρπαχτούνε, όταν (όπως γνωρίζετε) μπαίνει στη μέση ο υπουργός της Δικαιοσύνης, όχι εκείνος του διαρρήκτη του Νίξον, ο άλλος: «Μην τον παρεξηγείς παιδί μου, τον Πρόεδρο. Όταν υπέγραφε βρισκόταν υπό την επήρεια φαρμάκων». Μόνο ο ομόλογός του της Γαλλίας, αξιότιμος Albin Chalandon (Le Nouvel Observateur, Οκτωβρίου 1986) είναι αυτό που λέγαμε ένα καθίκι καθαρό: «Δεν έχω ιδεολογία. Ενεργώ σε συνάρτηση με τις περιστάσεις». Οι ιδεολογίες είναι για την πλεμπάγια, από το στόμα μου το πήρες Albin, δεν έκανες καλά να με διακόψεις. Προσγειωθείτε, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, προσγειωθείτε, αλλά να προσδεθείτε. Διότι εγώ δεν προσκομίζω, όπως θα μπορούσα, πιστοποιητικά ευποίας και παράσημα που έχω άφθονα. Είμαι ένας ρεαλιστής. Όρασις, ακοή, γεύσις, όσφρησις, αφή κτηνώδεις. Ας έχω και σοροκάδα, άμα δω μπροστά μου ένα κάρο, λέω «αυτό είναι κάρο» και δεν με ενδιαφέρει τώρα με τι μοιάζει (οπότε σιγά σιγά θα αρχίσω να βλέπω το ομοίωμά του) ή τι θα μπορούσε και τι θα έπρεπε να είναι (οπότε θα πάθαινα στραβισμό και θα έβλεπα το κάρο αλλού). Όταν π.χ. το εργοστάσιο σαπυνοποιίας του Ντάντσιγκ στέλνει τηλεγράφημα στο Άουσβιτς και στο Νταχάου «ΜΑΣ ΤΕΛΕΙΩΣΑΝΕ ΤΑ ΠΤΩΜΑΤΑ - ΣΤΟΠ», στοπ λέω κι εγώ, γιατί ανατριχιάζετε; Αν υπάρχει ηθικό ζήτημα —όπως λέτε— υπάρχει μέχρι τη δολοφονία, μέχρι εκεί δηλαδή που στήθηκε το Νταχάου. Μπορεί να είναι ένοχο το Νταχάου (δεν ξέρω, δεν ανακατεύομαι στα ιδεολογικά, τα πολιτικά και τα θρησκευτικά σας), αλλά το εργοστάσιο σαπυνοποιίας τι φταίει; Ποιος ο λόγος, μετά το Νταχάου —μα ποιος ο λόγος!— να πάει χαμένη πολύτιμη πρώτη ύλη όπως είναι το κρέας, το ζωικό λίπος, τα κόκαλα, τα δόντια, τα μαλλιά, τα νύχια, το πετσί; Καλώς ή κακώς, η «Πρώτη Ύλη» δολοφονήθηκε, πάει τέλειωσε — άλλο κεφάλαιο τώρα. Πρέπει να την πετάξουμε στα νεκροταφεία; Κύριε Υπουργέ, Προ πολλού ο ανθρώπινος πόνος, συμπεριλαμβανομένης και της υπαρξιακής αγωνίας έχει γίνει πηγή πλουτισμού —και χωρίς να λαβαίνουμε υπόψη μας την έκταση της νοθείας. Όπως είναι λοιπόν φυσικό, εμείς εδώ δεν αρκούμαστε πλέον εις τα καφενεία.

(Πφ!). Γι' αυτό κι εγώ —μία μεγαλοφυΐα στον επιχειρησιακό τομέα που ξεκίνησε φτωχαδάκι από τον Ασπρόπυργο— συνεχίζοντας την παράδοση, αλλά και ταυτόχρονα ανταποκρινόμενος στο κάλεσμα της κυβερνήσεώς σας για επενδύσεις, εισηγούμαι σήμερα την εξαγωγή μεταλλεύματος από την ως τώρα απελπιστικώς αδρανούσα Τιμωρία του Εγκλήματος και το Σωφρονισμό των εγκλειστών. Με πιο απλά και καθαρά λόγια, εισηγούμαι εκείνην την από αρχαιοτάτων χρόνων αξιοποίησιν των σκλάβων, της οποίας σας είναι βεβαίως γνωστά τα κολοσσιαία έργα που επετέλεσε ανά τους αιώνες και η οποία —άγνωστο για ποιους ακριβώς λόγους— ανεκόπη με την Οικουμενικήν Συνθήκην των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 1948. Συμφώνως με πολύ πρόχειρους υπολογισμούς μου, υπάρχουν σήμερα εις τον κόσμο εξήμισι εκατομμύρια ποινικοί κρατούμενοι. Εάν προσθέσουμε εις τον αριθμόν αυτόν τους πολιτικούς κρατούμενους και τους αιχμαλώτους πολέμων (που και γι' αυτών τα δικαιώματα έχει προβλέψει —τρομάρα της— η Συνθήκη της Γενεύης) τότε θα διαπιστώσωμεν ότι μέγα μέρος της ανθρωπότητας είναι φυλακισμένο. Αυτό μπορεί να είναι θέμα της Θεολογίας ή της Φιλοσοφίας ή δεν ξέρω τι άλλο, πάντως όχι της Οικονομικής Επιστήμης, του Εμπορίου και της Τεχνολογίας, επομένως εμένα δεν με αφορά. Εγώ σκέπτομαι όπως ακριβώς ένα εργοστάσιο σαπυνοποιίας, στα περίχωρα του Νταχάου: Αν αξιοποιούσαμε το τεράστιο αυτό δυναμικό, τότε όχι μόνο το παγκόσμιο οικονομικό πρόβλημα θα είχαμε λύσει (το άλλο τρίτο της ανθρωπότητας, λέει, πεινάει) αλλά θα περισσεύε δραστηριότητα και για άχρηστα έργα, όπως ο Παρθενώνας. Βεβαίως, κύριε Υπουργέ της Δικαιοσύνης, η αξιοποίηση των σκλάβων είναι και αυτή θέμα του ιδιωτικού τομέα και στο μέτρο που απελευθερώνεται αυτός από τον κρατικό παρεμβατισμό και τις από καθέδρας ηθικές εντολές των τριχαιών. Αν σήμερα στην Ελλάδα έχετε φερειπείν είκοσι χιλιάδες κρατούμενους, γνωρίζετε πόσο βαριά είναι η επιβάρυνση του (υπακούοντος στις διάφορες Συνθήκες των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) προϋπολογισμού, και ταυτόχρονα πόσο δύσκολα γίνεται αποδεκτή από το κοινωνικό σύνολο, το οποίο ποτέ δεν θα πάψει να θεωρεί τους καταδίκους ως καρκινώματα που κοπροσκυλιάζουνε τζάμπα. Ποτέ λοιπόν δεν είναι αργά για ένα «Ρούσκιν Τρακτίρ».

Δεν ισχυρίζομαι βέβαια ότι έχω αυτή τη

στιγμή τη δυνατότητα ως ιδιοκτήτης φυλακής να εγκαθιδρύσω επιχείρηση με 20 χιλιάδες μονάδες, μολονότι —δε σας το κρύβω— το όνειρό μου είναι να επεκτείνω τις επιχειρήσεις μου μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα σε μια «Αλυσίδα Ιδιωτικών Φυλακών». Προς το παρόν διαθέτω έκταση 12 στρεμμάτων και με κτιριακή βάση παλαιό μου ορνιθοτροφείο και χοιροστάσιο, που καταστράφηκαν με την τελευταία κακοκαιρία και τα οποία βέβαια θα ανακαινιστούν, μπορώ να στεγάσω 250 έως 300 μονάδες λιγότερες από γουρούνια, τουτέστιν χίλιους ανθρώπους.

Θα μπορούσα εδώ, όσον αφορά το χοιροστάσιο, να χρησιμοποιήσω τον όρο «αναπαλαιώσεις», αφού όλοι ξέρουμε ότι ο χοίρος και όχι η κότα είναι το ζώο που μοιάζει περισσότερο με τον άνθρωπο: έχει τις ίδιες συνήθειες, τις ίδιες αρρώστιες και, κυρίως, την ίδια αντίδραση υπό συνθήκες στερήσεως της ελευθερίας. Παρά ταύτα όμως να είστε βέβαιος ότι θα εξασφαλίσω για τους ανθρώπους συνθήκες ανθρωπινότερες, με βάση τα ψηφίσματα του Ο.Η.Ε., αλλά με μίαν λεπτήν προϋπόθεσιν: να μην επιτρέψω ποτέ να αναπτυχθεί η δεσμοτηριοφιλία, εις τρόπον ώστε το δεσμοτήριο να καταντήσει τεμπελχανείο. (Περισσότερο να σας θυμίσω ότι η ψώρα της δεσμοτηριοφιλίας είναι ευρέως διαδεδομένη σε μας τους Έλληνες, ίσα ίσα επειδή λατρεύουμε την ελευθερία). Υποβάλλω λοιπόν συνημμένως το αρχιτεκτονικόν σχέδιον της αναπαλαιώσεως του χοιροστασίου με βάση το πανοπτικόν του Bentham. Όσον αφορά τους βασικούς όρους που θα αναλυθούν αλλού, αναλαμβάνω την επιχείρηση με αντάλλαγμα το 50% του συνολικού ποσού που το Κράτος δαπανά για λειτουργία και συντήρηση μιας αντίστοιχης φυλακής. Εδώ θα με ρωτήσετε: «Και πώς θα τα βγάλεις πέρα εσύ, και μάλιστα με κέρδος, τη στιγμή κατά την οποίαν δεν τα βγάζει το κράτος;». Αα, συγγνώμην, κύριε Υπουργέ, αλλά δεν την περίμενα από Σας μια τέτοια ερώτηση: Δηλαδή τόσην ώρα μιλάω στο ντουβάρει;

Εν πάση περιπτώσει, τα σχετικά άρθρα του Σωφρονιστικού Κώδικος «περί εργασίας και απασχολήσεως των κρατουμένων» (ΚΕΦ. Δ' 53-59) βασίζονται επί της χριστιανικής αρχής «ει τις ου θέλει εργάζεσθαι, μηδὲ εσθιέτω», πράμα που σημαίνει μονοκούβεντα ότι ο άνθρωπος πρέπει να βγάζει το ψωμί του και ο φυλακισμένος τη φυλακή του... Διότι στην αντίθετη περίπτωση ο ίδιος ο Μήτσος —ως λαός— θα του πει αγανακτισμένος (του κρατούμενου):

«Βρε πούστη, και με συγχωρείς για τη φράση μου, δε φτάνει που μας κατάκλεψες, θες από πάνω και να σε ταΐζουμε;».

Η αυτοσυντήρηση έτσι της επιχείρησης (Self Supporting) ικανοποιεί παράλληλα και τη λαϊκή απαίτηση για δικαιοσύνη και τιμωρία του εγκλήματος. Και αφού τίθεται η διπλή αυτή και θεμελιώδης προϋπόθεση, η Α.Ε. Σωφρονιστική Επιχειρήσεις προσδοκά τα κέρδη της, ανάλογα με τον Σ. Κώδικα που θα εφαρμόσει με αυστηρότητα και συνέπεια. Και στο σημείο αυτό, κύριε Υπουργέ, δεν πρέπει να ξεχνάτε τις απεριόριστες, όπως είπαμε, δυνατότητες που μας προσφέρει η κάθε μονάδα (ανθρώπινη): από σαπουνοποιία και βυρσοδεψία, έως αγωνία θανάτου που εκφράζεται στη θρησκευτική καταφυγή, ευμενέστατο επακολούθημα κέρδους... (Να φανταστείτε ότι ο Μήτσος τις εκκλησίες τις ονομάζει Υ.Τ.Υ. - Υποκατάστημα Τραπέζης Υψίστου. 'Η μήπως δεν πήρατε χαμπάρι τι έγινε με την Εκκλησιαστική Περιουσία;).

Εκτός όμως αυτών, στόχος μου είναι να συμπίεσω το κόστος λειτουργίας της φυλακής στο ελάχιστο και να καρπώνομαι τη διαφορά. (Επισυνάπτω λεπτομερές ανάλογον σχέδιον).

Για να είμαι όμως ειλικρινής, όπως εξ αρχής δήλωσα, υπάρχει κάτι σημαντικό, εις το οποίο προσβλέπω με αισιοδοξίαν: Η διάκρισις των εγκλείστων σε πλούσιους και πτωχούς. Και όσον αφορά τους πτωχούς, μπορούμε ως Κράτος ή ως Ιδιωτική Επιχειρήσις να τους παρέχωμεν στέγην και φαγητό, ώστε να δούμε τι θα γίνει (ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος), αλλά γιατί εις τας φυλακάς να γίνεται το αυτό και με τους ευπόρους; Μα το Θεό, αυτό δεν το καταλαβαίνω. Εσείς, χριστιανέ μου, δεν εισπράττετε ούτε τα έξοδα διαμονής τους! Είναι τόσον παράλογον αυτό, ώστε συνεπικουρούμενος και από την οργήν του Μήτσου με υποχρεώνει να δηλώσω ευθύς εξ αρχής ότι θα τους πω το αίμα: Με βάση πάντως τις σημερινές νεοφιλελεύθερες αρχές της διεθνούς οικονομίας, θα δύνανται ούτοι να εξαγοράζουν, όχι μόνον την φυλακή τους, αλλά και τη ζωή τους. Ανάλογη εις το πολλαπλάσιον εξαγορά θα γίνεται και όσον αφορά τας ανέσεις των, όπως ανάγνωσις εντύπων, ελευθερότερη αλληλογραφία και επισκέψεις, θέρμανσις, τηλεόρασις, περίπατος, φαγητόν, μεταγωγή εις θεραπευτήρια και ακόμα εξαγορά των ξυλοδαρμών, της καταναγκαστικής

εργασίας, των διαστάσεων του κελλίου και τα λοιπά και τα λοιπά.

(Εξυπακούεται εδώ ότι ο Σ. Κώδικας αφήνεται κι αυτός στην Ιδιωτ. Επιχείρησιν, ώστε ο καλύτερος να προκύπτει σαν αποτέλεσμα ανταγωνισμού και η φυλάκισις υπ' αυτόν να πληρώνεται ακριβότερα).

Και πάλι θα με ρωτήσετε, το ξέρω: «Και τι θα γίνεται με τους φτωχούς;». Ακούστε, κύριε Υπουργέ: Ημείς φροντίζομεν όπως βρίσκουν το μάξιμουμ της χαράς εις την ποικιλίαν της λύπης, καθώς άλλωστε εν γένει συμβαίνει σε αυτούς. Το θεμέλιον της ευτυχίας των είναι: Εναλλαγαί δυστυχίας...

Γι' αυτό και εν κατακλείδι πιστεύω ότι η τοιαύτη διακριτική μεταχειρίσις των εγκλείστων αποτελεί συνάμα κρηπίδωμα του σωφρονισμού.

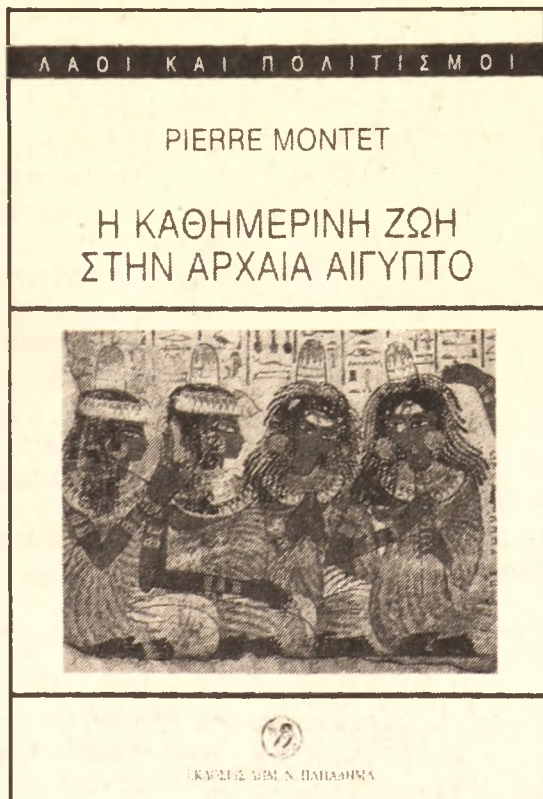
Μετά τιμής

— Υπογραφή πολύ δυσανάγνωστος

Υστερόγραφο: «Αν ο Άγιος Γεώργιος ήθελε να μη ξαναγεννηθεί το κακό», είπε ο Μήτσος, «θα χτυπούσε το Δράκο στ' αρχίδια...».

Παντελής Καλιότσος

Νέες Εκδόσεις

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΗΜ. Ν. ΠΑΠΑΔΗΜΑ
Ιπποκράτους 8 τηλ. 36.27.318

Φυσικά, ο Κ.Θ. Δημαράς ε-
γνώριζε την «προφητεία» του
Νιρβάνα, για τον οποίο έχει
γράψει: «είχε την τάση να κά-
νει πνεύμα με κάθε τι, ν' αγγί-
ζει ελαφρά και τα πιο επίσημα
θέματα...» (Ι.Ν.Λ., β', 156). Πε-
ριφρονούσεν άλλωστε ο Δη-
μαράς γενικώτερα ολόκληρη
τη γενιά του Παπαδιαμάντη,
όπως και τον ίδιο: «Η γενιά
που τιμούσε τον Σουρή για
(sic) μεγάλο ποιητή, επόμενο
ήταν να τιμήσει για μεγάλο
πεζογράφο τον Παπαδιαμάν-
τη»!

του Μ. Γ. Παρλαμά

Ὅσοι παρακολουθοῦν — ἔστω καὶ «δια τοῦ κανθοῦ» — τὰ λογοτεχνικά μας πράγματα γνωρίζουν πῶς σήμερα ἡ φήμη τοῦ Παπαδιαμάντη ἀποκαταστάθηκε. Πλήθος νεώτεροι κριτικοὶ καὶ ποιητὲς ἀκοῦν ἀπὸ κάθε φράση τοῦ τοὺς κτύπους ἐνὸς γενναίου ποιητικοῦ σφυγμοῦ. Καὶ πλήθος ἐκδόσεων κατὰ τὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια ἐπαλήθευσαν τὴν προφητεία τοῦ Νιρβάνα καὶ τῆς γενιᾶς τοῦ — προφητεία ποὺ ἦταν ἐπόμενο νὰ ἀγνοῇσιν ἢ νὰ μυκτηρίσιν ὁ ἱστορικὸς τῆς λογοτεχνίας μας. Εἶναι, πράγματι, γνωστὸ πῶς ἐκεῖνος ποὺ βρῆκε μιαν ἀλήθεια 24 ὥρες πρὶν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, θεωρεῖται ἀπ’ αὐτοὺς ἐπὶ 24 ὥρες τρελλός...

Η αποκατάσταση της κριτικής του Παπαδιαμάντη είναι πια γεγονός. Έμεναν ακόμη η κριτική αποκατάσταση των κειμένων του και η «μνημειώδης εθνική έκδοσις» που ονειρεύτηκε πριν από 82 χρόνια ο Νιρβάνας. Αυτήν επραγματοποίησε τώρα ο Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος! Όσοι διστάζουν να το παραδεχθούν εξαιτίας της λέξεως «εθνική», ας θυμηθούν τη σολωμικήν ερμηνεία της λέξεως.

✿ ✿ ✿

Αν και περιπαθής ψυχογιός του Παπαδιαμάντη, ο Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος, μπορεί να είναι και ψυχρός, θηρευτής της αλήθειας, επιστήμονας. Χρόνια τώρα με πλήθος μελέτες, που έβλεπαν το φως παράλληλα με τους προηγούμενους 4 τόμους των *Απάντων*, αποκαθαίρει τα κείμενα αναζητώντας με υπομονή τις πηγές τους και αφαιρώντας απ' αυτές την «θολόν» που τις κατακλύζει ενίοτε, ενώ συγχρόνως με γνώση, δύναμη και χιούμορ εξουδετερώνει «τας επαγωγάς των απίστων» (*Δαιμόνιο Μεσημβρινό*). Έτσι γνωρίζουμε πια τα ενδότερα του εργαστηρίου του, απ' όπου, επιτέλους, αναδύθηκε και ο πέμπτος και τελευταίος τόμος, λιτός, τίμιος και αποκαλυπτικός.

Ὅσοι παρακολούθησαν ἀπὸ κοντὰ τον ερευνητικὸν ἀγῶνα του Ευβοῆως φιλολόγου καὶ γνώρισαν τὴν ἐντασὴ καὶ τὴν ἐκτασὴ του μόχθου του, θα γνωρίζουν ἰσῶς πως

[illegible]

Η πρώτη σελίδα από το αυτόγραφο του διηγήματος «Τ' Ἀερικό στο δέντρο» (1907), τόμος 5, σελ. 521: φιλολογική έκδοση τόμος 4, σελ. 211.

μαζί με την εμφάνιση του 5ου τόμου, όπου συγκεντρώθηκαν τα παραλογοτεχνικά κείμενα του Παπαδιαμάντη, παρουσιάσθηκαν και άσχημες συνέπειες, περαστικές ευτυχώς, της ωραίας θυσίας του φιλολόγου, που, ακολουθώντας πιστά το προαιώνιο παράγγελμα της ανένδοτης έρευνας fiat veritas, pereat vita (το αληθινό να βγει στο φως ή η ζήση ας γίνει στάχτη!), έφτασε στους προθαλάμους των νοσοκομείων αφού εθεράπευσε τα «νοσούντα χωρία» των έργων του ψυχοπατέρα του...

Την αξία της φιλολογικής προσφοράς του Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλου είναι δύσκολο να εκτιμήσει ο κοινός αναγνώστης των πέντε τόμων της «εθνικής» εκδόσεως του «Δόμου». Οι πρόλογοι του συνεσταλμένοι και απαλλαγμένοι από τα ίχνη του «εγώ»,

δεν φανερώνουν τον μόχθο του. Όμως την «ποίησιν των χειρών αυτού» αναγγέλλει το *Κριτικόν Υπόμνημα* με τα ιερογλυφικά του. Η παράθεση κριτικού υπομνήματος ήταν ένα πραγματικό κατόρθωμα (βλ. όσα ο Ν.Δ.Τ. γράφει σχετικά στον Α' τόμο, σελ. κ' -κα'). Εκεί ο έμπειρος αναγνώστης παρακολουθεί σελίδα προς σελίδα τον αγώνα της κριτικής αποκατάστασης και μπορεί, συγκρίνοντας την έκδοση του «Δόμου» με τις προηγούμενες, να συμπεράνει για την αξία της κάθε μιας. Ο νέος εκδότης του Παπαδιαμάντη κατόρθωσε να προσφέρει με τρόπο επιστημονικό, δηλαδή πειστικό, γνήσια κείμενα στους θαυμαστές της Βασιλικής Δρυός των γραμμάτων μας, στον ήσκιο της οποίας κατά τους τελευταίους καιρούς καταφεύγουν όλο και περισσότεροι, όπως γυρνούνε στις παλιές φωλιές τα χελιδόνια...

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ
Ενάντια στο ρεύμα
(Ιδεολογία και πολιτική στη
μεταδικτατορική Ελλάδα)
Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1988

Έχει θέση η ιδεολογία στην πολιτική, την επιστήμη, τη φιλοσοφία; Μπορεί να συμβάλει στην αξιολόγηση και στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων; Το φαινόμενο του πλήρως ιδεολογικοποιημένου ατόμου στις σύγχρονες κοινωνίες, του homo ideologicus, πώς μπορεί να αξιολογηθεί;

Σε τέτοιας μορφής ερωτήματα απαντά το βιβλίο, που αντιμετωπίζει κριτικά την ιδεολογική σκέψη και, προσεγγίζοντας τον Πόπερ, αμφισβητεί το κύρος της διαλεκτικής. Απ' αυτή τη σκοπιά περιγράφει τη μαρξιστική ιδεολογία και τα προβλήματά της, ενώ αναφέρεται στη σχέση των διανοούμενων με την πολιτική, ιδιαίτερα στη μεταδικτατορική Ελλάδα.

ΛΑΝΤΙΣΛΑΒ ΜΝΙΑΤΣΚΟ
Η Γεύση της εξουσίας

Μετάφρ.: Λεωνίδας Χατζηπροδρομίδης
Εκδόσεις Γνώση, Αθήνα 1988

Εκεί που τελειώνουν οι ύμνοι για τον υπαρκτό σοσιαλισμό αρχίζει το βιβλίο του Μνιατ-

σκο που περιγράφει την καθημερινότητα της εξουσίας και την απληστία που νιώθουν αυτοί που την κατέχουν.

Σήμερα, με τις προσπάθειες που γίνονται για μεταρρυθμίσεις στο χώρο του υπαρκτού σοσιαλισμού, το βιβλίο, γραμμένο σαν ένα ζωντανό ρεπορτάζ, αποκτά μια συγκλονιστική επικαιρότητα. Γράφτηκε το 1967, και ενώ ήταν έτοιμο να εκδοθεί στην Τσεχοσλοβακία, ο συγγραφέας, ανταποκριτής τότε στο Βιετνάμ, έμαθε ότι απαγορεύτηκε με εντολή του προέδρου Νοβότνυ, γιατί αναγνώρισε τον εαυτό του στον απρόσωπο «μεγάλο άνδρα» - πανίσχυρο φορέα μιας παντοδύναμης εξουσίας. Έχασε μάλιστα την τσεχοσλοβακική ιθαγένεια και αναγκάστηκε να ζει από τότε στο εξωτερικό.

ΓΙΑΚΟΜΠ ΒΑΣΕΡΜΑΝ

Το χρυσάφι της Καχαμάλκα
Μετάφραση: Α.Ι. Τσίτσουβιτς
Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 1988

Ένα ιστορικό διήγημα από την εποχή της Κονκίστα, της κατάκτησης δηλαδή της Νότιας Αμερικής από τους Ισπανούς. Θέμα του είναι η κατάλυση της αυτοκρατορίας των Ίνκας στο Περού, από μια χούφτα τυχοδιώκτες υπό τον

Φραντσέσκο Πιζάρο το 1532. Σε πρώτο πρόσωπο —αφηγητής είναι ένας φανταστικός αυτόπτης μάρτυρας, «ο ιππότης και κατοπινός μοναχός Ντομίνγκο ντε Σορία Λούτσε» — ο Βάσερμαν περιγράφει λεπτομερώς την εισβολή στο Περού, τη μάχη της Καχαμάλκα, όπου ελάχιστα Κονκισταδόρες κατέσφαξαν το στρατό του Αταχουάλπα και πέτυχαν τη φυλάκιση του υπέρτατου άρχοντα των Περουβιανών, τον εξευτελισμό και τη δολοφονία του. Εκείνο που απασχολεί το συγγραφέα είναι η σύγκρουση δυο εκ διαμέτρου αντίθετων πολιτισμών και το δραματικό αποκορύφωμά της, η εκθεμελίωση καταστροφή του ενός.

STEPHEN HAWKING

Το χρονικό του χρόνου
Μετάφραση: Βασίλης Ξανθόπουλος
Εκδόσεις Κάτοπτρο, Αθήνα 1988

Υπήρξε αρχή του χρόνου; Θα υπάρξει τέλος; Το Σύμπαν είναι απεριόριστο ή έχει όρια; αν ναι, ποια είναι αυτά; Μέσα από την εξέταση αυτών των θεμελιωδών ερωτημάτων ο Hawking ανασκοπεί τις μεγάλες θεωρίες για το Σύμπαν, και μας πληροφορεί για όλα τα άλυτα προβλήματά τους, τα παράδοξα και τις αντιφάσεις τους. Περιγράφει τις κοσμολογικές αντιλήψεις του Αριστοτέλη και εξηγεί με απλό τρόπο και μεγάλη προσοχή το περιεχόμενο των ανακαλύψεων του Γαλιλαίου και του Νεύτωνα. Μας οδηγεί βήμα προς βήμα στη γενική θεωρία της σχετικότητας του Αϊνστάιν (που αφορά τα πολύ μεγάλα αντικείμενα του Σύμπαντος, όπως οι πλανήτες, τα άστρα και οι γαλαξίες) και στη συνέχεια στην άλλη μεγάλη θεωρία του αιώνα μας, την κβαντική μηχανική (που αφορά τα πολύ μικρά αντικείμενα του Σύμπαντος, όπως τα ηλεκτρόνια, οι πυρήνες και τα άτομα). Περιγράφει επίσης τη διεθνή προσπάθεια των ημερών μας να συνδυαστούν αυτές οι θεωρίες με μια ενιαία κβαντική θεωρία της βαρύτητας που θα φωτίσει όλα μυστήρια παραμένουν σκοτεινά, και μας εξηγεί γιατί ο ίδιος πιστεύει πως δεν απέχουμε πολύ από τη στιγμή της μεγάλης σύνθεσης.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΑΛΑΒΕΡΑΣ

α. Οδοστρωτήρας
Γ' έκδοση
β. Γωνίες και όψεις
Β' έκδοση
Εκδ. Ροές, Αθήνα 1988

Από τους χαρακτηριστικότε-

ρους εκπροσώπους των λογοτεχνικών κύκλων της Θεσσαλονίκης, ο Τηλέμαχος Αλαβέρας έχει στο ενεργητικό του ένα αρκετά σημαντικό λογοτεχνικό έργο, από το 1952, όταν εξέδωσε το πρώτο βιβλίο του («Τ' αγρίμια του άλλου δάσους» — διηγήματα εμπνευσμένα απ' την εθνική αντίσταση) ως σήμερα. Διηγήματα, δοκίμια, μελέτες, θέατρο και μυθιστόρημα αποτελούν το αντικείμενο της ενασχόλησής του.

Φέτος επανεκδόθηκαν δυο απ' τα χαρακτηριστικότερα έργα του: Ο «Οδοστρωτήρας», μυθιστόρημα που πρωτοεκδόθηκε το 1963, και η συλλογή διηγημάτων «Γωνίες και όψεις» που το 1985, όταν είχε πρωτοκυκλοφορήσει, τιμήθηκε με το βραβείο Κ. Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών.

ΛΕΛΗ ΜΠΕΝ

Όρα ζωής
Εκδ. Εγνατία, Θεσσαλονίκη 1988

Ποιητική συλλογή. Δείγμα γραφής:

«Ίσως η τελευταία απειλή / Η νύχτα ζυγώνει / Έτοιμος να τραβήξω απ' τα / σύννεφα τους διπλωμένους αέρηδες / Έτοιμος να σε ξαναδώ».

Η συνάντηση

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΥΚΙΑΣ

Γεια σου Καρακώστα
Εκδ. Επικαιρότητα, Αθήνα 1988

Δείγμα γραφής:

«Οι συννεφιασμένες μέρες / κεντούν τη θλίψη στα παραθύρια μας. / Οι μνήμες των περασμένων ανοίξεων / έχουν χαθεί στα καπνισμένα φύλλα / παλιών τετραδίων (...) / Ποιο μήνυμα να σου στείλω. Και πώς; / Τα περιστέρια γύρισαν πίσω με μουσκεμένα / φτερά. Κι ο Παρθενώνας / προβάλλει βαρύς στον ορίζοντα».

(Στιγμές καθημερινού Νοεμβρίου).

Ο ποιητής επιστρέφει στην Ελλάδα μετά από χρόνια αυτοεξορίας

ΜΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΑΙΝΙΩΝ

Η αστική, μη κερδοσκοπική εταιρεία STUDIO συστάθηκε πριν από δυόμισι, περίπου, χρόνια, προκειμένου να διαχειριστεί τις ταινίες του γραφείου STUDIO, που ως τότε ιδιοκτήτης του ήταν ο Σωκράτης Καψάσκης. Οι ταινίες του γραφείου αυτού, στην πλειοψηφία τους, ήταν επιλεγμένες με αυστηρά κριτήρια ποιότητας και επειδή πολλές απ' αυτές είναι σταθμοί στην ιστορία του παγκόσμιου κινηματογράφου, συνήθως είθισται να προβάλλονται σε κινηματογραφικές λέσχες και σε εκδηλώσεις κινηματογραφόφιλων — απ' το λεγόμενο παράλληλο κύκλωμα.

Στην ογκώδη και χρήσιμη αυτή έκδοση ανθολογούνται, παρουσιάζονται και κριτικάρονται περισσότερες από 450 ταινίες, που ανήκουν στο γραφείο (ταινίες από τις πρώτες του Τσάρλυ Τσάπλιν και του Έρικ φον Στρογγάιμ μέχρι τις πρώτες του Βέντερς). Η σημασία όμως της έκδοσης αυτής έγκειται στο γε-

γονός ότι οι ταινίες αυτές είναι ταξινομημένες κατά χώρα, κατά σκηνοθέτη και διανθίζονται με πληροφοριακά στοιχεία για τους δημιουργούς, με φιλμογραφίες, με τα στοιχεία ταυτότητας (το ζενερία) κάθε ταινίας. Η ευρετηρίαση των θεμάτων της έκδοσης, τέλος, την καθιστά μια πολύτιμη πηγή, ένα σημαντικό βιβλιογραφικό βοήθημα.

Στον τόμο περιλαμβάνεται επίσης μια συνοπτική παρουσίαση των ταινιών μικρού μήκους που βρίσκονται στη συλλογή του Studio.

Εν κατακλείδι: Πρόκειται για ένα σημαντικό βιβλίο, χρήσιμο όχι μόνο στον προγραμματισμό των κινηματογραφικών λεσχών, αλλά και σε όσους μελετούν τον κινηματογράφο ή, απλά, ασχολούνται μαζί του.

Η επιμέλεια της έκδοσης έγινε από τον Μπάμπη Ακτσόγλου.

(1916-1986: ΜΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΤΑΙΝΙΩΝ
Εκδ. Studio, Αθήνα 1988)

ὑψιλον/διβλία ὑψιλον/διβλία ὑψιλον/διβλία
ὑψιλον/διβλία ὑψιλον/διβλία ὑψιλον/διβλία

ὑψιλον/

ΠΟΛΙΤΙΚΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

ὑψιλον/

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ • ΠΡΩΤΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ
[ΜΑΧ WEBER-ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ]

ὑψιλον/

ΜΑΞ ΧΟΡΚΧΑΪΜΕΡ • ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ
[ΤΟΜΟΣ Β' 1958-1969]

ὑψιλον/

ΛΙΟΥΙΣ ΜΑΜΦΟΡΝΤ • Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ὑψιλον/

ΔΟΚΙΜΙΑ – ΜΕΛΕΤΕΣ

ὑψιλον/

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΟΖΑΝΗΣ • ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΙΣΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ
ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

ὑψιλον/

ΝΙΚΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ • Η ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΝΤΕ ΚΙΡΙΚΟ
ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ

ὑψιλον/

ΒΛΑΝΤΙΜΙΡ ΜΑΓΙΑΚΟΒΣΚΙ • ΠΩΣ ΦΤΙΑΧΝΟΝΤΑΙ ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ὑψιλον/

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ὑψιλον/

ΧΟΡΧΕ ΛΟΥΙΣ ΜΠΟΡΧΕΣ • Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

ὑψιλον/

ΧΟΡΧΕ ΛΟΥΙΣ ΜΠΟΡΧΕΣ • ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΞΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ὑψιλον/

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΛΟΚΥΡΗΣ • Ο ΚΑΚΟΣ ΑΕΡΑΣ

ὑψιλον/

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ • ΔΙΕΣΤΡΑΜΜΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ὑψιλον/

ΜΑΡΙΑ ΚΥΡΤΖΑΚΗ • ΗΜΕΡΙΑ ΝΥΧΤΑ

ὑψιλον/

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ-ΡΟΥΚ • ΟΤΑΝ ΤΟ ΣΩΜΑ

ὑψιλον/

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ • Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ

ὑψιλον/

ΚΛΑΣΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ὑψιλον/

ΧΑΝΣ ΚΡΙΣΤΙΑΝ ΑΝΤΕΡΣΕΝ • Η ΠΑΡΘΕΝΑ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ

ὑψιλον/

ΧΕ ΠΙ • ΚΙΝΕΖΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ὑψιλον/

ΛΟΥΜΑΝ ΦΡΑΝΚ ΜΠΑΟΥΜ • Η ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΟΖ

ὑψιλον/

ΟΝΟΡΕ ΝΤΕ ΜΠΑΛΖΑΚ • ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΕΝΑΣ ΓΑΪΔΑΡΟΣ
ΚΙ ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ ΜΙΑ ΓΑΤΑ

ὑψιλον/

ΧΙΛΙΕΣ ΚΑΙ ΜΙΑ ΝΥΧΤΕΣ • Ο ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ ΚΑΙ
ΟΙ ΣΑΡΑΝΤΑ ΚΛΕΦΤΕΣ

ὑψιλον/

ΖΕΡΑΡ ΝΤΕ ΝΕΡΒΑΛ • ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

ὑψιλον/

ΝΑΣΤΡΕΝΤΙΝ ΧΟΤΖΑΣ • ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΧΩΡΑΤΑ

ὑψιλον/διβλία

ΣΑΙΝΤ ΕΞΥΠΕΡΥ • Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ

ὑψιλον/διβλία

ΣΕ ΠΕΙΣΜΑ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ ΕΜΕΙΣ ΒΓΑΖΟΥΜΕ ΒΙΒΛΙΑ!

ΧΕΙΜΩΝΑΣ 1988-1989

ὑψιλον/διβλία

ὑψιλον/διβλία ὑψιλον/διβλία

ὑψιλον/διβλία ὑψιλον/διβλία

ὑψιλον/διβλία

ὑψιλον/διβλία ὑψιλον/διβλία

ὑψιλον/διβλία

ὑψιλον/διβλία ὑψιλον/διβλία

ὑψιλον/διβλία

ὑψιλον/διβλία ὑψιλον/διβλία

Ζωοδόχου Πηγής 34
Αθήνα 106 81
τηλ. 3638257

ΑΠΑΤΗ ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΡΤΖΙΑΝΑ

Συνέντευξη του υπεύθυνου για τα μεσογειακά προγράμματα της γαλλικής TV5, ΣΑΡΛ ΝΟΥΓΚ, στο «ANTI»

του Σωκράτη Τραγότση

Η τεχνολογική εξέλιξη και ο πολιτισμός στα περισσότερα κράτη - έθνη του 20ού αιώνα, αποτελεί ίσως πηγή έμπνευσης και αναζήτησης του νέου, του καλύτερου, του τελειότερου. Αντίθετα στην Ελλάδα, αυτό που αλλού θεωρείται δεδομένο ξαφνικά μετατρέπεται σε αντιπαράθεση όπου επιστρατεύονται μικροκομματικά συμφέροντα, παραπλάνηση και ψευδολογίες.

Παράδειγμα χαρακτηριστικό αυτής της νοοτροπίας είναι η περίπτωση της αναμετάδοσης προγραμμάτων ξένων τηλεοπτικών σταθμών, μέσω δορυφόρων. Το πέπλο μυστικότητας και παραπλάνησης που καλύπτει τις υποτιθέμενες συμφωνίες της ΕΤ ΑΕ με ξένους τηλεοπτικούς σταθμούς, η υποτιθέμενη διάρκεια των συμφωνιών καθώς και οι εξηγήσεις που δίνονται από την ηγεσία της ΕΤ ΑΕ μας έδωσαν το ερέθισμα της παραπέρα αναζήτησης της αλήθειας που κρύβεται πίσω απ' όλη αυτή την ιστορία.

Συναντηθήκαμε με τον υπεύθυνο μεσογειακών προγραμμάτων της TV5 κ. Σαρλ Νουγκ (Charles Nuque) και του ζητήσαμε να απαντήσει σε ερωτήματα που αφορούν τη σχέση της ΕΤ ΑΕ με την TV5.

«Το προηγούμενο καλοκαίρι (πριν 5 μήνες περίπου) —θα μας πει— ήρθε στο Παρίσι η ΕΤ για να μας προτείνει να αναμεταδίδουμε τα προγράμματά μας σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Αυτό έφερε στην επιφάνεια διάφορα προβλήματα υποδομής. Εμείς δεν είχαμε τη σχετική άδεια για να ανταποκριθούμε στο αίτημα αυτό, γιατί είχαμε εξ ολοκλήρου τα δικαιώματα μετάδοσης που ήταν δυνατή μόνο σε περίπτωση καλωδιακής σύνδεσης. Αυτό σημαίνει μια μετάδοση σχετικά περιορισμένη και εύκολα ελεγχόμενη.

...Λοιπόν μπορούμε να καθορίσουμε την τιμή που πρέπει να πληρωθεί γι' αυτήν την άδεια, εφ' όσον ξέρουμε τον αριθμό των απαιτούμενων καλωδίων. Η ελληνική τηλεόραση όμως δεν εξήγησε ότι δεν έχει καλώδια, αλλά (είπε) ότι θα χρησιμοποιήσει ένα άλλο μέσο...! και ότι αυτή η μετάδοση θα είναι δοκιμαστική, προσωρινή. Η συνέχειά της ή όχι στο μέλλον, θα καθοριζόταν με διάφορες αγορές, δικαιώματα κ.λπ.

Η διεθνής νομοθεσία που διευκολύνει

αυτές τις δοκιμές δεν άφησε ανεπηρέαστη και την TV5 που δεν αντιμετωπίζει αυτή τη διαδικασία ως εμπορική αλλά ως μια διαδικασία πολιτιστική... Έτσι λοιπόν δώσαμε μια προφορική έγκριση ώστε στη δοκιμαστική αυτή περίοδο των 9 μηνών η ΕΤ να συλλάβει με τις παραβολικές της κεραίες τις εκπομπές και τα προγράμματά μας και να τα αναμεταδώσει στις πόλεις που μας έχει δώσει τον κατάλογό τους».

Και ο κ. Νουγκ συνεχίζει:

«Σε λίγους μήνες θα έχουμε μια συνάντηση με την ΕΤ για να δούμε τις θετικές και αρνητικές πλευρές και βέβαια αν υπάρχει προοπτική καλωδιακής σύνδεσης. Να δούμε γενικά όλο το θέμα έτσι ώστε να μην αποσιωπούμε το χρηματικό ζήτημα γι' αυτούς που έχουν δικαιώματα. Γιατί έχουμε δικαιώματα από τα προγράμματά μας που αναμεταδίδονται και χρειάζεται συμφωνία. Κάτι που δεν υπάρχει τώρα, αλλά είναι απαραίτητο για τη συνέχεια».

Όταν τον ρωτήσαμε για την τεχνική υποδομή της Ελλάδας, χαμογέλασε και είπε:

«Στην Ελλάδα υπάρχουν σχέδια... αλλά όχι καλωδιακό σύστημα. Υπάρχουν τα ερτζιανά. Νομίζω ότι δεν επαρκούν τα ερτζιανά για να μπορούν να μεταδίδουν προγράμματα και η αναμετάδοση αυτών γίνεται σε μέτρια ποιότητα».

Αναφερόμενος στον τ έως πρόεδρο της ΕΤ ΑΕ, ολοκληρώνει τις απόψεις του:

...«Συναντηθήκαμε με τον κ. Χριστόδουλιδη πριν την έναρξη των αναμεταδόσεων στο Παρίσι. Νομίζω ότι τότε ήταν διευθυντής, τώρα δεν είναι, και μαζί προγραμματίσαμε τη συνάντηση των δυο τηλεοράσεων σε 2-3 μήνες, για να δούμε τι συμφωνίες θα γίνουν. Διότι σήμερα φαίνεται ότι οι διοικούντες την ελληνική τηλεόραση δεν έχουν πάρει αποφάσεις για τη δωρεάν ή όχι μετάδοση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Εμείς διαθέσαμε τη δομική των προγραμμάτων μας δωρεάν. Η συνάντηση θα γίνει σίγουρα και τότε... θα δούμε».

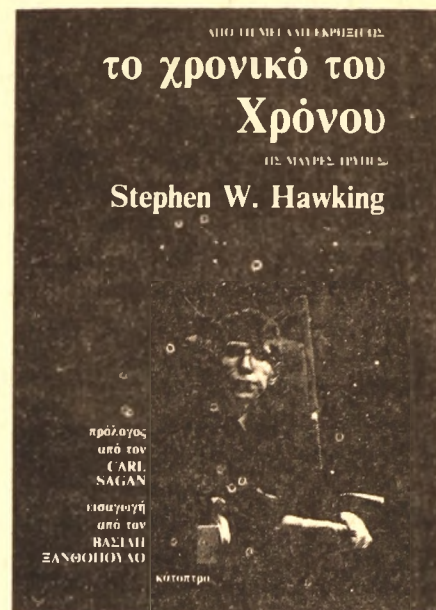
Ευχαριστήσαμε τον κ. Νουγκ για την τόσο κατατοπιστική συνέντευξη που μας παραχώρησε. Χρειάζεται μήπως να αναλογιστούμε για μια ακόμα φορά περί της σοβαρότητας αυτών που διοικούν τη χώρα;

Ο συλλογισμός μας μετατράπηκε σε πικρία όταν ακούσαμε τον κ. Νουγκ να μας αποχαιρετάει λέγοντας:

«Τα δορυφορικά προγράμματα θέλουν τεχνολογία, οικονομική ευρωστία και προγραμματισμό»...

Ένας θαυμάσιος εκλαϊκευτής της επιστήμης μεταφράζεται

για πρώτη φορά στην Ελλάδα

Stephen Hawking
Πανεπιστήμιο Cambridge

το χρονικό του Χρόνου

- «Οι επιστήμονες όλου του κόσμου περιμένουν με αγωνία κάθε λέξη του παράλυτου καθηγητή...»

Newsweek - 13/6/88 και
ΤΑ ΝΕΑ - 26/7/88

- «Αν και βρίσκεται καθηλωμένος στην αναπηρική πολυθρόνα του, το μυαλό του ταξιδεύει στις άκρες του Σύμπαντος...»

Time - 8/2/88

- «Διαβάστε το και χαρίστε το στους φίλους σας που δεν γνωρίζουν τι ακριβώς είναι η επιστήμη...»

John Gribbin, New Scientist -
18/7/88

Το πρώτο εκλαϊκευτικό βιβλίο του μεγαλύτερου θεωρητικού φυσικού από την εποχή του Αϊνστάιν. Ένα βιβλίο που από τον Μάρτιο του '88 μέχρι σήμερα είναι «καρφωμένο» στο Νο 1 του καταλόγου των best sellers σε Αμερική και Ευρώπη.

Το βιβλίο προλογίζει ο Carl Sagan: την ελληνική έκδοση παρουσιάζει ο καθηγητής Βασίλης Ξανθόπουλος.

σελ. 272, 1400 δρχ.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ τροχαλία ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
Γριβαίων 5 (πάροδος Σκουφά 64)
106 80 Αθήνα — Τηλ. 36 46 426

Το βιβλίο του μήνα

Κάθε μήνα κι ένα ντοκουμέντο.
Ένα «κέντρισμα» στη σκέψη.
Κυκλοφορεί στα βιβλιοπωλεία
και στα περίπτερα.

Η ευημερία, η δημοκρατία, η ειρήνη και η απελευθέρωση των ηθών, μας κάνουν να πιστέψουμε ότι το θάρρος, καθώς επίσης η θέληση, η προσπάθεια, η αυστηρότητα, έγιναν

αρετές του παρελθόντος. Αλλά νά'μαστε αντιμέτωποι με νέες προκλήσεις. Τα συστήματα που μας περιβάλλουν (θρησκείες, ιδεολογίες, κράτος, οικογένεια) έχουν εξασθενήσει ή φτάσει στα όριά τους. Περισσότερο μόνι, θέλουμε συγχρόνως περισσότερες ελευθερίες, χώρους και πρωτοβουλία. Στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται χρειάζεται όμως το θάρρος. Ποιό ρόλο παίζει, τη κάθε μέρα στη ζωή μας; Γιατί είναι αναντικατάστατο; Πώς θα το βρούμε όταν το χρειαζόμαστε;

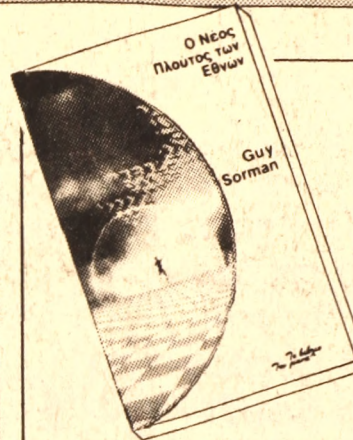
Η Επιστροφή του Θάρρους No 20

«Στην πορεία της ζωής παρουσιάζει φαινόμενα που άλλα είναι βαθιά και άλλα επιφανειακά. Τα βαθιά φαινόμενα σπάνια εμφανίζονται στην επιφάνεια. Οι άνθρωποι, πάραυρόμενοι από

το ρεύμα των πραγμάτων σπανίως τα παρατηρούν και ακόμα πιο σπάνια αποδέχονται τη σπουδαιότητά τους. Τις περισσότερες φορές πασχίζουν να μην τα δουν, να μειώσουν, τη σημασία τους, να τα αποκρύψουν και να μεγεθύνουν τη σπουδαιότητα των δευτερευόντων φαινομένων. Το φαινόμενο του γκορμπατσέβισμού στη Σοβιετική Ένωση και η αντίδραση που προκαλεί στη Δύση είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της εσκεμμένης απόκρυψης του βαθύτερου ρεύματος της ιστορίας και μιας εκούσιας εθελουφλίας.»

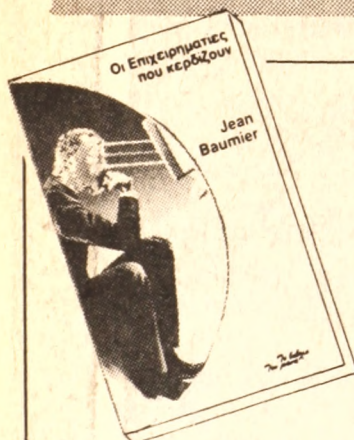
Ο Γκορμπατσέβισμος No 21

Μέσα από μια έρευνα που κράτησε τρία χρόνια και τον έφερε από την Αίγυπτο στην Ινδία κι από την Κίνα στη Βραζιλία, περνώντας από τη Κορέα, τη Κούβα και τη Ν. Αφρική, ο

SORMAN μας προτείνει μια καινούρια οπτική για τις χώρες του Τρίτου Κόσμου. Φέρνει κοντά μας τις απόψεις αρχηγών κρατών, ποιητών, φιλοσόφων, οικονομολόγων, πλούσιων και φτωχών, απ' όπου βγαίνει το μήνυμα ότι ο Τρίτος Κόσμος δεν είναι τόσο θύμα των κλιματολογικών συνθηκών ή του «ιμπεριαλισμού» όσο των λανθασμένων πολιτικών που εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις αυτών των χωρών.

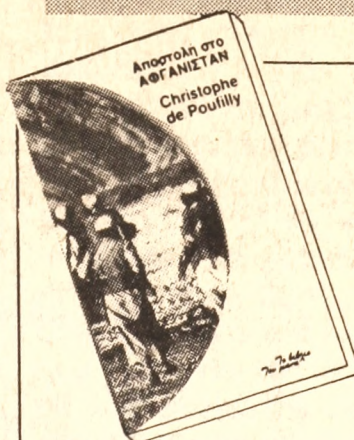
Ο Νέος Πλούτος των Εθνών No 22

CARTIER, NESTLE, APPLE, FIAT, SONY: ονόματα που όλοι γνωρίζουμε, επιχειρήσεις ισχυρές και δυναμικές, με τολμηρούς μανάτζερ στο τιμόνι. Ποιό είναι το μυστικό

των οικονομικών αυτών γιγάντων; Αραγε κρύβονται μόνο επιτυχίες πίσω από την αστραφτερή βιτρίνα της ιλιγγιώδους ανόδου τους; Με τη διεισδυτικότητα του δημοσιογράφου, ο JEAN BAUMIER αναλύει την πορεία των σύγχρονων σούπερ-επιχειρηματιών και αποκαλύπτει τα μυστικά των πανίσχυρων πολυεθνικών συγκροτημάτων που αποτελούν τα νέα κέντρα εξουσίας, με επιρροή που αγγίζει την καθημερινή μας ζωή.

Οι Επιχειρηματίες που Κερδίζουν No 23

Ο Κριστόφ ντε Πονφιγι σπεσολαμένος της Γαλλικής τηλεόρασης, μπαίνει λαθραία στο Αφγανιστάν για να γυρίσει μια ταινία πάνω στην Αφγανική Αντίσταση. Στόχος του, να

μεταφέρει στη Δύση το δράμα αυτού του γενναίου λαού που παλεύει, χρόνια τώρα, ενάντια σε μια αυτοκρατορία, καθώς και μια συνέντευξη από το μεγαλύτερο ίσως αρχηγό της Αντίστασης, τον Αμχάντ Σαχ Μασούντ.

Αποστολή στο Αφγανιστάν No 24

Ο Ακιο Μορίτα ιδρυτής και διευθυντής της SONY, μας διηγείται την εποποιία της εταιρείας του, που ξεκίνησε από μια μικρή βιοτεχνία στα ερείπια του

βομβαρδισμένου Τόκιο για να κατακτήσει τον κόσμο. Παραμερίζοντας τους «βολικούς μύθους» που θέλουν τους Ιάπωνες εργατικά μυρμήγκια χωρίς ψυχή, μας αποκαλύπτει τι βρίσκεται πίσω από το Ιαπωνικό θαύμα: η σύμπτωση, ο κοινός νους κι ένας ρεαλιστικός, ανθρωποκεντρικός φιλελευθερισμός.

Το Ιαπωνικό Θαύμα No 25

ΡΟΖ

Συνεχής προσφορά στο καλό βιβλίο

Ιπποκράτους 59 106 80 Αθήνα Τηλ.: 3606 828 - 3606922

δια λογος

ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΑΠΟΛΥΣΗ

● Ως σκανδαλώδη καταγγέλλει την απόλυσή της από το Δήμο 'Ανω Λιοσίων η αρχιτεκτόνισσα 'Αλκηστη Wechsler Παλάσκα, που επισημαίνει:

Κύριοι, Μέσα στο μεγάλο ωκεανό φθοράς όπου ταλανίζεται ο πολιτικός μας βίος —γεγονός που οδηγεί, εκτός των άλλων, και σε ατομική ανασφάλεια, επιθυμώ να δείξω άλλη μια, μικρή, κηλίδα. Αρνούμαι να αποδεχτώ τη συγκάλυψη είτε τη λήθη, κρατώντας για τον εαυτό μου την ευχαρίστηση να χρησιμοποιώ το πενάκι του αρχιτέκτονα (και αυτός πληθωρισμένος και σε έκπτωση),

ενίοτε και ως μικρό νυστέρι v-inisecteur, που έλεγε και ο Ρόμπερτ Μούζιλ).

Το γεγονός —μικρό καρκίνωμα— που με αφορά, έχει ως εξής:

Πριν από δυο μήνες περίπου διακόπηκε η εργασιακή μου σύμβαση (προ της λήξεώς της και προ της ολοκλήρωσής των αρχιτεκτονικών μελετών) με το Δήμο 'Ανω Λιοσίων, με απόφαση του δημάρχου. Η πρόσληψή μου είχε γίνει με δική μου, προσωπική, πρόταση και η απασχόλησή μου στάθηκε, πιστεύω, υπεύθυνη.

Η απόλυση ήρθε ως συνέπεια της επιθυμίας μου να συζητηθεί, εντός της υπηρεσίας και μεταξύ όμοιας ειδικότητας συναδέλφων, η διόρθωση και μετατροπή προϋπάρχουσας μελέτης παιδικού σταθμού. Αντιμετώπισα από δυο μόνο άτομα την άρνηση και στη συνέχεια υπέστην διωγμό, μέχρις ότου, με συνοπτική διαδικασία, να απολυθώ. Οι ενυπόγραφες διαμαρτυρίες η απεργία και άλλες κινητοποιήσεις συμπαραστάσης από τους συναδέλφους ολόκληρης της τεχνικής υπηρεσίας, που ακολούθησαν δεν ελή-

φθησαν υπόψη.

Δεν αναφέρω το συμβάν για να διαμαρτυρηθώ για το προσωπικό μου πρόβλημα, όσο για να επισημάνω ότι, στην Ελλάδα του σήμερα, ουδεμία εκτίμηση υπάρχει για όσους επιμένουν να εργάζονται με συνέπεια και ευθύνη.

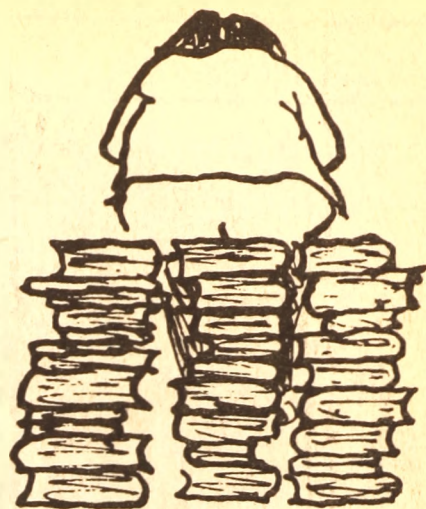
Οφείλω πάντως τις ευχαριστίες μου στους συναδέλφους που συμπαραστάθηκαν, καθώς και στα μέλη του δημοτικού συμβουλίου 'Ανω Λιοσίων και στα μέλη του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων, για την άμεση αντίδρασή τους σε πράξεις αυθαιρεσίας, σε ένα χώρο που εξ ορισμού οφείλει να δίνει προτεραιότητα στα έργα κοινής ωφέλειας και όχι στα προσωπικά οφέλη και στους τίτλους.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
'Αλκηστis Wechsler-Παλάσκα
Αθήνα

ΘΕΜΕΛΙΑΚΑ

● Γράμμα του διευθυντή του Μουσείου Μπενάκη, 'Αγγελου Δεληβοριά, αναφέρεται στη συζήτηση που έγινε σε προηγούμενο τεύχος.

Αγαπητέ κ. Διευθυντά,
Η «υπόθεση Θέμελη», όπως

στοιχειοθετείται από τα κείμενα που είδαν το φως της δημοσιότητας στο ANTI (τεύχη 384/4.11.88, 385/21.10.88, 386/4.11.88), προσγράφεται άνετα νομίζω στα συμπτώματα μιας χρονίζουσας και διογκούμενης κρίσεως· γιατί τόσο οι γενεσιουργές της αιτίες όσο και οι πρακτικές των μεθοδεύσεων που επελέγησαν για την προβολή της δεν έχουν βέβαια να κάνουν με την επιστημονική δεοντολογία, παρόλες τις διακηρύξεις περί του αντιθέτου.

Όσοι προβληματίζονται σοβαρά πάνω στις ανησυχητικές διαστάσεις που αποκτά η υποβάθμιση της παιδείας μας βλέπουν στην «υπό-

μικρό

ΠΑΡΑ
ΠΕΝΤΕ

χιούμορ και κόμικς για μεγάλους

ΤΕΥΧΟΣ 28 • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1988 • ΔΡΧ. 280

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Έκδόσεις Στιγμή

ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 91-93, ΑΘΗΝΑ 114 73

τηλ. 36.44.064

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

1. 'Οδυσσέως Σχεδία
'Η πέμπτη ραψωδία τής 'Οδύσσειας
Μετάφραση - σχόλια : Δ. Ν. Μαρωνίτης

2. 'Ισαάκ Μπάμπελ
Στό υπόγειο
και άλλες ιστορίες
Μετάφραση : Σπύρος Τσακνιάς

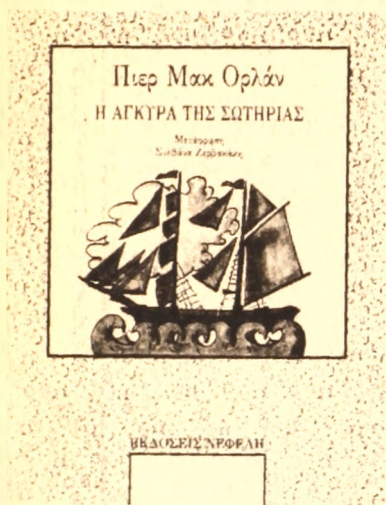
ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ

3. 'Ερνεστ Χεμινγκουαίη
'Ο γέρος και η θάλασσα
Μετάφραση : Νίκος Κάσδαγλης

4. 'Ιβάν Γκόλ
Μαλαισιακά Τραγούδια
Μετάφραση : 'Ε. Χ. Γονατᾶς

Βιβλία για τους νέους

Πιέρ Μακ Ορλάν
Η ΑΓΚΥΡΑ
ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Για κάποιον που αγαπά την περιπέτεια, δεν υπάρχει ωραιότερη πόλη από τη Βρέστη του 1777, με το κάτεργο, τις φτωχογειτονιές, τα κακόφημα σοκάκια και τον όρμο που αγκυροβολούν τα ομορφότερα εμπορικά πλοία...

Για νέους από 10 ετών και άνω

Βολταίρος
Ο ΜΙΚΡΟΜΕΓΑΣ

Με το ασύγκριτο χιούμορ και την ειρωνεία του, ο Βολταίρος μας χαρίζει στιγμές απολαυστικές και ταυτόχρονα μας αποδεικνύει ότι η πραγματικότητα δεν έχει, παρά τη σπουδαιότητα που της δίνουν οι διαστάσεις της...

Για νέους από 10 ετών και άνω

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ

ΓΚΡΑΧΑΜ ΓΚΡΗΝ
'Ο 'Επίτιμος Πρόξενος

'Εκδόσεις Νεφέλη

ΕΡΜΑΝ ΕΣΣΕ
'Ο λύκος τῆς στέπας

'Εκδόσεις Νεφέλη

'Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ
Μαυρομιχάλη 9, 'Αθήνα
Τηλ. 360.77.44 — 360.47.93

θεση Θέμελη» ένα φαινόμενο σύμφυτο με το γενικότερο κλίμα του δημόσιου βίου. Δεν είναι άλλωστε η πρώτη φορά που οι κάθε είδους σκοπιμότητες με διάφορα εκάστοτε προσώπια εμφανίζονται συσπειρωμένες σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια να ακυρώσουν τα όποια θετικά στοιχεία παρεισφρύουν μέσα στον επιβαρυσμένο και «κλειστό» χώρο της καθεστηκυίας πανεπιστημιακής τάξεως. Το φαινόμενο είναι αρκετά παλιό και η αντοχή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την αναπαραγωγή του ελεγμένη: από την κακόβουλη κριτική και την ψευδολογία, την έντεχνη διαστρέβλωση και την παρερμηνεία των δεδομένων, την κατασπίλωση του επιστημονικού κύρους και του ήθους, την ανωνυμογραφία των λιβέλων και τις εμπεριστατωμένες επώνυμες καταγγελίες όσων κόπτονται για το «γράμμα» του Νόμου, όλο και κάτι απομένει. Αυτό που προφανώς δεν ενδιαφέρει είναι το «πνεύμα» και η δική του περιπέτεια στη χειμαζόμενη νεοελληνική πραγματικότητα.

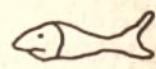
Οι έχοντες αμεσότερη επαφή με τα πράγματα ξέρουν πολύ καλά ότι η θητεία του Θέμελη στην ελληνική Αρχαιολογία χαρακτηρίζεται από μια ισότιμη ανάλωση σε υποδειγματικές ανασκαφικές έρευνες, σε άσφorges επιστημονικές μελέτες και σε σοβαρές διοικητικές ευθύνες. Και στους τρεις αυτούς βασικούς αλλά και αλληλένδετους τομείς η αναμφισβήτητη πολύτιμη προσφορά του έχει ήδη καταξιωθεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ώστε να μην χρειάζεται υπεράσπιση και να αποτελεί, όπως ακριβώς έκριναν και οι εισηγητές της εκλογής του, εγγύηση για την ποιοτική στάθμη του Πανεπιστημίου. Θεωρώντας έτσι περιττή την έστω και γενική μνεία της επιστημονικής του παραγωγής περιορίζομαι στο «Εγχειρίδιο Ανασκαφικής Τεχνικής» μια και αυτό κυρίως χρησιμοποιείται ως άλλοθι για την κατασυκοφάντησή του.

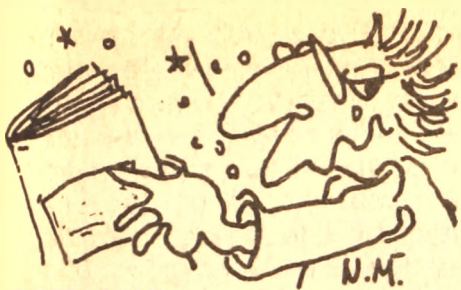
Θα πρέπει πρώτα να επισημανθεί ότι τα εγχειρίδια δεν είναι κατ' αρχήν και κατ' ανάγκην πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες, αλλά κριτικές κατά κανόνα συνόψεις επιστημονικών απόψεων που έχουν ήδη διατυπωθεί. Σκοπός τους δεν είναι τόσο ο προβληματισμός του αναγνώστη γύρω από τα ειδικότερα ζητήματα ενός επιστημονικού κλάδου, αλλά η εισαγωγική του μύηση μέσα από τα στοι-

χεία μιας ευρύτερης πληροφόρησης και μιας γενικότερης εποπτείας. Το περιεχόμενο των εγχειριδίων συντίθεται έτσι από τα επιμέρους πορίσματα, τις ιδέες, τις σκέψεις, τις υποθέσεις και τις θεωρίες άλλων μελετητών, οι οποίοι μπορεί να μνημονεύονται σε αναλυτικές υποσημειώσεις όταν αυξάνει ο δείκτης της επιστημονικότητάς τους, ή να περιορίζονται σε συνοπτικές βιβλιογραφικές ενδείξεις, όταν ο δείκτης αυτός ελαττώνεται για να καλυφθούν οι ανάγκες ενός όχι ειδικά προετοιμασμένου κοινού. Αναφέρομαι βέβαια σε μονογραφίες το υλικό των οποίων έχει αποκρυσταλλωθεί μετά από αλληπάλληλες ζυμώσεις και οι φιλοδοξίες των οποίων εμφανίζονται εκπληρωμένες εκδοτικά: γιατί το «εγχειρίδιο» του Θέμελη, που σωστά δεν συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των «προς κρίσιν» δημοσιευμάτων του, δεν είναι παρά η φωτοτυπική αναπαραγωγή των σημειώσεων μιας πρώτης καταγραφής, ενός σχεδιάσματος για μια μελλοντική έκδοση. Και για κάθε καλοπροαίρετο αναγνώστη την κυκλοφορία του επέβαλε μια συναισθηση διδακτικής ευθύνης και όχι η αυτοπροστασία του συγγραφέα από τον κίνδυνο όσων θα επεσήμαναν την απουσία των εισαγωγικών σε παραθέματα, που, έστω και διατυπωμένα από άλλους, ανήκουν στο κοινό απόθεμα της ανασκαφικής εμπειρίας, χωρίς να διεκδικούν κανενός είδους πρωτοτυπία.

Οι κατηγορίες κατά του Θέμελη στηρίζονται στην έντεχνη μετάθεση της ουσίας του θέματος, στην εξίσωση των ανίσων, και στη συλλογιστική του λογιστή (Αντί, τεύχος 386, 4.11.88, σελ. 48). Αποσιωπώντας σκόπιμα την απουσία ανάλογων εργασιών στον τόπο μας, την έλλειψη σχετικών βοηθημάτων για τους φοιτητές έστω και σε πρόχειρη μορφή, συγχέοντας το νόημα της πατρότητας μιας ιδέας με το βαθμό της πρωτοτυπίας των κοινών τόπων, μπερδεύοντας εσκεμμένα την έννοια της οικειοποίησης με τις ανάγκες της διδακτικής πρακτικής, αποσκοπούν ουσιαστικά στο να ακυρώσουν μια σημαίνουσα για το Πανεπιστήμιο της Κρήτης παρουσία: «GUARDA, SPUTA E PASSA», όπως έλεγε ο Γιάννης Μηλιάδης, με άλλες αφορμές.

Αγγελος Δεληβορριάς

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

• Από τον κ. Νίκωνα Δημάγγελο πήραμε το ακόλουθο —βιογραφικό— σημείωμα:

Αγαπητοί φίλοι του περιοδικού «Αντί».

Σας ευχαριστώ πολύ που είχατε την καλοσύνη να ενημερώσετε τους αναγνώστες σας σχετικά με το «Δημαγγέλειο Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Μάνης» που έχω την τιμή και την ευθύνη της δημιουργίας του. Η ενημέρωσή τους όμως θα ήταν ασφαλώς πληρέστερη αν δημοσιεύατε την παρούσα μου που διορθώνει μερικά αβλεπτήματα που παρεξέφρησαν στο σημειώμά σας.

Φειδόμενος του πολύτιμου χώρου σας περιορίζω την απάντησή μου στα σημεία του δημοσιεύματός σας ότι «ο ιδρυτής του Μουσείου στερείται της απαραίτητης παιδείας» και στην έλλειψη επιστημονικής έκθεσης των αντικειμένων. Σχετικά με το πρώτο θέμα σας γνωρίζω ότι έχω σπουδάσει πολιτικές επιστή-

μες στην Ελλάδα, και πήρα πτυχίο πρώτος. Στη διάρκεια των σπουδών μου ήμουν υπότροφος του ΙΚΥ. Αργότερα πήγα στη Γερμανία όπου σπούδασα κοινωνιολογία, παρακολούθησα το Doktorandenseminar του Πανεπιστημίου της Βόννης και πήρα Zulassung zur Promotion. Έχω δημοσιεύσει ένα βιβλίο με τίτλο «Εθνική γλώσσα και Εθνική απάτη» και στο περιοδικό «Τομές» μια μελέτη για τον Νικόλαο Σοφιανό και την πρώτη γραμματική της δημοτικής γλώσσας.

Σε ό,τι αφορά τη δέθεν έλλειψη επιστημονικής έκθεσης των αντικειμένων σας εσωκλείω φωτοτυπία βεβαίωσης του καθ' ύλην αρμοδίου, καθηγητή της Λαογραφίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών Στέφανου Ήμελλου, όπου τονίζεται ότι «αποτελεί Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο, οργανωμένο κατά επιστημονικό τρόπο, όπως είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω κατά την επίσκεψή μου σε αυτό τον Αύγουστο του 1983».

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Νίκωνας Στυλ. Δημάγγελος

Πρωτοπορία

BIBLIA • ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ • ΚΟΙΝΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΕΤΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΠΑΝΤΑ
ΜΕ ΤΙΣ
ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ
ΤΙΜΕΣ

ΛΕΩΦ. ΝΙΚΗΣ 3
(ΠΑΡΑΛΙΑ)
54624
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 226.190

ΓΡΑΒΙΑΣ 3-5
ΤΗΛ. 3601.591
ΑΘΗΝΑ

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΦΕΛΗΣ

Η ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

- Έμμανουήλ Ροΐδης
ΑΦΗΓΗΜΑΤΑ
- Κων/νος Ράδος
Ο ΠΕΙΡΑΤΗΣ
ΤΗΣ ΓΡΑΜΒΟΥΣΗΣ
- Ίάκωβος Πολυλάς
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ
- Κων/νος Μεταξάς
Βοσπορίτης
ΣΚΗΝΑΙ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ
- Άλ. Παπαδιαμάντης
Η ΦΟΝΙΣΣΑ
- Δημ. Βικέλας
ΛΟΥΚΗΣ ΛΑΡΑΣ
- Κ. Χρηστομάνος
ΚΕΡΕΝΙΑ ΚΟΥΚΛΑ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- Γκράχαμ Γκρήν
Ο ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΞΕΝΟΣ
- Έρμαν Έσσε
Ο ΛΥΚΟΣ ΤΗΣ ΣΤΕΠΑΣ
- Μπροϋνο Σούλτς
ΤΑ ΜΑΓΑΖΙΑ
ΤΗΣ ΚΑΝΕΛΑΣ
- Χέρμαν Ούνγκαρ
Η ΤΑΞΗ
- Σάουλ Μπέλουου
ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΜΟΣΜΠΥ
- Φράντς Κάφκα
ΣΤΟ ΥΠΕΡΩΟ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

- Πήτερ Φούλερ
ΤΕΧΝΗ
ΚΑΙ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ
- Νίκη Λοϊζίδη
Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ
ΜΙΝΩΤΑΥΡΟΥ
ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ

- Πιέρ Μάκ Όρλάν
Η ΑΓΚΥΡΑ
ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ
- Μάρκ Τουαίν
ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ
ΤΟΥ ΧΩΚ ΦΙΝ
Τόμοι 2
- Βολταίρος
ΜΙΚΡΟΜΕΓΑΣ
- Φιλίπ Μπαρμπώ
Ο ΤΥΦΛΟΠΟΝΤΙΚΑΣ

ΠΟΙΗΣΗ

- Κώστας Στεργιόπουλος
ΠΟΙΗΜΑΤΑ Α'
1945-1965
- Γιάννης Κωνσταντέλλης
ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΤΥΧΑΙΑΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
- Θανάσης Κωσταβάρας
Ο ΦΟΒΟΣ
ΤΟΥ ΑΚΡΟΒΑΤΗ
- Σωτήρης Κακίσης
ΣΑΠΦΩ — ΠΟΙΗΜΑΤΑ
- Νίκος Χουλιαράς
Ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΑ
ΜΕ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

- Νίκος Δήμου
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΤΟΥ ΚΑΥΣΩΝΑ
- Έμμανουήλ-Γεώργιος
Βακαλό
ΟΠΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
- Ν. Παπαντωνίου
ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΟΥ
ΟΡΑΜΑΤΙΖΟΝΤΑΝ
ΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ '21

ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ

- Άννα Ποταμιάνου
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΤΡΕΛΑΣ

Μαυρομιχάλη 9, Αθήνα, Τηλ. 360.77.44

Γ. ΣΑΡΑΝΤΑΡΗΣ

Ποιήματα

Σε 5 τόμους

ΠΕΠΗ ΔΑΡΑΚΗ
Λίγο πριν ξημερώσει

ΝΙΚΟΣ Ε. ΣΚΙΑΔΑΣ
Ο Χουσιάδας

ΜΠΕΛΙΝΣΚΙ
*Θεωρητικά κείμενα
Λογοτεχνίας*

ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ

Θεόφιλος Καΐρης

Λ. ΚΑΣΤΑΝΑΚΗΣ
Ο ξερός βράχος

Υ. GARLAN
*Η δουλεία
στην Αρχαία Ελλάδα*

Μ. GODELIER
*Μαρξιστικοί ορίζοντες
στην Κοινων. Ανθρωπολογία*

Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
*Θεωρία της επιστήμης
και Ιστορία της Φιλοσοφίας*

ΟΜΑΔΑ
ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ

*Οι επιστήμες
στην κοινωνία*

ΠΕΤΡΟΣ ΝΤΟΥΣΚΟΣ
Κοινωνικοποίηση

Μ. ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ
*Η πορεία του τόπου
και η απλή αναλογική*

BRANSON-LITVACK
Μακροοικονομική θεωρία

Α. ΠΑΝΕΘΥΜΙΤΑΚΗΣ
*Συλλογή άρθρων
Θεωρίες μεγέθυνσης
και διανομή εισοδήματος*

GUTENBERG **ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1988**

Σ. ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ κ.ά.
Συγκριτική παιδαγωγική

ΛΕΝΙΑ ΣΕΡΓΗ
*Δραματική έκφραση
και αγωγή του παιδιού*

Λ. ΣΕΡΓΗ - Φ. ΧΑΤΖΗΧΑΝΝΑ
*Ένα τραγούδι
για κάθε μέρα*

HENRI DELPEUX
*Κούκλες
και Μαριονέτες*

G. FAURE - S. LASCAR
*Το θεατρικό παιχνίδι
στο Νηπιαγωγείο
και το Δημοτικό σχολείο*

Γ. Ξ. ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ
*Θεωρία εξέλιξης
& καταγωγή των οργανισμών*

COMPUTERS

Ε. ΑΡΑΠΟΣΤΑΘΗ-ΚΑΠΝΙΑ -
Δ. ΣΑΚΑΡΙΚΑΣ
Μαθαίνω τη γλώσσα LOGO

P. ZORKOCZY
Εισαγωγή στην πληροφορική

Α. ΣΑΛΤΑΜΠΙΔΑ
Εμείς και οι υπολογιστές

B. SAMWYS - BYRNE - JONES
Λεξικό υπολογιστών

ΠΑΙΔΙΚΑ

Β. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ - Ζ. ΒΑ-
ΛΑΣΗ

*Διαλέγουμε βιβλία
για παιδιά*

G. RODARI
*Οι περιπέτειες
του Αντωνάκη του αόρατου*

G. RODARI
Αταλάντη

G. RODARI
*Παραμύθια απ' όλο το κόσμο
Σε 6 τόμους*

M. ARGILLI
Πολύχρωμα παραμύθια

Ε. ΙΩΑΝΝΟΥ
Ταξίδι στη Νεραϊδοχώρα

Α. ΠΑΠΑΚΟΥ-ΛΑΓΟΥ
*Ανδρόνικος Α' Κομνηνός
Σε 2 τόμους*

H. TOWNSON
*Οι βυσσινί πιτσίλες
σκορπίζουν πανικό*

Μ. ΑΣΠΕΤΑΚΗΣ
*Τα σχολικά Σταυρόλεξα
Για όλες τις τάξεις του Δημοτικού
και για την Α' Γυμνασίου*

ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ

- ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
- ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
- ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
- ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
- ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ
- ΧΗΜΙΚΟΥ-ΦΥΣΙΚΟΥ
- ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΥ

*Κυκλοφορεί σε 2η έκδοση
Roland de Cande*

ΛΕΞΙΚΟ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ

ΜΕΣΟ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕ ΡΩΣΗ

● Μεγάλη πρέπει να 'ναι η α-
μηχανία που διακατέχει τη
Γενική Γραμματεία Τύπου.
Πώς αλλιώς να εξηγήσει κα-
νείς τα διάφορα έκτροπα που
με δική τους πρωτοβουλία
διαδραματίζονται στην Ελλη-
νική Ραδιοφωνία. Εξηγούμα-
στε... Την Πέμπτη (24.11) ο
διευθυντής ειδήσεων του
Πρώτου Προγράμματος κ.
Μπετινάκης «έψαχνε» τον κα-
τάλληλο ρεπόρτερ, που θα α-
κολουθούσε την αποστολή
δημοσιογράφων, με το «μι-
σθωμένο» από τη Γενική
Γραμματεία Τύπου αεροσκά-
φος της Ο.Α., στη Βοστώνη
για να παρακολουθήσει τη
«δική Κοσκωτά».

Η επιλογή του κ. Μπετινά-
κη άκουγε στο όνομα του **Τ.
Τέλλογλου**. Αυτός πήρε την α-
παιτούμενη θεώρηση - βίζα
και ανηφόρησε την Ζαλοκώ-
στα για να διαπιστευθεί στη
Γενική Γραμματεία Τύπου.
Κατά παράδοξο τρόπο όμως
μαθαίνει ότι υπάρχει απε-
σταλμένη από το Δ' Πρόγραμ-
μα της Ε.Ρ.Α., η εκλεκτή του
ΠΑΣΟΚ (διάβαζε Κωστόπου-
λου) κ. **Τρόνη**.

Το θέμα βέβαια δεν κλείνει
εδώ. Ο διευθυντής της Ε.Ρ.Α. κ.
Καρράς δηλώνει (ψευδώς) ότι
ο κ. Μπετινάκης «δεν βρήκε
ρεπόρτερ για να στείλει». Το
μαθαίνει την Παρασκευή
(25.11) ο κ. Μπετινάκης και α-
κολουθεί... χαμός. Τηλεφωνεί
στους Καρρά και **Κωστόπου-
λο** όπου δηλώνει στον τελευ-
ταίο, ότι... «θα παραιτηθεί». Ο
«θεοφοβούμενος» Καρράς, α-
ποδέχεται την παραίτηση αλ-
λά όχι και τη σύσταση του κ.
Μπετινάκη: «Να αναλάβει ο κ.
Κωστόπουλος τη διεύθυνση
ειδήσεων».

Η είδηση δεν είναι βέβαια
στην παραίτηση του κ. Μπετι-
νάκη. Άλλωστε μας έχει συ-
νηθίσει σε παρόμοιες ενέρ-
γειες με τις επανηλειμμένες
παραίτησεις που έχει υπο-
βάλλει από το ραδιόφωνο και
την τηλεόραση.

Η «άνευ προηγούμενου» ό-
μως παρέμβαση της Γ. Γρ. Τύ-
που δίνει όλα τα απαραίτητα
εκείνα στοιχεία που καθι-
στούν την υπόθεση «πολύ σο-

βαρή». Όπως χαρακτηριστι-
κά ισχυρίστηκε στέλεχος του
Α' Προγράμματος, που δήλω-
νε «πικραμένος» από τη στά-
ση του γενικού διευθυντή του
Α' Προγράμματος της Ε.Ρ.Α. κ.
Ριζιώτη, «το ρεπορτάζ του Α'
Προγράμματος τελεί υπό διά-
λυση».

Και να ήτανε μόνον αυτό!

Για τον κ. Κωστόπουλο, λέ-
γεται ότι σκέφτεται να δεχτεί
την πρόταση για να εμφανι-
στεί ως κομπέρ σε αναφυκτή-
ριο, το καλοκαίρι του '89...

● Ο μοντέρ ή τηλεσκηνοθέ-
της (όπως προτιμά να τον α-
ποκαλούν) της εκπομπής «**Η
ΕΤ2 στη Βουλή**» **Θάνος Σοϊ-
μοίρης** καταδικάστηκε ερή-
μην σε φυλάκιση τριών μηνών
την 30/11/1988 για εξύβριση
των δημοσιογράφων της ΕΤ2,
**Σόνιας Ζαχαράτου, Χάρας
Φράγκου, Μαρίας Καρύδη και
Κατερίνας Παπαγεωργίου**.

Υπενθυμίζουμε ότι ο Θάνος
Σοϊμοίρης στις 29/10/1987 ε-
ξύβρισε χυδαία τις τέσσερις
δημοσιογράφους, μετά από
κάποιο δημοσίευμα της «Βρα-
δυνής» το οποίο έθιγε το θέ-
μα των υπερωριών των εργα-
ζομένων στον τομέα ενημέ-
ρωσης.

Ακολούθησαν καταγγελίες
των θιγομένων στον τότε
διοικητή της ΕΤ ΑΕ **Α. Χριστο-
δουλίδη**, στο διευθυντή ειδή-
σεων και στο γενικό διευθυν-
τή, χωρίς κάποια συνέπεια
για τον εν λόγω κύριο.

Και σαν να μην έφταναν ό-
λα αυτά ο Θ. Σοϊμοίρης απου-
σίαζε από τη δίκη με τη φαι-
δρή δικαιολογία πως ο Διευ-
θυντής Ειδήσεων τον έστειλε
στη Ρόδο προκειμένου να κα-
λύψει τη διάσκεψη κορυφής,
ενώ οι υπόλοιποι συνάδελφοι
του έφυγαν για τη Ρόδο την
Τετάρτη 30/11 το βράδυ και
την Πέμπτη 1/12 το πρωί...

● Την παραίτησή του από
τον «Τύπο της Κυριακής» υπέ-
βαλε ο **Βασίλης Ζήσης**.

● Ο κ. **Άρης Βουδούρης** (Ε-
λεύθερος Τύπος) δεν αποδέ-
χεται τους όρους της νέας
συμφωνίας ΕΣΗΕΑ- Ένωσης Ι-
διοκτητών και κυρίως τον όρο
που αφορά στην αποζημίωση,
κατά 100% αυτών των συντα-
κτών που έχουν συμπληρώσει
τα συντάξιμα χρόνια και απο-
χωρούν με τη θέλησή τους.

Οι φετινές αυξήσεις στην Ε-
ΣΗΕΑ είναι 19%.

● Μήνυση της δημοσιογρά-
φου κ. **Νεοφωτίστου** κατά
των υπευθύνων στην «Ελευ-
θεροτυπία», οι οποίοι —όπως
ισχυρίζεται— προέβησαν α-
ναιτιολόγητα στην ξαφνική α-
πόλυσή της. Αναμένουμε τη
συνέχεια επί του θέματος...

● Ο πολιτικός συντάκτης της
«Βραδυνής» **Πάνος Πανα-
γιωτόπουλος** παρητήθη την
περασμένη Παρασκευή από
την εφημερίδα. Τακτικός συν-
τάκτης του ΑΝΤΙ από το τεύ-
χος αυτό.

● Άφθονο χρήμα σκορπίζει
ο TOP FM του συγκροτήματος
Λαμπράκη σε μια προσπάθεια
να ξεκολλήσει από τη χαμηλή
θέση όπου βρίσκεται στην
κλίμακα της ακροαματικότη-
τας των σταθμών, όπως δια-
μορφώθηκε με βάση τις τε-
λευταίες σφυγμομετρήσεις.

Ακούγεται, λοιπόν, και γρά-
φεται με κάθε επιφύλαξη, ότι
έχει κλείσει ορισμένες «κα-
λές μεταγραφές», όπως του
Γ. Πολυχρονίου (λέγε με ba-
by!...) και του **Θ. Σαραντή** από
τον «9.84», έναντι μισθοδο-
σίας ύψους 500.000 - 700.000
(προσοχή στα μηδενικά!...) κατά
μήνα, ενώ «πολιορκούν-
ται» από παράγοντα του TOP
FM και άλλοι γνωστοί συνερ-
γάτες, τόσο του Ρ/Ε του Δή-
μου της Αθήνας, όσο και του
«Αντέννα»... Για την ώρα, πάν-
τως, μαθαίνουμε ότι η **Μπή-
λιω Τσουκαλά** δεν ενέδωσε!
Δεν ξέρω αν έκανε καλά, γιατί
εμείς με τόσα λεφτά υπορεί

και να ενδίδαμε!... Παιδιά του
TOP FM, τηλεφωνήστε μας!...

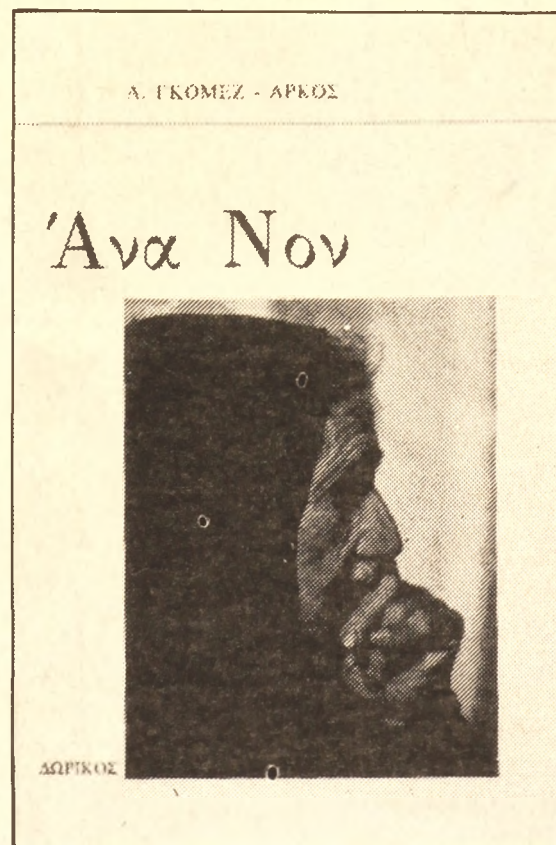
● «90,2 αριστερά στα FM» θα
είναι το όνομα του «Ραδιο-
Ριζοσπάστη» που βγαίνει
στον αέρα μάλλον στις 8 Ια-
νουαρίου 1989. Διευθυντής
του σταθμού είναι ο δημοσιο-
γράφος **Παύλος Τσίμας**, ενώ
υπεύθυνος των μουσικών και
πολιτιστικών προγραμμάτων
ο δημοσιογράφος **Δημήτρης
Δανίκας**.

Ο Ρ/Ε του ΚΚΕ υπολογίζει
πολύ στα διαφημιστικά έσο-
δα, ώστε να μη χρειασθεί να
χτυπάνε οι υπεύθυνοί του, συ-
νεχώς, την πόρτα του γρα-
φείου του κ. **Ν. Καλούδη**, του
Π.Γ. του ΚΚΕ, που είναι ο αρ-
μόδιος για τα οικονομικά του
κόμματος.

Γιατί αν συμβεί αυτό, τα
τολμηρά, για τα πολιτιστικά
πρότυπα του ΚΚΕ, μουσικά
(και όχι μόνον...) «ανοίγματα»
που ετοιμάζονται, το κυριότε-
ρο είναι ότι θα δώσουν τη θέ-
ση τους σε εντυπωσιακά... σό-
λο του κ. **Κώστα Τσολάκη**, στο
«Επέσατε θύματα αδελφία ε-
σείς...», καθώς και σε μικρά
χορωδιακά καλλιφωνων κομ-
σομόλων...

Μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ΔΩΡΙΚΟΣ

Α. ΓΚΟΜΕΖ - ΑΡΚΟΣ
ΑΝΑ ΝΟΝ

«Ανα Πάουχα, Πέδρο Πάουχα, Χοσέ Πάουχα, Χέλους
Πάουχα, ο λεγόμενος μικρός. Κανένα μάτι δεν τους κλαίει.
Καμιά μνήμη δεν κράτησε τα ίχνη της. Είναι τα ονόματα
πέντε αγίων χωρίς εκκλησία. Πέντε αντιονόματα. Πέντε
όχι».

Η «ΓΡΑΜΜΗ» ΤΟΥ ΚΟΥΡΗ

Από αρκετή ανησυχία διακατέχεται η κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ, όσον αφορά στην υποστήριξη τους από τις εφημερίδες και τους ιδιωτικούς ραδιοσταθμούς. Ήδη μέσα στην κυβέρνηση γίνονται διάφορες σκέψεις για το πώς θα αντιμετωπισθεί η κατάσταση, η οποία όσο περνά ο καιρός γίνεται περισσότερο ανησυχητική, αφού οι πιο σοβαρές συμπολιτευόμενες εφημερίδες έχουν γίνει τώρα έντονα αντιπολιτευόμενες. Και αν συνεχισθεί αυτή η κατάσταση το ΠΑΣΟΚ θα πάει στις προσεχείς εκλογές με εφημερίδες όπως είναι η «Αυριανή», ο «Δημοκρατικός Λόγος», η «Επικαιρότητα»...

Σχετικά τώρα με τους ιδιωτικούς ραδιοσταθμούς, οι ακροατές πληροφορούνται όσα δεν βλέπουν και δεν ακούν από τα «ιδιωτικά» κρατικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Και αναμφισβήτητα οι ιδιωτικοί ραδιοσταθμοί κάνουν μεγάλη ζημιά στο, πάλοι ποτέ, «Κίνημα», δεδομένου ότι «βγαίνουν στον αέρα» τα άπλυτα και οι βρωμιές μιας κυβέρνησης αλλά και επειδή η ακροαματικότητά τους ανεβαίνει συνεχώς, σε βάρος, φυσικά, των κρατικών προγραμμάτων.

Το πρόβλημα, όμως, με τον Τύπο είναι το πλέον σοβαρό και η κυβέρνηση προσπαθεί να εκμεταλλευθεί την όλη κατάσταση, που έχει δημιουργηθεί στην Τράπεζα Κρήτης και στη ΓΡΑΜΜΗ ΑΕ, «ώστε —κατά την εκτίμηση κυβερνητικού ταραχόντα— να αυξηθούν οι εφημερίδες που θα υποστηρίξουν το ΠΑΣΟΚ στις προσεχείς εκλογές». Γίνεται, λοιπόν, «παιχνίδι» με την αγορά της «Καθημερινής» και με την επιβίωση των «24 Ωρών», του σύντομα θα ξανααντιμετωπίσουν πρόβλημα χαρτιού όπως τώρα το περιοδικό της ΓΡΑΜΜΗΣ το «ΕΝΑ», που αν δεν εφοδιασθεί με χαρτί θα διακόψει την προσεχή εβδομάδα την κυκλοφορία του...

Όσον αφορά στην «Καθημερινή», η κυβέρνηση ούτε να ακούει θέλει τον εφοπλιστή κ.

Αρ. Αλαφούζο, για ιδιοκτητή της. Και αυτό, επειδή φοβάται ότι η εφημερίδα αυτή θα πάψει να «θάβει» την ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας, δίνοντας κτυπήματα στην αξιωματική αντιπολίτευση «κάτω από τη ζώνη», όπως εγένετο κυρίως επί των ημερών του «δόκτορος». Αλλά και το σημαντικότερο επειδή γνωρίζει ότι ο κ. Αλαφούζος —όπως λέει και ο ίδιος— θα αφήσει στους ίδιους τους συντάκτες της «Καθημερινής» πλήρη ελευθερία έκφρασης, σύμφωνα πάντα με την πολιτική γραμμή πλεύσης της εφημερίδας. Έτσι, έχει αρχίσει ένας ακήρυχτος πόλεμος μεταξύ της «Καθημερινής» (του Αρ. Αλαφούζου και των συντακτών) με την κυβέρνηση, η οποία βάζει σφήνα τον Κουρή που λέει ότι με τη συνδρομή των «αναγνωστών» της «Αυριανής» —δηλαδή την κυβέρνησή και τα διάφορα τρωκτικά του δημοσίου χρήματος— θα πλειοδοτήσει έναντι των άλλων υποψηφίων αγοραστών της «Κ», κατά 50 εκ. δρχ. Οι συντάκτες όμως της «Καθημερινής» αλλά και ο ίδιος ο κ. Αλαφούζος, οι οποίοι προσπαθούν να βρουν καθημερινά διάφορες μεθοδεύσεις ώστε να λυθεί το πρόβλημα, είναι ανένδοτοι και βασίζονται στο προσύμφωνο το οποίο έχει υπογραφεί, για την αγορά της εφημερίδας από τον εφοπλιστή. Το όλο θέμα αγοράς της «Κ» φαίνεται να βρίσκει τη λύση του —όπως ανακοίνωσε την περασμένη Κυριακή η «Κ»— αφού η διοίκηση της ΓΡΑΜΜΗΣ ΑΕ «απάντησε αυθημερόν στην πρόσκληση του κ. Αλαφούζου (για υπογραφή του οριστικού συμβολαίου) και ήδη συντάσσονται οι όροι των οριστικών συμβολαίων.

Υπάρχουν όμως κάποια δικαστικά προβλήματα, που θα πρέπει να επιλυθούν για να αγοράσει ο κ. Αλαφούζος την «Κ».

«Κουραφέξαλα»...

Σύμφωνα με κάποιες πληροφορίες αλλά και εκτιμήσεις η «σφήνα Κουρή» μπορεί να εντάσσεται σε ένα ευρύτερο σχέδιο, που σχετίζεται με την ίδια την εταιρεία ΓΡΑΜΜΗ ΑΕ, αλλά και με άλλες «έντυπες» δραστηριότητες.

Ο Κουρή, σύμφωνα με αυτές τις εκτιμήσεις, δεν ενδιαφέρεται για την «Κ», όχι γιατί δεν μπορεί να την κάνει —όπως λέει ο ίδιος— «δημοκρατική» σαν την «Αυριανή», βγάζοντας από μέσα «κάτι άρθρα σαν της Βλάχου κ.λπ.», αλλά επειδή τα γούστα των αναγνωστών της «Κ» δεν συμπί-

πτουν με αυτά του Κουρή και της στρουγκας των «Διακογιανναίων» και «Κουτσογιώργηδων». Εύλογο, συνεπώς, να περιμένουν οι Κουρήδες ότι αν γίνει —Παπανδρέου επιτρέποντος— αγορά της «Κ» από την εταιρεία Γ. Κουρή ΑΕ, θα υπάρξει ζημιά για την επιχείρηση σε καιρούς που το ΠΑΣΟΚ δεν θα είναι στην εξουσία και οι έλεγχοι από την εφορία στα «άδυτα» του Κουρηδοβασιλείου στον Ταύρο θα πραγματοποιηθούν αυστηρότερα... Και πέραν, βέβαια, του ότι θα γελά και το παρδαλό κατσίκι, όταν υπάρχουν στα πρωτοσέλιδα της «Κ» τίτλοι του τύπου: «Μένιο, πάρε τη σανίδα και κάνε τους μαύρο τον πισινό» ή «Γιωργάκη πρόσεχε. Στενοχωρείς τον μπαμπά...». Ή «Σιγά Μιμή, τον ξεζούμισες. Και αύριο νύχτα είναι...».

Γιατί λοιπόν ο Κουρή να μπει σφήνα στην αγορά της «Καθημερινής»;

Ενδεχομένως γιατί θέλει να «κτυπήσει» αλλού. Π.χ. να αγοράσει τις «24 Ώρες» και τίποτα περιοδικά. Και εκδηλώνει ενδιαφέρον για την αγορά της «Κ», ώστε η Ρηγίλλης να κάνει κάπου αλλού υποχωρήσεις και να μη φέρει τίποτα αντιδράσεις αλλά και να αποθαρρύνει τον κ. Αλαφούζο. Στο παζάρι που γίνεται παίζουν πολλοί και παίζονται πολλά...

Στην εφημερίδα «24 Ώρες» επικρατεί μεγάλη αβεβαιότητα (παρά την ανανέωση) και οι δημοσιογράφοι της εφημερίδας τα έχουν βάλει με τους συναδέλφους τους στην «Καθημερινή», διότι τους εγκατέλειψαν στην μοίρα τους, αφού —οι συντάκτες της «Κ»— διαχώρισαν τη θέση τους από την ΓΡΑΜΜΗ ΑΕ, και αναζητήσαν αλλού «στοργή»... «Μαζί —λένε— θα μπορούσαμε να ασκήσουμε αποτελεσματικότερη πίεση στην κυβέρνηση, ώστε να επιλυθεί προς όφελός μας το πρόβλημα της ΓΡΑΜΜΗΣ ΑΕ. Η στάση των συναδέλφων —ισχυρίζονται— της «Κ» είναι απαράδεκτη...».

Το ερώτημα, όμως, που τίθεται είναι το εξής: Αν δεν μπορούν να βρουν λύση στο πρόβλημα άνθρωποι της ΓΡΑΜΜΗΣ ΑΕ και, συγχρόνως, του ΠΑΣΟΚ, όπως είναι ο κ. Γ. Ρουμπάτης ή ο κ. Χ. Μπουσμπουρέλης, θα τα καταφέρουν οι συντάκτες της «Κ»; Όταν, μάλιστα οι κυβερνητικές σκοπιμότητες και πονηριές επιβάλλουν την εφαρμογή της προτροπής: «Ο σώζων εαυτόν σωθήτω»;

Κώστας Ελευθερίου

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
Δημοχάρους 60
115 21 Αθήνα
Τηλ. 72.32.713 — 72.32.819
72.49.300 — 72.48.240

- Συντακτική επιτροπή:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΗΣ
ΤΑΚΗΣ ΚΑΦΕΤΖΗΣ
ΧΡ. ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΩΡΟΣ
- Εκδότης:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δεινοκράτους 131
115 21 Αθήνα
- Σύμβουλος έκδοσης:
ΔΗΜ. ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗΣ
- Διαφημίσεις:
ΑΛΕΚΑ ΣΗΜΑΝΤΗΡΑ
- Γραμματεία-Λογιστήριο:
ΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΠΟΥ
- Σελιδοποίηση, Μοντάζ:
ΤΑΣΙΑ ΛΕΒΟΝ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ
- Φωτοστοιχειοθεσία —
Αναπαραγωγή φιλμς:
«ΠΟΛΥΤΥΠΟ»
Δεινοκράτους 131
Τηλ. 72.49.300
- Εκτύπωση:
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ» Α.Ε.
Λ. Ηρακλείου 145
Τηλ. 25.15.340
- Κάθε ενυπόγραφο άρθρο
εκφράζει τις απόψεις του
συγγραφέα του.
- Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Εξαμ. 1.650 δρχ. -
Ετήσια 3.300
Ετήσια Οργανισμών,
Τραπεζών, κτλ.: 10.000 δρχ.
Φοιτητική ετήσια: 2.800

Εξωτερικού

Ευρώπη - Μεσογ. χώρες:
εξάμηνη: δολ. 25
ετήσια: δολ. 50
Η.Π.Α. - Καναδάς - Αν. Ασία -
Αυστραλία - Ωκεανία:
εξάμηνη: δολ. 28
ετήσια: δολ. 57

- Εμβάσματα, επιταγές:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δημοχάρους 60
115 21 ΑΘΗΝΑ

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: δρχ. 150
ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: δρχ. 250

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

- Για τα βιβλιοπωλεία
της Αθήνας:
Περιοδικό «ΑΝΤΙ»
Δημοχάρους 60
τηλ.: 72.32.713 - 72.32.819
- Για τα βιβλιοπωλεία
Β. Ελλάδας:
Κέντρο του βιβλίου.
Α. Πουλουκτσή και Σία Ε.Ε.
Λασσάνη 9,
Τηλ. (031) 285.857
54 622 Θεσσαλονίκη

Ξένη δημοσίευση

ΕΓΚΛΗΜΑ
ΣΤΟ
ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ
ΜΕΓΑΡΟ

ΑΠΟΛΑΥΣΤΕ PURE MALT WHISKY

ΞΕΡΕΤΕ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ PURE MALT WHISKY;

Σημαίνει «καθαρό» whisky από 100% απόσταξη
βύνης, που δεν αναμιγνύεται με αλκοόλ από άλλα
δημητριακά π.χ. καλαμπόκι, όπως τα γνωστά
blended whiskies.

Σημαίνει επίσης μια ιδιαίτερη διαδικασία απόσταξης
και ωρίμανσης που του δίνει τη χαρακτηριστική του
γεύση.

ΚΑΙ ΞΕΡΕΤΕ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ GLENFIDDICH PURE MALT WHISKY;

Σημαίνει το πρώτο σε πωλήσεις στον κόσμο
Σκωτσέζικο PURE MALT που το ξεχωριστό άρωμά
του το απολαμβάνουν οι πιο απαιτητικοί γνώστες
του καλού whisky.

Το GLENFIDDICH PURE MALT WHISKY
παράγεται από το 1887 στο Glenfiddich της Σκωτίας
από την οικογένεια του WILLIAM GRANT με την
ίδια ακριβώς συνταγή που το μυστικό της
μεταφέρεται από γενιά σε γενιά. Ένα μυστικό που
ωριμάζει για πολλά χρόνια μέσα στα δρύινα βαρέλια
μέχρι να αποκτήσει το GLENFIDDICH το ζεστό,
χρυσό χρώμα του και το λεπτό άρωμά του.

Ανακαλύψτε κι εσείς την ξεχωριστή, απαλή γεύση
του GLENFIDDICH.*

* Τονίζεται στο φί (Γκλένφιντιχ)

PRO AD

Glenfiddich

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΣΤΑ PURE MALT